

Svet vrtime naprej.

Izdajatelj: **Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana**
Priprava besedil, uredništvo: **Skupina Telekom Slovenije in Studio Kernel, komunikacijsko upravljanje, d. o. o.**
Lektoriranje: **Studio Kernel, komunikacijsko upravljanje, d. o. o.**
Idejna zasnova: **Grey, Ljubljana, d. o. o.**
Grafična ureditev: **Judita Vegelj**
Fotografije: **Istock**
Spletno mesto Telekoma Slovenije: **www.telekom.si**
Letno poročilo na spletnem mestu: **<http://porocilo.telekom.si/>**
Ljubljana, april 2013

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE

TelekomSlovenije

avtentia.

TSmedia

GVO

Gibtelecom

Letno poročilo

Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d.d., za leto 2012

integrirano s poročanjem o kazalnikih trajnostnega razvoja po smernicah GRI

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	Poudarki poslovanja Skupine Telekom Slovenije	1
1.2	O Skupini Telekom Slovenije	5
1.2.1	Največji ponudnik komunikacijskih storitev v Sloveniji in pomemben regionalni operater	5
1.2.2	Uveljavljene blagovne znamke	5
1.2.3	Trgi in družbe Skupine Telekom Slovenije	6
1.2.4	Zaveze in članstvo v združenjih	7
1.2.5	Vključevanje deležnikov in načela poročanja	8
1.3	O letnem poročilu	10
1.4	Pismo predsednika uprave	11
1.5	Izjava odgovornosti o uprave	13
1.6	Razvojna strategija in načrti	13
1.6.1	Poslanstvo, vizija in vrednote	14
1.6.2	Strateške smernice in cilji Skupine Telekom Slovenije	15
1.6.3	Doseganje načrtovanih letnih ciljev	16
1.6.4	Ključni strateški projekti	17
1.7	Pomembnejši dogodki in dosežki Skupine Telekom Slovenije v letu 2012	18
1.8	Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja	20
1.9	Poročilo nadzornega sveta	21
1.10	Korporativno upravljanje	23
1.10.1	Politika upravljanja	23
1.10.2	Spoštovanje določb kodeksov upravljanja	30
1.11	Trgovanje z delnico in lastniška struktura	34
1.12	Upravljanje tveganj	38
1.12.1	Ključna tveganja v Skupini Telekom Slovenije in aktivnosti v letu 2012	39
1.12.2	Ključna tveganja po posameznih družbah in trgih	40
2	POSLOVNO POROČILO	46
2.1	Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije	46
2.1.1	Analiza izkaza poslovnega izida	46
2.1.2	Analiza izkaza bilance stanja	47
2.2	Finančno upravljanje in poslovanje	48
2.3	Naložbe v osnovna sredstva in finančne naložbe	50
2.4	Poslovno okolje in trendi v panogi	51
2.4.1	Vpliv makroekonomskega okolja na poslovanje	51
2.4.2	Trendi v IKT panogi	52
2.4.3	Razvitost IKT trgov (Slovenija / svet / Evropska unija / jugovzhodna Evropa)	53
2.4.4	Regulativa elektronskih komunikacij	55
2.5	Trženje in prodaja	58
2.5.1	Trg in tržni deleži na ključnih storitvenih segmentih	58
2.5.2	Upravljanje s portfeljem blagovnih znamk	61
2.5.3	Tržne in prodajne aktivnosti	69
2.5.4	Odgovoren odnos do uporabnikov	73
2.5.5	Zadovoljstvo uporabnikov	75
2.5.6	Tržno komuniciranje	75
2.5.7	Nabavna in logistična funkcija z odgovornostjo do okolja	76
2.6	Omrežje, tehnologije in IT	79
2.6.1	Raziskave in razvoj storitev	79
2.6.2	Razvoj in upravljanje omrežij	80
2.6.2.1	Konvergentno jedro omrežje	80
2.6.2.2	Fiksno dostopovno omrežje	82
2.6.3	Razvoj informacijskih tehnologij	83
2.7	Odgovornost do družbenega okolja	87
2.8	Odgovornost do zaposlenih	90
2.8.1	Prenovljen Kodeks poslovne etike	90
2.8.2	Struktura zaposlenih	90
2.8.3	Izobraževanje in razvoj kadrov	92
2.8.4	Organizacijska klima, zadovoljstvo in kultura zaposlenih	94

2.8.5	Upravljanje inovacij.....	95
2.8.6	Sodelovanje s predstavniki zaposlenih	95
2.8.7	Skrb za zaposlene in njihove aktivnosti zunaj delovnega okolja	95
2.8.8	Varnost in zdravje pri delu	95
2.8.9	Certifikat Družini prijazno podjetje	96
2.8.10	Komuniciranje z zaposlenimi	97
2.8.11	Organiziranost	97
2.9	Odgovornost do naravnega okolja	99
2.9.1	Pregled izvedbe okoljskih ciljev	100
2.9.2	Sistemi kakovosti	105
2.9.3	Kakovost delovanja omrežij in storitev	106
2.10	Odgovorno varovanje objektov, sistemov, informacij in informacijskih tehnologij.....	107
2.11	Vsebinsko kazalo po smernicah poročanja GRI.....	108
2.12	Izjava o preveritvi poročanja o trajnostnem razvoju.....	114
3	RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2012	118
3.1	Uvodna pojasnila	118
3.2	Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije	119
3.2.1	Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije	119
3.2.2	Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom.....	126
3.2.3	Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije	175
3.3	Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.	176
3.3.1	Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.	176
3.3.2	Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d., in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d. d.	183
3.3.3	Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d.d.	228
4	SLOVARČEK STROKOVNIH IZRAZOV IN TUJK	229

Splošni podatki o obvladujoči družbi Telekom Slovenije, d. d.

Družba: Telekom Slovenije, d. d.
Sedež: Ljubljana
Naslov: Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Enotna identifikacijska številka: 5014018000
Davčna številka: SI 98511734
Številka vpisa v sodni register: vložna številka 1/24624/00, Okrožno sodišče v Ljubljani
Število delnic: 6.535.478
Kosovne delnice – oznaka: TLSG

Telefon: 00386 1 234 10 00
Telefaks: 00386 1 231 47 36
Spletna stran: <http://www.telekom.si>
Elektronski naslov: info@telekom.si

Pomembnejša področja dejavnosti

Šifra dejavnosti

- 61.100 Telekomunikacijske dejavnosti po vodih
 - 61.200 Brežične telekomunikacijske dejavnosti
 - 61.900 Druge telekomunikacijske dejavnosti
 - 60.200 Televizijska dejavnost
 - 42.220 Gradnja objektov oskrbne infrastrukture za elektriko in telekomunikacije
 - 47.410 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z računalniškimi napravami in programi
 - 47.420 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s telekomunikacijskimi napravami
 - 47.890 Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah z drugim blagom
 - 47.910 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu
 - 62.030 Upravljanje računalniških naprav in sistemov
 - 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
 - 80.200 Nadzorovanje delovanja varovalnih sistemov
 - 82.200 Dejavnost klicnih centrov
-

Odvisne družbe v skupini

Družbe v Sloveniji

Družba: GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d. o. o.
Sedež: Ljubljana
Naslov: Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana
Telefon: 00386 1 234 1950
Telefaks: 00386 1 234 1803
Spletna stran: <http://www.gvo.si>
Elektronski naslov: gvo@telekom.si

Družba: AVTENTA, napredne poslovne rešitve, d.o.o.
Sedež: Ljubljana
Naslov: Stegne 19, 1000 Ljubljana
Telefon: 00386 1 583 68 00
Telefaks: 00386 1 583 68 01
Spletna stran: <http://www.avtenta.si>
Elektronski naslov: prodaja@avtenta.si
marketing@avtenta.si

Družba: TSmedia, medijske vsebine in storitve, d.o.o.
Sedež: Ljubljana
Naslov: Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Telefon: 00386 1 473 00 10
Telefaks: 00386 1 473 00 16
Spletna stran: [http:// www.tsmedia.si](http://www.tsmedia.si)

Družba: SOLINE Pridelava soli d. o. o.
Sedež: Portorož
Naslov: Seča 115, 6320 Portorož - Portorose
Spletna stran: <http://www.soline.si>
Elektronski naslov: kpss@soline.si

Družba: M-PAY, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino d.o.o.
Sedež: Maribor
Naslov: Ul. Vita Kraigherja 3, 2000 Maribor
Spletna stran: <http://www.m-pay.com>
Elektronski naslov: info@tsmedia.si

Družbe v tujini

Družba: IPKO Telecommunications d. o. o.
Sedež: Priština, Kosovo
Naslov: Lagija Ulpiana
Ruga »Zija Shemsu« Nr. 34, Prishtine
Spletna stran: <http://www.ipko.com>
Elektronski naslov: info@ipko.com

Družba: Ipko Net Albania, d. o. o.
Sedež: Tirana, Albanija
Naslov: Donika Kastrioti, Nr. 4 Tirana

Družba: N.B. " Media Works " d. o. o.
Sedež: Priština, Kosovo
Naslov: Dardania SU1/1

Družba: DSN, d. o. o.
Sedež: Sojevo, Kosovo
Naslov: US Bondsteel Camp

Družba: ONE Telecommunications Services DOOEL
Sedež: Skopje, Makedonija
Naslov: Bulevar Kuzman Josifovski Pitu 15
Spletna stran: <http://www.one.mk>
Elektronski naslov: CAD@one.mk

Družba: DIGI PLUS MULTIMEDIA DOOEL, Skopje
Sedež: Skopje, Makedonija
Naslov: Bulevar Partizanski odredi 70, DTC Aluminka, 5. nadstropje

Družba: ANEKS d. o. o.
Sedež: Banja Luka, Bosna in Hercegovina
Naslov: Majke Jugovića 25
Spletna stran: <http://www.blic.net>
Elektronski naslov: office@aneks.com

Družba: PRIMO Communications d. o. o.
Sedež: Tirana, Albanija
Naslov: TR – DR Highway, 1 km, Kashar
Spletna stran: <http://www.primo.al>
Elektronski naslov: sales@primo.al

Družba: SIOL d. o. o.
Sedež: Zagreb, Hrvaška
Naslov: Margaretska 3

Družba: SiOL d. o. o. Sarajevo
Sedež: Sarajevo, Bosna in Hercegovina
Naslov: Tešanjaska 24a, Sarajevo Centar

Družba: SIOL d. o. o. Podgorica
Sedež: Podgorica, Črna gora
Naslov: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 106

Družba: Gibtelecom Limited
Sedež: Gibraltar, Gibraltar
Naslov: 15/21 John Mackintosh Square
Spletna stran: <http://www.gibtele.com/>
Elektronski naslov: info@gibtele.com

Kontakt za investitorje

Vlagateljem, delničarjem in drugim zainteresiranim javnostim smo za informacije na voljo na elektronskem naslovu ir@telekom.si

Kontakt za informacije o letnem poročilu in za poročanje o trajnostnem razvoju

Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana
Služba za odnose z javnostmi
pr@telekom.si

Svet vrtimo naprej.

Naše življenje se ni še nikoli vrtelo tako hitro kot danes. Za spremembe, ki smo jim priča vsak dan, gre zasluga neverjetnemu napredku komunikacij, ki ustvarjajo vedno nove ravni doživetij in ustvarjanja. Različni svetovi, v katerih živimo, si še niso bili tako blizu, z vsakim dnem pa so med seboj prepleteni še bolj. V Skupini Telekom Slovenije smo ponosni, da smo tudi v letu 2012 prinašali novosti ter z njimi spreminjali prostor in čas, v katerem živimo. To bomo počeli še naprej: vrteli naš skupni svet naprej. Na bolje.

1 UVOD

1.1 Poudarki poslovanja Skupine Telekom Slovenije

V letu 2012 smo:

- dosegli 793,1 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je 3,8 % manj kot leto prej,
- dosegli 43,7 milijona evrov čistega dobička, kar je 28 % več od doseženega v letu 2011,
- ustvarili 62,5 milijona evrov dobička iz poslovanja, oziroma 1,1 % manj kot leto prej,
- znižali neto finančni dolg na dan 31. 12. 2012 za 15 % glede na leto 2011 in izboljšali razmerje NFD/EBITDA z 1,52 na 1,37,
- nadaljevali proces stroškovne optimizacije ter celovite prenove poslovanja in optimizacije procesov za dolgoročni, trajnostni razvoj družb Skupine Telekom Slovenije,
- uvedli številne novosti in izboljšave storitev ter omrežij za še večjo mobilnost uporabnikov, kot so:
 - nadgradnja širokopasovnega mobilnega omrežja s tehnologijo LTE (Long Term Evolution),
 - nove uporabniške aplikacije za mobilne naprave in lastna televizija PlanetTV,
 - širitev nabora upravljanih storitev in računalništva v oblaku in
 - druge novosti ter izboljšave na področju storitev in omrežij,
- okrepili sinergije med družbami Skupine Telekom Slovenije (npr. postavitve predplačniškega sistema družbe One s prenosom enotne IT rešitve Telekoma Slovenije),
- podpisali novo listino korporativne odgovornosti ETNO.

V letu 2013 bomo:

- zagotavljali našim uporabnikom dostop do najsodobnejših telekomunikacijskih in z njimi povezanih IT ter multimedijskih storitev ter jim omogočali mobilnost,
- okrepili sinergije v skupini,
- povečali prihodke od zahtevnejših IT in multimedijskih storitev,
- nadaljevali z optimizacijo stroškov nabave ter povečali učinkovitost investicij in dela,
- upravljali ekonomske, družbene in okoljske vplive našega poslovanja, skladno z načeli trajnostnega razvoja.

Razmere v panogi telekomunikacij, ki zaznamujejo poslovanje Skupine Telekom Slovenije :

- Večini prvotnih operaterjev, zlasti tistim, ki nimajo naložb na rastočih trgih zunaj EU, se zaradi zaostrenih makroekonomskih razmer znižujejo prihodki iz nosilnih storitev fiksne in mobilne telefonije, ob hkratnem umirjanju rasti trga fiksni širokopasovnih priključkov.
- Operaterji se na to odzivajo z zniževanjem stroškov in z dolgoročno širitvijo poslovanja na rastoča področja, povezana s televizijo, mobilnimi širokopasovnimi storitvami, digitalnim oglaševanjem, upravljanimi storitvami, storitvami v oblaku, čemur sledimo tudi v družbah Skupine Telekom Slovenije.
- Zaradi makroekonomske situacije in posledično konkurenčnega boja je prisoten pritisk na zniževanje cen.

Finančni kazalniki

v tisoč EUR	2012	2011	Ind. 12/11
Poslovni prihodki	793.057	824.507	96
EBITDA	241.563	255.616	95
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih v %	30,5 %	31,0 %	98
EBIT - dobiček iz poslovanja	62.531	63.250	99
Donosnost prodaje (RoS) v % = EBIT/čisti prihodki od prodaje)	8,0 %	7,8 %	103
Čisti poslovni izid	43.687	34.011	128
Sredstva	1.554.737	1.575.314	99
Kapital	814.717	815.275	100
Donosnost sredstev (ROA) v %	2,8%	2,1%	133
Donosnost kapitala (ROE) v %	5,7%	4,4%	129
Razmerje med kapitalom in sredstvi (Equity Ratio v %)	52,4 %	51,8 %	101
Neto finančni dolg	330.287	388.591	85

Drugi ekonomski kazalniki

v tisoč EUR	2012	2011	Ind. 12/11
Distribuirana ekonomska vrednost	604.410	610.998	99
Dodana vrednost	227.766	223.484	102
Dodana vrednost na zaposlenega v EUR	47.032	46.554	103
Investicije v osnovna sredstva (CAPEX)	128.092	91.966	139
EBITDA - CAPEX (v tisoč EUR)	113.471	163.650	69
Delež EBITDA - CAPEX v EBITDA v % (Cash Margin)	47,0%	64,0%	73
Stroški dela	157.213	150.160	105
Davek iz dobička	2.575	14.807	17
Plačilo lastnikom – dividende	45.538	22.336	204

Družbeni kazalniki – zaposleni

v tisoč EUR	2012	2011	Ind. 12/11
Število zaposlenih	4.724	4.760	99
Stopnja fluktuacije v družbah v Sloveniji v %	4,5 %	2,8 %	161
Neposredni stroški izobraževanja	2.330	2.161	108
Število ur izobraževanja na zaposlenega	28,7	22,0	130

Družbeni kazalniki – skupnost

	2012	2011	Ind. 12/11
Število priključkov mobilne telefonije	2.096.754	1.992.311	105
Število priključkov fiksne telefonije*	676.909	695.800	97
Število širokopasovnih priključkov	341.083	340.960	100
Delež sredstev za sponzorstva in donacije od poslovnih prihodkov	0,5 %	0,7 %	71

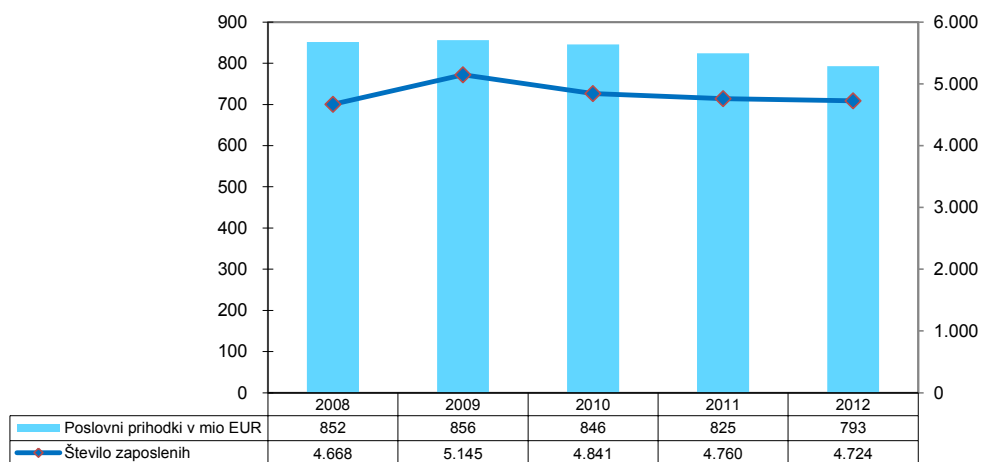
*Seštevek priključkov fiksne govorne telefonije in VoIP storitev.

Okoljski kazalniki (Telekom Slovenije)

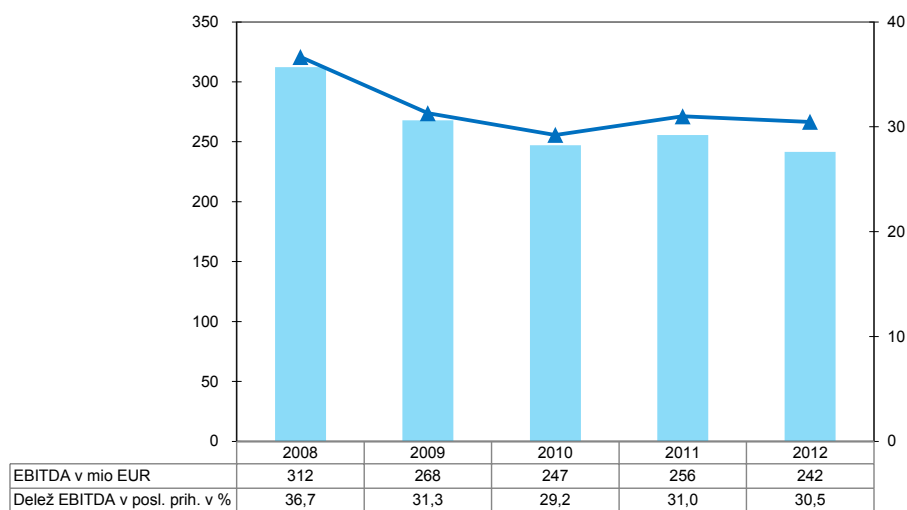
	2012	2011	Ind. 12/11
Poraba električne energije (v milijonih kWh)	77,5	80,0	97
Direktni okoljski stroški* (v milijonih EUR)	12,2	11,9	102

* Direktni okoljski stroški Telekoma Slovenije vključujejo stroške električne energije, goriva za vozni park in ogrevanje in stroške čiščenja ter komunalnih storitev.

Poslovni prihodki v milijonih evrov in število zaposlenih Skupine Telekom Slovenije

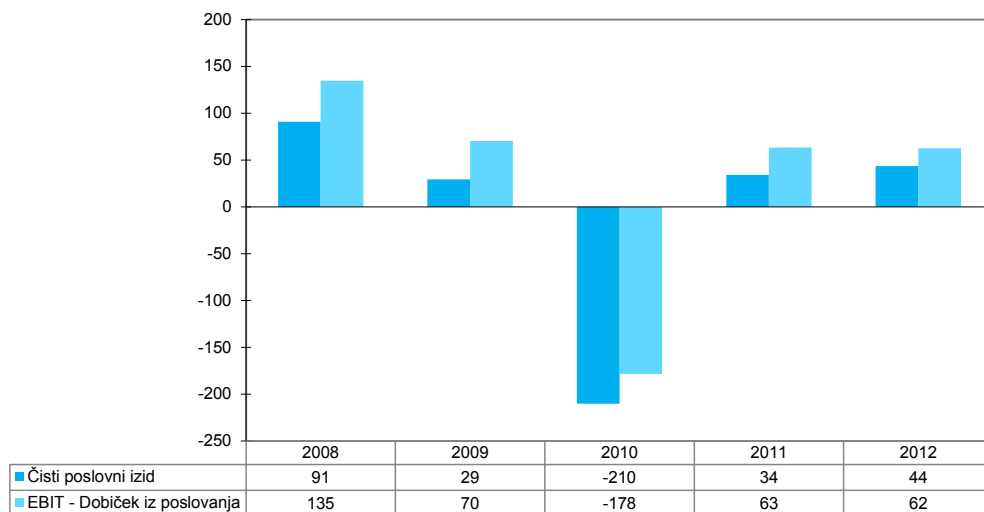

EBITDA in delež EBITDA v poslovnih prihodkih Skupine Telekom Slovenije

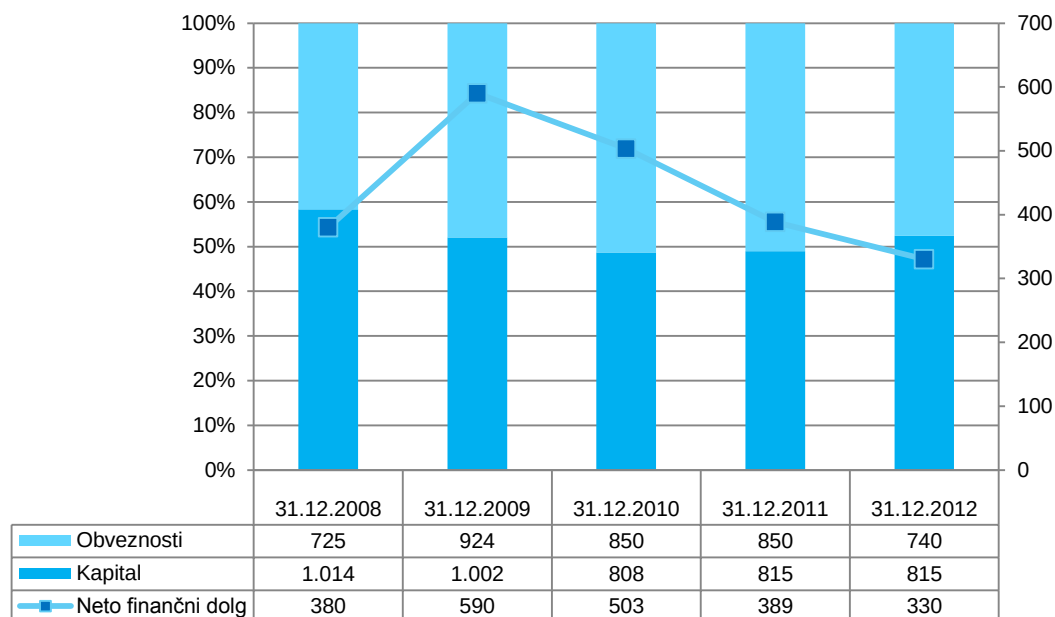

* EBITDA – dobiček iz poslovanja pred odpisi (amortizacija in slabitve).

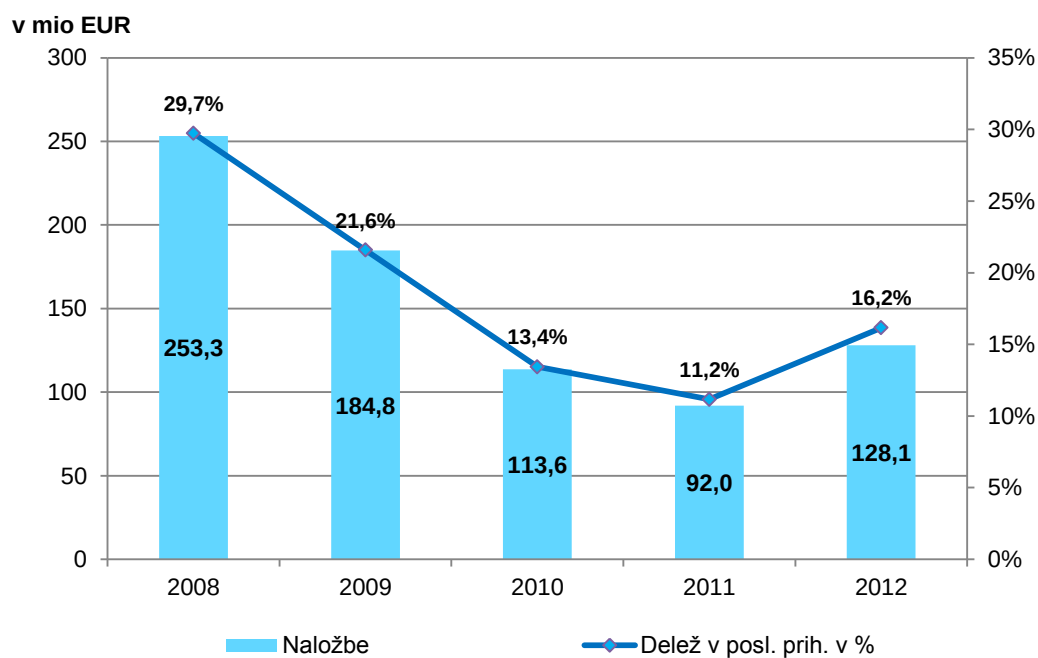
Dobiček iz poslovanja in čisti poslovni izid Skupine Telekom Slovenije v milijonih evrov

Sestava virov sredstev in neto dolg Skupine Telekom Slovenije v milijonih evrov

Naložbe v osnovna sredstva v milijonih evrov in njihov delež v poslovnih prihodkih v %

1.2 O Skupini Telekom Slovenije

1.2.1 Največji ponudnik komunikacijskih storitev v Sloveniji in pomemben regionalni operater

Skupina Telekom Slovenije je eden največjih poslovnih sistemov s sedežem v Sloveniji. Delujemo tudi na trgih jugovzhodne Evrope: na Kosovu, v Makedoniji, Albaniji, Bosni in Hercegovini, na Hrvaškem, v Črni gori in na Gibraltarju.

Dejavnosti družb Skupine Telekom Slovenije obsegajo:

- fiksne in mobilne komunikacije,
- digitalne vsebine in storitve, multimedijske storitve in digitalno oglaševanje,
- sistemsko integracijo in računalništvo v oblaku,
- gradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij ter
- ohranjanje naravne in kulturne dediščine na območju krajinskega parka Sečoveljske soline.

Osrednje vodilo našega delovanja je zagotavljati preprosto in varno uporabniško izkušnjo vrhunske kakovosti:

- z zanesljivimi in visoko kakovostnimi omrežji,
- s sodobnimi, raznolikimi in k uporabniku naravnanimi storitvami, ki jih dopolnjujemo, razvijamo in nadgrajujemo,
- z naprednimi tehnološkimi rešitvami, s katerimi uporabnikom omogočamo mobilnost, povezanost, ustvarjalnost in delo kjerkoli in kadarkoli.

Družba Telekom Slovenije je skupaj s svojimi hčerinskimi družbami največji in najbolj celovit ponudnik komunikacijskih storitev v Sloveniji. Prepoznavna je kot vodilna pri uvajanju in povezovanju novih generacij mobilnih in fiksnih komunikacij ter multimedijskih vsebin.

Delnice Telekom Slovenije so uvrščene v prvo kotacijo Ljubljanske borze.

1.2.2 Uveljavljene blagovne znamke

Naše ključne blagovne znamke Telekom Slovenije, SiOL in Mobitel so med najbolj prepoznavnimi v Sloveniji. V letu 2012 so ponovno prejele priznanje *Trusted brand* kot najbolj zaupanja vredne v svojih kategorijah. Prav tako na svojih trgih v jugovzhodni Evropi pridobivajo moč znamke Ipko, One in Blic.net.

V Skupini Telekom Slovenije upravljamo skupno 50 blagovnih znamk, od tega 40 na ravni družb v Sloveniji (23 v okviru Telekom Slovenije). Skladno z marketinško strategijo izvajamo konsolidacijo blagovnih znamk s prenosom moči in vrednosti na ključne izbrane blagovne znamke, s katerimi celovito pokrivamo izbrane tržne segmente.

Osrednji korporativni znamki »Telekom Slovenije« se v korporativnem tržnem komuniciranju pridružujejo tri storitvene blagovne znamke (ptiček, SiOL in Mobitel). Pojavljajo se enakovredno in imajo podporno funkcijo, ko pa pa pokrivajo vsaka svoj sklop storitev, nastopajo tudi samostojno.

TelekomSlovenije

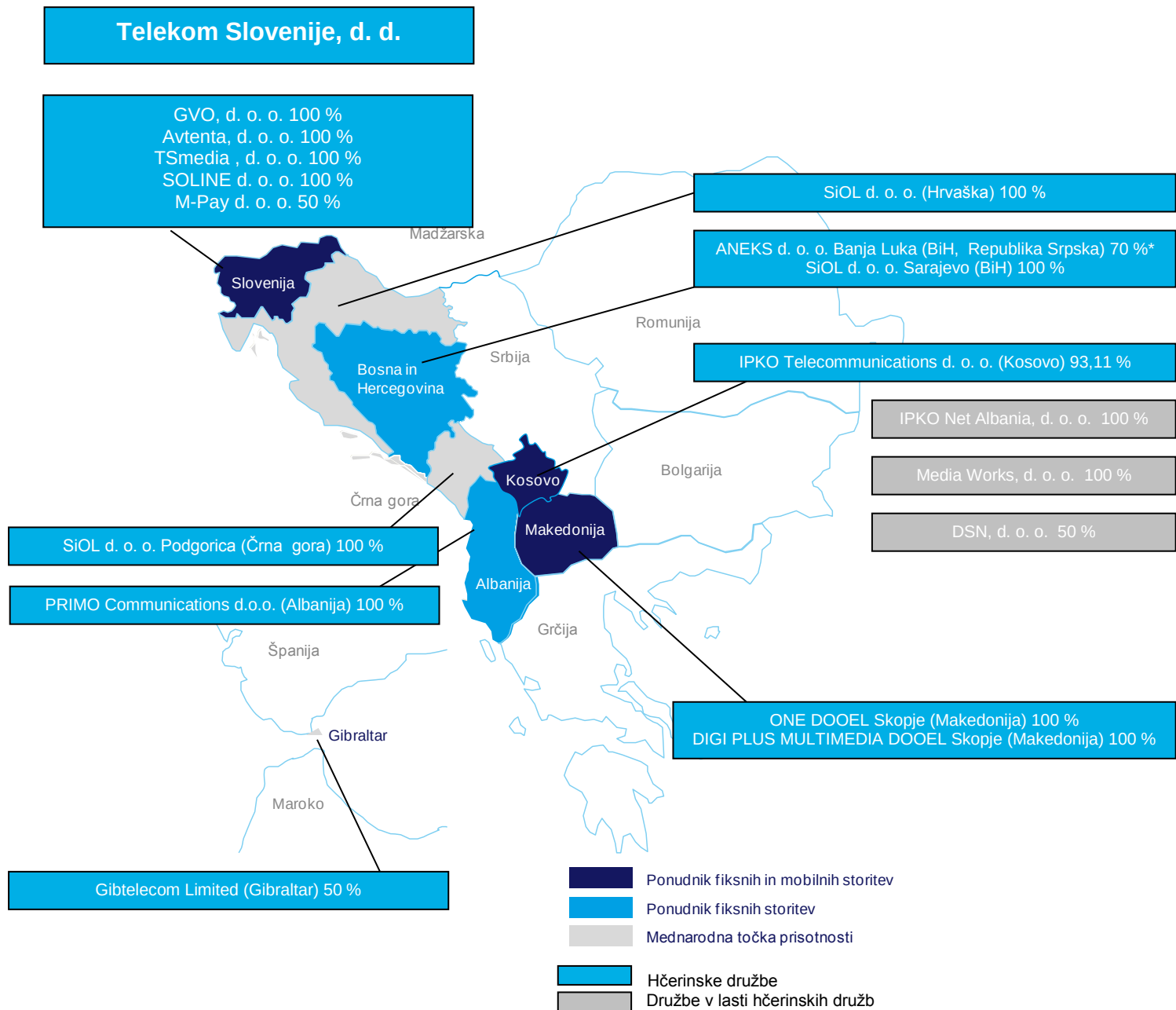
V aprilu smo prenovili podobo korporativne hčerinske družbe Avtenta. S tem je dobil novo podobo tudi kompozitni logotip Skupine Telekom Slovenije, ki je pripravljen v slovenski in angleški različici.

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE

TelekomSlovenije avtenta. TSmedia GVO   Gibtelecom

1.2.3 Trgi in družbe Skupine Telekom Slovenije

Skupino Telekom Slovenije sestavljajo obvladujoča družba Telekom Slovenije, d. d., in na sliki navedene hčerinske družbe ter skupni podvigi. Ob posameznih družbah so označeni deleži lastništva.

*Pogodba o odkupu 30-odstotnega lastniškega deleža v družbi Aneks, d. o. o., je bila podpisana decembra 2012, z vpisom prenosa družbe v poslovni register (v februarju 2013) pa je Telekom Slovenije postal 100-odstotni družbenik te družbe.

Sestava Skupine Telekom Slovenije je prikazana tudi na <http://www.telekom.si/o-podjetju/organiziranost>.

Spremembe v skupini v letu 2012

- Telekom Slovenije je na podlagi povečanja osnovnega kapitala z novim vplačilom osnovnega vložka v decembru 2011, sprejetih skupščinskih sklepov in registracije v sodnem registru Bosne in Hercegovine, postal lastnik novega poslovnega deleža v družbi SIOL, d. o. o., Sarajevo v višini 2.933.745,00 BAM.
- Telekom Slovenije je na skupščini hčerinske družbe Avtenta.si, d. o. o., sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom 3,2 milijona EUR. Po povečanju in vpisu družbe v sodni register znaša osnovni kapital 4.869.170,00 EUR.
- Po dokončanju postopka likvidacije srbske družbe Pogodak, d. o. o., Beograd – po likvidaciji je bila družba izbrisana iz sodnega registra v Srbiji 1. 2. 2012.
- Na podlagi sklepa skupščine družbe Aneks, d. o. o., Banja Luka z dne 15. 2. 2012 je bilo izvedeno povečanje osnovnega kapitala družbe v višini 2.542.579,00 KM, kar je na dan sklepa znašalo 1.300.000,00 EUR. Pri tem je Telekom Slovenije sodeloval v višini svojega 70-odstotnega deleža, z vplačilom 1.779.805,30 KM. Preostali delež je zagotovil manjšinski družbenik. Osnovni kapital družbe po povečanju znaša 14.092.086,00 KM.
- Na podlagi sklepa edinega družbenika se je 8. 3. 2012 družba Avtenta.si, d. o. o., preimenovala v AVTENTA, napredne poslovne rešitve, d. o. o., skrajšano AVTENTA, d. o. o.
- V družbi SIOL, d. o. o., Podgorica je Telekom Slovenije aprila 2012 povečal osnovni kapital za 2.010.000,00 EUR. Osnovni kapital odtlej znaša 2.340.000,00 EUR, Telekom Slovenije je z vplačilom pridobil nov poslovni delež v družbi v višini 2.010.000,00 EUR.
- Telekom Slovenije je postal na podlagi vplačila denarnega vložka junija 2012 lastnik novega poslovnega deleža v družbi Soline, d. o. o., v višini 147.000,00 EUR. Osnovni kapital družbe po povečanju znaša 4.047.330,92 EUR.
- Po dokončanju postopka likvidacije nizozemske družbe SIOL B.V. *in liquidation* je bila družba 12. 7. 2012 izbrisana iz sodnega registra v Amsterdamu.
- Po dokončanju postopka likvidacije hrvaške družbe Pogodak Tražilica, d. o. o., Zagreb, je bila družba 23. 8. 2012 izbrisana iz sodnega registra v Zagrebu.
- Telekom Slovenije je na skupščini hčerinske družbe TSmedia, d. o. o., sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom v višini 5 milijonov EUR. Osnovni kapital družbe po povečanju in vpisu v sodni register dne 31. 8. 2012 znaša 5.568.817,00 EUR.
- Telekom Slovenije je z manjšinskim družbenikom družbe Aneks, d. o. o., Banja Luka, podpisal pogodbo o odkupu 30-odstotnega deleža v družbi. Z dnem vpisa prenosa deleža v poslovni register v Banja Luki v februarju 2013 je Telekom Slovenije postal 100 % družbenik te družbe.
- Telekom Slovenije je z manjšinskima družbenikoma družbe Primo Communications, Albanija, podpisal pogodbo o odkupu 25-odstotnega deleža v družbi. Z vpisom prenosa deleža v poslovni register v Tirani je Telekom Slovenije postal 100 % družbenik te družbe.

1.2.4 Zaveze in članstvo v združenjih

Družba Telekom Slovenije je članica številnih strokovnih organizacij in združenj. Tudi družbe skupine so samostojne članice različnih organizacij. Naši zaposleni so dejavni kot člani posameznih upravnih odborov, strokovnih in strateških svetov, častnih razsodišč in drugih organov teh organizacij.

Slovenija:

- Elektrotehniška zveza Slovenije,
- INIS – Inštitut za neionizirana sevanja za projekt Forum EMS (informiranje na področju elektromagnetnega valovanja),
- Zavod Go6 - Slovenska iniciativa za prehod na IPv6,
- Zavod tehnološka mreža ICT,
- Inštitut za delovna razmerja in socialno varnost in Inštitut za gospodarsko pravo v Mariboru,
- Inštitut za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani,
- Slovensko združenje korporativne varnosti,
- Združenje delodajalcev Slovenije,
- Združenje svetov delavcev Slovenije,
- Slovenska oglaševalska zbornica,
- Društvo za marketing Slovenije,
- Slovensko združenje za projektni management,
- Slovensko združenje za tveganja in zavarovanja in druga združenja ter organizacije.

Mednarodni prostor:

- Evropsko združenje telekomunikacijskih operaterjev ETNO,
- ETSI - European Telecommunications Standards Institute,
- Broadband forum,
- GSM Association,
- UMTS Forum,
- HGI - Home Gateway Initiative,
- RIPE NCC Regional Internet Registries,
- Union Script,
- Mednarodno združenje za revizijo in kontrolo informacijskih sistemov ISACA.

Družba Telekom Slovenije je članica Gospodarske zbornice Slovenije in njenega Združenja za informatiko in telekomunikacije. Druge družbe skupine so članice gospodarskih zbornic in združenj v posameznih državah, kjer imajo sedež.

Družbene, okoljske in gospodarske pobude, v katere so vključeni Telekom Slovenije in družbe skupine:

- Certifikat Družini prijazno podjetje,
- Podpisniki kodeksa Evropske iniciative za varnejšo rabo mobilnih telefonov za otroke in mladostnike,
- Slovensko društvo ZN za trajnostni razvoj,
- Podpora aktivnostim za varnejšo rabo interneta SAFE.SI (Telekom Slovenije in TSmedia),
- Kodeks za regulacijo sovražnega govora na spletnih portalih (portal siol.net),
- Mreža družbeno-poslovne koristnosti Sinergija.

1.2.5 Vključevanje deležnikov in načela poročanja

Skupine deležnikov in strategija komuniciranja ter sodelovanja z njimi so opredeljeni v Politiki upravljanja Telekoma Slovenije. Deležnike vključujemo v svoje aktivnosti in z njimi sodelujemo na osnovi prepoznanih medsebojnih vplivov in vzajemnosti interesov. Pri svojem poslovanju skrbimo za trajnostno uravnoteženo upoštevanje osnovnih gradnikov naše korporativne odgovornosti, in sicer za gospodarnost, odnos do soljudi (kupcev, uporabnikov, sodelavcev in drugih javnosti) in skrb za naravno okolje.

→ Novosti v letu 2012

Deležniki	Kaj je zanje najpomembnejše	Kako jih vključujemo
Delničarji	• Relevantne in pravočasne informacije za sedanje in bodoče delničarje. • Poslovanje, ki omogoča izplačilo dividend. • Učinkovito korporativno upravljanje.	Redno in celovito komuniciranje z obstoječimi in potencialnimi delničarji: - roadshowi, - spletno Središče za vlagatelje, - publikacije za delničarje, - prenos skupščine delničarjev prek spleta, - komuniciranje s finančnimi mediji, SEOnet. → Nove strateške smernice korporativnega komuniciranja z vlagatelji in analitiki.
Uporabniki	• Visoka kakovostna in tehnološka raven storitev. • Najboljša vrednost za primerno ceno. • Napredne storitve, ki omogočajo hitrost, prilagodljivost in mobilnost. • Zanesljivo, stabilno in široko razširjeno omrežje. • Preprosto in hitro komuniciranje z nami.	Komuniciranje z uporabniki o novih storitvah in tehnologijah. Osebni stiki prek visoko usposobljenih strokovnih sodelavcev. → Nove tehnologije in načini komuniciranja za pomoč uporabnikom. → Spletno mesto za testiranje novih storitev pred komercialno uporabo. → Nove storitve in aplikacije za večjo mobilnost (SiOL TVIN, omrežje LTE). → Spremljanje zadovoljstva uporabnikov na vseh ključnih kontaktnih točkah z uporabniki (fizičnih in elektronskih).
Zaposleni	• Možnosti razvoja kariere. • Pridobivanje najsodobnejšega znanja.	Ustvarjanje kulture medsebojnega zaupanja, spoštovanja, nenehnega učenja in

	• Nagrajevanje, povezano z doseganjem poslovnih ciljev. • Strokovno in učinkovito vodenje.	učinkovitega ter odgovornega dela. Materialne in nematerialne oblike motivacije. Seznanjanje zaposlenih s poslovnimi dogodki v skupini. Sodelovanje s svetom delavcev in sindikati. → Izboljšanje organizacijske klime v vseh družbah skupine. → Nov izbor ključnih perspektivnih kadrov v Telekomu Slovenije in TSmedia ter vpeljava sistema v družbah Ipko in One. → Povečanje števila ur izobraževanja na zaposlenega.
Dobavitelji in ostali poslovni partnerji	• Upoštevanje poslovnih dogovorov. • Dosledno poravnavanje obveznosti. • Jasna merila za izbor dobaviteljev.	Vzpostavljanje dolgoročnih odnosov in strateških partnerstev z dobavitelji. → Povečanje preglednosti naročanja s centralizacijo pristojnosti za izvedbo nabavnih postopkov v Telekomu Slovenije. → Začetek poenotenja procesov nabave z odvisnimi družbami.
Regulatorji in državni organi (APEK in sorodne agencije na drugih trgih, vlada)	• Skladnost s predpisi in upoštevanje odločitev regulatorja. • Zagotavljanje kakovostnega dostopa do telekomunikacijskih storitev.	Strokovno utemeljeno odzivanje na odločitve regulatorjev. Sodelovanje pri pripravi zakonodaje. → Pobude v postopkih priprave Zakona o elektronskih komunikacijah v Sloveniji in na Kosovu. → Sodelovanje na javnih posvetovanjih.
Analitiki in druge finančne javnosti	• Celovite in sprotne informacije o aktualnem in prihodnjem poslovanju.	Predstavitve in srečanja, ki se jih udeležujeta predsednik uprave ali član uprave, odgovoren za finance, TLSG novice, novinarske konference. → Nove strateške smernice korporativnega komuniciranja z vlagatelji in analitiki.
Mediji	• Informacije o poslovnih novostih.	Redne novinarske konference, obveščanje o storitvenih in produktnih novostih, novinarski zajtrki, sporočila za medije. Dosegljivost uprave in strokovnjakov v podjetju za izjave in intervjuje.
Lokalna in širša skupnost	• Podpora športu, kulturi, znanosti, humanitarnosti. • Dostopnost širokopasovnih in mobilnih storitev. • Omejevanje vplivov na okolje. • Odgovorna širitev infrastrukture (širokopasovna omrežja in bazne postaje).	Redna podpora športu, kulturi, znanosti in humanitarnosti, s poudarkom na družbeno odgovornih projektih. Ocena okoljskih učinkov je obvezna vsebina vseh naših razvojnih programov. → Ostajamo eden vidnejših podpornikov v lokalni in širši skupnosti. → Povečanje obsega naložb v osnovna sredstva za 39 % v primerjavi z letom 2011. Glavnino predstavljajo naložbe v omrežja, preostanek pa naložbe v nove storitve.

1.3 O letnem poročilu

Načela poročanja – nov korak k integriranemu poročanju

Poročanje o finančnih rezultatih in poslovanju Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije poteka skladno z zahtevami nacionalne zakonodaje in po Mednarodnih standardih računovodskega poročanja. O trajnostnem razvoju in korporativni družbeni odgovornosti poročamo po mednarodnih smernicah trajnostnega poročanja *Global Reporting Initiative* GRI G3.1. Namen poročanja je zagotavljati konsistentno medletno in obenem tudi globalno primerljivost podatkov.

Z združevanjem poročanja o finančnih in nefinančnih kazalnikih poslovanja v enovitem, integriranem letnem poročilu se odzivamo na spremembe v poslovnem okolju in na naraščajoče povpraševanje trgov, regulatorjev in civilne družbe po informacijah o poslovanju na način, ki odraža gospodarski, družbeni in okoljski kontekst, v katerem podjetje deluje. Integrirano poročanje nadgrajujemo že drugo leto zapored. Osredotočamo se na vsebine, pomembne za naše deležnike, in stremimo k izboljševanju jasnosti in preglednosti podajanja teh vsebin.

Priprava poročila in obseg poročanja o trajnostnem razvoju

Letno poročilo pripravljamo z zbiranjem podatkov s pomočjo strukturiranega vprašalnika. Vsebine pripravljajo strokovni sodelavci s posameznih področij. Koordinacijo priprave vsebin in produkcije poročila opravlja Sektor za računovodstvo in kontroling in Služba za odnose z javnostmi.

O trajnostnem razvoju poroča skupina v okviru letnega poročila za obdobje predhodnega koledarskega leta, nazadnje za leto 2011. Poročanje o nefinančnih kazalnikih se nanaša na Skupino Telekom Slovenije, razen pri vsebinah, kjer enotna vodila poročanja še niso uveljavljena za celotno skupino. V tem primeru se podatki nanašajo na matično družbo, kar je pojasnjeno posebej. Poleg poročanja na ravni skupine in matične družbe Telekom Slovenije je poročanje o trajnostnem razvoju omejeno še na družbe v Sloveniji (GVO, Avtenta, TSmedia) ter družbi One in Ipko. To so tudi z računovodskega vidika trije največji poslovni segmenti (Slovenija, Makedonija, Kosovo).

Bistvenih sprememb podatkov iz preteklih let ni bilo. V primerih, ko je prišlo do sprememb v metodologiji prikazovanja podatkov so spremembe in razlogi zanje pojasnjeni v opombah.

Osredotočeni na bistvene vsebine

V poročilu se osredotočamo na vsebine, ki so bistvene za naše deležnike. Določene so na osnovi strateških ciljev do leta 2016 in zaznanih interesov deležnikov. Hkrati so usklajene z zakonskimi zahtevami.

Te vsebine so:

- **Dolgoročna dobičkonosna rast.**
Analiza finančnih kazalnikov poslovanja, prodaje in doseganja strateških ciljev do leta 2016.
Investicijska vlaganja, ki omogočajo dolgoročno rast.
- **Optimizacija stroškov.**
Aktivnosti in projekti za povečanje učinkovitosti poslovanja.
- **Razvoj tehnološko naprednih storitev in omrežij.**
Nove tehnologije, produkti in storitve, s poudarkom na storitvah, ki povečujejo mobilnost uporabnikov.
Naložbe in aktivnosti posodabljanja omrežij.
Prijazna in varna uporabniška izkušnja.
- **Korporativno upravljanje.**
Delovanje organov vodenja in upravljanja ter aktivnosti za strateško uskladitev poslovanja odvisnih družb.
- **Razvoj kadrov.**
Aktivnosti razvoja kadrov v smeri prenove poslovnih procesov in povečanja produktivnosti dela.
- **Poslovanje po načelih trajnostnega razvoja.**
Dolgoročno doseganje dobičkonosnosti in poslovne odličnosti.
Merljivi vplivi na gospodarsko, družbeno in naravno okolje, v katerem delujemo.

Preveritev poročanja

Poročilo o trajnostnem razvoju predložimo v neodvisno zunanjo preveritev, ki vključuje tudi preveritev poročanja po smernicah GRI.

1.4 Pismo predsednika uprave

Spoštovani delničarji, vlagatelji in partnerji,

za nami je naporno leto, ki pa smo ga kljub gospodarski krizi zaključili z dobrimi občutki.

Mandat predsednika uprave sem prevzel v zahtevnem obdobju. V maju je bil sprejet nov strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije do leta 2016 in ob svojem nastopu v septembru sem se odprto opredelil za njegovo uresničevanje. Telekom Slovenije namreč potrebuje bolj kot kdajkoli prej zelo jasno vizijo in strategijo razvoja ter učinkovit sistem korporativnega upravljanja. Med cilji vseh naših aktivnosti sta zato dva še posebej pomembna: Skupina Telekom Slovenije bo še naprej vodilni telekomunikacijski ponudnik v Sloveniji, hkrati pa bomo postali prvi alternativni ponudnik na naših trgih v tujini. Skupaj s sodelavci smo si na tej poti zastavili pet prednostnih nalog:

- stabilizacijo položaja na telekomunikacijskem trgu v Sloveniji in tujini,
- zagotovitev novih virov prihodkov in stroškovne učinkovitosti,
- konsolidacijo blagovnih znamk in opredelitev komunikacijske strategije,
- vzpostavitev učinkovite organizacije in sistema upravljanja s kadri,
- aktiven odnos do vlagateljev in regulatorjev in hitrejše reševanje tožb.

Pozitivni premiki v poslovanju in projekti za nove vire prihodkov

V zadovoljstvo nam je, da smo veliki meri uresničili načrtovane poslovne rezultate in izpeljali nekaj prelomnih projektov. Z njimi želimo dosegati nove vire prihodkov in omogočiti prihodnjo dobičkonosnost. V Sloveniji smo posodabljali omrežja in vse bolj mobilnim uporabnikom ponudili več novih storitev in aplikacij. Pozitivni premiki so zaznamovali poslovanje naših družb v jugovzhodni Evropi. Tako smo v Makedoniji preusmerili negativna gibanja prihodkov in po več letih prvič dosegli njihovo rast. Na Kosovu smo zgradili lastno optično hrbtnično omrežje, ki bo kmalu povezano v regionalno optično omrežje. Dober položaj imamo tudi v BiH, kjer sodimo med najhitreje rastoče operaterje.

Skladno z načeli trajnostnega razvoja razvijamo dolgoročno vzdržno poslovanje in odgovorno upravljamo ekonomske, družbene ter okoljske vplive našega delovanja. Veliko pozornosti namenjamo razvoju storitev na vseh ravneh. Prek naše infrastrukture poteka glavna slovenskega telekomunikacijskega prometa in prenosa podatkov. Dokazujemo, da nismo zgolj njeni lastniki, temveč smo celovit ponudnik vseh storitev in rešitev, povezanih v pojmu TIME, ki združuje telekomunikacije, informacijske tehnologije, medije in zabavo. Tu sta naša priložnost in izziv, to je imperativ časa, ki ga živimo.

Kljub pričakovanemu zmanjšanju prihodkov večji dobiček

Izhodišče za opredelitev naših prihodnjih pogojev poslovanja so v vseh okoljih zaostrene makroekonomske razmere in trendi na svetovnem trgu klasičnih telekomunikacij, ki prav tako niso spodbudni. Prihodki nosilnih storitev fiksne in mobilne telefonije pri večini prvotnih operaterjev še naprej upadajo in enako gibanje velja tudi za Telekom Slovenije, zato veliko truda vlagamo v aktivnosti za zadržanje uporabnikov ter uvajanje novih, tehnološko naprednih storitev in vsebin. Na ravni celotne skupine smo se posvetili tudi zniževanju vseh vrst stroškov. Za ohranitev in povečanje dobičkonosnosti poslovanja je dolgoročno najpomembnejša širitev poslovanja na rastoča področja televizijske dejavnosti, digitalnega oglaševanja, upravljanih storitev in računalništva v oblaku. To so nove, inovativne in z mobilnostjo uporabnikov povezane storitve, ki jih omogočajo elektronske komunikacije.

Z uresničevanjem poslovnega načrta smo ustvarili v Skupini Telekom Slovenije 793,1 milijona evrov poslovnih prihodkov ali 3,8 % manj kot leto prej. Dobiček iz poslovanja, EBIT je znašal 62,5 milijona evrov, kar je odstotek manj kot lani. Kazalnik EBITDA (dobiček pred obrestmi, amortizacijo in davki) je dosegel 241,6 milijona evrov in ima 30,5-odstotni delež v poslovnih prihodkih. V Skupini Telekom Slovenije smo dosegli 43,7 milijona evrov čistega dobička, kar je 28 % ali 9,7 milijona evrov več kot v letu 2011.

Zelo pomembno za sorazmerno dobre poslovne rezultate je poslovanje naših hčerinskih družb, zlasti v makedonski družbi One, kjer smo za 7 % povečali poslovne prihodke in dosegli pozitiven EBITDA. Dobiček iz poslovanja te družbe ima še vedno negativen predznak, a tudi tu načrtujemo preobrat v pozitivno smer.

Doseženi poslovni rezultati ne bi bili izvedljivi brez treh temeljnih vzvodov: nadaljevanja procesa krepitve stroškovne učinkovitosti, celovite prenove poslovanja in optimizacije poslovnih procesov. Proces njihove prenove in optimizacije, ki pa še zdaleč ni končan, je v letu 2012 prinesel spodbudne prihranke.

Nov naložbeni cikel

Za širjenje dostopnosti novih, sodobnih in kakovostnih telekomunikacijskih storitev smo kljub neugodnim gospodarskim razmeram okrepili naložbeno dejavnost. Na ravni Skupine Telekom Slovenije smo za naložbe v osnovna sredstva namenili kar 39 % več sredstev kot v letu 2011, in sicer 128,1 milijona evrov, na ravni matične družbe Telekom Slovenije pa 78,2 milijona evrov. Delež naložb je v odnosu do vseh poslovnih prihodkov tako dosegel 16 % in je primerljiv z drugimi uspešnimi operaterji v Evropski uniji. Izvedene naložbe potrjujejo naše zavedanje o nujnosti preobrazbe v sodobnega, naprednega operaterja, ki uveljavlja nove poslovne modele.

Glavnino naložb smo usmerili v gradnjo in posodabljanje omrežij. V ospredju so bila predvsem mobilna omrežja tretje in četrte generacije, skrajševanje lokalne zanke in nadgradnja lokalnih bakrenih ter optičnih omrežij za potrebe širokopasovnega dostopa do interneta. Drugi del naložb smo usmerili v nove storitve, kot so računalništvo v oblaku, digitalno oglaševanje, upravljane storitve in drugo.

Med najpomembnejšimi naložbenimi projekti, s katerimi smo začeli v lanskem letu, je uvedba tehnologije LTE, četrte generacije mobilnih telekomunikacij, ki bo močno vplivala na izboljšanje celotnega konvergenčnega omrežja. V mobilnem omrežju Telekoma Slovenije bomo tako v letu 2013 ponudili najnovejše in občutno hitrejšje mobilne širokopasovne podatkovne storitve in z njimi v prvi fazi pokrili vsa večja slovenska mesta.

Razvoj korporativnega upravljanja

Razvijamo organiziranost, ki bo okrepila sistem korporativnega upravljanja družb v skupini. Zasnovan je na matričnem modelu, skladnem z najsodobnejšo dobro prakso primerljivih družb v mednarodnem in slovenskem prostoru. Funkcije iz matične družbe tako pridobivajo večji vpliv na organiziranje in delovanje enakih ali podobnih funkcij v odvisnih družbah. Strateški proces poteka z usklajenim poslovnim upravljanjem in harmonizacijo poslovanja v družbah skupine. Po poslovnih področjih matične družbe (prodaja, omrežje, finance, IT, kadrovske, pravne in splošne zadeve, podpora) so pripravljeni strateški standardi za celotno skupino.

Pozitivni ekonomski, družbeni in okoljski vplivi

V Skupini Telekom Slovenije uresničujemo načela trajnostnega razvoja z doslednim spoštovanjem zakonodaje in pogodbenih razmerij ter z odgovornim odnosom do naših uporabnikov in do zaposlenih. Pričujoči dokument dokazuje, da razumemo nefinančne kazalnike poslovanja vse bolj kot vidne in merljive pokazatelje naše uspešnosti.

Kot pomemben zaposlovalec skrbimo za dobro delovno okolje, izobraževanje in karierno rast ter visoko raven zdravja in varnosti pri delu v vseh lokalnih okoljih. V veliko zadovoljstvo nam je, da so ta prizadevanja v letu 2012 pripeljala do vidnega izboljšanja organizacijske klime v vseh družbah skupine. Ta premik nam veliko pomeni, saj smo ga dosegli v času obsežne prenove poslovnih procesov in sočasne reorganizacije skupine, zato je spodbuden za njihovo nadaljnje uresničevanje.

Strokovna znanja, ki jih imamo kot visoko tehnološka družba, uporabljamo za učinkovito izrabo okoljskih, energetskih in povezanih tehnologij v korist naših uporabnikov, nas samih in v korist širše družbe. Z novimi rešitvami, razvojem mobilnih storitev in računalništva v oblaku, omogočamo zasebnim in poslovnim uporabnikom naših storitev, da zmanjšujejo svoje okoljske vplive.

Poraba energije je v telekomunikacijah eden ključnih okoljskih vidikov, zato smo v Telekomu Slovenije vpeljali sistem učinkovitega ravnanja z energijo ISO 50001, od katerega pričakujemo omejevanje porabe energije in povečanje stroškovne učinkovitosti. V letu 2012 je Telekomu Slovenije uspelo za 3 % zmanjšati porabo električne energije. Četudi smo dosegli večino zastavljenih okoljskih ciljev, je pred nami še veliko priložnosti za izboljšave.

V Skupini Telekom Slovenije delimo ustvarjeno vrednost z družbenim okoljem in se uvrščamo med pomembnejše podpornike športnih, kulturnih, izobraževanih in humanitarnih dejavnosti. Pri tem bi posebej izpostavil našo podporo vrhunskemu športu in ranljivim družbenim skupinam, ki so v zaostrenih gospodarskih razmerah še bolj občutljive.

Odzivnost za dolgoročni razvoj

Na osnovi rezultatov poslovanja iz leta 2012 in preteklih let sem prepričan, da lahko optimistično zremo v prihodnost. V dosežnih rezultatih se odraža delo vseh zaposlenih v skupini in prav tako prejšnjega

predsednika uprave. Za dobro sodelovanje in delo se zahvaljujem tudi sodelavcem v upravi Telekoma Slovenije, s katerimi smo skupaj pripravljani na prihodnje izzive.

Zavedamo se, da rezultati ne bodo prišli sami in bomo morali za doseg ciljev vztrajno nadaljevati z ukrepi, ki so doslej pokazali svojo učinkovitost. Na hitro se spreminjajočem trgu elektronskih komunikacij se bomo morali spreminjati in prilagajati tudi mi. Sprejeli smo že kakovostno in premišljeno srednjeročno strategijo poslovanja in razvoja, ki jo sproti nadgrajujemo z najnovejšo prakso in spoznanji. Verjamem, da imamo izkušnje, znanje, sposobnost in voljo, s katerimi lahko skupaj vrtimo svet naprej.

Ljubljana, 26. marec 2013

mag. Rudolf Skobe,
predsednik uprave
Telekoma Slovenije, d. d.

1.5 Izjava odgovornosti o uprave

Člani uprave Telekoma Slovenije, d. d., odgovorni za sestavo letnega poročila družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije za leto 2012 zagotavljamo, da je po našem najboljšem vedenju pričujoče letno poročilo z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe, sestavljeno in objavljeno skladno z Mednarodnimi računovodskimi standardi in Zakonom o gospodarskih družbah.

Letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije z računovodskimi izkazi in pojasnili daje resnično in pošteno sliko sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije ter vključuje pošten prikaz informacij o pomembnih poslih s povezanimi osebami skladno s predpisi.

Uprava prav tako izjavlja, da so računovodski izkazi skupine in družbe pripravljeni ob predpostavki nadaljevanja poslovanja v prihodnosti, da se izbrane računovodske usmeritve dosledno uporabljajo in da so razkrite morebitne spremembe le-teh.

Uprava je odgovorna za ukrepe za preprečevanje in odkrivanje prevar ter nepravilnosti, prav tako za ohranjanje vrednosti premoženja družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije.

Uprava družbe Telekom Slovenije, d. d.

mag. Rudolf Skobe,
predsednik uprave

mag. Zoran Vehovar,
podpredsednik uprave

Zoran Janko,
član uprave

mag. Mateja Božič,
članica uprave

Darja Senica,
članica uprave in
delavska direktorica

1.6 Razvojna strategija in načrti

V Skupini Telekom Slovenije se odzivamo na spremembe in izzive poslovnega okolja s sprotnim preverjanjem uspešnosti uresničevanja strateških ciljev in usmeritev ter z njihovim prilagajanjem, ko se to izkaže za potrebno. Tako je uprava v prvi polovici leta 2012 pripravila posodobljen strateški načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2012 – 2016. Ta sicer ohranja okvirno strateško smer delovanja, ob tem pa daje večji poudarek rasti prihodkov novih storitev. Gre za storitve, ki prinašajo večjo dodano vrednost za uporabnika tudi z omogočanjem njegove mobilnosti.

Poudarki leta 2012

- Posodobitev strateškega načrta Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2012 – 2016.
- Izpeljane ključne aktivnosti v smeri uresničevanja strateških ciljev.
- Sprejem novega Poslovnega načrta Skupine Telekom Slovenije za leto 2013 s projekcijo do leta 2017.

1.6.1 Poslanstvo, vizija in vrednote

Poslanstvo Skupine Telekom Slovenije

Skupina Telekom Slovenije svojim uporabnikom omogoča, da so vedno in povsod najboljše povezani s svojimi bližnjimi, s sodelavci in z vsebinami.

Posameznikom in družinam omogočamo, da so najboljše povezani med seboj. Omogočamo jim, da so vedno in povsod povezani s storitvami, ki jim olajšajo življenje, z relevantnimi informacijami in z vrhunskimi vsebinami za delo, zabavo in prosti čas. Podjetjem in ustanovam omogočamo kakovostno, celovito in zanesljivo povezanost zaposlenih, sistemov in naprav.

Vizija Skupine Telekom Slovenije

Vodilni v celovitih komunikacijah, preprostih za uporabo.

Skupina Telekom Slovenije bo s povezovanjem vseh mobilnih in fiksnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij, storitev, multimedijских vsebin in naprav zasebnim in poslovnim uporabnikom omogočala preprosto in varno uporabniško izkušnjo vrhunske kakovosti. Tako bo v Sloveniji ostala vodilna v panogi telekomunikacij ter postala tudi vodilna v panogah informatike in medijev, na trgih zunaj Slovenije pa stroškovno učinkovit in dobičkonosen operater.

Vrednote Skupine Telekom Slovenije

Smo uigrana ekipa.

Zaposleni v Skupini Telekom Slovenije sodelujemo v kreativnem okolju in v stalnem stiku z najsodobnejšimi tehnologijami. Cenimo predanost, samoiniciativnost in podjetniško razmišljanje.

Živimo z uporabnikom.

Naše glavno vodilo je zadovoljen uporabnik. Prijazno uporabniško izkušnjo zagotavljamo s privlačno ponudbo, premišljenimi storitvami in vsebinami ter z odlično podporo.

Smo zanesljivi in inovativni.

Imamo najbolj zanesljiva in najbolj razširjena omrežja, ki bodo tudi v prihodnje zagotavljala kakovostne storitve. Smo pionirji pri uvajanju novih generacij mobilnih in fiksnih telekomunikacij ter multimedijских vsebin, predvsem pa zagotavljamo njihovo medsebojno povezovanje.

Ponosni smo na svoje korenine in talente.

Odgovorno vlagamo v slovensko družbo in okolje ter spodbujamo razvoj domačega znanja in izmenjavo izkušenj in inovativnih rešitev med trgi, na katerih nastopamo. Z vso odgovornostjo se zavedamo našega pomena za vse partnerje in lastnike.

1.6.2 Strateške smernice in cilji Skupine Telekom Slovenije

Prilagajanje spremembam v gospodarskem in družbenem okolju je zahtevalo posodobitev strateškega načrta Skupine Telekom Slovenije, v katerem smo opredelili strateške cilje in usmeritve za obdobje 2012 – 2016.

Poslovanje v letu 2012 smo že usmerjali skladno s strateškimi cilji posodobljene strategije in izpeljali nekaj pomembnih aktivnosti in ukrepov.

Strateški cilji in njihovo uresničevanje v letu 2012

Strateški cilj do leta 2016	Koraki v letu 2012
- Obraniti tržne deleže Telekoma Slovenije pri obstoječih storitvah. - Pomembno povečevati prihodke od novih storitev. - Postati vodilni ponudnik IKT storitev.	- Tržni delež na fiksnem širokopasovnem dostopu nižji za 2 odstotni točki, povečalo pa se je število priključkov IP TV, VoIP in mobilne telefonije. - Nove storitve prinašajo zaenkrat še manj prihodkov, vendar iščemo priložnosti z oblikovanjem novih modelov in sklepanjem novih partnerstev. Tako smo za upravljanje in razvoj komercialne televizije sklenili strateško partnerstvo z Antenna Group, vodilnim evropskim medijskim podjetjem.
Postati vodilni na področju oglaševanja ter monetizacije digitalnih medijev in aplikacij.	Nadaljevanje razvoja digitalnih medijev in vzpostavitev lastnega TV kanala Planet TV (TSmedia).
- Dosegati dobičkonosno rast v regiji jugovzhodne Evrope. - Rast mednarodne veleprodaje.	- Makedonska družba One je za 7 % povečala prihodke iz poslovanja, kosovska družba Ipko pa jih je znižala za 1 %. Čisti poslovni izid je bil negativen, vendar potekajo ukrepi za izboljšanje. - Na področju mednarodne veleprodaje smo zabeležili rast deleža prihodkov (s 17 na 18,5 %).
- Optimizirati stroške in vzpostaviti stroškovno konkurenčnost. - Ohraniti vodilni položaj na segmentu tehnologije in omrežja.	- Proces prenove in optimizacije, ki še poteka, je v obdobju 2011 – 2012 prinesel prihranke, ocenjene na 35 milijonov evrov. - Številne posodobitve in izboljšave konvergentnega jedrnega omrežja, fiksnega dostopovnega ter radijskega omrežja. - Modernizacija mednarodnih central in podpora. - Nadgradnja mobilnega omrežja s tehnologijo LTE (Long Term Evolution), četrto generacijo mobilnih storitev, ki omogoča velike hitrosti prenosa podatkov.
- Razvijati kadre. - Povečati produktivnost dela. - Prestrukturirati se iz tehnološkega v prodajno in storitveno naravnano podjetje.	- Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje, smo povečali na 90,2 %. - Novosti v naboru storitev in okrepitev prodajnih aktivnosti s ciljno prodajo, segmentirano ponudbo ter vključevanjem novih prodajnih poti.
Preobraziti Skupino Telekom Slovenije v regionalnega telekomunikacijskega operaterja.	Nadaljevali smo s strateškim projektom korporativnega upravljanja in pripravljamo minimalne standarde korporativnega upravljanja za sprejem na upravi.
Dosegati kakovost, poslovno odličnost in slediti usmeritvam trajnostnega razvoja.	Nadgrajevali smo sisteme kakovosti, spodbujali pozitivne družbene vplive s podporo družbeno odgovornim projektom in izpolnili ključne okoljske cilje.

1.6.3 Doseganje načrtovanih letnih ciljev

Izpolnitev načrtov za leto 2012

- Ob ostri konkurenci, regulaciji in zaostreni makroekonomski situaciji se bomo osredotočili na iskanje novih virov prihodkov, kratkoročno pa predvsem na zmanjšanje stroškov.
 - *Oddajati je začela komercialna televizija Planet Tv, razvili smo nove mobilne aplikacije in krepili storitve na področju digitalnega oglaševanja.*
- Izpeljali bomo prehod iz ponudnika pretežno infrastrukturnih storitev v ponudnika zahtevnejših IKT in multimedijskih storitev.
 - *Okrepili smo ponudbo storitev računalništva v oblaku družbe Avtenta, ki omogoča nove storitve za večjo mobilnost uporabnikov, ter jih povezali s storitvami za poslovne uporabnike Telekoma Slovenije.*
- Na trgih jugovzhodne Evrope bomo dosegali dobičkonosno rast z rastjo prihodkov in usklajenim delovanjem znotraj skupine.
- Preoblikovali se bomo v sodobnega telekomunikacijskega operaterja na nacionalni in regionalni ravni, ki bo sposoben zagotavljati celovit nabor sodobnih kompleksnih in večdimenzionalnih informacijsko-telekomunikacijskih storitev.
 - *Večina družb v jugovzhodni Evropi je povečala svoje prihodke (One +7 %, druge družbe +3 %) ali pa so se gibali na ravni predhodnega leta (Ipko -1 %). Ipko je pomembno povečal delež prihodkov na maloprodaji storitev.*
 - *Na ravni skupine smo vzpostavili celovit sistem obvladovanja tveganj in izpeljali projekte, kot je prenos enotne IT rešitve predplačniškega sistema v družbo One. S tem smo odprli nove možnosti razvoja s prenosom že razvitih storitev, kar je tudi stroškovno učinkoviteje.*
- Podjetje bomo preoblikovali iz nacionalnega telekomunikacijskega operaterja v regionalnega operaterja s pomembnimi prvinami regionalne korporacije in vzpostavili korporacijsko upravljanje, ki bo to podpiralo.
 - *Nadaljevali smo s strateškim projektom korporativnega upravljanja.*
- Izvedli bomo finančno konsolidacijo Skupine Telekom Slovenije in v tem okviru optimizacijo ključnih finančnih kazalnikov, ki bodo postali primerljivi z boljšimi sorodnimi podjetji, ki delujejo v regiji in EU. S tem bodo izpolnjene tudi zahteve večinskega lastnika.
 - *S projektom prenove procesov smo realizirali prve prihranke. Nadaljevali smo z optimizacijo poslovanja, racionalizacijo vseh stroškov poslovanja, kar se kaže tudi v tem, da je večina stroškov na ravni Skupine Telekom Slovenije nižja kot v letu 2011.*
- V začetku leta 2012 pričakovani čisti poslovni izid smo med letom prilagodili zaradi spremenjenih razmer poslovanja.
 - *Pričakovani čisti poslovni izid je ob koncu tretjega četrtertletja znašal 43 milijona evrov, kolikor je okvirno znašal tudi doseženi čisti poslovni izid ob koncu leta (43,7 milijona evrov).*

Načrti za leto 2013

Za naslednje srednjeročno obdobje je nadzorni svet decembra 2013 na predlog uprave potrdil poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za leto 2013 s projekcijo do leta 2017.

Poslovni načrt upošteva trenutne makroekonomske okoliščine in gospodarske napovedi v Sloveniji in v regiji, kjer je Telekom Slovenije aktiven prek svojih hčerinskih družb. Upošteva tudi panožne trende, še posebej trende v poslovanju prvotnih operaterjev, ki se spopadajo z upadom prihodkov od klasičnih storitev. Nadomeščamo jih z novimi storitvami na področju zahtevnejših IKT in multimedijskih storitev ter iščemo nove poslovne modele, ki nam bodo omogočili dolgoročno vzdržno poslovanje po načelih trajnostnega razvoja. Prednostni nalogi pri uresničevanju poslovnega načrta ostajata stabilizacija prihodkov in njihova rast v prihodnje ter na drugi strani zniževanje stroškov. Na ta način bodo družbe skupine tudi v prihodnje lahko ohranjale in krepile pozitivne ekonomske in družbene učinke svojega poslovanja.

Ključni cilji za leto 2013:

- Razvoj segmentov, ki pomenijo nove vire prihodkov (Slovenija).
- Ohranjanje tržnih deležev na segmentih fiksne in mobilne govorne telefonije ter fiksne širokopasovnega dostopa (Slovenija).
- Povečevanje tržnega deleža ter prihodkov (jugovzhodna Evropa).
- Nadaljevanje optimizacije vseh vrst stroškov.
- Povečanje produktivnosti za izvajanje prestrukturiranja iz tehnološkega v prodajno in storitveno podjetje
- Nadaljnja optimizacija kadrovske strukture in stroškov dela.

- Naložbe, s katerimi bomo zagotovili polno konvergenco storitev na področju govornih in multimedijskih komunikacij, informacij ter zabave v fiksni in mobilni omrežji. Na ta način bomo vsem segmentom uporabnikov omogočili ne le dostop do telekomunikacijskih storitev, temveč do celovitih vsebin.

Poslovna pričakovanja Skupine Telekom Slovenije za leto 2013 so:

- naložbe: okrog 130 milijonov evrov,
- EBITDA: do 245 milijonov evrov,
- čisti poslovni izid: 50 milijonov evrov.

1.6.4 Ključni strateški projekti

V Skupini Telekom Slovenije uveljavljamo prek strateških projektov izboljšave različnih vidikov poslovanja, ki bistveno prispevajo k doseganju zastavljenih strateških ciljev.

- **Razvoj digitalnih medijev v Sloveniji**

Ena od ključnih smernic Skupine Telekom Slovenije se nanaša na zelo hitro napredujočo in spreminjajočo se industrijo digitalnih vsebin in storitev. Te so uporabnikom na voljo prek digitalnih medijev in se monetizirajo neposredno oziroma prek oglaševanja. Strateški projekt je usmerjen v povečanje prihodkov od prodaje oglasnega prostora in plačljivih vsebin/storitev, s ciljem postati največji slovenski upravljavec digitalnih medijev.

- **Prenova poslovnih procesov – 5P**

Osnovni cilj projekta je povečanje učinkovitosti poslovnih procesov, doseganje njihove konkurenčnosti na domačem trgu in primerljivosti z mednarodnimi operaterji. V letu 2011 so bili s tem namenom definirani racionalizacijski ukrepi, z njihovo implementacijo smo začeli v letu 2012. Izvedena je bila celovita prenova prvih štirih procesov, usmerjenih h kupcu, ter oblikovana in potrjena časovnica za njihovo implementacijo.

- **Optimizacija obratnega kapitala**

Cilj projekta je zagotoviti učinkovito upravljanje obeh komponent obratnega kapitala, to je kratkoročnih sredstev in kratkoročnih obveznosti. Upravljanje z obratnim kapitalom omogoča družbi doseganje zadostnega denarnega toka za poplačilo tekočih obveznosti iz financiranja in obveznosti iz poslovanja. V okviru projekta smo postavili sistem kazalnikov in vpeljali upravljanje posameznih komponent obratnega kapitala. Analiza kazalnikov je poslovodstvu omogočila identifikacijo področij, ki zahtevajo posebno pozornost.

- **Optimizacija in trženje nepremičnin**

S projektom želimo doseči optimalno rabo prostorov. To pomeni, da v Skupini Telekom Slovenije ne bomo imeli poslovno in tehnološko nepotrebnih prostorov ali pa bodo prostori večnamensko izrabljeni z minimalnimi vzdrževalno-obratovalnimi stroški. Z odprodajo nepotrebnih prostorov in drugimi posegi smo povečali prosti denarni tok in obenem znižali stroške.

- **Vzpostavitev celovitega obvladovanja tveganj Skupine Telekom Slovenije**

V sklopu projekta smo pripravili politiko za obvladovanje tveganj z jasnimi pristojnostmi in odgovornostmi, integrirali obvladovanje tveganj v procese odločanja, pripravili katalog tveganj in predlog za natančnejše vrednotenje tveganj ter opredelili temelje za določitev ključnih kazalnikov tveganja (KRI).

Projekt je temeljil na sprejetem načrtu vzpostavitve sistema celovitega obvladovanja tveganj v Skupini Telekom Slovenije, ki se že uresničuje. V ta namen je bila sprejeta metodologija ocenjevanja tveganj in poročanje o tveganjih ter ustanovljen odbor za tveganja. Uporabo metodologije smo predstavili na delavnicah, ki smo jih organizirali za celotno Skupino Telekom Slovenije.

1.7 Pomembnejši dogodki in dosežki Skupine Telekom Slovenije v letu 2012

Prvo četrletje

Januar

- Razvojni tim TSmedie je sodeloval pri razvoju T-Boxa avstralskega operaterja Telstra. Izdelek je prejel nagrado za najbolj inovativno IPTV-rešitev na svetovnem IPTV-forumu, kar je najprestižnejša nagrada na področju digitalne televizije.

Februar

- Telekom Slovenije je uvedel novo storitev SiOLTViN, s katero lahko naročniki SiOL TV spremljajo televizijske programe prek spleta. Storitev se je odlično uveljavila in do konca leta dosegla več kot 30.000 uporabnikov.

Marec

- Avtenta je trgu ponudila rešitve informacijsko-komunikacijske tehnologije v oblaku.
- Telekom Slovenije je s partnerjem predstavil novo rešitev za uporabo interneta med vožnjo s taksijem.

Drugo četrletje

April

- Telekom Slovenije je javnosti predstavil svoje naložbe za leto 2012, s katerimi ostaja motor razvoja na področju IKT v Sloveniji: mobilna omrežja tretje in četrte generacije, posodabljanje omrežij za širokopasovni dostop do interneta ter nove storitve računalništva v oblaku, digitalno oglaševanje in upravljane storitve, ki omogočajo še večjo mobilnost uporabnikov.

Maj

- Telekom Slovenije in NIL sta z Mestno občino Ljubljana podpisala pogodbo o javno-zasebnem partnerstvu za izgradnjo in uvedbo brezžičnega omrežja.
- Ljubljanski potniški promet in Telekom Slovenije sta uporabnikom testno ponudila internetni dostop med vožnjo z avtobusom.
- Makedonska družba One je z vzpostavitvijo sodelovanja s trgovsko verigo 2be pomembno okrepila svojo distribucijsko mrežo. Obenem je predstavila novo predplačniško znamko DžaBest.

Junij

- Nadzorni svet je potrdil posodobljen strateški načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2012 – 2016, ki upošteva nove spremembe na trgu.
- Telekom Slovenije je dobil pravice Evropske nogometne zveze za televizijske prenose tekem Lige prvakov za naslednje triletno obdobje.

Tretje četrletje

Julij

- Telekom Slovenije je 42 invalidskim in humanitarnim organizacijam podaril skoraj tisoč kosov rabljenega, a zelo dobro ohranjenega pohištva.

Avgust

- Začetke delovanja spletnega mesta SiOL Beta klub, prek katerega ponuja Telekom Slovenije uporabnikom možnost testiranja novih storitev pred komercialno uporabo.

September

- Svoj mandat je nastopil novi predsednik uprave Telekom Slovenije, mag. Rudolf Skobe.
- Hčerinska družba GVO je začela izvajati projekt FTTH na severozahodu Nemčije. Po uspešnem zaključku je pridobila novo naročilo, s čimer ji je uspel večji preboj na nemški trg.
- Podjetje Soline, ki upravlja s Krajinskim parkom Sečoveljske soline, je praznovalo deset let delovanja v okviru Skupine Telekom Slovenije. Proizvodnja soli je bila rekordna, novo poglavje pa odpira z gradnjo prvih term na prostem v Sloveniji.
- Aneks je v sklopu programa usposabljanja, ki je potekal pod okriljem banjaluškega Centra inovacij, omogočil enomesečno prakso mladim in jim posredoval svoje znanje na področju telekomunikacij.

Četrto četrletje

Oktober

- Telekom Slovenije je posodobil omrežje z zamenjavo obstoječih mednarodnih telefonskih central v Ljubljani in Mariboru z novima, ki temeljita na najsodobnejši tehnologiji za podporo fiksni in mobilni prometu TDM/VoIP.
- Začetek projekta Itak job; z njim zagotavlja Telekom Slovenije informacijsko podporo iskalcem prve zaposlitve.
- Delovati je začel podjetniški pospeševalnik TSstartup, prvi program v Sloveniji, s katerim želi Telekom Slovenije mladim podjetjem in ekipam ponuditi vse potrebno, da v štirih mesecih razvijejo svojo inovativno spletno, mobilno ali telekomunikacijsko storitev in jo ponudijo na trgu.

November

- Planet TV, nova komercialna televizija hčerinske družbe TSmedia, je začela z oddajanjem celovitega programa.
- Telekom Slovenije je začel z nadgradnjo svojega mobilnega omrežja s tehnologijo LTE (Long term Evolution), ki omogoča občutno hitrejšo mobilno širokopasovno podatkovno storitev. V nekaj mesecih bodo pokrita vsa največja slovenska mesta. Novo omrežje bo vsebovalo najnovejša rešitve, prijazne okolju.
- Telekom Slovenije je kot vodilni partner začel z evropskim projektom eBadge, katerega cilj je postavitve mednarodnega pilotnega pametnega elektroenergetskega omrežja (Smart Grid).

December

- Nadzorni svet je potrdil predlog strateškega partnerstva Planet TV z največjo grško medijsko družbo Antenna Group.
- Nadzorni svet je sporazumno razrešil Marka Boštjančiča z mesta člana uprave Telekoma Slovenija in za članico uprave imenoval mag. Matejo Božič.

Prejeta priznanja in nagrade v letu 2012:

- naziv zaupanja vredne znamke *Trusted Brand* za blagovne znamke Telekom Slovenije, SiOL in Mobitel,
- *The Creativity International Awards 2012* – platinasta nagrada za embalažo Mobi,
- nagrada za komunikacijsko odličnost na evropski ravni *Gold Quill EMERALD Award* in na svetovni ravni *Gold Quill Award of Merit* za glasbeni festival Itak Džafest 2011,
- tri srebrna in eno zlato priznanje na Slovenskem oglaševalskem festivalu SOF za Telekom Slovenije, eno srebrno priznanje za Planet Siol.net,
- priznanje Netko v kategoriji Produkti in blagovne znamke za spletni portal itak.si in v kategoriji Glas ljudstva za najdi.si,
- nagrada Websi za Planet Siol.net v kategoriji Delilci novic,
- nagrada za poslovno rešitev leta 2012 v kategoriji Podjetniki na Areni poslovnih rešitev 2012 za aplikacijo Moneta mTerminal,
- 2. mesto na Areni poslovnih rešitev 2012 za aplikacijo Direktna pošta (TS media),
- nagrada za Najboljši oglas na tekmovanju Sporto 2012 za kampanjo Z vsem srcem,
- nagrada Zlati sempler v kategoriji Najboljša ciljana akcija festivala Sempl 2012 za *Instant Internet Farm*,
- nagrada Papirus za najboljše interno spletno glasilo Eskupaj,
- prva nagrada za korporativno filantropijo za družbo One v kategoriji velikih podjetij za projekte družbene odgovornosti na nacionalnem tekmovanju Centra za institucionalni razvoj (CIRa),
- nacionalno priznanje Ministrstva za gospodarstvo in koordinacijskega odbora za družbeno odgovornost družbi One za uveljavljanje družbeno odgovornih praks,
- priznanja prestižne makedonske revije *Backstage* družbi One za zaupanja vrednega partnerja.

1.8 Pomembnejši dogodki po datumu bilance stanja

Prvo četrtletje 2013
Januar - Objavljen je bil sklic 23. skupščine delničarjev Telekoma Slovenije, sklicane na zahtevo Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS. - Telekom Slovenije je kot ciljna družba prejel odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev, na podlagi katere se Republiki Sloveniji in še 6 pravnim osebam, v katerih ima Republika Slovenija lastniški delež, prepove uresničevati glasovalne pravice v Telekomu Slovenije. Prepoved velja, dokler te osebe in Luka Koper, d. d., ne dajo prevzemne ponudbe za delnice Telekoma Slovenije ali teh delnic ne odtujijo.
Februar - Antenna Group, vodilno evropsko medijsko podjetje, in Telekom Slovenije sta objavila ustanovitev skupne družbe, ki bo upravljala Planet TV in se ukvarjala z razvojem komercialne televizije v Sloveniji. Antenna bo lastnik 51 %, hčerinsko podjetje Telekoma Slovenije, TSmedia, pa bo lastnik 49 % skupne družbe. - Skupaj s preostalimi mobilnimi operaterji in internetni ponudniki v slovenskem prostoru smo podpisali Kodeks ravnanja izvajalcev javnih elektronskih komunikacijskih storitev za zaščito uporabnikov. - Nadzorni svet družbe je 6. 2. 2013 potrdil predlog uprave o izplačilu vmesnih dividend za leto 2012 v višini 3,70 EUR bruto na delnico. - Potekala je 23. skupščina delničarjev družbe (6. 2. 2013), ki je sprejela sklep o izplačilu vmesne dividende in imenovala nove člane nadzornega sveta, ki predstavljajo kapital. Ti so: Adolf Zupan, mag. Matjaž Janša, Bernarda Babič, Miha Klun, Borut Jamnik in Tomaž Berločnik. Njihov mandat prične 27. aprila 2013, ko preneha mandat dosedanjemu nadzornemu svetu. Mag. Matjaž Janša in Miha Klun sta še isti dan podala odstopni izjavi z mesta člana nadzornega sveta. - Microsoft Slovenija in Zavod Ypsilon sta s partnerjema, Telekomom Slovenije in Mestno občino Ljubljana, predstavila novo pobudo Ustvarjam kjerkoli za dvig ozaveščenosti o prednostih in možnostih za uvedbo sodobnejših, bolj prilagodljivih oblik dela, kot so mobilno delo, delo od doma ali teledelo, za zaposlene, podjetja in okolje. - Ustanovitev odvisne družbe GVO Gmbh s sedežem v mestu Stadtlohn, ZR Nemčija, z osnovnim kapitalom 25 tisoč EUR. - Z dnem vpisa prenosa deleža v poslovni register v Banja Luki je Telekom Slovenije postal 100 % družbenik družbe Aneks, d. o. o., Banja Luka.
Marec - Telekom Slovenije je od Okrožnega sodišča v Ljubljani prejel sodbo v gospodarskem sporu tožeče stranke T-2 d.o.o. zoper toženo stranko Telekom Slovenije, d.d., s katero je Okrožno sodišče v Ljubljani razsodilo, da se tožbeni zahtevki za plačilo zneska 129.556.756,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 16.1.2007 dalje do plačila, zavrne, pri tem pa je tožeča stranka dolžna toženi stranki v roku 15 dni plačati pravdne stroške v višini 27.197,22 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki začnejo teči prvi dan po preteku 15 dnevnega paricijskega roka za izpolnitev obveznosti do plačila. - Nadzorni svet Telekoma Slovenije je potrdil predlog uprave o oddelitvi dela dejavnosti iz hčerinskih družb TSmedia in Avtenta in pripojitvi teh dejavnosti v matično družbo. - Z delom je začela druga generacija TSstartup-a, podjetniškega pospeševalnika Telekoma Slovenije. - Telekom Slovenije je predstavil svoje komercialno mobilno omrežje četrte generacije LTE ter pripadajočo ponudbo paketov in naprav.

1.9 Poročilo nadzornega sveta

Nadzorni svet je v poslovnem letu 2012 deloval v sestavi mag. Tomaž Berginc, dr. Tomaž Kalin, dr. Marko Hočevnar, dr. Jaro Berce, mag. Nataša Štelcer, Franci Mugerle, Milan Richter, Brane Sparavec in Martin Gorišek. Nadzornemu svetu je predsedoval mag. Tomaž Berginc, namestnika predsednika sta bila dr. Tomaž Kalin in Milan Richter.

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet Telekoma Slovenije, d. d., se je v letu 2012 sestel na trinajstih rednih sejah in treh dopisnih sejah. Seje so potekale na sedežu družbe, ena pa je bila na sedežu odvisne družbe. Nadzorni svet je skrbno in odgovorno spremljal ter nadziral poslovanje Telekoma Slovenije, d. d. Osredotočal se je predvsem na poslovanje Skupine Telekom Slovenije kot celote, poleg tega je spremljal tudi poslovanje posameznih odvisnih družb. S spremembo Statuta družbe v letu 2012 je nadzorni svet dobil še večje pristojnosti v zvezi s spremljanjem poslovanja odvisnih družb.

Člani nadzornega sveta ocenjujemo, da je uprava Telekoma Slovenije, d. d., posredovala dovolj podatkov, poročil in informacij. Gradiva smo prejemali pravočasno, da smo se lahko pripravili in razpravljali po posameznih točkah dnevnega reda. Na seje nadzornega sveta in na revizijske komisije nadzornega sveta pa je bil ob posameznih točkah dnevnega reda vabljen tudi zunanji revizor.

Člani nadzornega sveta delujejo neodvisno. Nadzorni svet ima v svoji sestavi kompetentne člane, ki so priznani strokovnjaki na svojem področju. Predstavniki delavcev pa s svojim izkušnjami in poznavanjem družbe prispevajo drugačen pogled na zadeve družbe.

Večina članov nadzornega sveta se je udeležila vseh sej. Na desetih sejah so bili prisotni vsi člani, na dveh sta bila opravičeno odsotna dva člana, na eni pa je bil opravičeno odsoten en član. Večina sklepov je bila sprejeta soglasno, kar kaže na poenoten pogled članov na vprašanja v zvezi z družbo in na njihovo reševanje.

Nadzorni svet je določil potrebne kompetence, ki naj bi jih izpolnjeval vsak član uprave. Poleg tega je določil tudi potrebne postopke in načine izbora članov uprave. Enake aktivnosti so bile opravljene tudi za kandidate za člane nadzornega sveta, seveda usklajeno z zakonskimi predpisi. Nadzorni svet je z 31. 8. 2012 zaradi upokojitve sporazumno razrešil predsednika uprave Ivico Kranjčeviča in s 1. 9. 2012 imenoval novega predsednika uprave mag. Rudolfa Skobeta. Z 31. 12. 2012 je sporazumno razrešil člana uprave Marka Boštjančiča in s 1. 1. 2013 imenoval za novo članico uprave mag. Matejo Božič. Ocenjujemo, da bodo delne spremembe v upravi osnova za še boljše poslovne rezultate in predvsem za večjo tržno agresivnost celotne Skupine Telekom Slovenije.

Nadzorni svet je podal soglasja k imenovanju mag. Tomaža Pernovška na mesto direktorja družbe TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o., s 1. 9. 2012 in na odpoklic Mete Zakrajšek z mesta generalne direktorice PRIMO Communications d. o. o. in imenovanje Klemena Ramoveša na izpraznjeno mesto s 1. 9. 2012. Prav tako je podal soglasje k imenovanju Klavdija Godniča za direktorja Soline Pridelava soli, d. o. o., s 1. 7. 2012, ki je nadomestil Alojza Jurjeca, ko se je upokojil.

Nadzorni svet je redno spremljal poslovne rezultate Skupine Telekom Slovenije. V redno spremljanje rezultatov je vključil tudi večino priporočil Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, ki so jih izdali v letu 2011 in 2012.

Nadzorni svet je aktivno spremljal rezultate pripojitve družbe Mobitel, d. d., k Telekomu Slovenije, d. d., ki je bila izvedena 1. 7. 2011. Hkrati je aktivno sodeloval predvsem prek svoje Komisije za spremljanje priprave strateškega načrta Skupine Telekom Slovenije in projekta Orion, pri spremljanju učinkov pripojitve in strateških projektih skupine, pri oblikovanju korporativnega upravljanja v Skupini Telekom Slovenije. Nadzorni svet je obravnaval tudi prenovljen strateški načrt skupine.

Nadzorni svet bo še naprej redno spremljal in vplival na izvajanje poslovnih načrtov in nove strategije družbe, kar bo omogočalo, da bosta družba in skupina dosegli v prihodnjih letih pričakovane rezultate, njeno poslovanje pa bo primerljivo z najboljšimi v panogi.

Nadzorni svet je redno spremljal rezultate tako na stroškovni kot prihodkovni strani družb v Sloveniji in posebej tudi v tujini. Poslovanje vseh odvisnih družb v tujini se je konsolidiralo. Nadzorni svet je podal soglasje k ureditvi odnosov z manjšinskimi solastniki družb v tujini: PRIMO Communications d. o. o., Tirana in Aneks, d. o. o., Banja Luka.

Nadzorni svet je spremljal nastanek nove televizije Planet TV v poslovnem smislu, pri oblikovanju vsebin Planeta TV in pri poteku postopka vstopa novega družbenika v Planet TV, ki je bila realizirana v letu 2013.

Delo komisij nadzornega sveta

Število komisij nadzornega sveta je bilo enako kot v letu 2011. Obravnavale so teme s področja delovanja nadzornega sveta in mu svetovale glede pomembnih vprašanj. S tem so znatno pripomogle k boljšemu delu in večji učinkovitosti nadzornega sveta. Delo komisij je podrobneje opisano v poglavju Korporativno upravljanje v poslovnem delu letnega poročila.

Ocena dela uprave in nadzornega sveta

Delo nadzornega sveta in njegovih komisij je v letu 2012 potekalo skladno z zakonskimi določbami, Kodeksom upravljanja javnih delniških družb in drugimi priporočili Ljubljanske borze, d. d., in Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS. Nadzorni svet je vse leto natančno in celovito preverjal ter nadzoroval vodenje družbe. Na njegovih sejah je sodelovala uprava družbe oziroma njeni pooblaščenici. Nadzorni svet je tekoče ocenjeval delo uprave še posebej takrat, ko je obravnaval obdodne rezultate poslovanja. Delo uprave v obstoječih gospodarskih razmerah ocenjujemo kot zelo dobro. Uprava in nadzorni svet sta na sejah dobro sodelovala, v obdobju med sejami pa je potekala tudi redna komunikacija med predsednikom nadzornega sveta in predsednikom uprave. Člani nadzornega sveta vseskozi izkazujejo pripravljenost na izobraževanje in profesionalni razvoj, žal pa so bila sredstva za izobraževanje nadzornega sveta s sklepom skupščine v letu 2012 ukinjena. Nadzorni svet je spremljal možnost konflikta interesov svojih članov in v enem primeru izdal tudi svoje mnenje.

Nadzorni svet je opravil tudi samooceno svojega dela, v začetku leta 2012 pa sprejel tudi akcijski načrt za doseg še višje kakovosti delovanja v prihodnosti.

Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2012

Nadzorni svet je letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije za leto 2012 temeljito preveril v zakonitem roku. Nadzorni svet lahko za poslovno leto 2012 ugotovi, da je Skupina Telekom Slovenije poslovala v skladu z napovedjo. Skupina Telekom Slovenije je ustvarila 793,1 milijona evrov poslovnih prihodkov. EBITDA je dosegla 241,6 milijona evrov. Dobiček iz poslovanja (EBIT) znaša 62,5 milijona evrov. Po obračunu davka iz dobička v višini 2,6 milijona evrov je Skupina Telekom Slovenije leto zaključila s pozitivnim poslovnim izidom v višini 43,7 milijona evrov.

Bilančni dobiček za leto 2012 znaša 100.839.530,63 evra. Skladno s pozivom 23. skupščine delničarjev je družba že izplačala vmesne dividende v višini 3,70 evra na delnico, skupščini družbe pa bosta uprava in nadzorni svet družbe Telekom Slovenije, d.d., predlagala dodatno izplačilo dividend v višini 1,46 evra na delnico.

Nadzorni svet se je seznanil in obravnaval tudi revizijsko poročilo, v katerem pooblaščenca revizijska družba KPMG ugotavlja, da računovodski izkazi, ki so del letnega poročila, resnično in pošteno predstavljajo finančno stanje družbe in skupine, njun poslovni in finančni izid ter gibanje kapitala. Nadzorni svet na revizorjevo poročilo ni imel pripomb; prav tako ni imel pripomb oziroma zadržkov, ki bi onemogočili sprejem odločitve o potrditvi letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila.

Nadzorni svet ugotavlja, da je letno poročilo verodostojen odraz dogajanj in celovita informacija o poslovanju v letu 2012. Letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., ter konsolidirano letno poročilo Skupine Telekom Slovenije s pripadajočim revizijskim poročilom za leto 2012 so člani nadzornega sveta potrdili soglasno na svoji 59. seji 24. aprila 2013. Ugotavljamo, da je s tem letno poročilo, skladno z določili 282. člena ZGD-1 in s Statutom družbe Telekom Slovenije, d. d., tudi formalno sprejeto.

mag. Tomaž Berginc,
predsednik nadzornega sveta Telekom Slovenije, d. d.

1.10 Korporativno upravljanje

Ključni dolgoročni cilj upravljanja, ustvarjanje vrednosti za delničarje na dolgi rok, smo uresničevali z upoštevanjem smernic politike upravljanja in celovite družbene odgovornosti po načelih trajnostnega razvoja. Delovali smo v dobro zaposlenih, širše skupnosti ter drugih deležnikov. Spoštovali smo veljavno zakonodajo, priporočila slovenskega Kodeksa upravljanja javnih delniških družb, Kodeks upravljanja družb s kapitalsko naložbo države in mednarodna priporočila, kot so Smernice OECD za korporativno upravljanje. V odvisnih družbah skupine smo uveljavljali enotne standarde upravljanja, skladno z zakonskimi predpisi posameznih držav.

Poudarki leta 2012

- Mag. Rudolf Skobe od 1. 9. 2012 novi predsednik uprave Telekoma Slovenije.
- Mag. Mateja Božič na seji nadzornega sveta 28. 12. 2012 imenovana za novo članico uprave Telekoma Slovenije, z mandatom od 1. 1. 2013.
- Nadzorni svet potrdil posodobljen Strateški načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2012 – 2016.
- Nadaljevanje mesečnih strateških kolegijev odvisnih družb, ki pomembno prispevajo k sprotni in pravočasni izmenjavi informacij med upravo Telekoma Slovenije ter upravami odvisnih družb.
- Nadzorni svet potrdil spremembo organiziranosti Telekoma Slovenije, ki bo omogočala večjo učinkovitost poslovanja.
- Poleg dostopa do vseh skupščinskih gradiv in prenosa sej v živo so na spletu odslej tudi posnetki skupščin delničarjev.

1.10.1 Politika upravljanja

Korporativno upravljanje v Skupini Telekom Slovenije temelji na načelih in usmeritvah Politike upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., ki velja od decembra 2011. Uprava in nadzorni svet sta pri opravljanju svojih nalog upoštevala interese deležnikov ter oblike sodelovanja z njimi, politiko povezav matične družbe z odvisnimi družbami ter svoje zaveze, pristojnosti in odgovornosti. Le-te izhajajo iz veljavne zakonodaje in so opredeljene tudi v poslovniki o delu uprave ter nadzornega sveta in v Statutu družbe Telekom Slovenije, d. d. V začetku leta 2013 je nadzorni svet potrdil nov poslovnik o delu uprave, ki na novo določa pristojnosti članov uprave. (več na http://www.telekom.si/files/2810/Poslovnik_o_delu_uprave23012013.pdf)

Politika upravljanja in drugi našeti dokumenti so dostopni na spletnem mestu www.telekom.si, podstran Središče za vlagatelje, rubrika Upravljanje družbe (<http://www.telekom.si/o-podjetju/sredisce-za-vlagatelje/upravljanje-druzbe>).

Skupščina delničarjev

Delovanje skupščine delničarjev

V letu 2012 so se delničarji Telekoma Slovenije sestali na dveh skupščinah:

1. Na 21. skupščini, ki je potekala 7. 3. 2012, je bilo do vključno druge točke skupno število zastopanih delnic 5.136.003 oziroma 78,95 % delnic z glasovalno pravico, v nadaljevanju pa 5.135.871 oziroma 78,95 % delnic družbe z glasovalno pravico.

Delničarji so se seznanili s poročilom posebne revizije v Telekomu Slovenije, začete na podlagi sklepa skupščine družbe dne 24. 3. 2011, ter sprejeli sklep o spremembah in dopolnitvah statuta družbe. Izpodbojnih tožb ni bilo napovedanih.

2. Na 22. skupščini, ki je potekala 21. 6. 2012, je do vključno šeste točke skupno število zastopanih delnic doseglo 5.213.013 oziroma 80,13 % vseh delnic z glasovalno pravico, v nadaljevanju pa se je povečalo na 5.288.306 oziroma 81,29 % delnic z glasovalno pravico.

Delničarji so sprejeli naslednje sklepe:

- potrdili so predlog uporabe bilančnega dobička za poslovno leto 2011 ter podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu družbe za leto 2011,
- za revidiranje računovodskih izkazov Telekoma Slovenije za poslovno leto 2012 so imenovali revizijsko družbo KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d. o. o. Ljubljana,
- razveljavili so sklep pod tč. 7.7, ki je bil sprejet na 20. skupščini 31. 8. 2011 v zvezi s plačilom

članom nadzornega sveta Telekoma Slovenije, ki se nanaša na kritje stroškov izobraževanja in izpopolnjevanja članov nadzornega sveta;

- seznanili so se s poročilom uprave in posebnega zastopnika Odvetniške družbe Ilič iz Ljubljane o realizaciji sklepa skupščine dne 7. 3. 2012 v zvezi s poročilom posebne revizije;
- seznanili so se tudi s poročilom nadzornega sveta o potrditvi letnega poročila za leto 2011. Izpodbojnih tožb ni bilo napovedanih.

Uresničevanje pravic delničarjev

Delničarji uresničujejo svoje pravice prek skupščine delničarjev na način, kot ga opredeljujeta Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1) in Statut družbe Telekom Slovenije, d. d. Sklicevanje skupščine in druge zadeve, ki so pomembne za njeno izvedbo, so določene v Statutu.

Sistem korporativnega upravljanja in strategija komuniciranja z delničarji ter drugimi deležniki družbe Telekom Slovenije zagotavljata enakopravno obravnavo delničarjev in dosledno uresničevanje njihovih pravic. Interni akti določajo varovanje zaupnosti poslovnih skrivnosti in notranjih informacij, vzpostavljene pa imamo tudi mehanizme za preprečevanje uhajanja notranjih informacij. S pravočasno objavo gradiv za skupščino in pravilnim postopkom sklica obeh skupščin smo delničarjem omogočili aktivno uresničevanje pravic. Vsa gradiva so bila predhodno objavljena na spletni strani družbe, kjer so objavljeni tudi sklepi skupščin ter dokumentacija preteklih sej. V letu 2012 smo dodali še posnetke sej skupščin delničarjev, ki jih je mogoče spremljati tudi v živo.

Mali delničarji lahko naslavljajo svoje predloge in pobude nadzornemu svetu prek naslova za stike z vlagatelji ir@telekom.si. V letu 2012 takšnih pobud nismo prejeli. Člani nadzornega sveta obvladujoče družbe, predstavniki zaposlenih, so sodelavce seznanjali s svojim delovanjem prek internih komunikacijskih kanalov in sej sveta delavcev. Zaposleni jim lahko posredujejo vprašanja in pobude prek e-pošte, telefona ali osebno. Na enak način so za sodelavce dostopni tudi člani sveta delavcev.

Nadzorni svet

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet se je v okviru svojih pooblastil redno seznanjal s poslovanjem Telekoma Slovenije ter celotne skupine. Sestal se je na 13 rednih in 3 dopisnih sejah. Nadzorniki so sproti obravnavali strateško pomembne aktivnosti in predloge uprave, se nanje aktivno odzivali ter posredovali svoja stališča. Delovanje nadzornega sveta je podrobneje predstavljeno v Poročilu nadzornega sveta.

Pomembnejše aktivnosti:

- seznanjal se je s potekom projekta prenove poslovnih procesov in s poslovanjem družb skupine,
- potrdil je posodobljen Strateški načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2012 – 2016,
- obravnaval je posebno revizijsko poročilo o sklenjenih poslih Skupine Telekom Slovenije v letih 2006 – 2011,
- imenoval je novega predsednika uprave in člana uprave ter dajal soglasja k imenovanju direktorjev hčerinskih družb;
- potrdil je uvajanje mobilnega podatkovnega omrežja naslednje generacije LTE,
- potrdil je projekt uvedbe brezžičnega omrežja na območju Mestne občine Ljubljana,
- obravnaval in podprl je ukrepe uprave za izboljšanje in dolgoročno stabilno poslovanje,
- potrdil je poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije za leto 2013 s projekcijo do leta 2017,
- potrdil je spremembo organiziranosti Telekoma Slovenije,
- potrdil je projekt Planet TV in strateško partnerstvo z Antenna Group,
- potrdil je nakup deležev manjšinskih lastnikov v družbah Primo in Aneks.

Sestava nadzornega sveta

Nadzorni svet Telekoma Slovenije je sestavljen iz devetih članov. Šest je predstavnikov kapitala, trije pa so predstavniki delavcev. Vsi člani nadzornega so podali izjave o izpolnjevanju kriterijev neodvisnosti v skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb za leto 2012 (objavljeno na spletni strani družbe <http://www.telekom.si/files/1888/izjave-2012.pdf>). Štiriletni mandat predstavnikov kapitala traja do 26. 4. 2013, predstavnikov zaposlenih pa do 13. 11. 2013.

Nadzorni svet so na dan 31.12. 2012 sestavljali:

Predstavniki kapitala:

1. mag. Tomaž Berginc, predsednik nadzornega sveta

- magister ekonomskih znanosti,

- predsednik uprave družbe ETI Elektroelement Izlake,
- predsednik nadzornega sveta Razvojnega centra Celje IRC.

2. dr. Tomaž Kalin, podpredsednik

- doktor tehniških znanosti,
- neodvisni konzultant.

3. dr. Jaroslav Berce, član

- doktor znanosti, družboslovna informatika,
- zaposlen na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani,
- predsednik nadzornega sveta ELES (od oktobra 2011 do decembra 2012).

4. dr. Marko Hočevvar, član

- redni profesor za računovodstvo in revizijo na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani,
- član nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije.

5. mag. Nataša Štelcer, članica

- univerzitetna diplomirana pravnica, magister pravnih znanosti,
- odvetnica.

6. Franci Mugerle, član

- univerzitetni diplomiran ekonomist,
- prokurist v podjetju MAOP Računalniški inženiring Ljubljana.

Predstavniki zaposlenih:

1. Milan Richter, podpredsednik

- elektrotehnik – elektronika,
- zaposlen v Sektorju za fiksno dostopovno omrežje,
- predsednik sindikata SELEKS,
- predsednik Konference sindikatov Telekom Slovenije,
- član sveta delavcev.

2. Martin Gorišek, član

- diplomirani poslovni informatik,
- vodja Centra za kabelska omrežja in zagotavljanje storitev Celje,
- predsednik sveta delavcev.

3. Branko Sparavec, član

- magister prava,
- zaposlen v Sektorju skrb za uporabnike.

Komisije nadzornega sveta – sestava in delovanje

Vse štiri komisije nadzornega sveta so v letu 2012 delovale v nespremenjeni sestavi. Obravnavale so vsebine s posameznih strokovnih področij, skladno s svojimi pristojnostmi in nalogami, opredeljenimi v politiki upravljanja družbe.

Revizijska komisija se je sestala na petih sejah, na katerih je obravnavala predvsem poročila Službe notranje revizije in letni načrt njenega dela, obdobjna poročila o poslovanju Skupine Telekom Slovenije in druga poročila, analize in programe.

Člani komisije:

- dr. Marko Hočevvar,
- dr. Jaroslav Berce,
- mag. Nataša Štelcer,
- Branko Sparavec,
- dr. Sergeja Slapničar, zunanja članica.

Pomembnejše obravnavane vsebine:

- posebna revizija,
- pismo poslovodstvu One in Ipko,
- letno poročilo Skupine Telekom Slovenije za leto 2011 in predlog za izbor revizorja,
- poročilo službe notranjega revidiranja za leto 2011,
- zunanja revizija IT-sistemov,
- polletno poročilo o poslovanju Telekom Slovenije in Skupine Telekom Slovenije I - VI 2012,
- polletno poročilo službe notranjega revidiranja za leto 2012,
- poročila o stanju terjatev, o rezervacijah sredstev, CAPEX, o stroških dela,
- analiza zalog in obstoječa ocena projektnega vodenja,
- osnutek cenitve nepremičnin v Telekomu Slovenije,

- program optimizacije nepremičnin,
- informacija o poslovanju Skupine Telekom Slovenije I - IX 2012,
- projekt obvladovanja obratnega kapitala,
- ukrepi za izboljšanje projektnega dela.

Pregledali so tudi svetovalne pogodbe. Dveh sej se je udeležil revizor pooblaščen revizijske hiše Ernst & Young, na dveh pa je bil prisoten odvetnik (ko je revizijska komisija pregledovala rezervacije in tveganja zaradi tožb). Na seje so bili redno vabljeni predstavniki Službe notranjega revidiranja Telekoma Slovenije. Posebno pozornost je komisija namenjala obvladovanju tveganj. Preverjala je tveganja na področju tožb in v zvezi s tem oblikovanje rezervacij.

Tehnična komisija je na svojih petih sejah obravnavala investicije na tehničnem in informacijskem področju.

Člani komisije:

- dr. Tomaž Kalin,
- Martin Gorišek,
- Franci Mugerle.

Pomembnejše obravnavane vsebine:

- poslovni načrt in ekonomika projekta zajema kabelskega omrežja in prenosa v informacijski sistem Network Engineer,
- strategija razvoja omrežne infrastrukture in storitev IP v Telekomu Slovenije (IP/MPLS - Internet protocol/Multiprotocol Packet Labeled Switching),
- seznanitev z aktivnostmi službe za raziskave in razvoj,
- pregled projektnih aktivnosti,
- uvajanje tehnologije IP V6 v omrežje Telekoma Slovenije,
- predlog Telekoma Slovenije za doseganje ciljev Digitalne agende,
- modernizacija mobilnega omrežja z uvedbo četrte generacije mobilnih komunikacij LTE in
- nadgradnja omrežja družbe Ipko.

Kadrovska komisija se je sestala na sedmih sejah in na eni dopisni seji, na katerih se je ukvarjala s postopki kadrovanja vodstvenih kadrov, z njihovim imenovanjem in s sistemom nagrajevanja.

Člani komisije:

- mag. Tomaž Berginc,
- dr. Tomaž Kalin,
- Milan Richter.

Pomembnejše obravnavane vsebine:

- priprava postopka imenovanja članov uprave in določitev njihovih kompetenc,
- sistem plačil in določitev ciljev članom uprave za leto 2012 za določitev njihovega sprejemljivega prejemka,
- določitev kompetenc članov nadzornega sveta in postopek predlaganja novih članov,
- prejemki direktorjev hčerinskih družb in
- imenovanje kandidatov za predsednika uprave, člana uprave družbe ter kandidatov za poslovodne funkcije pomembnejših odvisnih družb v skupini.

Komisija za spremljanje priprave strateškega načrta Skupine Telekoma Slovenije in projekta Orion se je sestala na štirih sejah, na katerih je obravnavala potek in vsebino postopkov konsolidacije družb v Skupini Telekom Slovenije in pripravo strategije družbe.

Člani komisije:

- dr. Jaroslav Berce,
- Milan Richter,
- dr. Bogomir Kovač, zunanji član.

Ključne obravnavane teme:

- informacije predsednika uprave Telekoma Slovenije o aktivnostih v procesih po združitvi družb v skupini,
- uresničevanje strategije s ciljnim vodenjem,
- pregled stanja strateških projektov, kot so projekt razvoja storitev računalništva v oblaku (projekt Cirus), projekt korporativnega upravljanja in projekt optimizacije obratnega kapitala, načrt njihove realizacije in povezava z IT,

- strateški poslovni načrt Telekoma Slovenije za obdobje 2012 – 2016 in
- akti korporativnega upravljanja.

Pri pripravi strateškega poslovnega načrta se je komisija v začetni fazi posvetila metodologiji poslovnega načrta in se kasneje vključila v celoten nastanek dokumenta. Strateški poslovni načrt, sprejet aprila 2011, je bil junija 2012 posodobljen.

Nagrajevanje članov nadzornega sveta

Delničarji so na 22. skupščini sprejeli sklep o razveljavi sklepa 20. skupščine dne 31. 8. 2011 in s tem ukinili kritje stroškov izobraževanja in izpopolnjevanja članov nadzornega sveta. Pri ostalih plačilih in povračilih stroškov ni bilo sprememb. Nadzorniki so upravičeni do plačila sejin, osnovnega plačila za opravljanje funkcije in doplačila za sodelovanje v komisijah nadzornega sveta. Zneski plačil so fiksno določeni s sklepom 20. skupščine delničarjev. Določeni so tudi najvišji letni zneski in kriteriji upravičenosti do povračila stroškov prevoza, dnevnice in stroškov prenočevanja. Zneski plačil članom nadzornega sveta so prikazani v Računovodskem poročilu.

Uprava

Delovanje uprave

Uprava Telekoma Slovenije sprejema odločitve, skladne s strateškimi cilji družbe, in v korist delničarjev. Samostojno in na lastno odgovornost vodi posle in zastopa ter predstavlja družbo. Uprava se je v letu 2012 sestala in sprejemala odločitve na 53 rednih sejah ter 17 korespondenčnih sejah. Skladno s strateškim poslovnim načrtom za obdobje 2012 – 2016 so bili v ospredju prenova poslovnih procesov, stroškovna optimizacija, aktivnosti za krepitev prodaje in razvoj novih storitev ter omrežij v družbah skupine.

Sestava uprave

Telekom Slovenije vodi petčlanska uprava v sestavi:

1. mag. Rudolf Skobe, predsednik uprave

- magister poslovedenja in organizacije, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike,
- zaposlen v Telekomu Slovenije in družbah skupine od diplome leta 1996, od leta 2004 direktor
- sektorja prodaje in marketinga, nato direktor družbe SiOL in njene naslednice, družbe TSmedia,
- svoj mandat je pričel 1. 9. 2012.

2. mag. Zoran Vehovar, podpredsednik uprave

- magister elektrotehnike, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike,
- v Mobitelu je 14 let vodil različne organizacijske enote s področja mobilnih komunikacij,
- kot strokovnjak predava na domačih in tujih strokovnih srečanjih ter konferencah,
- svoj mandat je pričel 1. 5. 2010.

3. Zoran Janko, član uprave

- ekonomist,
- od leta 1996 je v Mobitelu vodil področje za finance, računovodstvo in kontroling; marca 2010 je postal glavni izvršni direktor Mobitela, od združitve Telekoma Slovenije in Mobitela do začetka
- mandata pa je vodil sektor za nabavo in logistiko,
- svoj mandat je pričel 27. 10. 2011.

4. mag. Mateja Božič, članica uprave

- magister poslovedenja in organizacije, univerzitetna diplomirana inženirka gradbeništva,
- službovala na več odgovornih in vodilnih delovnih mestih v Petrolu, Kapitalski družbi pokojninskega
- in invalidskega zavarovanja in v Zavarovalnici Triglav,
- svoj mandat je pričela 1. 1. 2013.

5. Darja Senica, članica uprave in delavska direktorica

- diplomirana ekonomistka,
- delovala na področju financ in trženja v poslovni enoti Telekoma Slovenije v Celju in na ravni
- družbe sodelovala v projektih prestrukturiranja in reorganizacije ter plačnega sistema in kolektivne
- pogodbe,
- bila je predsednica sveta delavcev in članica nadzornega sveta Telekoma Slovenije,
- tretji mandat v upravi je pričela 8. 4. 2010.

Člani uprave so imenovani za štiriletni mandat, ki začne teči od dneva imenovanja.

Upravo Telekom Slovenije je do vključno 31. 8. 2012 vodil Ivica Kranjčević, ki se je s 1. 9. 2012 upokojil. Mag. Rudolfa Skobeta je nadzorni svet imenoval za predsednika uprave julija 2012, vodenje družbe pa je prevzel 1. 9. 2012.

Decembra je nadzorni svet obravnaval predlog Marka Boštjančiča za sporazumno razrešitev z mesta člana uprave dne 31. 12. 2012 in ga sprejel. Marko Boštjančič je sprejel nove zadolžitve v družbi. Nadzorni svet je na seji 28. 12. 2012 za članico uprave potrdil mag. Matejo Božič, ki je s 1. 1. 2013 nastopila mandat.

Obširnejša predstavitev članov uprave je objavljena na <http://www.telekom.si/o-podjetju/organiziranost/uprava>.

Nagrajevanje uprave

Sestava in višina prejemkov uprave je določena v pogodbah o zaposlitvi članov uprave, skladno z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPOGD). Pogoje za udeležbo uprave pri dobičku ureja statut družbe. Prejemki uprave v letu 2012 so navedeni v Računovodskem poročilu.

Vodenje in upravljanje odvisnih družb

Politika povezav med družbo Telekom Slovenije in njenimi odvisnimi družbami je opredeljena v sprejeti politiki upravljanja. Odvisne družbe na vseh poslovnih področjih delujejo skladno z lokalno zakonodajo, s pogodbami o poslovnem sodelovanju s Telekomom Slovenije in z internimi pravilniki ter navodili, ki jih sprejema uprava matične družbe.

Uprava Telekom Slovenije je aktivno spremljala in nadzirala poslovanje odvisnih družb prek članstva v organih nadzora in upravljanja družb ter prek strateških kolegijev posameznih odvisnih družb. Strateški kolegij odvisne družbe sestavljajo člani uprave Telekom Slovenije, pomočnik predsednika uprave, zadolžen za korporativno upravljanje, direktor Sektorja za računovodstvo in kontroling ter direktor oziroma izvršni direktor posamezne odvisne družbe. Predsednik kolegija je predsednik uprave. Strateški kolegiji odvisnih družb so se sestajali enkrat mesečno, kar je omogočilo sprotno in pravočasno izmenjavo informacij med upravo Telekom Slovenije in upravo odvisne družbe. Vodenje in upravljanje odvisnih družb je potekalo skladno s sprejeto politiko upravljanja, upoštevajoč strateške cilje Skupine Telekom Slovenije.

V letu 2012 je potekala priprava nove politike upravljanja skupine in njenih podrednih aktov. Zaradi reorganizacije družbe Telekom Slovenije in iz tega izhajajočih popravkov je bilo sprejetje novih aktov predstavljeno na začetek leta 2013.

Sestava organov vodenja in nadzora v odvisnih družbah Skupine Telekom Slovenije na dan 31. 12. 2012

Slovenija

GVO, d. o. o.

Direktor: Edo Škufca

AVTENTA, d. o. o.

Direktor: Vedran Krevatin

TSmedia, d. o. o.

Direktor: mag. Tomaž Pernovšek

Do 31. 8. 2012 je bil direktor družbe mag. Rudolf Skobe

SOLINE d. o. o.

Direktor: Klavdij Godnič

Do 30. 6. 2012 je bil direktor družbe Alojz Jurjec.

M-Pay d. o. o.

Direktor: dr. Dean Korošec

Druge države

IPKO Telecommunications d. o. o., Kosovo

Člani upravnega odbora: mag. Rudolf Skobe, predsednik, Bujar Musa, podpredsednik, Akan Ismaili, mag. Ciril Kafol, mag. Robert Erzin

Glavni izvršni direktor: mag. Robert Erzin

Klavdij Godnič je s 1. 3. 2012 podal odstopno izjavo z mesta člana upravnega odbora, skupščina družbe pa je na njegovo mesto s 1. 3. 2012 imenovala mag. Cirila Kafola. Ivica Kranjčević je s 1. 9. 2012 podal odstopno izjavo z mesta člana in predsednika upravnega odbora, skupščina pa je na njegovo mesto imenovala mag. Rudolfa Skobeta.

ONE DOOEL Skopje, Makedonija

Direktor: mag. Ciril Kafol

DIGI PLUS MULTIMEDIA DOOEL, Skopje, Makedonija

Direktor: Janez Marovt

ANEKS d. o. o. Banja Luka, Bosna in Hercegovina

Direktor: mag. Igor Bohorč

PRIMO Communications d. o. o., Albanija

Direktorji: mag. Klemen Ramoveš (generalni direktor), Marko Jagodič, mag. Samo Jošt
S 1. 9. 2012 sta bila namesto Mete Zakrajšek in Barbare Gaber (prej Kozarić) na mesto direktorjev imenovana mag. Klemen Ramoveš in mag. Samo Jošt.

SIOL d. o. o. , Hrvaška

Direktor: Janez Marovt

SIOL d. o. o. Podgorica, Črna gora

Direktor: mag. Igor Bohorč

SIOL d. o. o. Sarajevo, Bosna in Hercegovina

Direktor: mag. Igor Bohorč

Gibtelecom Limited, Gibraltar

Člani upravnega odbora: Hon Dr Joseph Garcia, predsednik, Tim Bristow, glavni izvršni direktor, Dilip D. Tirathdas, Marko Boštjančič, mag. Zoran Vehovar, mag. Brigita Boh

Komuniciranje z deležniki

Pri komuniciranju s ključnimi deležniki upoštevamo izhodišča, opredeljena v sprejeti strategiji komuniciranja, ki je sestavni del naše politike upravljanja. Ta narekuje dolgoročno usmerjeno, sistematično, proaktivno in dvosmerno komuniciranje z ključnimi deležniki, s katerimi gradimo, vzdržujemo in nenehno nadgrajujemo odnose.

Komuniciranje vključuje interno komuniciranje z zaposlenimi in komuniciranje z zunanjimi javnostmi, kot so delničarji, uporabniki, regulatorji in državni organi, dobavitelji in drugi poslovni partnerji, analitiki, mediji in lokalna ter širša skupnost. O komuniciranju s posameznimi skupinami deležnikov poročamo tudi v poglavjih, kjer celovito obravnavamo odgovornost do zaposlenih, investitorjev/delnicarjev, dobaviteljev ter lokalne in širše skupnosti.

Komuniciranje z mediji

V Telekomu Slovenije vseskozi namenjamo posebno pozornost medijem, urednikom in novinarjem in si prizadevamo za vzajemno odprte odnose. Pri tem uporabljamo različna orodja stroke odnosov z javnostmi. Medije redno obveščamo o novostih na tehnično-tehnološkem, storitvenem, prodajnem in poslovnem področju. Upoštevajoč pomembnost tematike, pripravljamo redna novinarska neformalna ali formalna srečanja, novinarske konference in druge dogodke. Z uredniki in novinarji imamo tudi pogosta osebna srečanja. Seznanjamo jih s poslovanjem družbe prek rednih trimesečnih novinarskih konferenc, obveznih objav na straneh Ljubljanske borze in s posebnimi sporočili za medije. Na novinarska vprašanja odgovarjamo sproti, vsekakor pa v zakonsko predpisanem roku.

Pri delu z medijskimi hišami, uredniki in novinarji ohranjamo visoko profesionalen odnos, kar se odraža tudi medijskih objavah. Na ravni Skupine Telekom Slovenije je bilo prek deset tisoč objav, število objav z geslom Telekom Slovenije pa je bilo 20 % višje kot v letu 2011. Pod geslom Telekom Slovenije je bilo skoraj 60 % pozitivne publicitete. Ta se nanaša predvsem na teme, kot so poslovni rezultati, komercialna televizija Planet TV, podjetniški pospeševalnik TStartup in uradni zagon LTE omrežja. Negativno publiciteto, te je bilo 12,4 % od celotne publicitete, predstavljajo: skupščina delničarjev, prejem odločbe Urada za varstvo konkurence glede Itak Džabest in prodaja državnega deleža v Telekomu Slovenije. Večji delež objav je bil v elektronskih medijih (57 %).

Analiza medijskih objav kaže, da so bile v letu 2012 najbolj izpostavljene teme o poslovanju in poslovnih rezultatih, naložbah in razvoju, novih storitvah in tehnologijah ter novostih v prodaji. Komuniciranje o korporativnih temah je združeno na ravni matične družbe, o vseh drugih temah pa družbe komunicirajo samostojno, po načelih, ki veljajo za celotno skupino.

Komuniciranje z regulatorji in državnimi organi

Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS (APEK) in sorodni organi v državah, kjer delujejo naše družbe, sodijo med pomembne deležnike, saj je področje telekomunikacij med najbolj reguliranimi gospodarskimi panogami. Pomembno vlogo, zlasti na področju zakonodaje, imajo tudi pristojna ministrstva in drugi državni organi.

V Skupini Telekom Slovenije skrbimo za dosledno upoštevanje veljavnih predpisov, priporočil in odločitev regulatorjev ter se po potrebi odzivamo s strokovno utemeljenimi argumenti. Družbe skupine v različnih državah se s strokovnimi predlogi aktivno vključujejo v proces priprave zakonodaje s področja elektronskih komunikacij (v letu 2012 predvsem v Sloveniji in v Makedoniji).

Notranje kontrole v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Notranje računovodske kontrole sledijo cilju zagotavljanja točnosti, zanesljivosti in popolnosti računovodskih evidenc in s tem zagotavljanju resnične in poštene predstavitve podatkov v računovodskih izkazih, pripravljenih skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

S kontrolnimi postopki zagotavljamo, da se:

- poslovne spremembe izvajajo skladno s standardi, zakoni, pravilniki in navodili,
- stanje v poslovnih knjigah ujema z dejanskim stanjem,
- poslovne spremembe evidentirajo točno in pravilno z namenom realnega izkazovanja sredstev in obveznosti do njihovih virov.

Pomemben del kontrolnih postopkov v zvezi z računovodskim poročanjem je že vgrajenih v informacijski sistem SAP. Tveganja na tem segmentu uspešno znižujemo tudi z ustreznim strokovnim izobraževanjem zaposlenih, tako z vidika računovodenja kot tudi poznavanja informacijskega sistema.

Notranje revidiranje

Služba notranjega revidiranja opravlja naloge notranjega revidiranja za vse družbe v Skupini Telekom Slovenije. Neposredno je odgovorna upravi matične družbe. Deluje skladno s Standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in Kodeksom poklicne etike, kar je potrdila zunanja presoja kakovosti delovanja službe v 2011.

Obseg in področja rednih revizijskih pregledov so opredeljeni v letnem načrtu dela, ki je oblikovan na podlagi ocene tveganj, predlogov direktorjev sektorjev in članov uprave. Vsako leto ga sprejme uprava in potrdi nadzorni svet.

Služba notranjega revidiranja je v letu 2012 opravila vse načrtovane preglede. Poleg teh je opravila preglede po sklepu vodstva matične in hčerinskih družb. Pomembnejša poročila sta obravnavali uprava Telekoma Slovenije in revizijska komisija nadzornega sveta, sicer pa so jih prejeli vodje revidiranih področij. Vsebina ugotovitev pregledov in priporočila so vključena v polletna poročila službe. Poleg revizijskih pregledov je služba redno preverjala izvajanje priporočil, o čemer sta bili sproti seznanjena uprava in revizijska komisija nadzornega sveta.

Služba je bila vključena tudi v druge svetovalne posle ter notranje presoje ISO 14001.

Zunanje revidiranje

Za revidiranje računovodskih izkazov za poslovno leto 2012 je bila na 22. redni skupščini delničarjev Telekoma Slovenije imenovana revizijska družba KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d. o. o. Ljubljana. Stroški revizorjev so prikazani v Računovodskem poročilu Telekoma Slovenije, d. d.

1.10.2 Spoštovanje določb kodeksov upravljanja

Izjava o spoštovanju določb Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Telekom Slovenije, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje zakonska določila, dobro poslovno prakso in Kodeks upravljanja javnih delniških družb, ki je bil sprejet 8. 12. 2009 in se je pričel uporabljati 1. 1. 2010 (v nadaljevanju: Kodeks). Kodeks je javno dostopen v slovenskem in angleškem jeziku na spletnih straneh Ljubljanske borze, d. d., na naslovu: <http://www.ljse.si>.

Izjava se v skladu s Priporočilom javnim družbam za obveščanje z dne 22. 11. 2010, izdanim s strani Ljubljanske borze, d. d., nanaša na obdobje preteklega poslovnega leta, torej od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012. Od zaključka obračunskega obdobja do objave te izjave je družba realizirala Priporočilo 20 in sprejela krovni dokument Strategijo komuniciranja, čeprav je strategija komuniciranja s ključnimi javnostmi, kot so obstoječi in potencialni vlagatelji, mediji, zaposleni, opredeljena tudi v drugih internih aktih družbe.

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju tudi pojasnjujeta, katerih **posamičnih priporočil Kodeksa** in iz katerih razlogov družba ni uveljavila:

Poglavje: Razmerje med družbo in delničarji

- Priporočilo 4.2: Družba vodi odprto in transparentno politiko komuniciranja in obveščanja. Ker je politika upravljanja in komuniciranja glede naložbe pravica, pristojnost in dolžnost vsakega posameznega delničarja, družba tudi vsakemu posameznemu delničarju prepušča vodenje in komuniciranje z javnostmi glede njegovih namer o politiki upravljanja z naložbo v javni delniški družbi. Med večjimi delničarji so Republika Slovenija, institucionalni ter individualni vlagatelji.

Poglavje: Nadzorni svet

- Priporočilo 8.10: V letu 2012 je nadzorni svet pri določanju ciljev članov uprave in meril za variabilna plačila spoštoval Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPOGD).

Poglavje: Uprava

- Priporočilo 16: Pri določanju sistema plačil upravi mora družba spoštovati Zakon o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPOGD).

Poglavje: Revizija in sistem notranjih kontrol

- Priporočilo 18.3: Družba pri izboru revizijske družbe ter glede ključnega revizijskega partnerja upošteva določila 45. člena Zakona o revidiranju.

Poglavje: Transparentnost poslovanja

- Priporočilo 20.2: Družba v celoti spoštuje pravila komuniciranja, ki zavezujejo javne delniške družbe. V ta namen je sprejela tudi ustrezne dokumente, s katerimi so seznanjeni vsi deležniki.
- Priporočilo 22.7: Družba razkriva bruto in neto prejemke vsakega posameznega člana uprave in nadzornega sveta, vključno z razčlenbo po vrstah, skladno z zakonodajo.

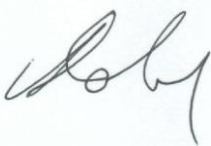
Nekatera priporočila Kodeksa za družbo v obravnavanem obdobju niso bila relevantna, zato jih posebej ne izpostavljamo. Obveznosti, naložene družbi oziroma njenim organom za določene primere, bo družba izpolnila, ko bo nastal tak primer. Ob morebitnem odstopanju od podane izjave o spoštovanju Kodeksa bo družba poskrbela za ustrezno pravočasno objavo.

Družba Telekom Slovenije, d. d., bo priporočilom Kodeksa sledila tudi v prihodnje in skladno s tem izpopolnjevala svoj sistem upravljanja.

Vsebina izjave o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb je tudi del Letnega poročila za leto 2012.

Izjava o spoštovanju določb Kodeksa upravljanja javnih delniških družb je dostopna na spletnih straneh družbe www.telekom.si.

mag. Rudolf Skobe
predsednik uprave

mag. Tomaž Berginc,
predsednik nadzornega sveta

Izjava o spoštovanju določb Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države

V skladu s 73. točko Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Telekom Slovenije, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje:

- Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države, ki ga je Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije (v nadaljevanju: AUKN) sprejela dne 18. 1. 2011 (v nadaljevanju: Kodeks), in
- na njegovi podlagi izdana Priporočila in pričakovanja Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije do družb z lastništvom države z dne 17. 11. 2011, kakor tudi
- nadaljnja posamična priporočila, objavljena v tem letu.

Kodeks je javno dostopen v slovenskem in angleškem jeziku, priporočila pa v slovenskem jeziku na spletnih straneh Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije na naslovu: <http://www.auknrs.si/>.

Izjava se nanaša na obdobje preteklega poslovnega leta, to je od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012.

Družba je v letu 2012 sprejela noveliran Kodeks poslovne etike družbe Telekom Slovenije, d. d., ki je objavljen tudi na spletnih straneh družbe www.telekom.si.

Z zaključkom projekta ERM 31. 12. 2012 je družba vzpostavila sistem celovitega obvladovanja tveganj, tako da družba deluje v skladu s Priporočilom št. 3 Upravljanje tveganj, notranje kontrole ter notranja revizija. Uprava in nadzorni svet družbe pojasnjujeta, katerih priporočil Kodeksa družba ni uveljavila:

Izbira kandidatov za člane organov nadzora in oblikovanje predlogov za skupščino - Priporočilo št. 77: Nadzorni svet ima kadrovsko komisijo, v kateri ni zunanega strokovnjaka, ki bi ga nadzorni svet izbral na predlog AUKN in ki prevzame vlogo predsednika te komisije (oz. nominacijskega odbora). Nadzorni svet se še ni opredelil do tega priporočila, ker meni, da ima AUKN kot večinski lastnik družbe dovolj pravnih možnosti izven nadzornega sveta, da vpliva na kadrovsko politiko pri izboru članov nadzornega sveta. Izbor članov uprave pa je v pristojnosti nadzornega sveta. Nadzorni svet je v letu 2012 določil postopek izbire članov uprave, kot oblikovanje predloga kandidatov za člane nadzornega sveta, kot tudi želene kompetence.

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju tudi pojasnjujeta, katerih **posamičnih priporočil AUKN** družba ni uveljavila in iz katerih razlogov družba ni uveljavila:

Priporočilo št. 4 Kvartalno poročanje o poslovanju družbe/skupine: Družba sledi Priporočilom javnim družbam za obveščanje in določilom ZTFI glede objavljanja letnih, polletnih in kvartalnih rezultatov družbe in Skupine Telekom Slovenije, s katerimi pa to priporočilo ni skladno. Družba objavlja rezultate v predpisanem roku, t. j. pri kvartalnem (3 in 9 mesečnem) poročanju v dveh mesecih po koncu obdobja, letno poročilo pa v 4 mesecih po koncu obdobja. Tudi v prihodnje bo družba objavljala rezultate v teh rokih na svojih spletnih straneh in na sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, kjer med drugim objavlja finančni koledar s predvidenimi datumi javnih objav in dogodkov, ki se nanašajo na letno, polletno in četrletna poročila. Z operativnimi navodili AUKN se od družb pričakuje zelo detajlno prikazovanje podatkov. Skladno z operativnimi navodili bomo posredovali podatke za matično družbo, za ostale družbe in skupino pa enake objave kot za javno objavo na sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, skladno s pravili borze. Pri poročanju o poslovanju družbe/skupine upoštevamo svoje obveznosti, predpise in interne akte, ki se nanašajo na zaupne ali poslovno občutljive podatke, ki so opredeljeni kot poslovne skrivnosti. S temi podatki in informacijami se seznanjata le uprava in nadzorni svet in jih zaradi njihove narave tudi v prihodnje ne bomo razkrivali.

Priporočilo št. 5 Triletno poslovno načrtovanje družbe/skupine: Družba s petletnim planom izpolnjuje obveznost triletnega poslovnega načrtovanja. Pri razkrivanju poslovnih načrtov bo družba upoštevala svoje obveznosti, predpise in interne akte, ki se nanašajo na zaupne ali poslovno občutljive podatke in informacije, ki imajo značaj poslovne skrivnosti in so vključene v te načrte, saj bi njihovo razkritje negativno vplivalo na konkurenčni položaj matične družbe, družb v skupini in celotno skupino. S temi podatki in informacijami se seznanjata le uprava in nadzorni svet. Iz navedenega razloga družba ne bo zadostila vsem zahtevam o posredovanju poslovnih načrtov po tem priporočilu.

Priporočilo št. 6 Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zadevajo izdatke družbe/naročilo blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo: Nadzorni svet in uprava družbe sta natančno preučila vse dejanske in pravne okoliščine v zvezi z realizacijo tega priporočila. Nadzorni svet ocenjuje, da so postopki izbora in sklepanja poslov, kot jih predvideva priporočilo, že določeni z internimi akti družbe in se jih tudi izvaja. Skozi medletna in letna poročila o poslovanju se ugotavlja poraba sredstev za namene sponzorstva, donatorstva ter naročanja blaga in storitev. Nadzorni svet je vzpostavil sistem kontrol, ki ga bo izvajal na podlagi obveznega poročanja uprave o predmetnih pogodbenih odnosih s pogodbenimi partnerji, pri katerih bo v

primeru sponzorstev in donatorstev vrednost pogodbenega odnosa preseгла 10.000 evrov na letni ravni, pri naročanju blaga nad 1 milijon evrov in storitev pa bo preseгла 100.000 evrov na letni ravni. Te posle nadzorni svet spremlja četrtno. V skladu s poslovnimi interesi družbe in zaradi varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi lahko škodilo konkurenčnemu položaju družbe ali družbi povzročilo škodo, nadzorni svet priporoča, da se družba ne ravna po Priporočilu št. 6 AUKN glede objav na spletni strani družbe z navedbo upravičenega prejemnika (donatorstvo, sponzorstvo) oz. izbranega ponudnika (naročilo blaga in storitev), vrsto posla in vrednostjo sklenjenega posla, razen v primerih pomembnejših sponzorstev in donacij, ko se prejemniki teh sredstev tudi predhodno strinjajo z objavo podatkov o prejemniku. Tudi v tem primeru se podatka o vrednosti posla ne objavi.

Priporočilo št. 7 Optimizacija stroškov dela v letu 2011 in 2012: V letu 2012 je masa za stroške dela ostala na ravni mase za stroške dela v letu 2010. Trinajsta plača je določena z dogovorom med družbo in sindikati v skladu s podjetniško kolektivno pogodbo in bo izplačana v primeru doseganja kriterijev po revidiranih rezultatih in potrditvi na nadzornem svetu Telekom Slovenije v letu 2013. Predvideva se izplačilo v višini 11 % mesečne povprečne plače na zaposlenega. Skupaj s plačo za mesec april 2012 je bil zaposlenim izplačan regres za letni dopust v višini 763,06 evra bruto na zaposlenega, razen posloводства. Božičnica je bila izplačana v decembru 2012 v višini 650,00 bruto evrov na zaposlenega v skladu z dogovorom med družbo in sindikati. Božičnica ni bila izplačana poslovodu družbe. Glede na to, da sindikati kot pogodbeni partnerji niso podali soglasja, da se objavljajo:

- v celotnem besedilu za družbo/skupino zavezujoče kolektivne pogodbe oz. dogovori s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo,
- podatki za leto 2010,

družba teh podatkov ne bo javno objavljala.

Nadzorni svet je sprejel metodologijo poročanja in metodologijo obvladovanja tveganj ter preko svoje revizijske komisije spremlja poslovanje družbe, uprava pa skozi koncept celovitega upravljanja s stroški uvaja sistematičen pristop izboljševanja stroškovne učinkovitosti družbe na vseh področjih.

Priporočilo št. 14 Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb/skupine:

Družba predvideva uvedbo modela EFQM v redno uporabo v skladu s tem priporočilom predvidoma v drugi polovici letošnjega leta (od začetka priprave plana za leto 2014) po izvedenih šolanjih internih presojevalcev in izvedeni prvi samooceni.

Obveznosti, naložene družbi oziroma njenim organom za določene primere, bo družba izpolnila, ko bo nastal tak primer. Ob morebitnem odstopanju od podane izjave o spoštovanju Kodeksa in samostojnih priporočil AUKN bo družba poskrbela za ustrezno pravočasno objavo.

Družba Telekom Slovenije, d. d., bo priporočilom Kodeksa in samostojnim priporočilom Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije sledila tudi v prihodnje in skladno s tem izpopolnjevala svoj sistem upravljanja.

Vsebina izjave o upravljanju družbe je tudi del Letnega poročila za leto 2012.

Izjava o upravljanju družbe je dostopna na spletnih straneh družbe www.telekom.si.

mag. Rudolf Skobe
predsednik uprave

mag. Tomaž Berginc
predsednik nadzornega sveta

1.11 Trgovanje z delnico in lastniška struktura

Delnica Telekoma Slovenije (TSLG) je pozitivno zaključila leto na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev. Njena vrednost se je od začetka leta povečala za dobro polovico, s čimer se je uvrstila med delnice z najvišjo rastjo tečaja v prvi borzni kotaciji. Na splošno je Ljubljansko borzo v letu 2012 zaznamovala zmanjšana likvidnost trga, celotni promet na trgu delnic pa je bil kar 23 % nižji kot leto prej.

Poudarki leta 2012

- Pozitivno zaključeno leto za delnico Telekoma Slovenije (TSLG), njen tečaj je zrasel za 51,7 %.
- Med najbolj prometnimi delnicami na Ljubljanski borzi: na četrtem mestu po prometu, na drugem mestu po tržni kapitalizaciji.
- Povečanje lastniškega deleža tujih pravnih oseb za 1,43 odstotne točke, na 4,92 %. Sicer lastniška struktura brez večjih sprememb.
- Nove strateške smernice za okrepitev in nadgradnjo korporativne komunikacije z vlagatelji in analitiki.

Osnovni podatki o delnici družbe Telekom Slovenije na 31. 12. 2012

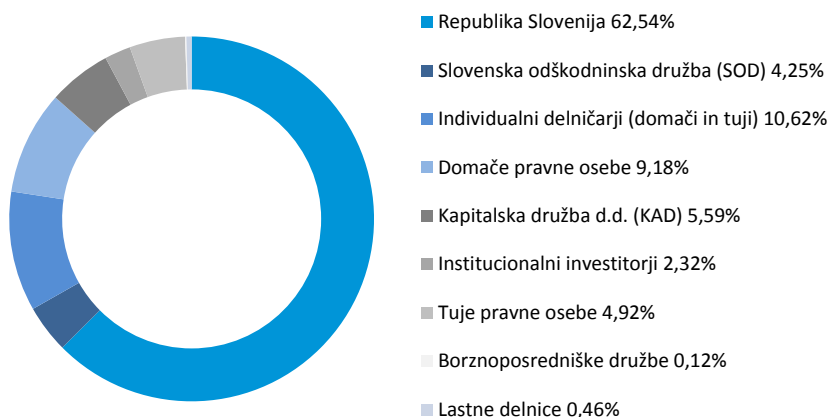
Oznaka	TSLG
Kotacija	Prva kotacija Ljubljanske borze
Osnovni kapital (v EUR)	272.720.664,33
Število navadnih imenskih kosovnih delnic	6.535.478
Število lastnih delnic	30.000
Število delničarjev	11.603

Lastniška struktura in največji delničarji

Na dan 31. 12. 2012 je bilo v delniški knjigi družbe vpisanih 11.603 delničarjev. Njihovo število se je v primerjavi z letom 2011 zmanjšalo za 107. Največji upad, za 94, smo zabeležili pri kategoriji individualnih lastnikov, največji porast, za 9, pa pri tujih pravnih osebah.

V lastniški strukturi ni bilo večjih sprememb. Na prodajni strani so se pojavljale predvsem domače pravne osebe, ki so svojo udeležbo v lastništvu zmanjšale za 1,7 odstotne točke na 9,18 %. Na nakupni strani so bile najbolj aktivne tuje pravne osebe, katerih delež se je povečal za 1,43 odstotne točke na 4,92 %.

Lastniška struktura na 31. 12. 2012

Spremembe lastniške strukture po kategorijah delničarjev

Naziv delničarja	% lastništva 31. 12. 2012	% lastništva 31. 12. 2011	Letna sprememba v odstotnih točkah
Republika Slovenija	62,54	62,54	-
Slovenska odškodninska družba, d. d. (SOD)	4,25	4,25	-
Individualni delničarji	10,62	10,00	0,62
Druge domače pravne osebe	9,18	10,88	-1,70
Kapitalska družba, d. d.	5,59	5,59	-
Investicijske družbe in DZU	0,11	0,17	-0,06
Tuje pravne osebe	4,92	3,49	1,43
Banke	1,02	1,12	-0,10
Vzajemni in ostali skladi	1,02	1,18	-0,16
Telekom Slovenije, d. d. - lastne delnice	0,46	0,46	-
Zavarovalnice	0,17	0,17	-
Borzno-posredniške hiše	0,12	0,15	-0,03
Skupaj	100,00	100,00	

Deset največjih delničarjev

Na zadnji dan v letu je imelo deset največjih delničarjev v lasti 78,17 % osnovnega kapitala družbe, kar je za 1,11 odstotne točke manj kot leto prej.

Delničar na dan 31. 12. 2012	%	Delničar na dan 31. 12. 2011	%
1 Republika Slovenija	62,54	Republika Slovenija	62,54
2 Kapitalska družba, d. d.	5,59	Kapitalska družba, d. d.	5,59
3 Slovenska odškodninska družba, d. d.	4,25	Slovenska odškodninska družba, d. d.	4,25
4 Modra zavarovalnica, d. d. – PPS	1,44	Modra zavarovalnica, d. d. - PPS	1,60
5 Intersvet, d. o. o.	1,14	Intersvet, d. o. o.	1,31
6 Perspektiva FT, d. o. o.	0,75	NFD 1, delniški podsklad	1,24
7 NFD 1, delniški podsklad	0,72	Triglav vzajemni skladi – delniški Triglav	0,85
8 Triglav vzajemni skladi – delniški Triglav	0,62	Perspektiva FT, d. o. o.	0,75
9 KD Galileo, fleksibilna struktura naložb	0,57	KD Galileo, fleksibilna struktura naložb	0,60
10 NLB, d. d.	0,55	NLB, d. d.	0,55
Skupaj	78,17	Skupaj	79,28

Delnice v lasti uprave in nadzornega sveta Telekoma Slovenije

Trgovanje z delnicami družbe s strani predstavnikov družbe in obveščanje o tovrstnih transakcijah v družbi Telekom Slovenije sledi veljavni zakonodaji in notranjemu Pravilniku o omejitvi trgovanja z delnicami družbe na podlagi notranjih informacij.

Člani uprave in nadzornega sveta, ki so bili na 31. 12. 2012 imetniki delnic TLSG, so navedeni v tabeli.

Ime in priimek	Funkcija	Število delnic	Delež v kapitalu v %
Uprava			
mag. Rudolf Skobe	predsednik uprave	300	0,0046
Zoran Janko	član uprave	31	0,0005
Darja Senica	članica uprave in delavska direktorica	338	0,0052
Nadzorni svet			
dr. Tomaž Kalin	podpredsednik nadzornega sveta	100	0,0015
Martin Gorišek	član nadzornega sveta	125	0,0019
Milan Richter	podpredsednik nadzornega sveta	1	0,0000
Skupaj Uprava in NS		895	0,0137

Trgovanje z delnico in pomembnejši finančni podatki o delnici

Gibanje vrednosti delnice Telekoma Slovenije

Delnice na Ljubljanski borzi so se v letu 2012 v povprečju podražile. Tudi borzni indeks SBI TOP je leto zaključil pozitivno in je zrasel za 7,8 %. Kljub temu se je likvidnost trga zmanjšala, celotni promet na trgu delnic pa je bil kar za 23 % nižji kot leto prej.

Pozitivno je leto zaključila tudi delnica Telekoma Slovenije. Na zadnji trgovanjski dan v decembru je njen tečaj znašal 95,55 evra in se je od začetka leta povišal kar za 51,7 %. Tržna kapitalizacija je ob koncu leta znašala 624,5 milijona evrov. Promet z delnicami TLSG se je v letu dni povečal za dobrih 5 % in je znašal 21,3 milijona evrov.

Delnice TLSG so bile ob koncu leta glede na tržno kapitalizacijo na drugem mestu, po prometu pa četrte najprometnejše v letu med vsemi delnicami na Ljubljanski borzi.

Primerjava gibanja tečaja TLSG z gibanjem indeksa SBITOP

Statistika trgovanja s TLSG na Ljubljanski borzi

Zaključni tečaj v EUR	I - XII 2012	I - XII 2011
Najvišji dnevni	96,05	89,70
Najnižji dnevni	58,01	60,11
Povprečni	70,06	72,90
Promet v tisoč EUR	I - XII 2012	I - XII 2011
Skupni promet v letu	21.264,88	20.222,94
Največji dnevni	1.014,28	3.788,33
Najnižji dnevni	0,13	0,07
Povprečni	87,87	80,89

Pomembnejši finančni podatki o delnici

	31. 12. 2012	31. 12. 2011
Zaključni tečaj na zadnji trgovanjski dan v obdobju v EUR	95,55	62,98
Knjigovodska vrednost delnice v EUR ¹	127,84	127,23
Čisti dobiček na delnico (EPS) ² v EUR	7,52	3,28
Razmerje tržna/knjigovodska vrednost (P/BV)	0,75	0,50
Kapitalska donosnost delnice v letu v % ³	51,67 %	-26,77 %

¹Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot razmerje med knjigovodsko vrednostjo kapitala družbe Telekom Slovenije na zadnji dan obdobja in tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

²Čisti dobiček na delnico je izračunan kot razmerje med čistim poslovnim izidom družbe Telekom Slovenije v obravnavanem obdobju in tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

³Kapitalska donosnost delnice je izračunana kot ((tečaj na zadnji trgovanjski dan v obdobju – tečaj na prvi trgovanjski dan v obdobju) / tečaj na prvi trgovanjski dan v obdobju).

Odnosi z investitorji

V Telekomu Slovenije omogočamo redno, zanesljivo, dosledno in kakovostno obveščanje investitorjev ter ostalih zainteresiranih javnosti. Transparentnost poslovanja zagotavljamo po kriterijih, določenih za izdajateljce prve kotacije, in skladno s politiko razkrivanja informacij.

V letu 2012 smo pričeli z uresničevanjem novih strateških smernic za okrepitev in nadgraditev korporativne komunikacije z vlagatelji in analitiki. Prenovljena strategija temelji na bolj odprti in proaktivni komunikaciji ter na graditvi dolgoročnih odnosov. Naše glavno vodilo je poglobiti medsebojno sodelovanje ter utrditi zaupanje v družbo.

Družba Telekom Slovenije je izvajala naslednje aktivnosti na področju odnosov z vlagatelji:

- udeležili smo se predstavitev na Dnevu slovenskega kapitalnega trga in individualnih sestankov na srečanju z investitorji in analitiki v Ljubljani, obeh v organizaciji Ljubljanske borze,
- po objavi nerevidiranih poslovnih rezultatov za 2012 in ob objavi polletnih rezultatov smo na sedežu družbe organizirali srečanje z vlagatelji in finančnimi analitiki, kjer smo predstavili tudi strateški poslovni načrt 2012-2016,
- udeležili smo se predstavitev hrvaškim institucionalnim investitorjem in analitikom v Zagrebu, v organizaciji investicijske družbe InterCapital iz Zagreba,
- sodelovali smo na konferenci za mednarodne institucionalne investitorje v Budimpešti, ki ga je organizirala Budimpeštanska borza v sodelovanju z KBC Equities,
- sodelovali smo na dveh spletnih konferencah za vlagatelje, v organizaciji Ljubljanske borze,
- z zainteresiranimi domačimi in tujimi vlagatelji in analitiki smo komunicirali na individualnih sestankih in prek konferenčnih klicev,
- četrtletno, po vsaki objavi poslovnih rezultatov, smo izdali elektronske TLKG novice, na katere so prijavljeni domači in tuji prejemniki,
- prenovili in posodobili smo spletno stran za vlagatelje,
- organizirali smo dve skupščini delničarjev in jih edini v Sloveniji neposredno prenašali prek spleta.

Za vlagatelje, delničarje in ostalo zainteresirano javnost imamo na voljo elektronski naslov ir@telekom.si, pred skupščino in v zvezi z izplačilom dividend pa tudi skupscina@telekom.si in dividenda@telekom.si.

Javne objave

Cenovno občutljive in druge pomembne informacije redno objavljamo na svoji spletni strani, v Središču za vlagatelje in na spletnem portalu Ljubljanske borze SEOnet. V letu 2012 je bilo 52 javnih objav, vse so bile sočasno objavljene v slovenskem ter angleškem jeziku.

Finančni koledar

Finančni koledar za leto 2013 je bil objavljen v sistemu SEOnet in je stalno dostopen na spletni strani www.telekom.si, na podstrani Središče za vlagatelje. Na istem mestu bodo objavljene vse morebitne spremembe finančnega koledarja v letu 2013.

Dividendna politika

Dividendna politika družbe Telekom Slovenije je oblikovana v skladu s pričakovanji in interesi lastnikov. Hkrati je prilagojena naložbeni strategiji ter zagotavljanju dolgoročne rasti in razvoja Skupine Telekom Slovenije. Za dividende je predvidoma namenjeno do ene tretjine bilančnega dobička. Uprava je pooblaščen, da izplačuje dividende tudi med letom glede na predviden dobiček tekočega leta. Delničarji so na 22. skupščini delničarjev sprejeli sklep o izplačilu dividend za leto 2011 v višini 7 evrov bruto na delnico.

Podatki in pojasnila v zvezi z zakonom o prevzemih

Pri vsebinah, povezanih s prevzemno zakonodajo, ni bilo sprememb. Dne 31. 12. 2012 je bilo stanje naslednje:

- V strukturi osnovnega kapitala Telekoma Slovenije ni bilo sprememb.
- Vse delnice TLKG so bile neomejeno prenosljive.
- Telekom Slovenije ni imel vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice, in ni imel omejitev glasovalnih pravic.
- Družbi niso bili znani nikakršni dogovori med delničarji, ki bi lahko povzročili omejitev prenosa vrednostnih papirjev ali glasovalnih pravic.
- Poslovodstvo ni imelo pooblastil za izdajo ali nakup lastnih delnic.
- Pravila družbe o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja, o spremembah statuta in pooblastila poslovodstva so bila določena v Statutu družbe.

Družba je imela na 31. 12. 2012 dva delničarja, ki sta bila pomembna neposredna imetnika njenih vrednostnih papirjev v smislu doseganja kvalificiranega deleža 5 ali več % glasovalnih pravic. Republika Slovenija je imela v lasti 4.087.569 delnic ali 62,54-odstotni delež, Kapitalska družba pa 365.175 delnic ali 5,59-odstotni delež v osnovnem kapitalu družbe.

Lastne delnice

Na dan 31. 12. 2011 je družba imela 30.000 lastnih delnic, kar predstavlja 0,46 % kapitala. Število lastnih delnic je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003.

1.12 Upravljanje tveganj

V Skupini Telekom Slovenije smo v letu 2012 zaključili strateški projekt vzpostavitve sistema celovitega obvladovanja tveganj skupine. Izvajali smo sprejeto politiko upravljanja tveganj in nadgradili katalog tveganj. Pri tem smo ponovno ovrednotili ključna tveganja, določili sprejemljive stopnje tveganj in opredelili dodatne ukrepe za njihovo obvladovanje. Pripravili smo tudi izhodišča za določitev ključnih kazalnikov tveganj. Aktivno spremljamo priložnosti, ki jih vidimo predvsem v izboljšanju poslovnih procesov in večji usmerjenosti h kupcu. Stremimo k temu, da je upravljanje tveganj vgrajeno v vsakodnevne poslovne procese.

Poudarki leta 2012

- Zaključek strateškega projekta vzpostavitve sistema upravljanja tveganj Skupine Telekom Slovenije.
- Redno posodabljanje seznama prepoznanih sedanjih in možnih tveganj ter poročanje.
- Opravljen popis in ocenjevanje tveganj na ravni celotne skupine.
- Razdelitev tveganj v posamezne skupine, priprava enotnega opisa in za vsako tveganje ter izdelava kartice tveganja, ki vsebuje splošne podatke o tveganju in podatke o ocenah in ukrepih, ki jih tekoče posodabljam.
- Krepitev kulture odgovornega prevzemanja tveganj prek delavnic in s pripravo predloga o ključnih indikatorjih tveganj.
- Dodatni predlogi ukrepov za obvladovanje tveganj pri vseh skupinah zaznanih tveganj.

Sistem upravljanja tveganj

Osnova našega sistema upravljanja tveganj je Politika obvladovanja tveganj v Skupini Telekom Slovenije. Dokument je zavezujoč za vse družbe v skupini in vsebuje osnovne smernice za obvladovanje tveganj, vključno s pristojnostmi in z odgovornostmi. Tveganje za nas pomeni negotovost neželenega dogodka, ki lahko pozitivno ali negativno vpliva na doseganje ciljev in je po svoji naravi vgrajeno v vse poslovne procese in odločitve.

Koordiniranje sistema upravljanja tveganj poteka v okviru Sektorja za finance Telekoma Slovenije. Poroča o pomembnih tveganjih, skrbi za razvoj metodologije in orodij, opozarja na potencialna tveganja na posameznih področjih in v poslovnih funkcijah ter sodeluje in nudi strokovno pomoč pri izvajanju procesov upravljanja tveganj. Tesno sodeluje s Službo notranjega revidiranja, ki načrtuje letne revizijske preglede tudi na podlagi ocene in popisa tveganj. Posebno vlogo pri usmerjanju in koordinaciji aktivnosti na področju obvladovanja tveganj ima Odbor za tveganja, ki ga vodi pristojni član uprave. Poleg ostalih nalog odbor svetuje in nudi pomoč pri integraciji upravljanja s tveganji v poslovne procese.

Proces prepoznavanja in obvladovanja tveganj

Vsak poslovni načrt in vse večje poslovne odločitve in projekti vključujejo tudi prepoznavanje, analizo in načrt nadaljnjega obvladovanja možnih tveganj. Ta proces zajema sistematično komuniciranje in posvetovanje, opredelitev tveganj, analizo, vrednotenje, spreminjanje, kontrolo, spremljanje in pregledovanje tveganj. Ocenjevanje tveganj poteka po sprejeti metodologiji. Pri njihovem obvladovanju se odločamo med strategijami sprejetja tveganja, izogibanja tveganju, prenosom tveganja na tretjo osebo in zmanjšanjem tveganja.

Za zmanjševanje tveganj uporabljamo naslednje ukrepe:

- vzpostavitev notranjih kontrol,
- izpeljava scenarijev za znižanje tveganj na sprejemljivo raven,
- transakcije na denarnem trgu in
- uporaba izvedenih finančnih instrumentov, najpogosteje obrestne zamenjave (IRS – interest rate swaps) in obrestne kapice.

V projektu vzpostavitve sistema obvladovanja tveganj smo identificirali posamezne lastnike tveganj: člane uprave, direktorje družb v skupini, direktorje sektorjev, vodje služb in drugih organizacijskih enot, vodje projektov ter strokovno osebje s pooblastili. Ti so odgovorni za začetno prepoznavanje tveganj na svojih področjih, njihovo spremljanje in uresničevanje ukrepov. Seznam prepoznanih sedanjih in možnih tveganj redno posodabljam. Izvajanje ukrepov spremljamo redno, trimesečno, in o tem poročamo upravi in nadzornemu svetu. Priloga o zaznanih tveganjih je tudi sestavni del gradiv, ki se predložijo upravi v postopkih odločanja.

1.12.1 Ključna tveganja v Skupini Telekom Slovenije in aktivnosti v letu 2012

Bistvena tveganja so še naprej:

- tržna in regulatorna tveganja (tveganja iz zunanjega okolja),
- tveganje neustreznega načrtovanja in izvedbe projektov, tveganje neustrezne konsolidacije procesov, tveganje slabega vodenja strateških naložb v tujini in tveganja, ki so povezana z zaposlenimi (notranja tveganja).

Popis in ocenjevanje tveganj smo na podlagi sprejete metodologije opravili na ravni celotne skupine. S podporo pri prepoznavanju potencialnih tveganj in njihovem obvladovanju smo krepili razvoj kulture odgovornega prevzemanja tveganj. V tem okviru smo izvedli številne delavnice, na katerih smo skupaj z lastniki tveganj pripravili predlog ključnih indikatorjev tveganj, s čimer bomo analizo tveganj še nadgradili.

Tržna tveganja, vpliv gospodarske krize in konkurenčnega okolja

Gospodarska kriza se še vedno močno odraža na vseh segmentih. Pri uporabnikih še naprej zaznavamo veliko cenovno občutljivost, kar vpliva tudi na nižjo dobičkonosnost storitev. Pretekla znižanja cen storitev se pri mnogih operaterjih odražajo v finančni izčrpanosti in izgubah, s čimer se večja tveganja, da drugi operaterji ne bodo izpolnili obveznosti.

Na trgu elektronskih komunikacij še naprej vlada izjemna konkurenca. Zaradi velike možnosti izbire uporabnikov med ponudbami številnih operaterjev je tveganje, da bi se v Skupini Telekom Slovenije prepočasno prilagajali novim poslovnim modelom in spremembam v povpraševanju, še vedno visoko. Za zmanjšanje tega tveganja uvajamo nove ukrepe, kot so agresivnejši nastop na trgu in nove ponudbe storitev.

Še vedno obstaja tveganje pasivne vloge pri oblikovanju uporabnikovih pričakovanj. Pričakovanja, navade in potrebe uporabnikov se spreminjajo z vedno hitrejšim tehnološkim razvojem. Globalna tehnološka podjetja narekujejo razvoj in vplivajo na pričakovanja uporabnikov. Zato jasno predstavljamo svoje prednosti, zlasti vrednost, ki jo predstavlja omrežje, pa tudi druge vire dodane vrednosti. Oblikujemo ponudbo, ki je v koraku s časom in se razlikuje od konkurence.

Regulatorna tveganja

V Sloveniji je ves čas prisotno tveganje stopnjevanja regulacije, obstajajo pa aktivna prizadevanja za njegovo zmanjšanje. Večino ukrepov je regulator uvedel predvsem z namenom povečanja konkurenčnosti in uveljavitve alternativnih operaterjev, kar je vplivalo na zmanjšanje tržnega deleža posameznih segmentov storitev. Dodatna regulacija bi povečala tveganje nadaljnjega zmanjševanja tržnega deleža.

Za zmanjšanje regulatornih tveganj v Sloveniji aktivno sodelujemo v postopkih analize trgov pred naložitvijo ukrepov pri Javni agenciji za varstvo konkurence in APEK, z namenom soustvarjanja regulatorskih sprememb.

Na Kosovu in v Makedoniji se s pripravo zakona o elektronskih komunikacijah in spremembami zakonodaje stanje na tem področju izboljšuje.

Tveganje načrtovanja in izvedbe projektov ter konsolidacije procesov

Proces prenove poslovnih procesov v Skupini Telekom Slovenije, ki poteka skladno s strategijo razvoja do leta 2016, prinaša obsežne spremembe v procesih in organiziranosti. S tem se pojavljajo tudi tveganja za upočasnjeno delovanje ali zastoje v poslovnih procesih. Obstaja tudi nevarnost, da bi bili premalo pozornosti na tekoče prodajne aktivnosti in zanemarjali skrb za uporabnika. Za zmanjševanje tovrstnih tveganj opravljamo popise procesov, določamo skrbnike in izvajamo aktivnosti za optimizacijo.

Optimizacija stroškov je kot eden ključnih strateških ciljev bistvenega pomena, hkrati pa je njeno izvajanje na določenih segmentih lahko v nasprotju z našimi prizadevanji za povečanje števila uporabnikov ali vsaj njegovi ohranitvi. Zato z novimi storitvami, s poudarkom na povečevanju mobilnosti, naložbami v tehnološko napredna omrežja in učinkovito podporo uporabnikom krepimo njihovo zadovoljstvo in tako zmanjšujemo tovrstna tveganja.

Tveganje neučinkovitega vodenja strateških naložb v tujini

Z izvajanjem prenovljenega sistema korporativnega upravljanja pomembno zmanjšujemo tveganje, ki izhaja iz neučinkovitega poslovanja podjetij v tujini. Z usklajenim upravljanjem prek strateških kolegijev in delovanjem v upravnih odborih odvisnih družb ter s podporo pri vzpostavljanju in prenosu tehnoloških rešitev že izkoriščamo sinergije. Pomemben mejnik v tej smeri je postavitve novega predplačniškega sistema in drugih rešitev v družbi One.

Tveganja, povezana z zaposlenimi

Tveganja v zvezi z zaposlenimi so povezana zlasti z doseganjem načrta notranjega prestrukturiranja in premajhnim potencialom zaposlenih. Zato skrbimo za stalno izobraževanje, razvoj ključnih in perspektivnih kadrov ter vključevanje kadrovskih potencialov v projekte zaradi širitve znanj in pridobivanja izkušenj.

Tveganje v zvezi z izvajanjem menedžmenta sprememb in tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih, tudi zaradi združevanja različnih kultur, obvladujemo z aktivnim in s transparentnim komuniciranjem vodij na vseh nivojih, še posebej v zvezi z vsemi spremembami in ukrepi.

1.12.2 Ključna tveganja po posameznih družbah in trgih

V pregledu izpostavljam ključna tveganja v posameznih družbah in na trgih ter tveganja, za katera ocenjujemo, da jim bo skupina izpostavljena tudi v naslednjem obdobju. Za vsako od zaznanih tveganj so prikazani ukrepi za obvladovanje, s katerimi se prilagajamo zaznanim spremembam. Preverjanje in analiza izvedenih ukrepov potekata v okviru Službe za upravljanje tveganj v tesnem sodelovanju z lastniki tveganj. V primeru neučinkovitosti sprejetih ukrepov se analizira razloge zanje in na tej osnovi pripravi korektivne ukrepe.

Tveganja za Telekom Slovenije

Poslovna tveganja

Povezana so z uspešnim uresničevanjem strategije skupine, s sposobnostjo kratkoročnega in dolgoročnega ustvarjanja poslovnih prihodkov ter z ohranjanjem vrednosti premoženja in ugleda.

Zaznana poslovna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje sprememb makroekonomskih pogojev poslovanja na ključnih trgih	- Proaktivnost pri prodaji, oblikovanje raznovrstnih poslovnih modelov (najemni modeli opreme, sofinanciranje opreme, celovita ponudba na ključ pod okriljem Telekoma Slovenije, dodatna ponudba storitev s poslovnimi partnerji v okviru skupine in zunanjimi partnerji). - Spremljanje ekonomskih gibanj ter aktivno prilaganje ponudbe novim razmeram.
Tveganje pritiska regulatorja na trgih fiksnih in mobilnih telekomunikacij	- Aktivno sodelovanje v postopkih analize trga pred naložitvijo ukrepov in opozarjanje na morebitne nepravilnosti, sledenje ukrepom regulatorja. - Spremljanje razvoja trga in razmer na drugih trgih EU. - Aktivno seznanjanje ustreznih institucij v EU in vlaganje vseh razpoložljivih pravnih sredstev zoper sporne odločbe regulatorja. - Zagotavljanje skladnosti internih aktov z zakonodajo v vseh procesih.
Tveganje prehajanja uporabnikov k drugim ponudnikom storitev	- Aktivna prisotnost na trgu, stalni razvoj novih izdelkov, storitev in vsebin, prehod na konvergenčne storitve. - Iskanje novih trgov in novih trženjskih pristopov, stalna skrb za kakovost storitev. - Priprava in preučevanje tržnih raziskav, podrobnejša segmentacija trga in prilagajanje prodajnih aktivnosti posameznemu segmentu. - Proaktiven pristop pri obveščanju uporabnikov o spremembah ponudbe in cen in na drugi strani o ugodnostih in konkurenčnih prednostih (program zvestobe in drugo). - Stalno izboljševanje procesov za podporo in odnosa do uporabnikov.
Tveganje zmanjšanja dobičkonosnosti naročnikov	- Vsebinska in cenovna optimizacija ponudbe. - Redno izobraževanje prodajnih ekip. - Definirane pristojnosti in pravila za dodeljevanje popustov.
Tveganje pri uvajanju novih storitev in produktov	- Pri uvajanju novih storitev slediti ciljem enostavnosti in jasnosti ponudbe ter usmerjenosti na določen segment uporabnikov. - Testiranje novih produktov in opreme v laboratoriju in pri testnih uporabnikih

	ter opazovanje vpliva na ostale segmente; izboljšave pri vodenju projekta in pri izračunih ekonomičnosti; postopen zagon novih storitev; spremljanje vpliva novih storitev na obstoječe storitve po zagonu. - Spremljanje ključnih tržnih trendov, motivacija zaposlenih za inovacije in izboljšave, pravočasen odziv na potrebe kupcev, skrajševanje časa od ideje do realizacije. - Definiranje in obvladovanje poslovnih procesov ter njihova podpora z IT. - Intenzivno spremljanje kakovosti storitev takoj po uvedbi in hitro ukrepanje ob ugotovljenih pomanjkljivostih.
Tveganje zaradi neizpolnjenih pričakovanj in zahtev strank po isti uporabniški izkušnji ne glede na platformo	- Ponudba verificiranih in testiranih storitev, kakovostna podpora. - Natančno definiran izbor in zagotavljanje ustrezne terminalne opreme. - Odzivnost pri prijavi napak, povratna informacija, takojšnje obveščanje zaradi nepričakovanih prekinitev naročniških razmerij.
Tveganje omejevanja zagotavljanja veleprodajnih storitev zaradi plačilne nediscipline	- Navodilo za izvajanje postopkov v primeru neplačevanja operaterjev.

Stopnja pomembnosti	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganje sprememb makroekonomskih pogojev poslovanja na ključnih trgih	3	3	9
Tveganje pritiska regulatorja na trgih fiksnih in mobilnih telekomunikacij	3	3	9
Tveganje prehajanja uporabnikov k drugim ponudnikom storitev	3	3	9
Tveganje zmanjšanja dobičkonosnosti naročnikov	3	3	9
Tveganje pri uvajanju novih storitev in produktov	2	2	4
Tveganje zaradi neizpolnjenih pričakovanj strank	2	2	4
Tveganje omejevanja zagotavljanja veleprodajnih storitev	3	3	9

Vpliv: 1 – majhen, 2 – zmeren, 3 – velik, 4 – zelo velik

Verjetnost: 1 – malo verjetno, 2 – možno, 3 – zelo verjetno, 4 – skoraj gotovo

Stopnja tveganja: zelena barva – nizka, rumena barva – srednja, oranžna barva – visoka, rdeča barva – zelo visoka stopnja pomembnosti tveganja

Finančna tveganja

Na tem mestu povzemamo ključna finančna tveganja in načine njihovega obvladovanja. Ta tveganja so podrobneje obravnavana v Računovodskem poročilu.

Zaznana poslovna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje plačilne sposobnosti	- Načrtovanje in uravnavanje denarnih tokov, kratkoročne kreditne linije pri domačih bankah, nalaganje presežkov denarnih sredstev pri bankah v obliki depozitov, merila spremljanja in načrtovanja denarnih tokov tudi v ostalih družbah v skupini, kratkoročno financiranje znotraj skupine in uporaba metode cash pooling, zagotavljanje ustrezne višine obratnega kapitala in kapitalske ustreznosti.
Tveganje neustrezne kapitalske strukture	- Ohranjanje bonitetne ocene in posledično zmožnosti za zagotavljanje dolgoročnih virov financiranja. - Zagotavljanje ustreznega razmerja med dolgom in kapitalom.
Tveganje pridobivanja virov financiranja	- Zagotavljanje ustrezne bonitetne ocene. - Vzdrževanje poslovnega sodelovanja z bankami. - Pravočasno zaznavanje potreb po virih s pomočjo napovedi denarnih tokov.
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani naročnikov	- Upoštevanje kreditne ocene naročnikov pri prodaji in izvajanje ukrepov. - Redno izvajanje izterjave po terminskem planu. - Spremljava dnevnih odmikov prometa naročnika glede na povprečno porabo in obveščanje naročnikov o povečani porabi. - Zavarovanje potencialnih terjatev pri sklepanju pogodb z dobavitelji. - Ureditve šifranta kupcev.
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani operaterjev	- Redno spremljanje terjatev in obveznosti, izterjava po obstoječih predpisih. - Preverjanje bonitet operaterjev pri sklepanju novih pogodb. - Izvajanje navodila za izvajanje postopkov v primeru neplačevanja računov na domačem veleprodajnem trgu. - Sprememba vzorčnih pogodb v skladu s priporočilom APEK o ravnanju

	operaterjev v primeru nerazumnih zahtev za operatorski dostop.
Obrestno tveganje	- Tekoče spremljanje finančnih trgov, uporaba instrumentov za zavarovanje obrestne mere pred tveganjem za 30 % posojil.

Stopnja pomembnosti	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganje plačilne sposobnosti	3	1	3
Tveganje neustrezne kapitalske strukture	3	1	3
Tveganje pridobivanja virov financiranja	3	1	3
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani naročnikov	3	3	9
Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani operaterjev	3	3	9
Obrestno tveganje	1	2	2

Tveganja delovanja – operativna tveganja

Operativna tveganja so tveganja izgub, ki so posledica neprimernega ali neuspešnega izvajanja notranjih procesov, ravnanj ljudi ali delovanja sistemov, oziroma zunanjih dejavnikov.

Zaznana operativna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganja v zvezi z optimizacijo kadrovskih virov	- Odhodi delavcev iz poslovnih razlogov; razporejanje zaposlenih na področja, kjer je identificiran kadrovskega deficit; nadomeščanje študentov z novimi zaposlenimi.
Tveganje neustrezne organizacije	- Posodabljanje organizacijske strukture v skladu s predlogi direktorjev. - Posodabljanje organizacijske strukture v skladu z rezultati projekta, prenove poslovnih procesov.
Tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih	- Nadgrajevanje sistema ciljnega vodenja, izobraževanje in razvoj vodij na vseh nivojih, skrb za zaposlene.
Tveganje kot posledica združitve dveh podjetij - kultur	- Program izobraževanja za direktorje in vodje o integraciji različnih kultur. - Ustrezna komunikacija z zaposlenimi glede strateških usmeritev in vizije; postavitve skupnih vrednot in njihovo komuniciranje.
Tveganje komunikacijskega šuma oziroma napačne interpretacije v odnosih z mediji, z interno ali s širšo javnostjo, finančno javnostjo ter z drugimi institucijami.	- Pravočasna, nedvoumna in jasna sporočila uprave, nadzornega sveta in pristojnih strokovnih služb. - Intenzivna gradnja odnosov z mediji.
Pravna tveganja, povezana s tožbami in z zakonodajo	- Aktivna obramba pred sodišči in oporekanje tožbam, prizadevanje za izvensodno reševanje sporov, posvetovanje z notranjimi in zunanjimi pravnimi strokovnjaki v izogib nadaljnjim tožbenim zahtevkom pri občutljivih poslovnih odločitvah. - Vpliv na zakonodajne rešitve prek sodelovanja v zakonodajnem postopku ter z državnimi organi s podajo strokovno utemeljenih predlogov.
Tveganja postopkov pred Javno agencijo za varstvo konkurence	- Aktivna obramba v postopkih, posvetovanje z zunanjimi in notranjimi pravniki pri občutljivih poslovnih odločitvah.
Tveganje delovanja in varnosti IKT omrežij in storitev	- Posodobitev načrta za zagotavljanje neprekinjenega poslovanja, preventivni ukrepi za ugotavljanje morebitnih težav in kritičnih točk; testiranje in usposabljanje osebja za pravilno ukrepanje. - Dopolnitev in dograditev IKT omrežja in elementov za povečano odpornost pred morebitnimi izpadi v delovanju omrežja, podvajanje ključnih elementov omrežja. - Posodobljeni postopki upravljanja naprav in izvajanja nadgradenj. - Ustrezno informiranje javnosti.
Tveganje načrtovanja in razvoja IKT tehnologij	- Stalno spremljanje trendov. - Testiranje in validacija rešitev; stalno pridobivanje ekspertnih znanj z vseh področij.
Tveganje zagotavljanja podpore in vzdrževanja produktom IT	- Interne prerazporeditve kadrov in ustrezno šolanje.
Tveganje odvisnosti od zunanjih izvajalcev	- Uporaba strategije <i>Dual Vendor</i> (dveh dobaviteljev), kjerkoli je to mogoče. - Optimizacija posredniške mreže in prenova sistema nagrajevanja posrednikov. - Opredelitev postopkov upravljanja s partnerji v procesu razvoja IT rešitev, formalizacija procesa upravljanja IT potreb.

	- Moneta: popis poslovnih procesov vseh udeležencev, poprodajne aktivnosti in skrb za ključne ponudnike, pridobivanje velikih ponudnikov. - Oblikovanje dolgoročnih odnosov z dobavitelji – strateško partnerstvo.
Tveganje nedelovanja povezav in storitev, ki jih zagotavljajo drugi subjekti	- Sprotno obveščanje o načrtovanih delih na omrežjih operaterjev, prilagoditev IT sistemov avtomatskega obveščanja. - Ureditev procesov za spremljanje in poročanje o kazalcih po sporazumu nivoja storitev SLA na najetih omrežjih. - Priprava procesa določitve standardiziranih zahtev Telekoma Slovenije do ponudnikov omrežij za nova najemna omrežja.
Tveganje staranja omrežij in tehnologij	- Preventivno vzdrževanje, zamenjava kritičnih elementov, pridobitev dodatne rezervne opreme iz odstranjene opreme, selitev storitev iz bakrenega na optično omrežje. - Uvajanje novih tehnoloških rešitev in prenova omrežja ob upoštevanju realnih razpoložljivih sredstev.
Tveganje zlorab	- Uporaba in nadgradnja sistemov za preprečevanje zlorab (FMS). - Uporaba obstoječih sistemov varovanja objektov družbe, dvigovanje varnostne kulture zaposlenih, vpeljava novih tehnologij za povišanje varnosti storitev.
Tveganje izgub zaradi razkritja poslovnih skrivnosti	- Izvajanje splošnih aktov, krepitev varnostne kulture. - Graditev primerne komunikacijske kulture za zmanjševanje nenadzorovanega odliva informacij iz podjetja, ki škodujejo ugledu.
Tveganje izgube prihodkov v procesih <i>Switch to Bill</i>	- Vzpostavljen sistem za preprečevanje odtekanja prihodkov (RAS) za fiksno telefonijo.
Tveganje izvedbe in kakovosti projektov	- Prioritetizacija, upravljanje portfelja in kakovostna priprava projektov. - Nadzor izvajanja, porabe resursov in kakovosti rezultatov projekta na več ravneh in z več metodami. - Pravočasno zaznavanje projektov v težavah in priprava ustreznih ukrepov za njihovo odpravo.
Tveganje učinkovitosti procesov	- V teku je projekt prenove poslovnih procesov in priprava metodologije poslovnih procesov.
Tveganja s področja kakovosti in pri ravnanju z okoljem	- Načrti za vzdrževanje in dograjevanje formaliziranih sistemov kakovostnega vodenja, zagon aktivnosti za projekt učinkovite rabe energije, spremljanje kazalnikov.
Tveganje poškodovanja/uničenja premoženja – neposredne škode (naravne nesreče, požar, potres)	- Tveganje je preneseno na zavarovalnico z zavarovalnim jamstvom na novo vrednost.

Stopnja pomembnosti	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganja v zvezi z optimizacijo kadrovskih virov	3	3	9
Tveganje neustrezne organizacije	2	4	8
Tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih	2	2	4
Tveganje kot posledica združitve dveh podjetij – kultur	1	2	2
Tveganje v zvezi z informiranjem in komuniciranjem	3	2	6
Pravna tveganja, povezana s tožbami in zakonodajo	3	3	9
Tveganja postopkov pred Javno agencijo za varstvo konkurence	4	2	8
Tveganje delovanja in varnosti IKT omrežij in storitev	4	1	4
Tveganje načrtovanja in razvoja IKT tehnologij	3	2	6
Tveganje zagotavljanja podpore in vzdrževanja produktom IT	2	2	4
Tveganje odvisnosti od zunanjih izvajalcev	2	2	4
Tveganje nedelovanja povezav in storitev, ki jih zagotavljajo drugi subjekti	3	3	9
Tveganje staranja omrežij in tehnologij	2	1	2
Tveganje zlorab	2	2	4
Tveganje izgub zaradi razkritja poslovnih skrivnosti	3	2	6
Tveganje izgube prihodkov v procesih <i>Switch to Bill</i>	3	3	9
Tveganje izvedbe in kakovosti projektov	2	3	6
Tveganje učinkovitosti procesov	3	2	6

Tveganja s področja kakovosti in pri ravnanju z okoljem	2	3	6
Tveganje poškodovanja/uničenja premoženja – neposredne škode	3	1	3

Ključna tveganja na področju gradnje in vzdrževanja objektov (GVO)

- Tveganje neustreznih odločitev glede razširitve nabora obstoječih storitev obvladujemo s predhodnimi analizami glede možnosti vstopa na trg in s presojo stroškov za dodatno usposabljanje kadrov.

Ključna tveganja za družbo Soline

- Zaradi varčevalnih ukrepov Vlade RS obstaja tveganje, da sanacija poškodovanih nasipov ne bo izvedena v predvidenem obsegu. Izvedba sanacije je pogoj, da bo Evropska komisija sofinancirala projekt, namenjen ohranitvi ogroženih vrst in habitatov v Krajinskem parku Sečoveljske soline.

Ključna tveganja na makedonskem trgu

- Tveganje prehajanja uporabnikov k drugim ponudnikom zaradi agresivnega delovanja konkurence.
- Tveganje manjših prihodkov zaradi splošne gospodarske krize, slabega stanja domačega gospodarstva in zmanjšanja kupne moči, zniževanja cen in zmanjšane prodaje storitev.
- Tveganje neizpolnitve obveznosti s strani naročnikov, ki ga obvladujemo z boljšo izterjavo, za katero so odgovorni tudi skrbniki ključnih uporabnikov. Predlagan je dodaten ukrep preverjanja bonitete novih naročnikov.
- Tveganja, povezana z digitalno TV, se nanašajo predvsem na pojav nove konkurence na področju prenosa digitalnega signala, sprejetje zakona o digitalizaciji in potrebo po nadgradnji obstoječih pretvornikov (set-top box).
- Tveganje neučinkovitih sistemov in procesov.

Ključna tveganja na Kosovu

- Ovisnost od zunanjih partnerjev pri prodaji storitev in od operaterjev s pomembno tržno močjo, ki imajo v lasti infrastrukturo, zlasti optiko.
- Tveganje manjših prihodkov zaradi poslabšanja gospodarskega stanja in zmanjšanja proračuna državnih institucij, kar povečuje plačilno nedisciplino.
- Kreditno tveganje pri operaterjih.
- Zaradi pomanjkanja rezervnih delov za vzdrževanje tehnologije brezžičnega dostopa je zelo visoko tveganje delovanja in varnosti IKT omrežij in storitev. V pripravi so načrti okrevanja sistemov (*Disaster Recovery*).
- Tveganje zastarelosti omrežja in s tem omejene možnosti ponudbe storitev zmanjšujemo z nadgradnjo programske opreme za mobilno omrežje in z večjimi vlaganji v mobilni širokopasovni dostop ter hibridno optično-koaksialno omrežje.
- Za zmanjševanje tveganja zlorab (zaključevanje mednarodnega prometa prek SIM Box-ov, in druge vrste zlorab) ima Ipkco trenutno vzpostavljeno lokalno rešitev sistema za preprečevanje zlorab. To bomo v letu 2013 nadomestili s skupnim sistemom za preprečevanje zlorab (FMS) in s tem močno vplivali na zmanjšanje tveganja.
- Regulatorna tveganja so se sicer zmanjšala, vendar pa neustrezna opredelitev razvezane krajevne zanke in posledično neustrezna regulacija lahko povzroči težave pri najemu infrastrukture.

Ključna tveganja za družbo Aneks

- Pravna tveganja v zvezi z namestitvijo opreme obvladujemo z iskanjem alternativnih lokacij.
- Z načrtovano vpeljavo programa neprekinjenega poslovanja bomo zmanjšali tveganje nedelovanja ključnih funkcij in procesov po naravnih nesrečah.

Širimo doživetja.

Televizija je prostor tisočerih doživetij. Pomembna nogometna tekma, napeta drama, triler, priljubljena risanka... televizijske vsebine izvajajo čustva, ki nam bogatijo življenje. In zakaj bi morali biti čustveni samo in zgolj v dnevni sobi? S tem v mislih smo v Telekomu Slovenije v letu 2012 ustvarili SiOL TViN, ki uporabnikom omogoča, da se v TV programe vživijo kjerkoli in kadarkoli, na računalniku, tablici ali mobitelu. Doživetja in občutja so nekaj najlepšega, ko jih ne omejujemo, zato smo ponosni, da jih s svojimi storitvami pomagamo širiti.

2 POSLOVNO POROČILO

2.1 Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije

Poslovni rezultati Skupine Telekom Slovenije v letu 2012 so bili v okviru pričakovanj, predstavljenih konec tretjega četrtletja. Čisti dobiček v višini 43,5 milijona evrov je rezultat sistemskih ukrepov za optimizacijo poslovanja.

Poudarki leta 2012

- Poslovni prihodki Skupine Telekom Slovenije so v letu 2012 dosegli 793,1 milijona evrov in s tem za 3,8 % zaostali za doseženimi v letu 2011.
- Padec prihodkov je predvsem posledica zniževanja prihodkov od storitev klasične in mobilne govorne telefonije, kjer se odraža vse večja cenovna občutljivost uporabnikov, povezana s splošnimi neugodnimi gospodarskimi razmerami.
- Čisti dobiček je znašal 43,7 milijona evrov, kar je 28 % več od doseženega v letu 2011.

Pomembnejši kazalniki poslovanja Skupine Telekom Slovenije

v tisoč EUR	2010	2011	2012	Ind. 12/11
Poslovni prihodki	845.548	824.507	793.057	96
EBITDA	247.156	255.616	241.563	95
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih v %	29,2%	31,0%	30,5%	98
EBIT - Dobiček iz poslovanja	-178.482	63.250	62.531	99
Donosnost prodaje (RoS (EBIT/čisti prihodki od prodaje)) v %	neg.	7,8%	8,0%	102
Čisti poslovni izid	-210.317	34.011	43.687	128
Sredstva	1.658.228	1.575.314	1.554.737	99
Kapital	807.812	815.275	814.717	100
Razmerje med kapitalom in sredstvi (Equity Ratio v %)	48,7%	51,8%	52,4%	101
Neto finančni dolg	503.360	388.591	330.287	85
Investicije v osnovna sredstva (CAPEX)	113.575	91.966	128.092	139
EBITDA - CAPEX	133.581	163.650	113.471	69
Delež EBITDA - CAPEX v EBITDA v % (Cash Margin)	54,0%	64,0%	47,0%	73

2.1.1 Analiza izkaza poslovnega izida

Poslovni prihodki Skupine Telekom Slovenije so dosegli 793,1 milijona evrov in s tem za 3,8 % zaostali za doseženimi v letu 2011. Enaka gibanja izkazujejo tudi čisti prihodki od prodaje. Znašali so 785,1 milijona evrov, kar je 3,7 % manj kot v predhodnem letu.

Znižanje obsega prihodkov v matični družbi je ublažila rast prihodkov v drugih družbah v Sloveniji in jugovzhodni Evropi, zlasti v Makedoniji ter Bosni in Hercegovini.

Razlogi za znižanje prihodkov največjih družb so predvsem:

- Padec prihodkov od mobilnih storitev, predvsem zaradi zmanjšanja števila uporabnikov in dejstva, da uporabniki optimizirajo porabo ter prehajajo iz naročniških razmerij na pakete, kjer je več vključenih storitev.
- Na fiksni strani več izključitev klasičnih fiksnih priključkov in s tem tudi manj prihodkov, zlasti zaradi prehodov na novejšo tehnologije. Po drugi strani širokopasovni priključki ne rastejo sorazmerno in ne nadomeščajo tega izpada prihodkov.
- Na Kosovu je upadanje prihodkov povezano s čedalje večjo uporabo tehnologij za brezplačno komunikacijo prek interneta, predvsem s tujino, tako na fiksnih kot mobilnih terminalih.

Poslovni odhodki skupine so znašali 735,3 milijona evrov in so v primerjavi z letom 2011 nižji za 4 %. Ukrepi z optimizacijo poslovanja v vseh družbah v skupini že kažejo prve rezultate. Razen stroškov materiala

(pretežno zaradi večjega obsega dela) in stroškov dela (predvsem odhodi zaposlenih in s tem povezane odpravnine), so vsi drugi stroški nižji kot v letu 2011. Najbolj so se znižali drugi odhodki poslovanja (v letu 2011 so vključevali učinke slabitev sredstev in naložb).

Tudi v letu 2012 smo nadaljevali proces nižanja stroškov in celovite prenove poslovanja ter optimizacije procesov, ki bo omogočil prihodnjo poslovno uspešnost in razvoj Skupine Telekom Slovenije

Dobiček iz poslovanja pred obrestmi, amortizacijo in davki - EBITDA je dosegel 241,6 milijona evrov oz. 30,5-odstotni delež v poslovnih prihodkih.

Kazalnik RoS (Return on Sales - donosnost prihodkov od prodaje) znaša 8,0 % in je za 3 % boljši kot v letu 2011.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) je dosegel 62,5 milijona evrov, kar je 719 tisoč evrov oziroma 1,1 % pod ravniyo predhodnega leta.

Finančni prihodki so bili v primerjavi z letom prej nižji za 20 % oziroma 2,1 milijona evrov. Finančni odhodki v višini 24,3 milijona evrov so bili na ravni leta 2011.

Po obračunu davka iz dobička v višini 2,6 milijona evrov je Skupina Telekom Slovenije leto 2012 zaključila s **čistim poslovnim izidom** v višini 43,7 milijona evrov, kar je za 28 % oziroma za 9,7 milijona evrov več od doseženega v letu 2011.

2.1.2 Analiza izkaza balance stanja

Bilančna vsota je dne 31. 12. 2012 znašala 1.554,7 milijona evrov. Znižanje za 1,3 % oziroma za 20,6 milijona evrov v primerjavi s predhodnim letom je predvsem posledica zmanjšanja opredmetenih osnovnih sredstev za 57,3 milijona evrov in neopredmetenih osnovnih sredstev za 8,5 milijona evrov.

Dolgoročna sredstva znašajo 1.183,8 milijona evrov in so se zmanjšala za 5,3 %. Njihov delež v premoženju družbe se je znižal za 3,9 odstotne točke in znaša 76,1 %.

Kratkoročna sredstva so dne 31. 12. 2013 znašala 370,9 milijona evrov in so višja za 14 % oz. za 45,1 milijona evrov. Vzrok za povečanje so za 40,2 milijona evrov višje kratkoročne finančne naložbe in za 14,9 milijona evrov višje terjatve za davek iz dobička.

Vrednost kapitala in rezerv na dan 31. 12. 2012 v višini 814,7 milijona evrov. V strukturi bilančne vsote predstavlja 52,4-odstotni delež, kar pomeni zvišanje za 0,6 odstotne točke.

Dolgoročne obveznosti v višini 468,1 milijona evrov predstavljajo 30,1 % v strukturi bilančne vsote in so za 7 % nižje kot konec leta 2011, predvsem zaradi 35,4 milijona evrov nižjih dolgoročnih posojil.

Kratkoročne obveznosti v višini 271,9 milijona evrov predstavljajo 17,5 % v strukturi bilančne vsote in so predvsem zaradi višjih poslovnih in drugih obveznosti višje za 5 %, oziroma za 12,5 milijona evrov, glede na konec leta 2011.

Poročanje po segmentih

Poročani segmenti poslovanja so: Slovenija, Makedonija, Kosovo in druge države, kjer je kot merilo segmenta poročanja uporabljen sedež opravljanja dejavnosti posamezne družbe.

Predstavitev poslovanja po segmentih temelji na osnovnih računovodskih izkazih družb Skupine Telekom Slovenije, prodaja med segmenti pa se opravlja po tržni vrednosti.

Podrobnejše informacije so podane v poglavju 3.2.2 Pojasnila postavk skupinskih računovodskih izkazov in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Skupine Telekom Slovenije v točki ae. Poročanje po segmentih.

2.2 Finančno upravljanje in poslovanje

Tekočo in dolgoročno plačilno sposobnost družbe Skupine Telekom Slovenije zagotavljamo z enovitim finančnim upravljanjem v okviru matične družbe za vse družbe v skupini. Ključne kazalnike financiranja smo izboljšali, kar kaže na finančno stabilnost skupine.

Poudarki leta 2012

- Izboljšana sestava financiranja v korist kapitala v primerjavi s celotnimi obveznostmi (razmerje 1,1:1).
- 7,5 % nižje celotne finančne obveznosti v primerjavi z letom 2011.
- Z nižjim kazalnikom neto finančnega dolga na EBITDA (1,37, ob koncu leta 2011 pa 1,52) se uvrščamo med najmanj zadolžene telekomunikacijske operaterje v Evropi.

Finančno upravljanje obsega:

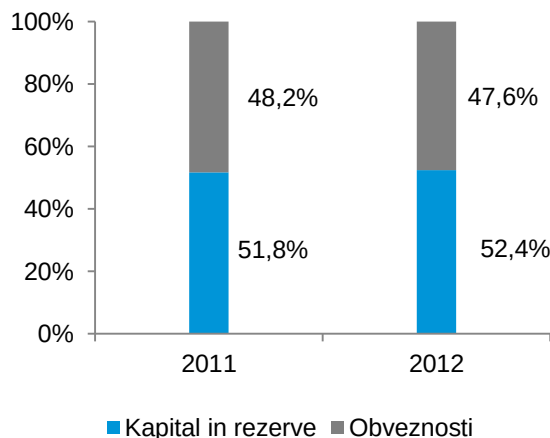
- uravnavanje obsega zadolževanja vseh družb v skupini,
- učinkovito upravljanje denarnih sredstev,
- redno načrtovanje in spremljanje denarnih tokov,
- financiranje znotraj skupine ter
- nadzor in obvladovanje ključnih finančnih tveganj.

Pri domačih bankah imamo odprte kratkoročne in dolgoročne kreditne linije, ki omogočajo visoko stopnjo finančne prožnosti za premostitev nepredvidenih primanjkljajev denarnih sredstev.

Sestava financiranja in neto dolg

Sestava financiranja Skupine Telekom Slovenije se je ob koncu leta 2012 izboljšala in dosegla razmerje 1,1:1 v korist kapitala v primerjavi z celotnimi obveznostmi (ob koncu leta 2011 1,07), kar posledično zagotavlja skupini večjo stopnjo finančne trdnosti.

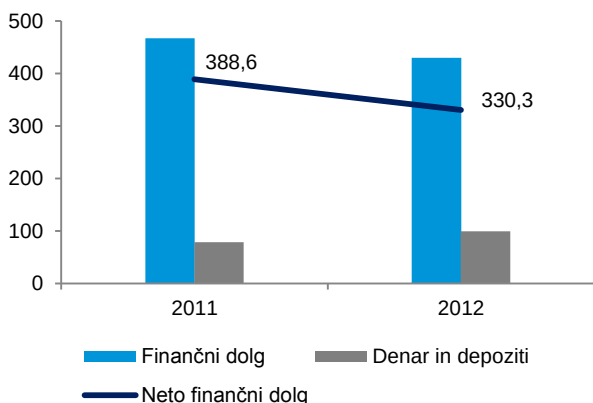
Struktura financiranja

Celotne finančne obveznosti so ob koncu leta znašale 451,9 milijona evrov in so v primerjavi z letom 2011 nižje za 7,5 %. V strukturi finančnih obveznosti so dolgoročne finančne obveznosti predstavljale 90,2 %, kratkoročne pa 9,8 %, pri čemer pa se ni bistveno spremenilo razmerje med njimi v primerjavi z letom poprej. Neto finančni dolg skupine je na zadnji dan v letu 2012 znašal 330,3 milijona evrov. Glede na leto 2011 se je znižal za 58,3 milijona oziroma za 15 %. Pri tem se je stanje prejetih posojil v skupini zmanjšalo za 37,2 milijona oziroma za 8,0 %, stanje denarja, depozitov in kratkoročnih naložb v vrednostne papirje pa je bilo večje za 21,1 milijona oziroma za 27 %.

Posledično se je ob koncu leta znižal tudi kazalnik neto finančnega dolga na EBITDA in je znašal 1,37 (ob koncu leta 2011 1,52), kar skupino uvršča med najmanj zadolžene telekomunikacijske operaterje v Evropi.

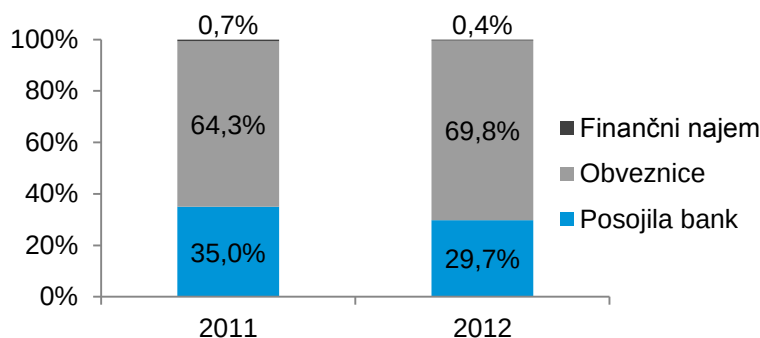
Neto finančni dolg v milijonih evrov

Viri financiranja v skupini in stroški

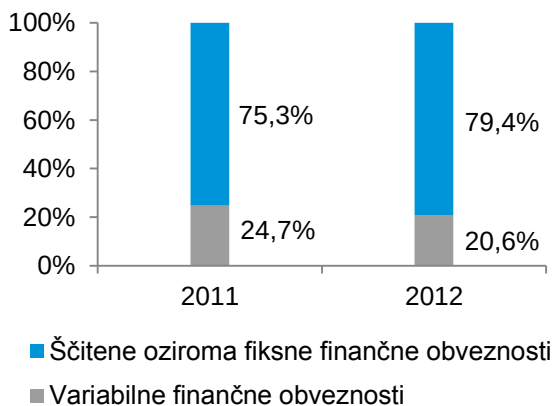
Matična družba je v zadnjih letih okrepila svojo vlogo pri financiranju družb v skupini. Odvisne družbe se praviloma ne zadolžujejo pri bankah, temveč uporabljajo odprte kreditne linije v obliki revolving posojil pri matični družbi. S tem vse družbe v skupini dosegajo ugodne pogoje financiranja, ki veljajo za Skupino Telekom Slovenije. Z uporabo prostih virov znotraj skupine sta poleg zmanjšanja posojilne izpostavljenosti navzven zagotovljeni tudi večja fleksibilnost pri uravnavanju likvidnosti skupine in optimizacija iz naslova obresti. V letu 2012 tako v skupini ni bilo dodatnega zunanjega zadolževanja.

Struktura zunanjih virov financiranja

Ponderirani pribitek na spremenljivi del obrestne mere vseh posojil v skupini je konec leta znašal 38 bazičnih točk, kar je 8 bazičnih točk manj kot leto prej. To znižanje je predvsem posledica relativno večjega znižanja posojil z višjimi pribitki. Obrestna mera izdanih obveznic znaša 4,875 %.

Razmerje med variabilnimi in fiksnimi (in ščitenimi) finančnimi obveznostmi

Z izvedenimi finančnimi inštrumenti je bila v skupini ščitena obrestna izpostavljenost pri 30,7 % vseh posojil.

Revizija bonitetne ocene

Padec bonitetne ocene Slovenije in posledično nižja pričakovana stopnja podpore države za Telekom Slovenije, kot družbo v večinski državni lasti, sta vplivala tudi na znižanje bonitetne ocene družbe v letu 2012. Tako je v avgustu mednarodna bonitetna hiša Moody's Investors Service Ltd. družbi dodelila za eno stopnjo nižjo oceno »Baa3«, hkrati pa napovedala njeno dodatno presojo. V novembru je Moody's objavil novo bonitetno poročilo, s katerim je potrdil to bonitetno oceno.

Potrditev predhodne ocene na presoji je bila po mnenju bonitetne agencije predvsem odraz izboljšane in zadostne likvidnosti v trenutnem okolju, medtem ko negativni izgledi izhajajo predvsem iz zahtevnih makroekonomskih razmer v državi ter nejasnosti glede prihodnje lastniške strukture družbe.

Upravljanje tveganj

Pri finančnih tveganjih se osredotočamo predvsem na tveganja likvidnosti in solventnosti ter na obrestno in kreditno tveganje. Podrobnejši opis procesov upravljanja finančnih tveganj v družbi je podan v poglavju Upravljanje tveganj in v Računovodskem poročilu.

2.3 Naložbe v osnovna sredstva in finančne naložbe

Naložbe v osnovna sredstva

V letu 2012 smo v Skupini Telekom Slovenije kljub neugodnemu gospodarskemu okolju namenili 128,1 milijona evrov za naložbe v gradnjo, posodobitev in razvoj omrežij ter storitev. To je kar 39 % več kot v letu 2011 in predstavlja 16,2-odstotni delež v poslovnih prihodkih. Od tega smo dobre tri četrtine zneska namenili za naložbe v Sloveniji in preostali del pa za naložbe v jugovzhodni Evropi.

Pretežni del naložb smo usmerili v gradnjo in posodabljanje omrežij, zlasti mobilnih omrežij tretje in četrte generacije, skrajševanje lokalne zanke in nadgradnjo lokalnih bakrenih ter optičnih omrežij za potrebe širokopasovnega dostopa do interneta. Drugi del naložb je bil usmerjen v nove storitve, kot so računalništvo v oblaku, digitalno oglaševanje, upravljane storitve itd. Naložbena politika Telekom Slovenije odraža usmerjenost k tehnološki preobrazbi podjetja, ki je izhodišče nadaljnjega razvoja družbe in omogoča zagotavljanje novih storitev.

Med pomembnejšimi naložbami v Sloveniji je projekt uvajanja tehnologije LTE oziroma četrte generacije mobilnih telekomunikacij. V omrežju Mobitel bomo na ta način ponudili najnovejše in občutno hitrejšje mobilne širokopasovne podatkovne storitve, ki bodo v prvi fazi dostopne v vseh večjih slovenskih mestih. Na trgih jugovzhodne Evrope je bila največja naložba izgradnja lastnega optičnega hrbteničnega omrežja, ki bo kmalu povezano v regionalno optično omrežje.

Naložbe v osnovna sredstva

v tisoč EUR	2012	2011	Ind. 12/11
Telekom Slovenije	78.717	60.559	130
Druge družbe v Sloveniji	18.874	8.607	219
Ipko - Kosovo	16.695	11.826	141
Družbe v Makedoniji	9.131	5.834	157
Ostalo	4.676	5.140	91
Skupina Telekom Slovenije	128.092	91.966	139

Finančne naložbe

Družba Telekom Slovenije je izvedla naslednje finančne naložbe v odvisne družbe v skupni višini 11,47 milijona evrov:

- dokapitalizacija družbe Avtenta v višini 3,2 milijona evrov,
- dokapitalizacija družbe Aneks v višini 910.000 evrov,
- dokapitalizacija družbe SIOL Podgorica v višini 2,01 milijona evrov,
- dokapitalizacija družbe Soline v višini 147.000 evrov,
- dokapitalizacija družbe TSmedia v višini 5 milijonov evrov in
- dokapitalizacija družbe SIOL Sarajevo v višini 200.000 evrov.

Hkrati sta bili z manjšinskimi družbeniki podpisani pogodbi o odkupu 30-odstotnega deleža v družbi Aneks in o odkupu 25-odstotnega deleža v družbi Primo.

2.4 Poslovno okolje in trendi v panogi

2.4.1 Vpliv makroekonomskega okolja na poslovanje

Slovenija

Pričakovani padec bruto domačega proizvoda za 2 % v letu 2012, močan upad domače potrošnje gospodinjstev in države ter investicij v osnovna sredstva, občutno poslabšano razpoloženje potrošnikov in zaostrene razmere na trgu dela¹ se odražajo tudi v zmanjševanju povpraševanja po telekomunikacijskih storitvah in večji cenovni občutljivosti potrošnikov. V letu 2013 je pričakovati nadaljevanje tega trenda zaradi nadaljnjega krčenja gospodarske aktivnosti, predvidenega zmanjšanja bruto domačega proizvoda za 1,4 % upada zasebne in državne potrošnje, poslabšanja razmer na trgu dela in skromne nominalne rasti plač. Gospodinjstva bodo v negotovih razmerah še naprej prilagajala strukturo potrošnje nižji kupni moči in povečevala obseg previdnostnega varčevanja.

K višji inflaciji v letu 2012 so prispevale predvsem cene energentov in hrane. Osnovna inflacija ostaja nizka, saj je gibanje cen ob šibki gospodarski aktivnosti in upadanju trošenja še naprej zelo umirjeno. Ob napovedani rasti cen energentov bodo k zmanjševanju stroškov poslovanja Telekoma Slovenije prispevali ukrepi za učinkovitejšo rabo energije.

Pomembnejši makroekonomski kazalniki v Sloveniji

	2009	2010	2011	Jesenska napoved 2012		
				2012	2013	2014
BDP (realna rast v %)	-7,8	1,2	0,6	-2,0	-1,4	0,9
BDP v milijonih EUR (tekoče cene)	35.556	35.607	36.172	35.700	35.495	36.129
Stopnja registrirane brezposelnosti v %	9,1	10,7	11,8	11,9	13,1	13,1
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	-6,1	3,5	2,2	-0,6	0,9	1,4
Inflacija (konec leta)	1,8	1,9	2,0	3,3	1,9	1,8
Inflacija (povprečje leta)	0,9	1,8	1,8	2,8	2,2	1,8
Zasebna potrošnja (realna rast v %)	0,1	1,3	0,9	-3,0	-3,6	0,2
Državna potrošnja (realna rast v %)	2,5	1,5	-1,2	-3,4	-6,9	-1,9

Vir podatkov: SURS, BS, ECB, preračuni in napovedi UMAR.

Jugovzhodna Evropa

Bruto domači proizvod držav jugovzhodne Evrope je razen Hrvaške na nivoju držav v razvoju in v nekaterih državah tudi šestkrat manjši kot v Sloveniji. Te države še vedno predstavljajo potenciale gospodarske rasti v prihodnosti. Gospodarska kriza je različno vplivala na spremembe BDP-ja v posameznih državah.

Pomembnejši makroekonomski kazalniki v državah jugovzhodne Evrope

	BDP rast (povprečna) – sprememba v %				BDP rast (konec leta) – sprememba v %			Inflacija (povprečje) – sprememba v %	
	2010	2011	N 2012	N 2013	2010	2011	N 2012	2011	N 2012
Albanija	3,5	3,1	0,6	1,3	5,5	3,8	0,5	3,5	2,1
BIH	0,7	1,3	0,1	0,4	n.p.	n.p.	n.p.	3,7	1,9
Kosovo	3,9	5,0	3,8	4,1	n.p.	n.p.	n.p.	3,6	1,0
Makedonija	2,9	2,9	0,3	2,0	3,8	0,9	1,8	3,9	3,5

Viri: Mednarodni denarni sklad (IMF) - International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2012.

Makedonija je bila v letu 2011 še zaščitena pred vplivom krize evrskega območja predvsem zaradi preudarne fiskalne politike, odsotnosti večjih neravnovesij in finančnega sistema, ki ni odvisen od kapitala matičnih bank. V letu 2012 pa se je zaradi negativnih zunanjih dogodkov vpliv občutil močnejše. Gospodarska rast se je upočasnila zaradi manjšega povpraševanja po izvozu, nižjih neposrednih tujih naložbah in nižjih tokov nakazil zdomcev.

¹ Vir: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2012, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Ljubljana, september 2012.

Kosovo se še vedno zanaša na pomoč iz tujine (diaspora), ki je tretji glavni vir prihodka za zaposlitvijo in državnimi transferji. Še vedno pada povpraševanje po osnovnih življenjskih potrebščinah, kar povečuje negotovost in omejuje prodajo storitev tudi na trgu telekomunikacij. Daleč največji zaposlovalec so državne in lokalne institucije ter državna podjetja, med večjimi zasebnimi podjetji pa predvsem banke in zavarovalnice.

Gospodarstvo **Bosne in Hercegovine** je bilo v zadnjih nekaj letih razmeroma stabilno, vendar je domača potrošnja ostala šibka. Temu so botrovali predvsem fiskalni ukrepi varčevanja, nižji transferji zdomcev in počasna rast kreditov. Kazalniki kažejo na znatno oslabitev gospodarstva v letu 2012, ki je prizadela tudi javne finance. Novo odobren 24-mesečni *stand-by* aranžma z Mednarodnim monetarnim skladom (IMF) v višini 520 milijonov USD omogoča blažitev zunanjih šokov na področju sedanje krize v evroobmočju.

Rast v **Albaniji**, ki je bila leta 2011 višja kot v ostalih državah v regiji, se je v prvem polletju 2012 umirila predvsem zaradi slabih kazalcev njenih ključnih evropskih trgov, Grčije in Italije. Zaradi močnih trgovskih in investicijskih povezav ter pomoči zdomcev iz teh držav se bo rast v prihodnjih letih verjetno še bolj upočasnila.

2.4.2 Trendi v IKT panogi

Tehnološki trendi v IKT panogi

Dogajanje na tehnološkem področju v panogi informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) je pomembno zaznamoval razvoj tehnologij za mobilne naprave. Število pametnih mobilnih telefonov in tabličnih računalnikov je prvič preseglo število prodanih osebni računalnikov, pa tudi rast prvih je bila v primerjavi s slednjimi mnogo hitrejša. Ta trend bo še naprej vplival na povečevanje mobilnega podatkovnega prometa v IP omrežjih, pri čemer smo šele na polovici prehoda od klasičnih k pametnim mobilnim telefonom². Pomemben premik na področju mobilnih platform predstavlja lansiranje operacijskih sistemov Microsoft Windows 8 in RT.

Uporaba mobilnih naprav se je močno razširila na vseh področjih, od vsebin, družabnih omrežij, oglaševanja in nakupov. Opazna je bila strma rast plačil z mobilnimi telefoni. Veliki premiki se obetajo na trgu aplikacij, kjer se je razširila uporaba kombinacij mobilno-družabno-foto (Facebook/Instagram) in mobilno-družabno-igre (DrawSomething – milijon uporabnikov v 9 dneh).

Novo pot k popolni konvergenci omrežij je začrtal pojav programsko definiranih omrežij (SDN - Software defined network), ki omogočajo nadzor omrežij in pretoka podatkov brez neposrednega fizičnega dostopa do naprav. Osnova je protokol OpenFlow, ki nakazuje možnost znatnih prihrankov pri računalniški infrastrukturi, saj temelji na poceni in zmogljivih stikalih.

Povečala se je tudi ponudba mobilnih telefonov z vgrajenim vmesnikom NFC (Near Field Communication), ki napravam omogoča brezžično izmenjavo podatkov s približevanjem naprav. S tem se odpirajo možnosti za širši razmah interneta stvari (IoT - Internet of things), to je s povezavo predmetov za vsakdanjo rabo (telefoni, gospodinjstvi aparati, avtomobili idr.) z omrežjem ter z zbiranjem in izmenjavo podatkov.

Napovedani trendi predvidevajo do leta 2020 100 milijard prek interneta stvari in komunikacije med napravami (M2M) povezanih naprav³, kar bo zahtevalo razvoj novih metod obdelave velikih količin podatkov (podatkovna analitika). Hkrati se odpirajo poslovne priložnosti pri ponudbi fizičnega nivoja prenosa NFC podatkov, storitev NFC, lokacijskih storitev, obdelave podatkov in drugega. Del teh storitev je povezan s telekomunikacijskimi operaterji, zato je ta razvojna smer priložnost tudi zanje. Svet interneta stvari je tesno povezan z vprašanji varnosti in s tem v zvezi bodo pomembno področje storitev telekomunikacijskih operaterjev tudi upravljane varnostne storitve.

Priložnosti odpira tudi uporaba podatkovne analitike za poglobljeno statistično analizo podatkov, ki jih imajo telekomunikacijski operaterji. Prinaša možnosti zmanjševanja operativnih stroškov, povečanja prihodkov in definiranje novih poslovnih modelov in tržnih niš.

Še eno hitro razvijajoče področje je računalništvo v oblaku, ki večjim in manjšim podjetjem omogoča večjo prilagodljivost in učinkovitost ter nižje stroške informacijskih rešitev. Prek interneta lahko »v oblaku« shranjujejo podatke in imajo dostop do programske opreme (SaaS), strežniške infrastrukture (IaaS) in razvojnih orodij (PaaS). Računalništvo v oblaku je trend tudi na področju znanstvenega računanja (Scientific computing, High performance computing), ker bistveno zmanjšuje operativne stroške akademskih inštitucij. V Skupini Telekom Slovenije storitve računalništva v oblaku razvija in trži družba Avtenta.

² Vir: BI 2012

³ Vir: IEEE 2012

Ob naštetem poteka tudi razvoj rešitev, ki omogočajo, da aplikacije tečejo neposredno znotraj spletnega brskalnika in ne kot naložene aplikacije. Primera teh rešitev sta nov Mozillin mobilni operacijski sistem Firefox Mobile in WebRTC, ki ga preizkuša organizacija IETF (Internet Engineering Task Force) skupaj z Ericssonom in Googleom.

Pri distribuciji video vsebin OTT je napovedana prava eksplozija trga, ki bo do leta 2015 po ocenah dosegel skoraj 5 milijard dolarjev letno. Širitev poteka vzporedno z rastjo internetne televizije⁴. Ti produkti bodo nosilci novih potreb po širokopasovnih prenosih in sprožilci novih investicijskih ciklov v IP infrastrukturo.

Preskok v razmišljanju je izvedla Telefonica s pričetkom prodaje svoje fizične infrastrukture za mobilne komunikacije (bazne postaje, antenski stolpi) drugim ponudnikom, ki bodo to upravljali in tržili več mobilnim operaterjem hkrati.

Za ohranitev konkurenčnosti telekomunikacijskih operaterjev so ključna vlaganja v mobilno infrastrukturo, tehnologijo LTE, krepitev obstoječih varnostnih mehanizmov in v povečanje odprtosti ter omogočanje integracije z drugimi ponudniki storitev z lastnimi storitvenimi programskimi vmesniki API (Application programming interface). Za aktualni trg telekomunikacij je značilno zniževanje prihodkov iz govorne fiksne in mobilne telefonije in rast prihodkov iz internetnih storitev, mobilnega prenosa podatkov in plačljive televizije.

Gibanje prihodkov iz telekomunikacijskih storitev v EU-27

Storitev	Stopnja rasti (2009-2010)	Stopnja rasti (2010-2011)	Delež v prihodkih iz storitev elektronskih komunikacij
Fiksna glasovna telefonija, dostop do interneta in storitve	-2,9 %	- 3,4 %	35,0 %
Fiksna glasovna telefonija	-7,6 %	- 7,1 %	21,3 %
Dostop do interneta in storitve	6,4 %	2,9 %	13,8 %
Mobilna glasovna telefonija in mobilne podatkovne storitve	0,2 %	- 0,8 %	46,4 %
Mobilna glasovna telefonija	-3,3 %	- 4,7 %	32,6 %
Mobilne podatkovne storitve	11,1 %	9,8 %	13,8 %
Poslovne podatkovne storitve	-1,1 %	0,4 %	7,4 %
Plačljiva TV	6,1 %	2,5 %	11,1 %
Celotne telekomunikacijske storitve	-0,4 %	-1,3 %	100 %

Vir: Evropska komisija, *electronic communications market indicators, digital agenda scoreboard 2012*.

Prihodki iz telekomunikacijskih storitev so se na ravni EU v letu 2011 (-1,3 %) še bolj znižali v primerjavi z letom 2010 (-0,4 %). Pri fiksni in mobilni govorni telefoniji se nadaljuje trend negativne rasti prihodkov, pri čemer se je padec glede na prejšnje leto pri fiksni telefoniji znižal, pri mobilni telefoniji pa povišal. Največjo rast dosegajo mobilne podatkovne storitve (9,8 %). Plačljiva TV še vedno dosegla rast, vendar se je ta znižala iz 6,1 % na 2,5 %. Kljub negativni rasti je delež prihodkov iz fiksne in mobilne glasovne telefonije znotraj telekomunikacijskih storitev še vedno 54 %.

V analitski in svetovalni hiši Analysys Mason za zahodno Evropo napovedujejo do leta 2017 nadaljnji upad prihodkov telekomunikacijskih storitev. Med posameznimi storitvami bodo največjo rast dosegale storitve komunikacije med napravami M2M in mobilni prenos podatkov.

2.4.3 Razvitost IKT trgov (Slovenija / svet / Evropska unija / jugovzhodna Evropa)

Zasičenost in umirjanje rasti fiksnih širokopasovnih priključkov

Na slovenskem trgu se tako kot drugod v EU nadaljuje umirjanje rasti fiksnih širokopasovnih priključkov. Na ravni celotne EU je bila julija 2011 rast najnižja v zadnjih petih letih, januarja 2012 pa se je nekoliko zvišala. Delež prirasta je pri prvotnih operaterjih nižji kot pri alternativnih operaterjih (januarja 2012: 34 %), zaradi česar izgubljajo tržni delež. Po zadnjih objavljenih podatkih Evropske komisije iz januarja 2012 je Slovenija po penetraciji širokopasovnega dostopa glede na prebivalstvo zdrsnila pod evropsko povprečje, medtem ko je bila prejšnja leta na ravni povprečja ali tik nad njim. K temu je prispevala nizka rast širokopasovnih priključkov.

Predvideno subvencioniranje širokopasovnih povezav, za kar naj bi Evropska komisija med letoma 2014 in 2020 namenila 9,2 milijarde evrov, predstavlja priložnost tudi za Telekom Slovenije, GVO in druge družbe skupine. Do konca leta 2020 naj bi po načrtih Digitalne agende EU vsa gospodinjstva imela vsaj 30-

⁴ Vir: Idate 2012

megabitni dostop do interneta, polovica prebivalstva pa naj bi uporabljala že 100-megabitnega. Izboljšanje internetnih povezav v Evropi naj bi prispevalo k višji gospodarski rasti.

Rast mobilnega širokopasovnega dostopa

Storitve mobilnega interneta oziroma podatkovne storitve so najhitreje rastoč segment znotraj vseh telekomunikacijskih storitev. Najvišjo rast je pričakovati tudi v prihodnje. Med letoma 2010 in 2011 je na ravni EU dosegel 10 % rast in je predstavljal 13,8 % vseh prihodkov od telekomunikacijskih storitev.

Slovenija na tem področju zaostaja, saj je z najnižjo, 2,5 % penetracijo mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta prek USB modemov in kartic, na zadnjem mestu (8,1 % je bilo povprečje v EU-27 konec leta 2011). Vodilna država na tem področju je Finska s 53 % penetracijo. Slovenija je pod povprečjem EU tudi glede vseh aktivnih uporabnikov mobilnega interneta (penetracija v Sloveniji je 29,1 %, v EU-27 pa 43,1 %). S postavitvijo LTE omrežja imamo v Sloveniji in s tem tudi v Telekomu Slovenije veliko potenciala in prostora za rast mobilnega prenosa podatkov.

V analitski in svetovalni hiši Analysys Mason za evropski trg napovedujejo, da bo mobilni širokopasovni internet tudi v prihodnje predstavljal predvsem dodatno, komplementarno storitev in ne bo edini dostop do širokopasovnega interneta v gospodinjstvu. Povprečni ARPU, prihodek na uporabnika/enoto, pa se bo tudi v prihodnje zniževal, tako na rezidenčnem kot na poslovnem trgu.

Razvoj optičnih povezav za visoke hitrosti in nove multimedijske storitve

Slovenija ohranja položaj v samem svetovnem vrhu glede penetracije optičnega dostopa (FTTx) na gospodinjstva in zaseda deseto mesto (v evropskem merilu peto). Širokopasovni priključki FTTx v Sloveniji še naprej naraščajo. Konec tretjega četrtletja 2012 so predstavljali 17,3 % vseh širokopasovnih priključkov, medtem ko v celotni EU optika v povprečju predstavlja 2-odstotni delež⁵. Tudi v prihodnje se bo delež optike med širokopasovnimi priključki povečeval.

Krepitev trga plačljive TV

Prvotni operaterji so s storitvami multimedijskih vsebin vstopili na trg distribucije televizijskih programov in vsebin, kot so video na zahtevo, HD vsebine, interaktivne TV vsebine in IPTV. Te storitve so vse pomembnejše. V Evropi prevladuje kabelska TV, a delež IP TV narašča. Trendi nakazujejo hitrejši razvoj novih tehnologij, ki bi poglobile in izboljšale uporabniško izkušnjo. Z integracijo interneta in televizijskih sprejemnikov skušajo slednje ponovno postaviti v središče domov. Nekateri izmed večjih proizvajalcev že ponujajo možnost nalaganja *widget* aplikacij, s katerimi uporabniki spremljajo vreme, športne rezultate in podobno, ne da bi za to potrebovali računalnik. Na televizijske sprejemnike se selijo tudi komunikacije, kot sta VoIP in video konference.

Po napovedih analitske in svetovalne hiše Analysys Mason bo trg plačljive TV v Evropi med letoma 2011 in 2016 zrasel za 12 %. K temu bosta največ prispevali rast satelitske TV in IP TV, kabelska televizija pa bo do leta 2016 upadla za 4,4 %. Penetracija plačljive TV se bo približala 60 %. Storitve video vsebin OTT bodo zaradi nižanja stroškov v gospodinjstvih naraščale predvsem kot drugi TV sprejemnik, saj bodo uporabniki kot primarno imeli eno izmed tradicionalnih TV storitev (kabelska TV, IP TV, satelitska TV,...). Slovenija ostaja po penetraciji IP TV priključkov na gospodinjstva med vodilnimi v primerjavi z zahodnoevropskimi državami (na drugem mestu, takoj za Francijo), njihovo število pa še naprej raste.

Mobilna glasovna telefonija povečuje prednost pred fiksno telefonijo

Na področju glasovne telefonije klasično telefonijo zamenjuje VoIP telefonija, uporabniki pa vse več kličejo iz mobilnega omrežja kot iz fiksnih omrežij. Pričakuje se tudi naraščanje gospodinjstev, ki uporabljajo samo mobilna omrežja.

V zahodni Evropi dosega mobilna telefonija 115 % penetracijo, fiksna telefonija pa je prisotna v treh četrtinah gospodinjstev v Evropi⁶. Slovenija je s 85 % penetracijo fiksne telefonije v gospodinjstvih nad evropskim povprečjem. Pri mobilni telefoniji je Slovenija s 109 % penetracijo pod povprečjem. Delež gospodinjstev, ki imajo tako fiksno kot mobilno telefonijo, je v Sloveniji višje v primerjavi z EU, delež gospodinjstev, ki imajo samo mobilno telefonijo, pa nižji. Vendar delež slednjih narašča in se približuje povprečju EU, zato lahko v prihodnje pričakujemo nadaljnje upadanje fiksnih telefonskih priključkov. Po napovedih analitske in svetovalne hiše Analysys Mason bo do leta 2016 v zahodni Evropi približno 30 % gospodinjstev, ki uporabljajo samo mobilna omrežja, v osrednji in vzhodni Evropi pa celo okoli 50 %. Razlog je v tem, da je v zahodni Evropi fiksna telefonija še vedno cenejša, medtem ko je v osrednji in vzhodni Evropi veliko bolj konkurenčna mobilna telefonija.

⁵ Podatek za leto 2011.

⁶ Podatki veljajo za leto 2011.

Rast ponudbe paketov (dvojčki, trojčki, četverčki)

Slovenija ima med državami EU enega najvišjih deležev paketov storitev, pred njo so le Nizozemska, Belgija in Francija. Dvojčki, trojčki in četverčki so konec tretjega četrtertletja leta 2012 predstavljali že 83 % vseh slovenskih širokopasovnih priključkov. Ključni razlog za tovrstno rast je cenovna ugodnost. Ker se bo tudi v prihodnje nadaljevala integracija trgov in operaterjev, vsi glavni ponudniki fiksni storitev pa ponujajo tudi storitve mobilne telefonije, je pričakovati nadaljnjo rast tovrstne ponudbe.

IT trg in računalništvo v oblaku

Po podatkih analitikov predstavlja računalništvo v oblaku v Sloveniji 1,9 % celotnega IT trga, pri čemer predstavlja javni oblak⁷ 36,2 % trga računalništva v oblaku. Na svetovni ravni predstavlja delež javnega oblaka 3 % celotnega IT trga z napovedjo, da se bo to razmerje ohranilo do leta 2016⁸. To kaže na relativno skromno razvitost trga računalništva v oblaku v Sloveniji, kar pa hkrati lahko predstavlja priložnost in še neizkoriščen potencial. Računalništvo v oblaku omogoča stroškovne prihranke posameznim segmentom podjetij.

Trgi v jugovzhodni Evropi

Družbe Skupine Telekom Slovenije z zagotavljanjem visokokakovostnega omrežja in s prilagojenimi storitvami za uporabnike pomembno prispevajo k razvoju telekomunikacijskega trga v jugovzhodni Evropi in dostopu do IT tehnologij. Penetracija širokopasovnega dostopa in mobilnih storitev iz leta v leto raste, vendar še ostaja pod evropskim povprečjem.

Na Kosovu se je po podatkih regulatorja ART⁹ število širokopasovnih priključkov konec tretjega četrtertletja leta 2012 povečalo na 143.000 širokopasovnih priključkov, penetracija prebivalstva pa je dosegla 8,2 %. Na področju mobilne telefonije je bilo konec tretjega četrtertletja leta 2012 1,7 milijona uporabnikov, kar pomeni 96 % penetracijo prebivalstva. Konec tretjega četrtertletja ocenjujemo okoli 129.000 priključkov digitalne televizije, njena penetracija pa je dosegla 44 % gospodinjstev.

V Makedoniji se hitra rast širokopasovnega dostopa umirja. Ob koncu tretjega četrtertletja leta 2012 je po podatkih AEK¹⁰ znašal 302 tisoč širokopasovnih priključkov, kar pomeni 14,7 % penetracijo prebivalstva. Ocenjujemo, da bo do leta 2017 penetracija dosegla 63,4 % gospodinjstev. Trg mobilne telefonije je nasičen, ob koncu tretjega četrtertletja je penetracija na prebivalstvo znašala 112 %. Trg fiksne telefonije se še naprej zmanjšuje, nadomešča ga mobilna telefonija. Tako je konec tretjega četrtertletja število fiksni telefonskih priključkov znašalo 408 tisoč priključkov, kar pomeni 19,9 % penetracijo prebivalstva.

V Bosni in Hercegovini je Skupina Telekom Slovenije prek družbe Aneks osredotočena predvsem na področje kabelske televizije in interneta ter fiksne govorne telefonije.

2.4.4 Regulativa elektronskih komunikacij

Spremembe na področju zakonodaje v EU

Poslanci Evropskega parlamenta, predstavniki Evropskega sveta in Evropske komisije so 28. 3. 2012 dosegli predhodni dogovor o novih pravilih EU o gostovanju, ki je sledil predlogu Evropske komisije iz leta 2011. Nova pravila, ki dodatno znižujejo cene pogovorov in potrošnikom omogočajo izbiro najboljšega ponudnika za gostovanje, so začela veljati 1. 7. 2012.

Slovenija

Zakonske novosti

Državni zbor je konec decembra 2012 sprejel Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom). Telekom Slovenije je v postopku nastajanja zakona v okviru GZS sodeloval s pobudami za spremembe, ki smo jih naslovili na delovna telesa parlamenta. Novi zakon predstavlja uskladitev nacionalne zakonodaje z regulatornim okvirom EU.

Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije APEK (Agencija) je v letu 2012 oblikovala strokovno projektno skupino za vprašanja prihodnje rabe frekvenčnega prostora. Agencija bo v letu 2013 na podlagi izhodišč pripravila podlage za nacionalno strategijo, na osnovi katerih bo pripravila javni razpis za podelitev frekvenc.

⁷ Gartner pojmuje javni oblak kot edini merljivi način trga računalništva v oblaku.

⁸ Vir: Gartner's IT Spending Forecast (<http://www.gartner.com/technology/research/it-spending-forecast/>)

⁹ Vir: kosovski regulator ART, poročilo 3Q 2012.

¹⁰ Vir: makedonski regulator AEK, poročilo 3Q 2012.

Upoštevni trgi

- Agencija je konec novembra objavila analizo trga 1 – Dostop do javnega omrežja na fiksni lokaciji (maloprodajni trg). Izdajo odločbe pričakujemo v prvem četrtletju 2013.
- Skladno z odločbo so se 1. 7. 2012 znižale cene zaključevanja klicev v mobilna omrežja, na osnovi uredbe Evropskega parlamenta pa so se ponovno znižale cene mednarodnega »roaming« prometa.
- Agencija je junija opravila novo analizo trga 15 - Dostop do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanje klicev iz teh omrežij (medoperaterski trg), v kateri je ugotovila, da pogoji za nadaljnjo regulacijo niso več podani. Z odločbo, ki je bila izdana 18. 9. in je začela veljati 3. 10. 2012, je trg tudi uradno deregulirala.
- Agencija je dne 29. 2. 2012 ustavila dva postopka nadzora, ki ju je uvedla zaradi nadzora nad izpolnjevanjem obveznosti cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva. Gre za postopka v zvezi s cenami dostopa do mobilnega omrežja in posredovanja klicev ter SMS sporočil in v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti zagotavljanja preglednosti v zvezi z razčlenitvijo vzorčne ponudbe na trgu 15.

Kosovo

Zakonske novosti

V postopku priprave zakona o elektronskih komunikacijah je Ipko ministrstvu za ekonomski razvoj posredoval več pripomb in komentarjev. Zakon je bil oktobra sprejet in je pričel veljati 27. 11. 2012.

Kosovska skupščina je 6. 9. 2012 sprejela sklep o novi telefonski kodi države. V skladu z resolucijo bo morala Vlada Republike Kosovo izdati odločbo, ki bo nadomestila sedanje kode z albansko telefonsko kodo 355.

Upoštevni trgi

- Z odločbami dne 29. 2. 2012 je bil PTK določen za operaterja s pomembno tržno močjo na sedmih analiziranih trgih: dostop do javnega telefonskega omrežja, javno dostopne nacionalne storitve, javno dostopne mednarodne storitve, posredovanje klicev v fiksni omrežju, zaključevanje klicev v fiksni omrežju, tranzitne storitve in razvezan dostop.
- Ipko je bil za operaterja s pomembno tržno močjo določen na trgu zaključevanja klicev v fiksni omrežju. Z odločbo so bile naložene naslednje obveznosti: obveznost dostopa, obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja, obveznost zagotavljanja preglednosti, obveznost ločitve računovodskih evidenc, obveznost cenovnega nadzora in prepoved navzkrižnega subvencioniranja. Ipko je svojo referenčno ponudbo RIO objavil 29. 5. 2012. Regulator TRA (Agencija) je 10. 7. 2012 od Ipka zahteval, da v desetih dneh prilagodi svojo vzorčno ponudbo.

Drugi postopki pred Agencijo

- V prvem kvartalu je Agencija sprejela Regulacijo služnosti pravice poti in skupne uporabe infrastrukture. Regulacija določa osnove za uporabo javne infrastrukture in poskuša spodbujati njeno učinkovito uporabo. Ipko je v procesu sprejemanja podal svoje pripombe, ki so bile večinoma upoštevane.
- 11. 10. 2012 je Agencija predložila uradni dopis, ki se nanaša na spor med Ipkom in PTK glede višine cene zaključevanja. Ipko zahteva znižanje cene zaključevanja v mobilnem in fiksni omrežju ter zavrnitev vpeljave cene za obračun SMS sporočil, medtem ko PTK zahteva ravno nasprotno.

Makedonija

Zakonske novosti

V začetku leta, so bile objavljene spremembe zakona o elektronskih komunikacijah. Vključujejo možnost uporabe neporabljenih proračunskih sredstev regulatorja AEK (Agencija) za namene razvoja informacijske družbe in druge namene v interesu države, obveznost operaterjev, da omogočajo brezplačna SMS sporočila za namen razvoja turizma in razširitev pristojnosti Agencije na področju kontrole in merjenja parametrov kakovosti ter neionizirajočega sevanja.

Upoštevni trgi

- Agencija je na več trgih analizirala in posodabljala kalkulacije reguliranih cen, ki jih je spremenila v drugi polovici leta.
- Tretji krog analize trga 12 – Zaključevanje klicev v mobilnih omrežjih je Agencija zaključila 10. 4. 2012. T-mobile, One in VIP so bili ponovno določeni kot operaterji s pomembno tržno močjo. Največja sprememba se je zgodila pri cenah terminacije.

Drugi postopki pred Agencijo

Po razpisu za 2 DVB-T MUX sta bila One dodeljena 2x DVB-T MUXa za namen retransmisije nacionalnih programov.

Bosna in Hercegovina

Regulativni razvoj

V juniju 2012 je regulator RAK (Agencija) sprejel in objavil Splošni akt o prenosljivosti števil. Najpomembnejša sprememba je skrajšanje glasovnega opozorila s 30 na največ 4 sekunde.

Upoštevni trgi

V skladu z odločbo dne 18. 9. 2012 so bili BH Telecom, Telekom Srpske in Hrvatske telekomunikacije opredeljeni kot operaterji s pomembno tržno močjo na trgu storitev fiksne telefonije, storitev mobilne telefonije in na trgu zakupljenih vodov.

Drugi postopki pred Agencijo

Aprila je na Agenciji potekal glavni postopek v sporu med Aneksom in BH Telecomom zaradi omejitev glede zmogljivosti medomrežnih povezav, v juniju 2012 pa še glede zahteve za razširitev medomrežne povezave. Prvi postopek je bil zaključen v maju, tako da v kratkem pričakujemo odločitev Agencije. Drugi postopek je bil v juniju odložen za 45 dni. Zaradi nesprejemljivosti predloga Telekoma Srpske se postopek nadaljuje.

V septembru je med Aneksom in Telekomom Srpske potekal predhodni postopek glede obtožb s strani Aneksa zaradi zlorabe prevladujočega položaja na trgu, škarij cen in drugih nezakonitih dejanj. Ta postopek se je nadaljeval v oktobru pred gospodarskim okrožnim sodiščem v Banja Luki.

Pomembnejši postopki pred sodišči in organi s področja varstva konkurence

V letu 2012 je bilo pred Agencijo za varstvo konkurence (AVK) zoper Telekom Slovenije v teku 7 pomembnejših postopkov ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja. V tem letu ni bil uveden noben nov postopek proti Telekomu Slovenije.

V letu 2012 je AVK izdala odločbe v naslednjih pomembnejših postopkih:

- odločba o ugotovitvi zlorabe prevladujočega položaja v zvezi s paketom mobilnih storitev Itak Džabest, zoper katero je Telekom Slovenije sprožil sodni postopek na Vrhovnem sodišču RS, saj meni, da očitane kršitve ni storil,
- sklep o ustavitvi postopka ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja zaradi domnevnega onemogočanja zaključevanja klicev na št. bloke +386 43 in 49 na podlagi prijave družbe Akton zoper Telekom Slovenije (prej Mobitel).

Telekom Slovenije je udeležen tudi v več pomembnejših postopkih pred sodišči, v katerih je v letu 2012 prejel naslednje pomembnejše odločitve:

- ugoditev Vrhovnega sodišča RS revizijskemu zahtevku Telekoma Slovenije za obnovo postopka v zadevi brezplačne dodelitve frekvenc UMTS družbi Tušmobil, zaradi česar mora APEK postopek obnoviti,
- prejem sodbe Višjega sodišča RS, ki je zavrnilo pritožbo družbe Sinfonika, d. d. – v stečaju proti Telekomu Slovenije za plačilo odškodnine zaradi zlorabe prevladujočega položaja z uvedbo storitve centreks in zaračunavanja DDI; sodba je pravnomočna,
- prejem sodbe okrožnega sodišča v Ljubljani v sporu tožeče stranke ABM, d. o. o., za plačilo odškodnine, zoper katero je Telekom Slovenije vložil pritožbo,
- prejem delne in vmesne sodbe v gospodarskem sporu tožeče stranke SKY NET, d. o. o., zoper toženo stranko Telekom Slovenije (prej Mobitel), o tem, da obstaja pravni temelj za odločanje sodišča o delu tožbenega zahtevka, zoper katero se je Telekom Slovenije pritožil,
- prejem sklepa Vrhovnega sodišča RS o zavrnitvi revizije postopka izdaje odločbe Urada za varstvo konkurence v postopku podjetij K2.net d. o. o., Ljubljana in Quantum d. o. o., Ljubljana.

2.5 Trženje in prodaja

Prodajna politika v letu 2012 je bila naravnana k ponudbi celotnega spektra IKT storitev in celostnih rešitev za vse segmente. Izvajali smo aktivnosti za pridobivanje novih in zadržanje obstoječih uporabnikov. Te so vključevale tudi ciljno prodajo in segmentirano ponudbo ter aktivnosti za ohranjanje in povečevanje zadovoljstva uporabnikov ter njihove uporabniške izkušnje.

S številnimi novostmi v naboru sodobnih tehnologij in storitev smo zagotavljali uporabniku enostavnost storitev in dostop do enako naprednih in kakovostnih storitev ne glede na napravo, ki jo uporablja (TV, tablični in prenosni računalnik, pametni telefon).

Poudarki leta 2012

- Krepitev moči blagovnih znamk za ohranjanje konkurenčne prednosti.
- V ospredju fiksne in mobilne širokopasovne storitve, ki uporabniku omogočajo mobilnost in prilagajanje lastnim potrebam.
- Krepitev mobilnih internetnih storitev.
- Uveljavitev načela pravične uporabe, ki zagotavlja znižanje hitrosti prenosa podatkov po preseženi mejni porabi, brez dodatnih stroškov za uporabnika.
- Razvoj in ponudba celovitih komunikacij za poslovne uporabnike, s kombinacijo fiksnih in mobilnih komunikacij ter IT storitev v oblaku.
- Večje zadovoljstvo uporabnikov pri vseh SiOL storitvah (SiOL internet, SiOL telefonija in SiOL TV).

2.5.1 Trg in tržni deleži na ključnih storitvenih segmentih

Slovenija

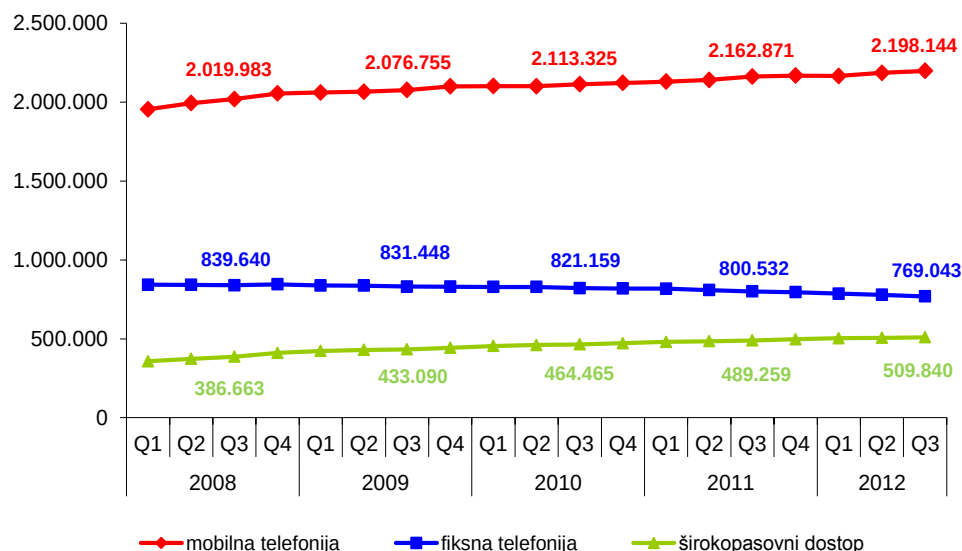
Na slovenskem trgu je Telekom Slovenije ohranil najvišji tržni delež, a hkrati zabeležil znižanje na vseh ključnih segmentih trga od 1,5 do 2,3 odstotne točke. Razlog so še naprej predvsem cenovni pritiski alternativnih operaterjev. V Telekomu Slovenije se temu zoperstavljamo s kakovostno ponudbo vsebin in novih storitev.

S padajočim tržnim deležem na fiksnem širokopasovnem dostopu se spopadajo tudi drugi prvotni operaterji v Evropi. Povprečni tržni delež prvotnih operaterjev v okviru EU je v začetku leta 2012 dosegel 43 %, na podobni ravni pa je tudi Telekom Slovenije z 42-odstotnim tržnim deležem v začetku leta 2012.

Na trgu mobilne telefonije dosega Telekom Slovenije nadpovprečni tržni delež v primerjavi z drugimi prvotnimi operaterji v Evropi (konec leta 2012: Telekom Slovenije 50,3 %, povprečje EU 37 %¹¹).

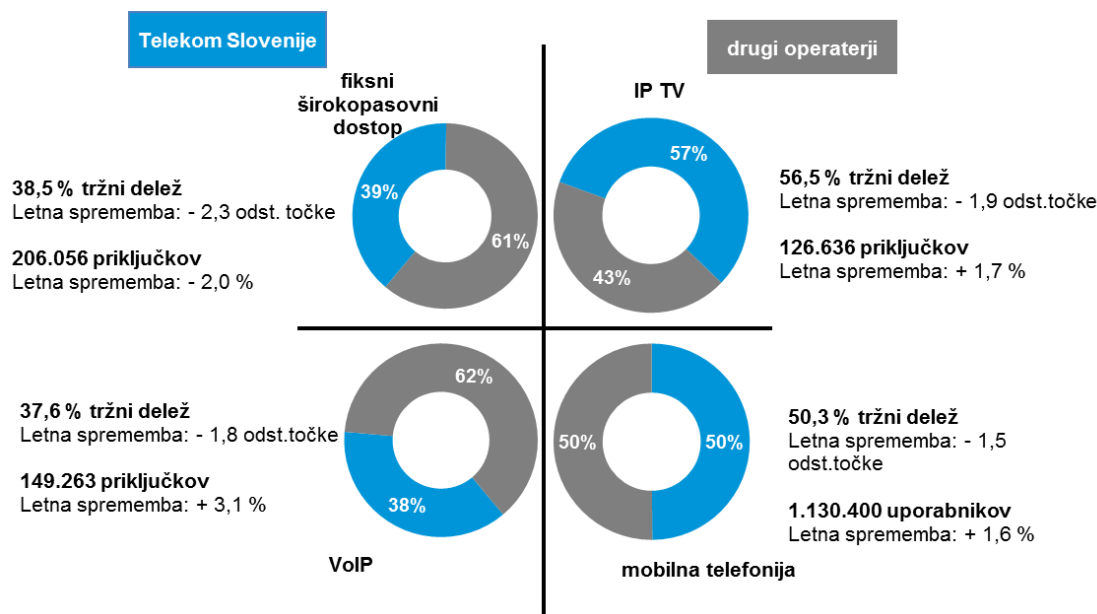
¹¹ Podatek za povprečje EU se nanaša na oktober 2011.

Število priključkov v Sloveniji

Vir: SURS 3Q2012.

Pregled tržnih deležev konec leta 2012 na ključnih segmentih

*Prikaz VoIP ne vključuje storitev VoIP na IP PBX in priključkov IP Centrex.

Vir: Poročilo za 4. četrtletje 2012, APEK.

Fiksni širokopolasovni dostop

Konec leta 2012 je bila penetracija širokopolasovnega dostopa za gospodinjstva v Sloveniji 68,8 %¹². Skupaj je bilo več kot 510.000 širokopolasovnih priključkov, od tega so 86 % predstavljali rezidenčni širokopolasovni priključki¹³. Upočasnjena rast se je še naprej nadaljevala, saj se je število priključkov v letu 2010 povečalo za 30.000, v letu 2011 za 25.000, v letu 2012 pa je bila rast še nižja. Telekom Slovenije ohranja vodilni tržni delež na trgu širokopolasovnih priključkov, Telemach pa je na drugem mestu zamenjal T-2.

Za fiksne širokopolasovne priključke je značilno višanje hitrosti, h katerim so prispevale višje osnovne hitrosti v paketih, ki so jih vsi ponudniki v zadnjem letu povišali, pa tudi naraščanje deleža tehnologije FTTH (optična omrežja). Konec leta 2012 je bilo v Sloveniji že skoraj 90.000 aktivnih optičnih priključkov, kar predstavlja 17,3 % vseh priključkov. Število optičnih priključkov se je v enem letu povečalo za 12,7 %. Telekom Slovenije je imel ob koncu leta nekaj več kot 32.000 uporabnikov na priključkih FTTH. Na optičnem omrežju Telekoma Slovenije ponujata svoje storitve tudi T-2 in Amis.

¹² Vir: APEK, - nova metodologijo štetja gospodinjstev (EU-SILC), izračunana je kot število rezidenčnih in poslovnih priključkov na število gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

¹³ Vir: APEK, 4Q2012, SURS, 3Q2012

Trg televizije

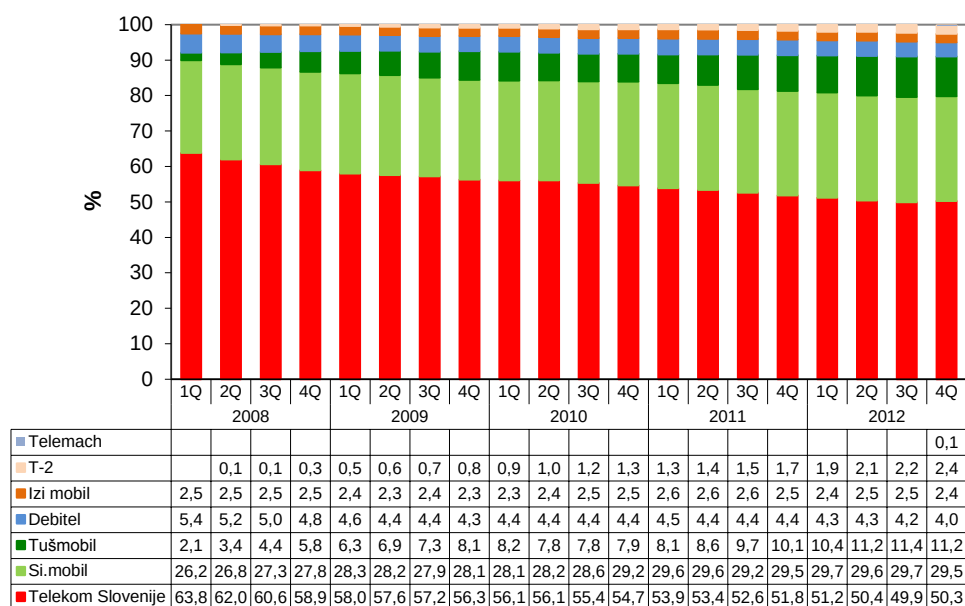
Po ocenah uporablja plačljivo televizijo 78 % gospodinjstev, brez televizije pa je le 1 % gospodinjstev. Med priključki plačljive televizije predstavlja IP TV že 44 %, vendar se rast umirja. Kabelska televizija že od leta 2009 beleži trend upadanja in predstavlja nekaj manj kot polovico med vsemi TV priključki. Tržni delež Telekoma Slovenije na trgu IP TV je bil konec tretjega četrtertletja 2012 56,5 %. Sledita mu T-2 in Amis.

Trg mobilne telefonije

V letu 2012 je število aktivnih uporabnikov zraslo za skoraj 30.000 glede na konec leta 2011, penetracija pa je bila 109,1 %. Število uporabnikov se povečuje predvsem zaradi dvojnih kartic SIM, katerih število se veča zaradi rasti podatkovnih storitev.

Telekom Slovenije ima še naprej vodilni tržni delež na trgu mobilne telefonije. Največ je v zadnjem letu pridobil Tušmobil (1,1 odstotne točke). Na trg so vstopili novi operaterji (Telemach in Amis), T-2 pa počasi pridobiva predvsem na račun paketov, ki vključujejo mobilno telefonijo.

Tržni delež Telekoma Slovenije na trgu mobilne telefonije

Vir: Poročilo za 4. četrtertletje 2012, APEK.

Medoperatersko poslovanje (veleprodaja)

Konkurenca na področju mednarodnih operaterskih storitev se zaostre, zlasti zaradi gospodarske krize. Rezultat tega je močan pritisk na prodajne cene in s tem povezane marže. Na govornem področju to pomeni selitev prometa na internetni protokol in cenejši smeri, ne glede na kakovost, na podatkovnem pa znatno zniževanje cen mednarodnih povezav, manjših in večjih kapacitet ter interneta. Prava konsolidacija trga v regiji, v kateri nastopa Telekom Slovenije, se kljub večletnim pričakovanjem še ni začela. Zaznati je sicer težave predvsem pri manjših operaterjih, vendar se kljub temu pojavljajo novi operaterji, ki povečujejo konkurenco in s tem pritisk na cene.

Rast trga mednarodne telefonije je upočasnjena. Ključni trend je padanje prodajnih in tudi reguliranih cen, kar negativno vpliva na prihodke in marže. Med rastočimi trendi, ki predstavljajo poslovno priložnost so rast internetnega prometa, tako na trgih jugovzhodne Evrope kot tudi Azije in Bližnjega Vzhoda ter rast mobilnega podatkovnega prometa.

Sistemska integracija in računalništvo v oblaku

Slovenija sodi na področju IKT med države z visoko stopnjo zrelosti, saj so investicijska sredstva na tem področju usmerjena predvsem v storitve in ne v nakupe materialne opreme. Gospodarska kriza, ki je zelo vplivala na poslovanje podjetij IT v Sloveniji, se je odrazila zlasti v nesorazmernem nižanju cen ponudnikov in krčenju investicij in stroškov na področju IT. Padec prihodkov in profitabilnosti pri glavnih konkurentih se je nadaljeval. Na področju računalništva v oblaku je trg izjemno razdrobljen, saj imajo štiri največja podjetja IT, med njimi tudi Avtenta, skupaj le 15 % delež celotnega trga.

Investicije so v zadnjih letih usmerjene predvsem v rešitve, ki prinašajo bodisi hitro povračilo investicije, bodisi zmanjšanje stroškov poslovanja (optimizacija poslovnih procesov, konsolidacije IT opreme in virtualizacija). To so področja, ki jih podjetje Avtenta dobro pokriva, in zato pričakujemo, da bodo naše rešitve uporabnikom še dostopnejše in potrebne. Prav tako pričakujemo rast prihodkov Avtente na trgu izven Skupine Telekom Slovenije in povečanje obsega storitev.

Trgi jugovzhodne Evrope

Makedonija

Tržni delež družbe One na trgu mobilne telefonije je ob koncu tretjega četrtertletja 2012 dosegel 23,3 %¹⁴, kar je 0,9 odstotne točke več kot v enakem obdobju leta 2011. Na trgu širokopasovnega dostopa je bil njen tržni delež ocenjen na 12,6 % in je bil za odstotno točko manjši. Na trgu fiksne telefonije je imela družba 15,5-odstotni delež, kar pomeni povečanje za 0,9 odstotne točke.

Kosovo

Ipko ostaja vodilni ponudnik širokopasovnih povezav na kosovskem trgu in eden vodilnih ponudnikov mobilne telefonije. Njegov tržni delež na širokopasovnem dostopu je konec tretjega četrtertletja znašal 51,4 %¹⁵ in je za 0,3 odstotne točke večji kot delež v enakem obdobju lani. Na trgu mobilne telefonije je imel ob koncu tretjega četrtertletja 26,1-odstotni tržni delež, kar je 1,5 odstotne točke več kot leta 2011. Za 1,3 odstotne točke se je povečal delež na trgu fiksne telefonije in dosegel 6,8 % (ocenjeno).

Bosna in Hercegovina

Aneks namerava s širitvijo poslovanja postati pomemben operater na področju celotne BiH. Njegov ocenjeni tržni delež na širokopasovnem dostopu se giblje okrog 4 %.

2.5.2 Upravljanje s portfeljem blagovnih znamk

Moč blagovnih znamk Telekoma Slovenije je ena izmed pomembnih konkurenčnih prednosti tako za družbo kot celotno skupino. Z jasno vsebino in sistematičnim komuniciranjem krepimo tudi blagovne znamke hčerinskih družb (Avtenta, GVO, One, Ipko, Blic.net, Soline in druge). Na ravni Skupine Telekom Slovenije smo vpeljali nekatere novosti na področju storitvenih in produktnih blagovnih znamk, spremembe pa so bile tudi v korporativnih podobah nekaterih hčerinskih družb.

Pomembnejše aktivnosti:

- izdelava e-priročnika celotne grafične podobe Telekoma Slovenije in celostne grafične podobe konvergenčne blagovne znamke Telekoma Slovenije,
- izdelava e-priročnika celostne grafične podobe za mobilne aplikacije,
- označevanje storitev v oblaku za poslovne uporabnike,
- blagovna znamka WiFreeLjubljana za označevanje ljubljanskega Wi Fi omrežja,
- blagovna znamka TSstartup, ki smo jo ustvarili za podjetniški pospeševalnik v okviru istoimenskega projekta,
- spremembe pri pojavnosti korporativne podobe pri Avtenti, ki se je v letu 2012 preimenovala,
- poleg korporativne in storitvene blagovne znamke Avtenta uvedba storitvenih blagovnih znamk Avtenta.now za poslovne rešitve računalništva v oblaku in Avtenta.iqt za področje izobraževanja,
- vpeljava blagovne znamke Planet TV v hčerinski družbi TSmedia, uvedba nove storitvene znamke klicnega centra 1977 in prenos upravljanja znamke spletnega oglaševanja ADpartner,
- poenotenje korporativne podobe podjetij SIOL (Zagreb, Podgorica in Sarajevo), ki so ustanovljena za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja.

Družba Telekom Slovenije upravlja s 24 blagovnimi znamkami. Na nivoju družb v Sloveniji upravljamo s 40 blagovnimi znamkami in v okviru Skupine Telekom Slovenije s kar 50 blagovnimi znamkami.

¹⁴ Vir AEK.

¹⁵ Vir ARKEP.

Portfelj blagovnih znamk družb v Sloveniji				
Blagovna znamka/produkt	opis	opis storitve/opomba	trg	trg
	Korporativna blagovna znamka, ki se uporablja v komunikaciji z vsemi skupinami deležnikov.	Kot korporativna znamka pokriva celoten portfelj storitev družbe, se pa prvenstveno uporablja za komunikacijo z vlagatelji, zaposlenimi in mediji.	zasebni	poslovni
	Posodobljeni »ptiček« prvenstveno predstavlja konvergenčno blagovno znamko, pokriva pa tudi storitve, ki smo jih prej tržili pod blagovno znamko »Telekom Slovenije«.	Naročniške storitve	zasebni	poslovni
	Storitvena znamka, ki pokriva sklop širokopasovnih storitev SiOL.	Naročniške storitve	zasebni	poslovni
	Storitvena znamka, ki pokriva sklop mobilnih storitev Mobitel.	Naročniške storitve	zasebni	poslovni
	Storitvena podznamka, ki pokriva sklop Mobiuporabnikov.	Predplačniška storitev	zasebni	
	Storitvena podznamka, ki pokriva segment Itak uporabnikov.	Naročniške storitve	zasebni	
	Storitvena znamka v solastništvu, ki pokriva storitve brez gotovinskega plačevanja z mobilnikom.	Storitve z dodano vrednostjo		B2B poslovna prodaja
	M:Vrata: WEB/SMS/MMS poštar, glasovanje (televoting), gostovanje mobilnih portalov, klicni center, klicni portal.	Storitve z dodano vrednostjo		B2B poslovna prodaja

	Modra številka / Klik za klic / 090	Storitve z dodano vrednostjo		poslovni
	Storitvena podznamka za potisno e-pošto.	Plačniška storitev	zasebni	poslovni
	M:Medij: celovita rešitev za mobilno oglaševanje	Plačniška storitev		B2B poslovna prodaja
     	Mobilne dopolnilne storitve	Plačniška storitev	zasebni	poslovni
	Neo WLAN	Podatkovne storitve	zasebni	poslovni
	Instant Internet	Podatkovne storitve	zasebni	poslovni
	Podznamka turističnih kapacitet Telekoma Slovenije	Hotel	zasebni	
	Storitve v oblaku	Oznaka za storitve, ki so preprosto dostopne prek spleta, so prilagodljive glede na potrebe podjetja in plačljive po uporabi. Oznako uporabljajo vse družbe v STS.		poslovni
	TSstartup	Podjetniški pospeševalnik		poslovni

	WiFreeLjubljana	Skupna blagovna znamka javno-zasebnega partnerstva (MOL, TS, NIL). Oznaka za storitve brezplačnega omrežja Wi-Fi.	zasebni	poslovni
	Korporativna blagovna znamka	Korporativna blagovna znamka	zasebni	poslovni
	Planet Siol.net	Konvergenčni medij na 5 zaslonih	zasebni	poslovni
	Planet TV	Splošna komercialna televizija, primarno prilagojena gledalcem med 18. in 49. letom (start 18. 9. 2012)	zasebni	poslovni
	Najdi.si	Spletni servis (osrednja info točka)	zasebni	poslovni
	1188	Storitev klicnega centra z dodano vrednostjo	zasebni	poslovni
	Telefonski imenik Slovenije	Univerzalni telefonski imenik	zasebni	poslovni
	bizi.si	Spletni poslovni imenik		poslovni
	Dkino	VOD znamka	zasebni	

	Dajmedol	VOD znamka (ni registrirana, generira pa nekaj prihodkov)	zasebni	
	1977	Storitvena znamka klicnega centra, na kateri informatorji vse dni v letu 24/7 posredujejo številne informacije in izvajajo rezervacije (dogodki, odpiralni časi, vozni redi, namestitve...).	zasebni	
	Korporativna in storitvena blagovna znamka	Kot korporativna znamka zagotavlja napredne poslovne rešitve na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Nastopa tudi kot storitvena BZ za sistemsko integracijo in zunanje izvajanje storitev informacijsko komunikacijske infrastrukture.		poslovni
	Avtenta.now	Združuje poslovne rešitve za vse, ki želijo samostojno upravljati in dostopati do poslovnega okolja kadar koli in od koderkoli.		poslovni
	Avtenta.iqt	Izobraževanje s področja informacijsko komunikacijske tehnologije, ki temeljijo na osebni stiku in posamezniku prilagojenem programu.		poslovni
	Celovite storitve s področij projektiranja, gradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektro omrežij.	Krovna blagovna znamka		poslovni
	SOLINE Pridelava soli	Krovna blagovna znamka	zasebni	poslovni
	Solnce	Prehrambena linija	zasebni	poslovni
	Lepa Vida	Kozmetična linija	zasebni	poslovni

	KPSS (Krajinski park Sečoveljske soline)	Logo naziva parka in ekoturizem, spominki iz parka	zasebni	poslovni
---	--	--	---------	----------

Blagovne znamke in storitve družb v jugovzhodni Evropi + Gibtelecom					
Država / družba	Blagovna znamka/produkt	Opis	Produkti/storitve	Trg	Trg
Kosovo - Ipko		Korporativna blagovna znamka, ki pokriva celoten portfelj storitev družbe, uporablja se za komunikacijo z uporabniki, mediji in drugimi javnostmi	mobilna telefonija - GSM, mobilni prenos podatkov - GPRS/EDGE/WiFi točke, internet, fiksna telefonija - VoIP, zakup pasovne širine, medomrežno povezovanje, digitalna kabelska televizija, konvergenčne storitve - paketi storitev, spletni portal - novice in zabava, rešitve elektronske pošte	zasebni	poslovni
		Podblagovna znamka predplačniških storitev hej!	mobilna telefonija - GSM, mobilni prenos podatkov - GPRS/EDGE/WiFi točke, mobilne aplikacije (Android iOS), lastne Facebook aplikacije	zasebni	
Makedonija - One		Korporativna blagovna znamka, ki pokriva celoten portfelj storitev družbe, uporablja se za komunikacijo z uporabniki, mediji in drugimi javnostmi	mobilna telefonija - GSM/UMTS, mobilni prenos podatkov - GPRS/EDGE/UMTS/HSDPA, internet, fiksna telefonija - PSTN, ISDN, VoIP, zakup pasovne širine, medomrežno povezovanje, konvergenčne storitve-paketi storitev, rešitve elektronske pošte, spletno gostovanje, registracija domen, mobilni portal (wap)(live TV - mobilna TV, novice in zabava, fundial - uverture)	zasebni	poslovni
		Blagovna znamka za spletni portal	spletni portal - novice in zabava	zasebni	

		Blagovna znamka TV storitev	digitana prizemna televizija (DVB-T)	zasebni	
		Podblagovna znamka predplačniških paketov DzaBest	mobilna telefonija - GSM, UMTS, SMS, MMS, WAP, VMS, mobilni prenos podatkov - GPRS/EDGE/UMTS/HSDPA	zasebni	
Bosna in Hercegovina - Aneks		Aneks - korporativna blagovna znamka	širokopasovni internet, fiksna telefonija in analogna ter digitalna televizija	zasebni	poslovni
	blicADSL, blicTV, blicTEL, blic konb 	Blicnet - storitvena znamka	internet, fiksna telefonija - VoIP, izbira/predizbira operaterja, zakup pasovne širine, medomrežno povezovanje, kabelska televizija, konvergenčne storitve - paketi storitev, spletno gostovanje, spletno oblikovanje, rešitve elektronske pošte, registracija domen, integrirane rešitve	zasebni	poslovni
Albanija - Primo		Korporativna blagovna znamka.	internet, fiksna telefonija, zakup pasovne širine, medomrežno povezovanje, spletno gostovanje, strežniško gostovanje, kolokacija, rešitve elektronske pošte, registracija domen	zasebni	poslovni

Gibraltar - Gibtelecom*		Nacionalni operater elektronskih komunikacij	fiksna telefonija, internet, mobilna telefonija	zasebni	poslovni
---	---	---	--	----------------	-----------------

*Gibtelecom je finančna naložba Telekoma Slovenije.

2.5.3 Tržne in prodajne aktivnosti

Na slovenskem trgu smo bili še naprej priča spremembam na trgu telekomunikacijskih storitev, ki so jih zaznamovali nadaljnji upad klasične govorne telefonije ter rast širokopasovnih in drugih IP storitev. V jugovzhodni Evropi pa je bila rast priključkov mobilne telefonije 11 %. Zaradi cenovnih pritiskov, intenzivne konkurence in vpliva recesije, se tudi okrepitev prodajnih aktivnosti niso sorazmerno odrazile na rasti prihodkov.

Za rast prodaje širokopasovnih priključkov tudi v zaostrenih tržnih razmerah spodbujamo nove naročnike z intenzivnimi prodajnimi aktivnostmi. Novosti so usmerjene v izboljšanje dobičkonosnosti storitev, obogatitve portfelja širokopasovne ponudbe, ohranjanje obstoječih naročnikov in pridobivanje novih.

Število širokopasovnih priključkov še naprej raste v BiH (+14 %), rast smo zabeležili tudi v Makedoniji (+ 7 %) in na Kosovu (+1 %).

Širokopasovni priključki

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31.12.2012	31.12.2011	Ind. 12/11
Slovenija	206.056	210.291	98
BiH	20.238	17.747	114
Makedonija	38.379	36.031	107
Kosovo	72.977	72.312	101
Albanija	3.310	4.702	70
Skupaj JV Evropa	135.061	130.792	103
Skupaj Skupina Telekom Slovenije	340.960	341.083	100

Priključki fiksne in mobilne telefonije

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31.12.2012	31.12.2011	Ind. 12/11
Slovenija, mobilna telefonija	1.130.400	1.123.788	101
Slovenija, fiksna govorna telefonija	450.978	477.602	94
JV Evropa, mobilna telefonija, od tega	966.354	868.523	111
- Makedonija - One*	532.315	494.896	108
- Kosovo - Ipko	434.039	373.627	116
JV Evropa, fiksna govorna telefonija	65.503	65.307	100
Skupaj Skupina Telekom Slovenije	2.613.235	2.535.220	103
Stanje VoIP priključkov na dan			
Slovenija	149.263	144.754	103
JV Evropa	11.165	8.137	137
Skupaj	160.428	152.891	105

*Metodologija štetja je usklajena z metodologijo regulatorja.

Skupaj priključki /storitve mobilne in fiksne telefonije

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31.12.2012	31.12.2011	Ind. 12/11
Skupaj mobilna telefonija	2.096.754	1.992.311	105
Skupaj fiksne govorne storitve*	676.909	695.800	97
Skupaj Skupina Telekom Slovenije	2.773.663	2.688.111	103

* Seštevek priključkov fiksne govorne telefonije in VoIP storitev.

Trženje in prodaja na slovenskem trgu

Storitve fiksne govorne telefonije

Čisti prihodki od prodaje fiksnih storitev so v slovenskem delu Skupine Telekom Slovenije dosegli 208,6 milijona evrov in bili 6,9 % nižji kot v leto prej. Padec prihodkov, predvsem pri klasični telefoniji, je bil pričakovan, saj je zaradi prehoda na IP telefonijo in fiksno-mobilne substitucije že nekaj let značilen za večino evropskih operaterjev. Konec decembra 2012 se je število fiksnih priključkov govorne telefonije zmanjšalo za 6 % v primerjavi s predhodnim letom. Prav tako je padal obseg odhodnega prometa na uporabnika zaradi zmanjšanja števila klicev v notranjem in mednarodnem prometu, prometu iz fiksnega v druga fiksna omrežja ter v prometu v mobilna omrežja. Poslovni uporabniki pa se še odločajo za storitve klasičnega Centreksa, kjer je bila prodaja krepko nad pričakovanji.

Da bi izboljšali dobičkonosnost storitev in ohranili obstoječe naročnike do prehoda na nove storitve, še naprej posodabljammo ponudbo klasične govorne telefonije. Pri tem smo pozorni, da nove karakteristike ne vplivajo na prodajo novejših storitev. Zasebnim naročnikom smo med drugim ponudili možnost nakupa dodatnih klicnih opcij, ki omogočajo ugodnejšo ceno za klice v tujino. Zaradi zasičenosti trga, upadanja zanimanja zaradi ekonomskih razmer in uveljavljanja IP telefonije, se bo nizka prodaja priključkov klasične govorne telefonije nadaljevala tudi v prihodnje.

Mobilne govorne storitve

Prihodki od storitev mobilne telefonije za končni trg so se znižali za 9 %, čeprav se število uporabnikov teh storitev ni bistveno spremenilo. Razlogi so predvsem v znižanju števila minut pogovorov in povečanju deleža naročnikov paketov z vnaprej zakupljenimi količinami (bundle paketi). Zmanjšali so se prihodki od gostovanj končnih uporabnikov v tujini (roaming), kar je deloma odraz poslabšanja življenjskega standarda.

Internetne in multimedijske storitve (širokopasovne storitve)

Pomen širokopasovnih storitev se še naprej povečuje. Njihov delež v čistih prihodkih od prodaje se je zvišal za 1 odstotno točko v primerjavi z letom 2011 in dosegel 14,6 %. Beležimo tudi visoko rast uporabnikov instant interneta, ki se je v letu dni povečalo za več kot polovico. Razloge gre iskati predvsem v pestri ponudbi paketov in kakovostnem mobilnem omrežju, ki omogoča visoke hitrosti prenosa podatkov. Mobilni internet pridobiva vse večji pomen, saj se z vse večjo razširjenostjo mobilnih naprav povečuje tudi mobilnost uporabnikov.

Med prodajnimi kanali so še naprej pomembni Telekomovi prodajni centri. Prenovljeni centri postajajo predstavitveni prostori za celoten spekter storitev, ki jih ponujamo našim uporabnikom. Uredili smo tudi poslovne kotičke in sočasno okrepili aktivnosti trženja poslovnih paketov in kompletov za manjše in srednje velike poslovne uporabnike. Pilotno smo postavili dva plačilna avtomata, ki strankam olajšata plačevanje mesečnih računov. Zaradi pozitivnega odziva uporabnikov bomo mrežo avtomatov razširili v vse prodajne centre. Izvedli smo tudi akcijo prodaje širokopasovnih in fiksnih storitev zasebnim uporabnikom na terenu.

Pri novostih na področju fiksnih širokopasovnih storitev so bile v ospredju storitve, ki uporabniku omogočajo mobilnost in prilagajanje lastnim potrebam:

- storitev SiOL TViN, ki omogoča ogled televizijskih programov tudi prek spleta, na prenosnem in tabličnem računalniku ter pametnem telefonu,
- storitev SiOL Nogomet, s katero uporabniki sami izbirajo katero tekmo UEFA Lige prvakov želijo gledati,
- vključitev novih, atraktivnih programov v programsko shemo, vključno z ekskluzivnimi prenosi tekem Lige prvakov na SiOL TV v HD kakovosti,
- storitev Ogled nazaj, ki omogoča ogled zamujenega programa za 48 ur nazaj,
- razširitev ponudbe trojčkov s ponudbo TopTrio MINI,
- ponudba za starejše SiOL Začetek – Penzion z vključenim brezplačnim izobraževanjem,
- ponudba storitev mobilnega interneta skupaj z ugodnimi napravami in vsebino (neomejen dostop do TViN in ogled tekem Lige Prvakov do konca sezone).

Na področju mobilnih internetnih storitev smo:

- naročnikom ponudili nov paket Instant Internet piko in povečali vključene količine v obstoječih paketih,
- na vseh paketih uveljavili načelo pravične uporabe, ki zagotavlja znižanje hitrosti prenosa podatkov po preseženi meji in s tem omejuje stroške porabe,
- ponudili nove pakete mobilnega interneta z dvojnimi količinami in nižjo ceno prenosa podatkov nad vključenimi količinami.

Premijske storitve

Plačevanje prek mobilnika je tako kot v drugih državah EU v porastu tudi v Sloveniji. Naš sistem Moneta smo nadgrajevali z novimi funkcionalnostmi in izboljšavami, kot je nov kanal Moneta mTerminal, ki omogoča hitro in enostavno sprejemanje plačil z Moneto. Z namenom boljšega informiranja in zaščite končnih uporabnikov smo posodobili pogoje poslovanja. V sodelovanju z energetska družbo Petrol smo pripravili novo storitev Moneta Zvestoba ter skupaj z Nokio pripravili aplikacijo Moneta.

Nadgradili smo tudi medij M:vrata, ki omogoča različne rešitve za poslovno uporabo mobilne telefonije (plačljive številke, nagradne igre, obveščanje ipd.). M:vrata smo prek storitve M:Sporočanje povezali s Facebookom, jih vključili v projekt TSstartup in začeli pospešeno iskati rešitve za njihovo uporabo v okviru telemedicine in varovanja.

Upravljanje storitve za poslovne uporabnike

Upravljanje storitve vključujejo produkti portfelj komunikacijskih, aplikacijskih in konvergenčnih storitev za poslovne uporabnike. Poslovnim uporabnikom, predvsem malim in srednjim podjetjem, smo ponudili rešitve v segmentih upravljanega podatkovnega omrežja (ULO), najema prostora v podatkovnem centru (DCaaS) in podatkovnih komunikacij.

Razvijali smo storitve multimedijske telefonije, s katerimi sledimo trendom poenotenih komunikacij in poslovnim uporabnikom omogočamo sodobne komunikacijske funkcionalnosti. Ključni novosti sta bili storitev e-faks in nova ponudba videokonferenčnih rešitev, s katerimi lahko podjetja znižujejo stroške potovanj, hkrati pa znižujejo svoj ogljični odtis. Z dopolnilnimi storitvami kot sta Monitor in Snemalnik smo nadgradili ponudbo IP Centreksa, storitev Komunikator pa smo ponudili kot aplikacijo za pametne telefone.

Poslovni paketi in kompleti so prilagojeni potrebam majhnih in srednjih podjetij. Vključujejo nabore storitev, ki pokrijejo večino njihovih komunikacijskih in informacijskih potreb. Pri tem združujemo tako storitve fiksne kot tudi mobilne infrastrukture ter poslovnih aplikacij v oblaku. Trgu smo ponudili več novih poslovnih paketov in obogatili ponudbo Pisarne po meri.

Celostne rešitve

Uporabna vrednost storitev varovanja se v zadnjem času vidno povečuje. S prilagoditvijo omrežja za prenos alarmnih signalov komunikaciji Infranet, ki jo zahtevajo alarmne centrale, smo začeli pokrivati tudi tehnično varovanje bankomatov. Poleg tega smo razvili programsko nadgradnjo za alarmno-sprejemne centre.

Na področju teleoskrbe smo v sodelovanju z zunanjimi partnerji s področja zdravstva in socialnovarstvenih storitev vzpostavili nacionalni klicno-nadzorni center storitve SOS Doma. Ponudbo smo dopolnili tudi z mobilnimi storitvami SOS Mobilni in skupaj z zunanjim partnerjem razvili rešitev SOS Zdravnik. Na področju telemedicine še potekajo pilotni projekti, pri katerih pričakujemo prve rezultate v drugi polovici leta 2013.

Veleprodajne storitve (medoperatersko poslovanje)

V letu 2012 smo zabeležili rast prihodkov iz mednarodnih operaterskih storitev, širokopasovnih storitev za operaterje, povsem razvezanega dostopa ter FTTH RUO.

Na področju širokopasovnega dostopa z bitnim tokom (BRO) smo opazili velik del prehodov končnih uporabnikov med različnimi operaterji in različnimi prodajnimi modeli. Delež širokopasovnih priključkov, ki so vključeni preko samostojnega dostopa (brez PSTN/ISDN BA), je 65 %. Enak je tudi delež priključkov, pri katerih je vključena storitev IP telefonije.

Izpeljali smo več tržnih aktivnosti z namenom povečati vključevanje novih širokopasovnih priključkov in preprečitev trenda upadanja zasedenosti omrežja Telekoma Slovenije. Operaterjem smo ponudili možnost zakupa storitev navideznega zasebnega omrežja (VPN L2) do končnih uporabnikov prek bakrenih SHDSL in optičnih dostopovnih povezav ter jedrnega omrežja Telekoma Slovenije. V letu 2013 predvidevamo podoben trend rasti števila razvezanega dostopa in širokopasovnih xDSL priključkov.

TSmedia

Družba TSmedia je nadaljevala z razvojem digitalnih medijev v sklopu strateškega projekta Digimedija. Projekt je izrazito tržno naravnan, saj bo omogočil nove oziroma dodatne prihodkovne vire na področju oglaševanja in prodaje digitalnih vsebin ter storitev.

Najpomembnejši projekt leta je bila vzpostavitev lastnega TV-kanala, ki je bil v polni meri lansiran novembra. S prenosom tekem Lige Prvakov smo pričeli že v septembru 2012. Za te prenose smo pridobili pravice Evropske nogometne zveze za obdobje naslednjih treh let.

Zaključen je bil pomemben projekt vzpostavitve omrežja zunanjih zaslonov (DOOH) v trgovskih centrih in na tistih področjih, kjer je ljudi veliko in kjer se pogosto zadržujejo.

Pri projektu Info točke je bila v prvem polletju izvedena produkcija mobilne aplikacije Zemljevid za Android in iOS. Vsi rezultati bodo na razpolago v prvi polovici leta 2013.

Izveden je bil celoten sistem SiOL TViN, ki omogoča gledanje televizije na vseh mobilnih napravah. Nadgrajen je bil z dodatno podporo produktu SiOL nogomet, ki zajema ogled vseh tekem Lige Prvakov.

Prenovljena sta bila spletni portal za poslovne informacije Bizi.si in telefonski imenik na spletu itis.si, ki sta postala dostopna tudi na mobilnih napravah.

Sistemska integracija in računalništvo v oblaku

Družba Avtenta je nadaljevala začrtano strategijo povečevanja tržnega deleža zunaj Skupine Telekom Slovenije na področju sistemske integracije in poslovnih rešitev s poudarkom na razvoju storitev v oblaku. Svoj položaj strokovnjaka na področju IKT rešitev na slovenskem trgu je utrjevala s prisotnostjo v medijih, z lastnimi strokovnimi marketinškimi dogodki in s sodelovanjem na pomembnejših branžnih dogodkih drugih organizatorjev.

Prodajne aktivnosti v preteklih letih in izgradnja dolgoročnega odnosa s strankami so omogočili preseganje zastavljenih ciljev kljub upočasnjemu dogajanju na trgu IT. Trženje lastnih storitev družbe je obsegalo:

- **Na področju infrastrukturnih rešitev:** nadaljevanje rasti, ohranjanje obstoječih in pridobivanje novih strank ter poslov, ki so se v največji meri zaključili s podpisom vzdrževalne pogodbe.
- **Oddelek SAP** je zunaj Skupine Telekom pridobil dve novi stranki na področju vzdrževanja sistema SAP. Ekipa je uspešno zaključila in predala v produkcijo tudi projekt v tujini.
- **Na področju omrežij** so uspešno zaključili projekt vzpostavitve kontaktnega centra in omrežja, pri katerem so prišli do izraza sinergijski učinki prodajnega in izvedbenega dela Avtente in Telekoma Slovenije.
- **Na področju upravljanja z dokumenti** so prevzeli in uspešno zaključili več pomembnih projektov ter postali vodilni ponudnik tovrstnih rešitev na slovenskem trgu.

Pri **prodaji storitev** blagovne znamke **Avtenta.now**, so vzpostavili svojo prodajno mrežo prodajnih partnerjev in v drugi polovici leta presegli 100 prodanih pogodb pri 63 strankah iz tržnega segmenta malih podjetij.

Izobraževalni center in izpitni center Avtenta.iqt ostaja široko prepoznaven element ponudbe. Povpraševanje po izobraževanjih se je zaradi omejevanja sredstev v te namene postopno zmanjševalo. Kot odgovor na situacijo so program tečajev še bolj prilagodili strankam in jim ponudili krajše, cenejše tečaje. Tako so izvedli 68 različnih izobraževanj s področja informacijskih tehnologij, ki se jih je udeležilo 10 % več tečajnikov v primerjavi z letom 2011. Zaradi tega si tudi za leto 2012 obetajo naziv najboljšega izobraževalnega centra med Microsoftovimi izobraževalnimi centri v Sloveniji.

Vse aktivnosti se odražajo v pozitivnem trendu poslovanja in v povečanju prihodkov, ustvarjenih izven Skupine Telekom Slovenije. Za 7 % se je povečala tudi vrednost prodanih storitev, za 5 % pa zmanjšala vrednost prodanega blaga.

Gradnja in vzdrževanje omrežij

Čisti prihodki od prodaje družbe GVO so bili v letu 2012 za četrtno višji kot leto prej. Pozitivno je zlasti povečanje deleža prodaje na trgu in zmanjšanje obsega del znotraj Skupine Telekom Slovenije, kar je eden ključnih ciljev poslovanja družbe. Obseg vzdrževalnih del je ostal na ravni preteklih let, manj pa je bilo opravljenih investicijskih gradenj za matično družbo.

Večji obseg prihodkov od prodaje na trgu izvira predvsem od projektov gradnje odprtih širokopasovnih omrežij (projekti OŠO II), ki jih je družba večinoma zaključila v letu 2012. Prav tako je k rasti prihodkov prispevala prodaja na tujih trgih. V Zvezni Republiki Nemčiji je družba začela izvajati prve projekte gradnje

razvodnega naročniškega optičnega omrežja. Ti projekti so posebej pomembni kot referenca za nadaljnje delo na nemškem trgu, saj se že za leto 2013 predvideva bistveno večji obseg del.

Med večjimi sklenjenimi posli na domačem trgu, velja izpostaviti izgradnjo sončnih elektrarn (fotovoltaika), geodetska dela na slovenskih avtocestah in elektroinstalaterska dela na bencinskih servisih.

Tržne in prodajne aktivnosti na trgih jugovzhodne Evrope

V **Makedoniji** je družba One uvedla novo storitev mobilnega interneta z veliko količino vključenega podatkovnega prenosa v paketih. Predplačnikom mobilne telefonije so ponudili storitev DzaBest z najcenejšo predplačniško SIM kartico. Storitve so podprli s popolno komunikacijsko kampanjo, osredotočeno na ključne ciljne interese, življenjski slog in želje potrošnika.

V naročniškem segmentu so ponudili več novih, privlačnih promocij pri dolгих klicih, na področju SMS in MMS interneta ter mobilne komunikacije s prenosom podatkov do 14,4 Mbps hitrosti. Ugodnosti so ponudili za nove naročnike, pri podaljšanju naročniških razmerij, prvič pa tudi za praznično obdobje.

Na segmentu fiksne telefonije so uvedli novo akcijo, ki ponuja brezplačne pogovore z dvema ali tremi izbranimi fiksnimi številkami. Promocijo trio paketa (fiksna govorna telefonija, internet in TV) so podkrepili s ponudbo za vse nove naročnike, ki so prejeli Boom TV komunikator brezplačno.

Družbi One in Digi plus multimedija sta povečali poslovne prihodke za 7 % v primerjavi z doseženimi v letu 2011. Za petino so bili višji medoperaterski prihodki, ki v strukturi zavzemajo dobro tretjino vseh poslovnih prihodkov. V mobilnem segmentu se nadaljuje ostra konkurenca in cenovna občutljivost ter prehajanje uporabnikov.

Na **Kosovu** je Ipko na področju mobilne telefonije uvedel več pomembnih novosti. Program Pika je prvi na točkah temelječ program zvestobe na Kosovu za zasebne uporabnike. Vpeljal je tudi *hey! pse po pret?*, podblagovno znamko, namenjeno mladim med 16. in 28. letom, ki predstavljajo največjo skupnost na Kosovu. Hkrati je *hey!* celovita platforma, ki pokriva angažiranost in zabavo mladih skozi namenski portal in stran Facebooka ter s posebej razvitimi aplikacijami. Za nove naročnike je predstavil ponudbo 1000, ki omogoča brezplačne minute pogovorov, SMS-ov ali prenosa podatkov.

Na področju širokopasovnih storitev so predstavili največjo hitrost interneta na trgu za rezidenčni segment z dvema dodatnima internetnima paketoma. Razširil so tudi ponudbo digitalnih televizijskih paketov z možnostjo trimesečne naročnine za Premium HD in pakete DUO Premium HD, ki vsebujeta več kot 100 kanalov. Na osnovi povpraševanja kupcev so ponudbo nadgradili s turškimi kanali.

Družba Ipko je ustvarila 69,5 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je za 1 % pod doseženimi v letu 2011. Nižji so prihodki dohodnega mobilnega prometa, pa tudi prihodki širokopasovnih storitev. Pri prvih so poglaviti vzrok alternativni načini komuniciranja (Skype, Viber, ...) in čedalje več omrežij WiFi (kavarne). Razlog za upad širokopasovnih storitev je predvsem tržna agresivnost konkurentov, ki ponujajo večje hitrosti za isto ceno. Pozitivno je, da narašča število naročnikov mobilnih storitev in to na trgu, kjer je večina uporabnikov predplačnikov.

2.5.4 Odgovoren odnos do uporabnikov

Največ pozornosti smo namenili uvajanju novih načinov komuniciranja, novih tehnologij in virov pomoči, ki so uporabnikom olajšali dostop do informacij, ter iskanju novih poslovnih rešitev in vpeljevanju delovnih procesov, ki bi optimizirali delovanje znotraj podjetja.

Uvedli smo anketno spremljanje zadovoljstva uporabnikov, na vseh ključnih kontaktnih točkah z uporabniki pa neposredno merjenje zadovoljstva. Ugotavljamo, je več kot 90 % strank zadovoljnih s komunikacijo.

Dobro sprejeta novost je možnost naročanja na SMS-obveščanje o nevihtah z namenom preventivnega izklapljanja terminalske opreme uporabnikov. S tem smo povečali zadovoljstvo uporabnikov in zmanjšali stroške okvarjene opreme ter obiskov pri naročnikih. Uporabnike smo o storitvah obveščali tudi prek e-novic.

V začetku leta smo naročnikom ponudili skupni račun za vse storitve združenega podjetja. Skladno z načeli zmanjševanja vplivov na okolje smo tudi z nagradno igro spodbujali uporabo e-računov v elektronski banki in/ali pošiljanje po elektronski pošti. Število natisnjenih računov se je zaradi vseh teh ukrepov zmanjšalo za 8 %, delež izdanih računov izključno v elektronski obliki pa povečal za 41 % v primerjavi z letom 2011. Konec leta smo zagotovili vso potrebno podporo uporabnikom za odpiranje direktnih bremenitev v Telekomovih centrih.

Za zmanjševanje stroškov izgradnje bakrenega omrežja smo vpeljali redni proces vključitve klasične telefonske storitve (WLL) na tistih lokacijah, kjer vključitev PSTN ni ekonomsko upravičena. Uredili smo tudi postopke za vključitev SiOL telefonije na področjih, kjer je zgrajeno FTTH omrežje.

Nadaljevali smo z aktivnostmi na področju izboljševanja zadovoljstva in zvestobe uporabnikov. Velik poudarek smo namenili članom naših programov zvestobe – programa zvestobe SiOL in Mobitelovega programa zvestobe Točke povezanosti.

Kazni zaradi neupoštevanja predpisov o proizvodih in storitvah ni bilo.

Komuniciranje z uporabniki in tehnična pomoč

Vse kontaktne centre v Ljubljani smo združili na eni lokaciji in tako poskrbeli, da se proces stika z uporabniki odvija na enem mestu. Svetovalcem smo omogočili še bolj urejeno in spodbudno delovno okolje. Kot novost na področju komuniciranja z uporabniki smo vpeljali tvitanje v imenu Mobitela. V kratkem času smo dobili veliko sledilcev, dnevno pa odgovorimo na več različnih vprašanj večinoma zelo zahtevnih uporabnikov.

Nadgradili smo tudi komuniciranje z uporabniki na področju telemarketinga in pričeli aktivneje obravnavati poslovne uporabnike stacionarnih storitev. Odziv uporabnikov na našo skrb za zadovoljstvo, pa tudi na boljšo akcijsko ponudbo, je bil pričakovano pozitiven. Aktivno skrb smo namenjali tudi zadovoljstvu naših naročnikov mobilnih in stacionarnih storitev po sklenjenem naročniškem razmerju.

Pomembno področje skrbi za uporabnika predstavlja tehnična pomoč. Zagotavljali smo jo širokemu spektru uporabnikov. Zasebnim uporabnikom smo olajšali komunikacijo z nami in jim omogočili nekaj novih komunikacijskih kanalov. Tako imajo uporabniki zdaj možnost komunikacije prek brezplačne telefonske številke, e-pošte, obrazca na Servisnih straneh SiOL, SiOL forumov, Facebook strani in Twitterja.

Posebno skrb smo namenili poslovnim uporabnikom z zagotavljanjem novih vstopnih točk, kjer kličejo uporabniki prejmejo specializirano tehnično pomoč. Tako zagotavljamo odlično podporo z vidika odzivnosti kot tudi z vidika tehničnega znanja, ki je potrebno zaradi bistveno bolj kompleksnih tehničnih rešitev. Odziv uporabnikov je pozitiven.

Preglednost zaračunavanja storitev

Skrbimo za poenoteno kontrolo računov tako za stacionarne kot mobilne storitve in pravočasno odpravljanje morebitnih sistemskih napak pred izdajo računov za storitve, kar pozitivno vpliva tudi na zadovoljstvo uporabnikov in zmanjšanje števila reklamacij.

Delež reklamacij glede na poslane račune je 0,35 % tako na mobilnem kot stacionarnem delu storitev.

Za mobilni del smo prejeli 18.216 reklamacij. Poslali smo več kot 6,5 milijona računov za storitve, kar pomeni, da je delež reklamacij 0,28 %. Večina reklamacij se nanaša na željo po kopiji računa, sledijo reklamacije na prekinitev naročniškega razmerja.

Za stacionarni del smo prejeli 23.724 reklamacij in poslali več kot 5,5 milijona računov za storitve. Delež reklamacij je znašal 0,44 %. Večina reklamacij se nanaša na Internetne storitve.

Skrb za varnost otrok na internetu

Aktivno smo skrbeli za spodbujanje varne rabe interneta, zlasti pri najranljivejši populaciji otrok in mladih. Pri tem od vsega začetka sodelujemo s slovensko iniciativo varne rabe interneta Safe.si in smo podpisniki Kodeksa mobilnih operaterjev in internetnih ponudnikov za zaščito uporabnikov.

Na spletnem mestu telekom.si smo vzpostavili rubriko Nasveti za varno rabo mobilnih naprav in storitev, prek katere uporabnike informiramo o varni in odgovorni rabi mobilnih naprav <http://www.telekom.si/o-podjetju/nasveti-za-varno-rabo-mobilnih-naprav-in-storitev>.

Aktivni podpornik projekta Safe.si je tudi družba TSmedia, ki upravlja portal Planet Siol.net, Najdi.si in druge poslovne portale. Z jasno definirano uredniško politiko skrbi za to, da so prostodostopne vsebine na teh medijih varne oziroma ustrezno označene. Vzpostavili so tudi povezave za prijavo sovražnega govora na stran Spletno oko.

Širok dostop do naših storitev

Že več let zapored zagotavljamo ugodnejši dostop do naših storitev tudi posebnim skupinam uporabnikom, kar smo nadaljevali tudi v letu 2012. Študentom, uporabnikom s posebnimi potrebami in upokojujencem nudimo posebne, cenovno ugodnejše pakete širokopasovnih storitev in storitev fiksne in mobilne govorne telefonije.

Dostop do IKT storitev zagotavljamo tudi prebivalcem oddaljenih in manj naseljenih območij. Naš signal mobilne telefonije je dostopen na celotnem ozemlju Slovenije, velik del ozemlja pa je pokrit tudi s širokopasovnim dostopom do interneta in fiksno telefonijo. GVO je v letu 2012 zaključil gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij v občinah Mokronog-Trebelno, Mirna Peč, Trebnje, Mirna, Šentrupert, Žužemberk, Sevnica in Slovenske Konjice.

Gluhim omogočamo paket z nizko ceno SMS-ov in brezplačnimi videoklici, prostovoljna društva s področja zaščite in reševanja pa imajo na voljo paket mobilnih storitev brez naročnine. Razvili in vpeljali smo storitev SMS112, ki gluhonemim omogoča storitev klica v sili v primeru ogroženosti.

K preseganju digitalnega razslojevanja so v svojih okoljih prispevale tudi naše družbe v jugovzhodni Evropi. Makedonska družba One sodeluje kot podizvajalec v vladnem projektu zagotavljanja brezžičnega internetnega dostopa tudi na bolj oddaljenih območjih in je ponudnik interneta za vse osnovne in srednje šole v Makedoniji. Ipko zagotavlja visoko pokritost Kosova z mobilnim signalom, Aneks pa prebivalcem ruralnih področij omogoča dostop do sodobnih telekomunikacij prek brezžičnega TRIO paketa.

2.5.5 Zadovoljstvo uporabnikov

Zadovoljstvo uporabnikov fiksnih storitev

V Telekomu Slovenije merimo zadovoljstvo naročnikov SiOL storitev dvakrat letno. Rezultati so pomembna izhodišča in usmeritve za oblikovanje in izboljšanje produktov po meri uporabnika.

Zaznali smo povišanje zadovoljstva uporabnikov pri vseh SiOL storitvah, torej SiOL internet, SiOL telefonija in SiOL TV. Uporabniki med razlogi še vedno navajajo akcijo Pospešujemo Slovenijo, v kateri smo vsem uporabnikom v letu 2011 pospešili hitrosti dostopa do interneta po nespremenjenih cenah. Pri SiOL televiziji so uporabniki najbolj zadovoljni s SiOL BOX-om in SiOL TViN-om, ki omogočata gledanje televizije po njihovi meri kjer koli in kadarkoli. SiOL televizija ima največji vpliv na splošno zadovoljstvo, zato bomo tudi v prihodnje upoštevali želje in potrebe uporabnikov ter nadgrajevali in izboljševali uporabniško izkušnjo na SiOL TV. Uporabniki SiOL storitev ocenjujejo Telekom Slovenije kot prepoznavnega ponudnika z razširjenim omrežjem, stabilnim delovanjem interneta ter kot ponudnika, ki nudi hiter odziv v primeru nedelovanja storitev.

Zadovoljstvo uporabnikov mobilne telefonije

Zadovoljstvo uporabnikov mobilne telefonije je relativno stabilno. Tako kot v predhodnih letih je bilo zadovoljnih okoli 80 % uporabnikov, zaznali pa smo tudi rahel trend naraščanja zadovoljstva. Uporabniki kot razlog izbire Mobitela navajajo najboljše omrežje in najširši krog uporabnikov. Še boljšo pozicijo dosega mobilni internet, za katerega uporabniki menijo, da deluje v najboljšem omrežju, zagotavlja največje hitrosti in ima najboljšo ponudbo.

Zadovoljstvo uporabnikov multimedijskih vsebin

Na spletnih portalih Planet SiOL.net in drugih portalih poteka dnevno spremljanje odzivov uporabnikov s pomočjo statistike in s prejetjem njihovih mnenj. Za večino produktov poteka enkrat letno večja raziskava, vsaj enkrat letno pa raziskava med poslovnimi partnerji (oglaševalci). Zaradi zelo različnega portfelja produktov in metodologij enotnih meritev zadovoljstva ne izvajamo, ker gre za različne ciljne skupine in rezultati ne bi bili relevantni.

Zadovoljstvo uporabnikov v družbah jugovzhodne Evrope

V družbi Ipko opravljajo kvantitativno raziskavo zadovoljstva uporabnikov enkrat letno za mobilni in fiksni segment. Meritve v letu 2012 so pokazale relativno visoko stopnjo zadovoljstva in lojalnosti uporabnikov, ki je znašala 4,2 na lestvici od 1 do 5. Družba One raziskave zadovoljstva uporabnikov ni izvajala.

V družbi Aneks spremljajo zadovoljstvo uporabnikov prek števila pritožb in intervencij na mesečni ravni. Zaradi rasti števila uporabnikov zaznavajo tudi več pritožb in intervencij.

2.5.6 Tržno komuniciranje

Tržno komuniciranje družbe so zaznamovale mnoge ponudbeno-storitvene novosti, delovanje v zaostrenem gospodarskem okolju in izrazite tržno-komunikacijske aktivnosti nekaterih konkurentov. Uspešno smo nadaljevali z enotnim komunikacijskim nastopom na trgu, vzpostavljenem ob združitvi družb Telekom Slovenije in Mobitel v letu 2011. Skupaj smo izvedli več kot 70 tržno-komunikacijskih kampanj. Kakovost in ugled družbe ter njenih blagovnih znamk je tudi v letu 2012 potrdila vrsta prejetih priznanj (glej poglavje 1.6).

Na korporativni ravni smo izpeljali akcijo »Z vsem srcem«, katere okvir so predstavljale olimpijske ige v

Londonu. Cilj je bil nadgraditi sporočilo uvodne združitvene akcije iz leta 2011 »Lepo je biti skupaj« in utrditi podobo družbe Telekom Slovenije na podlagi njenega poslanstva, vizije in vrednot. Vrsto aktivnosti smo namenili poslovnim uporabnikom, med njimi tudi malim podjetjem in samostojnim podjetnikom.

Telekom Slovenije namenja vrsto aktivnosti tudi svojim poslovnim uporabnikom, ki segajo od tistih največjih pa vse do širokega segmenta SOHO (mali podjetniški segment - Small office/home office) in samostojnih podjetnikov. Ta segment smo nagovorili s komunikacijskimi aktivnostmi, v katerih so kot naši »ambasadorji« namesto igralcev nastopili kar uporabniki naših storitev iz vse Slovenije.

Komunikacija širokopasovnih storitev SiOL je zajemala uvajanje novosti v ponudbi, podprto z akcijsko ponudbo. V prvi polovici leta smo poudarjali oglaševanje paketov TopTrio, TopTrio Mini in novo storitev spletne televizije SiOL TViN. September je zaznamovala ekskluzivna novost v ponudbi SiOL TV – možnost spremljanja tekem UEFA Lige prvakov na SiOL TV ter prek storitve SiOL TViN.

Ponudbo blagovne znamke Mobitel smo predstavljali:

- z akcijo Prebudimo pomlad, z nadaljevanjem kampanje Skupaj smo najmočnejše omrežje, z akcijo Paket 2013 in Olimpijski popust,
- s paketom za starejše Penzion plus in izvirne aplikacije Moj Plus, ki omogoča tudi starejšim enostavno uporabo pametnih telefonov,
- z različnimi akcijami in drugimi aktivnostmi na področju ponudbe Instant Internet ter drugih mobilnih storitev,
- z izvajanjem tržno-komunikacijskih aktivnosti blagovne znamke za mlade ITAK, ki je vključeval nov slogan »Viva la Itak«, natečaj z izbiro 6 ambasadorjev za snemanje spota Viva la Itak, prodajne akcije pametnih mobilnikov in družbeno odgovorne projekte kot je Itak Job, kjer v sodelovanju z zaposlitvenim portalom MojeDelo.com pomagamo mladim v boju za prvo zaposlitev, ter dogodke za mlade,
- s podporo ponudbi za predplačnike Mobi s ponudbami za mlajše in starejše, novimi Mobipaketi in drugo.

Pri tržno-komunikacijskih aktivnostih smo uporabili širok nabor orodij. Ta so zajemala oglaševanje v klasičnih medijih (TV, radio, tisk, zunanje oglasne površine), spletno oglaševanje, izvedbo in prisotnost na različnih poslovnih, športnih, izobraževalnih in družbeno odgovornih dogodkih, tiskovine, kataloge, direktno pošto in promocije. Ob tem smo skrbeli tudi za učinkovito upravljanje in uporabo lastnih spletnih mest družbe.

Nadaljevali in nadgrajevali smo prisotnost na družabnih omrežjih. Facebook strani Telekom Slovenije, SiOL, Mobitel, Itak, XOBi ter Liga prvakov na SiOL TV imajo skupno že več kot 165.000 oboževalcev. Na Twitterju se je blagovni znamki SiOL pridružili še Mobitel, skupno število sledilcev je konec leta preseglo 3.200 uporabnikov. Spletna mesta telekom.si, mobitel.si in storitve siol.net so imela več kot 11,6 milijona obiskov, 3,8 milijona obiskovalcev in več kot 57,4 milijona ogledov strani.

Telekom Slovenije, GVO in TSmedia so podpisniki Slovenskega oglaševalskega kodeksa, v zvezi s katerim kršitev ni bilo. Spoštovanje določil kodeksa preverjajo redno, ob vseh marketinških aktivnostih. Drugih zakonskih kršitev na področju tržnega komuniciranja prav tako ni bilo. Etičnost in visoko profesionalno raven delovanja na področju oglaševanja spoštujejo tudi v hčerinskih družbah One, Ipko in Aneks.

2.5.7 Nabavna in logistična funkcija z odgovornostjo do okolja

Nabavna funkcija

Ena pomembnejših strateških novosti je centralizacija pristojnosti za izvedbo nabavnih postopkov za večino blaga in storitev v družbi. V aprilu smo uvedli enotno informacijsko podporo SAP ERP za nabavno funkcijo. Intenzivno smo sodelovali v projektu Prenova poslovnih procesov in uspešno izvedli naloge za racionalizacijo stroškov. Tako smo dosegli pozitivne finančne učinke oziroma prihranke. Okrepili smo tudi sodelovanje z odvisnimi družbami v skupini, na osnovi katerega bomo prenašali dobro prakso in dosegali pozitivne učinke nabavnih sinergij.

Logistična funkcija

Skladno s strateškim ciljem centralizacije logistične dejavnosti smo pripravili ustrezen elaborat s ciljem povečanja produktivnosti dela in optimiziranjem delovnih procesov. Iz predlaganih aktivnosti smo že opustili skladiščno dejavnost na treh lokacijah. V tej smeri bomo nadaljevali do ukinitve vseh prevzemno- distribucijskih mest do leta 2014. Spremenili smo delovne procese, kar je neposredno vplivalo na izboljšanje produktivnosti.

Pomembnejši projekti in dodatne aktivnosti so bili:

- postavitve logističnega procesa v okviru projekta WiFi MOL, na osnovi katerega že poteka izgradnja dostopovnih točk brezžičnega interneta,

- aktivno vključevanje sklopa logističnih procesov v aktivnosti drugih organizacijskih enot v okviru projekta razporejanja tehnikov WFM (work force management), ki temelji na pripravi, oskrbi in dostavi na blizu 100 lokacij za okoli 400 tehnikov, ter postavitev procesa povratne logistike.

Z učinkovito nabavo in logistiko zmanjšujemo vplive na okolje

Pri izvajanju nabavne in logistične funkcije posvečamo posebno pozornost zmanjševanju vplivov na okolje. Vsi dobavitelji se morajo v pogodbenem odnosu obvezati k spoštovanju veljavnih zakonskih zahtev in najboljše prakse s področij ravnanja z energijo in okoljem ter povezanih področij, še posebej pa določil, ki urejajo varstvo in zdravje pri delu, ravnanje s kemikalijami in drugimi nevarnimi snovmi, prevoz nevarnega blaga, varstvo pred požarom ter energetska učinkovitost. Upoštevati morajo naše zahteve glede okoljske in energetske politike, načrta gospodarjenja z odpadki in navodila za ločeno zbiranje odpadkov po lokacijah ter vzdrževati stike z našimi odgovornimi osebami, pristojnimi za ravnanje z energijo in okoljem po lokacijah.

Uvedli smo vračljivo embalažo, kar je posledično vplivalo na zmanjšanje odpadnega kartona za 7 ton na letni ravni. Slednje je poleg ekološkega učinka vplivalo tudi na zmanjšanje stroška nabave embalaže. Z družbo ZEOS smo sodelovali v akciji vsesplošnega izobraževanja o pomembnosti ločevanja in recikliranja e-odpadkov (baterije, mobilni aparati ipd.).

Prinašamo svobodo.

Svoboda je občutje, ki teži k popolnosti. V resnici je nikoli ni dovolj, vedno je želimo še več. Svoboda je, da se ni treba odreči temu, kar nam je pri srcu. Ste pravkar pomislili na mobilni internet? Res je, prav ta je svobodo zapisal na novo, z revolucionarnimi črkami. In ker smo rekli, da svobode ni nikoli dovolj, je prinašamo še več: z omrežjem Long Term Evolution, ki bo uporabnikom mobilnega interneta v letu 2013 ponudilo bistveno višje hitrosti prenosa podatkov in večjo povezanost kadarkoli in kjerkoli. Več svobode!

2.6 Omrežje, tehnologije in IT

Konvergentno jedrno omrežje smo posodabljali in krepili zanesljivost njegovega delovanja. Cilj ostajajo izboljšave stroškovne učinkovitosti, zagotavljanje optimalnega delovanja in razvoj zaposlenih. Dosegli smo vse ključne ciljne kazalce na področju upravljanja dostopovnih naprav za fiksne storitve, sistemov prenosa, elektro-strojnih naprav in tehnoloških nepremičnin. Izvajali smo ukrepe za večanje energetske učinkovitosti in še naprej v celoti izpolnjevali zahteve glede elektromagnetskih sevanj. Še naprej smo krepili razvojno dejavnost in uvedli nov koncept razvoja prototipov, ki bo omogočal hitrejši razvoj naprednih rešitev.

Poudarki leta 2012

- Nove aktivnosti za optimizacijo in poenotenje konvergentnega jedrnega omrežja na ravni skupine, ki omogočajo razvoj, krepitev nabavne moči in znižanje stroškov delovanja. Za 10 % smo zmanjšali stroške v primerjavi s letom 2010 in konsolidirali ter optimizirali operativne ekipe za pripravljenost na domu.
- Na področju fiksnih dostopovnih omrežij smo poleg posodobitev in nadgradnje omrežja pripravili študijo za nadgradnjo obstoječega omrežja s cenejšo kombinacijo skrajšave bakrene zanke (FTTN+VDSL2), optičnih omrežij FTTH in izgradnjo odprtih baznih postaj, ki omogoča uresničitev ciljev Digitalne agende.
- Razvoj naprednih rešitev in novi raziskovalno-razvojni projekti, kot je projekt razvoja pametnih omrežij eBADGE.
- Uspešen zaključek prve generacije podjetniškega pospeševalnika TSstartup s sodelovanjem 11 od 78 prijavljenih ekip.
- Nadaljnja menjava klimatskih naprav, rekonstrukcije elektroenergetskih sistemov in izvedba ukrepov za manjšo porabo električne energije.
- Celovito izpolnjevanje zahtev glede jakosti elektromagnetnih sevanj.

2.6.1 Raziskave in razvoj storitev

V Telekomu Slovenije smo uspešno nadaljevali s programom Mladi raziskovalci iz gospodarstva, ki ga sofinancira Evropski socialni sklad. Sedem mladih raziskovalcev izvaja poglobljene študije iz različnih področij elektronskih komunikacij, kot so:

- mobilna širokopasovna omrežja četrte generacije (LTE),
- internet stvari,
- komunikacije med napravami,
- brezžična senzorska omrežja,
- računalništvo v oblaku,
- rudarjenje podatkov,
- pametni domovi,
- kontekst mobilnih uporabnikov,
- učinkovito premoščanje širokopasovne vrzeli in
- različne optimizacijske metode s področja telekomunikacij.

Nadaljujemo sodelovanje z javnimi raziskovalnimi organizacijami, zlasti z Institutom Jožef Stefan in s Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani. Podpisane imamo krovne pogodbe o sodelovanju, ki jih podpirajo konkretni raziskovalno-razvojni projekti.

Prijavili smo se na več nacionalnih in mednarodnih razvojno-raziskovalnih razpisov. V letu 2012 smo kot vodilni partner konzorcija trinajstih partnerjev iz petih držav v programu FP7 pridobili projekt eBADGE, v okviru katerega bo potekal razvoj pametnih omrežij (Smart Grid). S tem smo na področju raziskav in razvoja zarisali pomembno smernico za prihodnost sobivanja elektro- in telekomunikacijskih operaterjev. Projekt bo trajal tri leta in ima proračun 5 milijonov evrov, od katerih 3,2 milijona evrov zagotavlja Evropska komisija. Več o projektu na <http://www.ebadge-fp7.eu/>.

Potekale so tudi aktivnosti v mednarodnih organizacijah. V okviru delovanja znotraj upravnega odbora organizacije UMTS Forum in v organizaciji ETNO smo podprli zagotovitev novih frekvenčnih pasov za mobilna omrežja na naslednji konferenci WRC15. Delovanje v UMTS Forumu je bilo dopolnjeno s številnimi nastopi na mednarodnih konferencah, kjer so bili predstavljeni argumenti za zagotovitev dodatnih frekvenc, ki bodo omogočile višje hitrosti prenosa podatkov v mobilnih omrežjih prihodnosti.

Uvajali smo nov koncept razvoja prototipov, ki bo omogočal hitrejši razvoj naprednih rešitev in bo predstavljal

laboratorijsko okolje za izpeljavo novih, sofinanciranih razvojno-raziskovalnih projektov tudi v prihodnosti. Cilj raziskovalne ekipe je več kot 50 % sofinanciranje lastnih človeških virov do leta 2014 in vzpostavitev inovativnega okolja.

Septembra smo vzpostavili tudi podjetniški pospeševalnik TSstartup. V naslednjih štirih mesecih je pospeševalnik izbranim podjetjem in razvijalem nudil možnost za razvoj in izvedbo inovativnih podjetniških storitev, s katerimi lahko uspešno nastopajo na trgu. V projektu je sodelovalo 11 izbranih ekip od 78 prijavljenih. Podjetja, ekipe in posamezniki so se ukvarjali z razvojem spletnih, mobilnih in telekomunikacijskih storitev. Strokovna komisija je ob koncu nagradni sklad 30.000 evrov razdelila dvema ekipama. Več o projektu na <http://www.tsstartup.si/>.

2.6.2 Razvoj in upravljanje omrežij

2.6.2.1 Konvergentno jedrno omrežje

Konvergentno jedrno omrežje obsega fiksno-mobilne jedrne tehnologije za omogočanje fiksne telefonije, mobilne telefonije, mobilnega interneta in širokopasovnega dostopa, fiksne širokopasovne dostopa in ostalih omrežnih storitev za obvladovanje prometnih tokov in potrebnih signalizacij. Prek teh tehnologij se stekajo vsi signalizacijski in prometni storitveni tokovi omrežij Telekoma Slovenije. Zajema tudi neprekinjen nadzor nad celotnim omrežjem in storitvami, razvoj nadzornih in podpornih sistemov ter kontrolo kakovosti.

Na področju **jedrnih omrežij** smo se usmerili v uresničevanje ciljev, povezanih z zanesljivostjo delovanja omrežja in storitev, posodabljanjem in razvojem, stroškovno učinkovitostjo, optimalnim delovanjem pa tudi razvojem in sodelovanjem zaposlenih. V tem okviru smo izpeljali:

- aktivnosti za optimizacijo in poenotenje konvergentnega jedrnega omrežja na ravni skupine, ki bodo v prihodnje omogočile pozitivne razvojne učinke, krepitev nabavne moči in znižanje stroškov delovanja,
- pripravo minimalnih standardov na področju načrtovanja, izvedbe in upravljanja jedrnih omrežij,
- aktivnosti v smeri uresničevanja ukrepov na konvergentnem jedrnem omrežju s ciljem obvladovanja stroškov za doseganje večje globalno primerljive konkurenčnosti - v letu 2012 smo že uspeli za 10 % zmanjšati stroške v primerjavi z letom 2010 in konsolidirati ter optimizirati operativne ekipe za pripravljenost na domu.

V hrbtnem delu konvergentnega jedrnega omrežja smo izvedli večje število aktivnosti za povečanje zmogljivosti, zanesljivosti in varnosti:

- nadgradili smo zmogljivosti jedrnega dela IP/MPLS omrežja,
- konsolidirali smo segment vročilne točke SDP (Service Delivery Point),
- vzpostavili sistem za korekcijo in hitri preklon IPTV kanalov,
- realizirali prvo fazo modernizacije BRAS/BNG segmenta MPLS omrežja in
- nadaljevali z aktivnostmi poenotenja poslovnega (intranet) omrežja Telekoma Slovenije s ciljem zadostiti vsem poslovnim potrebam družbe na vseh poslovnih lokacijah.

Na mobilnem paketnem jedru smo izvedli generacijsko menjavo elementov strežnega podpornega vozlišča SGSN. Intenzivno smo sodelovali pri načrtovanju, pripravi in realizaciji prve faze projekta uvajanja mobilnih storitev četrte generacije LTE, ki je eden pomembnejših elementov zagotavljanja prihodnje konkurenčnosti družbe.

Vzpostavili smo tudi nove iPOP lokacije dostopa do interneta v Skopju in Prištini in popolnoma prenovili iPOP Dunaj. Izvajali smo dodatne varnostne uditve omrežne širokopasovne IP/MPLS infrastrukture in razvili ter vzpostavili poenoten sistem za oddaljene dostope VPN. Za nami je tudi popolna prenova internetnih podpornih sistemov za avtentikacijo in avtorizacijo v mobilnem in fiksnem omrežju. Uspešno smo realizirali več projektov upravljanja storitev, ko na primer projekt na področju varovanja bankomatov.

Na ravni Skupine Telekom Slovenije smo pripravili minimalne standarde in dopolnila strategije razvoja IP/MPLS omrežne infrastrukture. Aktivno smo sodelovali tudi pri načrtovanju teh omrežnih rešitev za potrebe One in Ipko. Dejavno smo se posvečali obvladovanju operativnih tveganj in izvajanju ukrepov za njihovo zmanjševanje.

Na področju sistemov storitvenega omrežja je bil ključni in najbolj zahteven projekt preselitev predplačniškega sistema družbe One na centralni sistem v Ljubljani. Projekt smo uspešno dokončali. Poleg vodenja celotnega projekta smo prispevali tudi vse potrebno za obdelavo prometa v jedrnem delu omrežja ter za realizacijo prometnih in signalizacijskih povezav med Skopjem in Ljubljano.

Poleg tega smo:

- konsolidirali OCMP platformo in s tem utirili pot nadaljnji konsolidaciji različnih IVR platform Telekoma Slovenije,
- uvedli kriptirni sistem za kabelsko televizijo,
- izvedli dodatne varnostne krepitve SMSC okolja,
- uvedli videokonferenčni sistem, ki ga bomo poleg interne uporabe ponudili v najem uporabnikom,
- izvajali aktivnosti na področju kabelske televizije, predvsem pri realizaciji novih funkcijskih lokacij,
- razvijali prenovljeno funkcionalnost konsolidirane storitve Zgrešeni klic, namenjena uporabnikom mobilne in fiksne telefonije,
- zasnovali platformo za storitve v sili (t.i. EMCY platforma), na kateri smo razvili storitev SMS112, ki gluhoim omogoča storitev klica v sili in na kateri bomo razvijali še druge omrežne funkcionalnosti v sili,
- omogočili storitev BOFD za družbo One na platformi v Ljubljani, ki je skupna tudi za Ipko ter
- nadaljevali s pripravo skupne in prenovljene platforme za televoting in 090 storitve.

Na področju sistemov fiksne telefonije smo:

- posodobili mednarodne telefonske centrale IX. nivoja, s tem zmanjšali operativno tveganje zaradi zastarele platforme in hkrati zmanjšali porabo električne energije za skupno moč 320 A,
- realizirali postavitve novega nivoja omrežja naslednje generacije NGN SX nacionalne tranzitne telefonije, usmeritev internetnega glasovnega VoIP prometa iz regij v IP omrežje in vzpostavitev pogojev za preselitev uporabnikov iz zastarelih central TDM na sistem omrežja nove generacije NGN SX,
- zaključili projekt posodobitve in postavitve poenotnega nadzora nad SS7 (signalizacijski sistem številka 7 in SIP (protokol za vzpostavitev seje) povezavami), v Skupini Telekom Slovenije,
- poenotili smo izvajanje varnostnega shranjevanja (backup) v okviru načrta okrevanja (DRP – *Disaster Recovery Plan*) na lokaciji Cigaletova in opravili večje število drugih posodobitev na tej lokaciji.

V sklopu programa avtomatizacije administracije fiksnih naročnikov smo uvedli avtomatsko upravljanje z neplačniki. Izvajali smo tudi optimizacijo številkega prostora, kar je pomemben del obvladovanja stroškov.

Kumulativno število ur izpadov VOIP sistemov se je glede na leto 2011 sicer več kot prepolovilo, še vedno pa ga nameravamo zmanjšati.

Tudi **na področju sistemov mobilne telefonije** smo izvedli številne posodobitve in izboljševali zanesljivost delovanja. Ključne aktivnosti so bile:

- posodobitev enega od štirih medijskih prehodov v omrežju (MGW31),
- posodobitev programske opreme za storitev opravljanja telefonskih klicev prek interneta Komunikator za platformi Android in iOS,
- testiranje opreme in izvedba razpisa za mobilne širokopasovne storitve četrte generacije LTE,
- varnostne posodobitve,
- sodelovanje pri pripravi razpisa za telekomunikacijsko železniško infrastrukturo GSM-R in vzdrževanje sistema radijskih zvez TETRA,
- priprava dodatne varnostne storitve za omejevanje dohodnih mednarodnih klicev s potencialno zlorabljenimi identifikacijami kličočega uporabnika,
- lansiranje nove storitve multimedijски mobilni klicni center (MMKC),
- posegi, povezani s spremembami medomrežnega povezovanja in upravljanja mednarodnega gostovanja.

Vsi parametri presegajo ciljne vrednosti, razen časa vzpostavljanja GSM zveze, ki se je podaljšal zaradi zaostrovanja varnostnih nastavitvev avtentikacijskega dela omrežja GSM.

Ključni kazalniki delovanja konvergentnih jedrnih omrežij v letu 2012

Hrbtenično omrežje	Fiksno jedrno omrežje	Mobilno jedrno omrežje
• Razpoložljivost delovanja krovnega IP/MPLS omrežja: 99,997 % • Max. število PPPoE uporabnikov: 201.470 • Max. bitne hitrosti: 33,68/26,59 Gbps • Razpoložljivost delovanja mobilnega jedrnega paketnega omrežja: 99,998 % • Max. število PDP kontekstov: 119.380 • Max. bitne hitrosti: 1,5/0,28 Gbps	• Razpoložljivost IX: 99,999% • Razpoložljivost SX NGN: 99,999% • Razpoložljivost si3000 Dravje: 99,957% • Razpoložljivost IPCTX Mediator: 99,999% • Razpoložljivost IPCTX BW: 99,996% • Razpoložljivost SBC: 99,952% • Razpoložljivost CP: 99,990 %	• Razpoložljivost delovanja: 99,999 % • Uspešnost vzpostavljanja dohodnih zvez: 95,6 % • Uspešnost vzpostavljanja odhodnih zvez: 99,7 % • PESQ GSM: 4,2 • PESQ UMTS: 4,1 • Čas vzpostavljanja GSM: zveze:6,8 s • Čas vzpostavljanja zveze UMTS: zveze:3,7 s

Učinkoviti **podporni informacijski sistemi** so nujno potrebni za obvladovanje vsakodnevnih procesov nadzora, upravljanja in vzdrževanja telekomunikacijskega omrežja ter storitev. Hkrati zagotavljajo nemoteno izvajanje procesov vključevanja in odprave napak na storitvah, ki postajajo z implementacijo novih tehnologij vse kompleksnejše. Na področju nadzora delovanja omrežja in storitev smo aktivni predvsem na področju operative, vzdrževanja, testiranja in verifikacije novih sistemov ter upravljanja nadzorno-podpornih sistemov.

Ključne srednjeročne aktivnosti vključujejo poenotenje rednih in izrednih postopkov pri nadzoru fiksnega in mobilnega omrežja, centralizacijo nadzora za vso skupino, razširitev SLAM za omogočanje nadaljnje diferenciacije naše ponudbe in realizacijo krovnega nadzornega sistema.

Med pomembnejšimi aktivnostmi v letu 2012 so bile:

- nadaljnje zagotavljanje podpore inventarnega sistema omrežja za nove storitve in tehnične rešitve (WiFi, IX, FTTH, OŠO, storitve v oblaku, WFM, ...) in njegova nadgradnja na verzijo 7.2,
- nadaljevanje optimizacije in poenotenja fiksnega in mobilnega omrežnega inventarnega sistema z ukinitvijo nekdanje mobilne HW aplikacije,
- integracija omrežja s SAP, MRTG in z nadzornim sistemom Nagios, ki smo ga nadgradili za spremljanje delovanja celotnega IP omrežja, vključno z nadzorom kakovosti naročniških linij,
- vključevanje novih lokacij napajalnih in klimatskih sistemov ter poenotenje in nadgrajevanje nadzora na napajalnih in klimatskih sistemih,
- izvedba centralizirane rešitve za One za upravljanje z modemi HDM (TR-069) in za SLAM, ki omogoča upravljanje s SLA pogodbami za končne, predvsem poslovne uporabnike,
- prevzem nadzora nad celotno produkcijsko verigo IPTV,
- stalna izboljšava procesa zaznave in vodenja odprav okvar, kljub povečanju novih elementov in storitev v omrežju,
- ureditev procesa odprave okvar med storitvenimi in sistemskimi incidenti med STPU-NOC, vključno s predstavljanjem težavnih uporabnikov na novi VDSL2,
- aktivnosti za izboljšanje kakovosti trojčkov (3play), s katerimi smo dosegli 13 % znižanje števila incidentov glede na preteklo leto.

Za vključevanje elektronske komunikacijske opreme v omrežje Telekoma Slovenije je bilo izdanih 130 dovoljenj. Naši tehnični strokovnjaki so sodelovali tudi pri različnih aktivnostih, povezanih z regulatornimi ali sodnimi postopki v zvezi s Telekomom Slovenije.

2.6.2.2 Fiksno dostopovno omrežje

Na področju upravljanja dostopovnih naprav za fiksne storitve, sistemov prenosa, elektro-strojnih naprav in tehnoloških nepremičnin smo dosegli vse ciljne ključne kazalce. Kazalci razpoložljivosti storitev zaradi našega vpliva, število incidentov in časi trajanja ter poraba električne energije so znotraj načrtovanih ciljnih vrednosti. Prav tako smo uspešno obvladovali stroške, ki so na vseh segmentih znotraj načrtovanih okvirjev.

Priča smo bili nadaljevanju trenda upadanja števila klasičnih PSTN in ISDN priključkov ter porastu širokopasovnih storitev, glasovne telefonije prek interneta VoIP in storitev prek optičnih povezav FTTH. Telekom Slovenije je izdelal študijo za izpolnjevanje ciljev projekta Digitalna agenda 2020. Ta predvideva širokopasovno povezanost do vseh gospodinjstev v Evropi do leta 2020 in s tem povezano gospodarsko rast. S podrobno analizo obstoječega omrežja, tehnološke zmogljivosti in možne nadgradnje je bil pripravljen načrt, ki izpolnjuje vse kriterije, določene v tem projektu.

V svoji študiji predlagamo nadgradnjo obstoječega omrežja s kombinacijo skrajšave bakrene zanke (FTTN+VDSL2), optičnih omrežij FTTH in izgradnjo odprtih baznih postaj. Zaradi souporabe obstoječe infrastrukture so takšne rešitve bolj ekonomične kot izgradnja popolnoma novih optičnih omrežij, izkoriščenost takega omrežja pa je bistveno boljša. Izkušnje iz preteklosti kažejo, da se zasedba optičnih omrežij le stežka približa obstoječim, že zgrajenim omrežjem. S študijo smo seznanili širšo in strokovno javnost, predstavnike regulatorjev, pristojnih državnih organov in organe EU.

Zaradi izključevanja ali selitve naročnikov smo nadaljevali z optimizacijo priključkov pri zamenjavi časovnega multipleksa (TDM) in TDM DSLAM-ov. Celotna migracija naročnikov iz TDM DSLAM-ov na IP DSLAM-e je bila izvedena do konca leta. Prihranek celotne optimizacije obsega pridobitev enot za rezervo, pridobitev prostora ter zmanjšanje porabe električne energije za napajanje in hlajenje naprav.

Sistemi prenosa

Uspešno smo integrirali mobilni in fiksni del SDH omrežja v enoten krovni nadzor in s tem zmanjšali operativne stroške vzdrževanja in upravljanja. Na ključnih in kritičnih elementih jedrnega omrežja podvajamo pritočne enote in s tem zmanjšujemo stopnjo tveganja odpovedi. V sklopu gradnje DWDM omrežja smo z vgradnjo razširitvenih modulov povečali kapaciteto vozlišč Ljubljana in Maribor Tabor ter zgradili vozlišče

Maribor Tezno. Zgradili smo nov DWDM sistem na relaciji Maribor Tezno - Ljubljana - Bled - Nova Gorica - Koper za potrebe mednarodnega in nacionalnega povezovanja. Na dostopovnem segmentu sistemov prenosa smo na šestnajstih lokacijah stare SDH elemente nadomestili z novejšimi, stroškovno in energijsko učinkovitejšimi elementi.

Elektro-strojne naprave in varstvo okolja

Nadaljevali smo z menjavo klimatskih naprav in rekonstrukcijami elektroenergetskih sistemov v skladu z načrtovanimi investicijami. Ob tem smo izvajali ukrepe za manjšo porabo električne energije, ki je bila kljub vključevanju novih porabnikov (TV studio Stegne in Data centri (podatkovni centri)) v Telekomu Slovenije za 3 % nižja kot leto prej. Od večjih investicij je bil zaključena prva faza rekonstrukcije klimatskega sistema na objektu enote v Mariboru in zamenjava transformatorske postaje za lokacijo Stegne, ki omogoča nemoteno delovanje televizijskega studia.

Nadaljevali smo s prenovo izrabljenih elektroinštalacij in urejali strelovode. Tako smo povečevali varnost in zanesljivost delovanja ter izpolnjevali zakonske zahteve. Ob obisku inšpektorice za okolje in prostor v septembru ni bilo ugotovljenih nepravilnosti na segmentu ravnanja s toplogrednimi in F-plini. Inšpektor pa je ob obisku leta 2011 izrekel mandatno kazen zaradi neustrezne prijave klimatskih naprav na ARSO v letu 2010.

Z rednim vzdrževanjem zagotavljamo zanesljivost delovanja naprav. Večjih prekinitev telekomunikacijskega prometa zaradi prekinitve elektroenergetskega napajanja ali klimatizacije ni bilo, kljub težavam v elektroenergetskih distribucijskih omrežjih. Pri vzdrževanju energetskih sistemov in izvajanju zakonskih obveznosti povečujemo delež lastnega dela. To se odraža v več kot 30 % znižanju izdatkov za zunanje izvajalce glede na leto 2010, čeprav se je obseg vgrajene opreme povečal.

V zaključni fazi so tehnični pregledi osmih energetsko najbolj zahtevnih objektov. Z upoštevanjem energetskih smernic o zmanjševanju obremenitve okolja in nižanja stroškov nadaljujemo projekt pridobivanja standarda ravnanja z energijo ISO 50001.

Elektromagnetna sevanja

Zahteve glede jakosti elektromagnetnih sevanj izpolnjujemo v celoti, pri čemer so slovenske zahteve v določenih vidikih celo ostrejšje od zahtev EU. V januarju 2012 smo pristojnemu ministrstvu posredovali 74 celovitih merilnih dokumentacij baznih postaj, konec leta pa še 109. Z naslednjo predajo v letu 2013 bo številka presegla skupaj 1000 merilnih dokumentacij baznih postaj, ki so jih izdelale pooblašene institucije in so v celoti na voljo zainteresiranim lokalnim skupnostim. Nekatere med njimi so se s temi informacijami tudi seznanile (npr. Jesenice, Kamnik, Škofja Loka in Veliče Lašče).

2.6.3 Razvoj informacijskih tehnologij

Na področju informacijske podpore smo izvajali številne aktivnosti, ki zagotavljajo kakovostno informacijsko okolje za delovanje družbe. Pri tem sledijo dolgoročnim ciljem in postavljeni strategiji razvoja informacijske arhitekture družbe.

Poudarki leta 2012

Izvedbene aktivnosti so se osredotočale na:

- konsolidacijo zalednih rešitev po združitvi mobilnega in fiksnega operaterja,
- podporo vpeljavi novih storitev in marketinškim akcijam,
- podporo tekočemu poslovanju družbe (optimizacija/nadgradnje rešitev in zagotavljanje podpore),
- podporo hčerinskim družbam,
- podporo storitvam z dodano vrednostjo (storitvene platforme in portali) in podporo strateškim projektom.

Projekti in iniciative konsolidacije IT arhitekture

Ključni projekti in novosti pri uveljavljanju in nadgradnji IT rešitev so bili:

- **Projekt Skupen račun:** enoten račun za vse storitve smo tako nadgradili, da bo vseboval vse bistvene elemente fiksne, mobilne in širokopasovne ponudbe ter podatke, ki so v pomoč pri razumevanje računa, transparentnosti, hitrejši reševanju reklamacij in svetovanju strankam.
- **Projekt Phoenix:** poenotili bomo obračun za vse fiksne storitve ter bistveno zmanjšali kompleksnost in stroške zagotavljanja informacijske podpore fiksnim storitvam.

- **Avtomatska aktivacija fiksnih storitev:** uspešno smo vpeljali avtomatsko aktivacijo in deaktivacijo neplačnikov na TDM in IP centralah, zmanjšali stroške aktivacije, zagotovili hitrejše odzivne čase in s tem občutno izboljšali izkušnjo naših strank.
- **Projekt Work Force Management (WFM):** v okviru projekta smo vzpostavili integracijo informacijskega sistema z drugimi zalednimi sistemi informacijskega sistema Telekoma Slovenije.
- **Projekt konsolidacija SAP:** uspešno smo zaključili in poenotili procese upravljanja virov podjetja (SAP ERP), upravljanja terjatev kupcev (SAP RM-CA) ter upravljanja kreditnega tveganja (SAP CMS).
- **Projekt Wincash:** izvedli smo zamenjavo sistema za podporo blagajniškemu poslovanju z vpeljavo standardiziranega izdelka WinCash, ki ga uporablja večina evropskih operaterjev.
- **Projekt nadgradnje sistema za podporo poslovanju z mednarodnim in medoperaterskim prometom:** zagotovili smo visoko podporo zahtevam veleprodaje.
- **Projekt modernizacije IX. nivoja mednarodnih central:** zagotovili smo podporo medoperaterskemu poslovanju in obračunu za novo centralo Dialogic. Kljub kratkim rokom nam je uspelo zagotoviti nemoteno podporo obdelavi prometa, kar je za mednarodno poslovanje izrednega pomena.
- **Dopolnitve sistema za poslovno poročanje in postavitve sistema za upravljanje s kakovostjo podatkov:** nadgradili smo postopke transformacije podatkovnih virov operativnih sistemov v obliko, ki je primerna za poslovno poročanje.
- **Konsolidacije SOA/BPM okolja:** zaradi ukinitve ene izmed SOA platform smo izvedli migracijo aplikacij, spletnih storitev in procesov na ciljno SOA okolje, s čimer bomo dolgoročno zmanjšali stroške in kompleksnost upravljanja storitvene arhitekture.
- **Informacijska podpora za vodenje arhiva in konsolidacija podpore sprejemni pisarni družbe.**

Podpora tekočemu poslovanju (dopolnitve/izboljšave/operacije)

- **Podpora vpeljavi novih storitev in marketinškim akcijam:** številne dopolnitve sistemov za izvedbo prodajnih akcij in vpeljavo novih storitev/produktov na fiksnem in mobilnem segmentu.
- **Podpora zahtevam regulatorja in zahtevam odprtih širokopasovnih omrežij:** prilagoditev in optimizacija informacijske podpore procesom izpolnitev naročil.
- **Dopolnitve rešitev za obračun fiksnih storitev:** izvedba vrednotenja klicev *near-real-time*, z obdelavo podatkov večkrat dnevno, kar omogoča sprotno spremljanje sprememb, zagotavlja tehnološko zmanjševanje števila napak in njihovo hitro odkrivanje ter s tem povečuje varnost naročnikov.
- **Poenotenje obračunskih postopkov** s poslovnega in tehničnega vidika za hitrejše izvajanje obračuna in odpravo morebitnih napak. Velik učinek bo dosežen s konsolidacijo širokopasovnega obračuna s fiksnim obračunom (Projekt Phoenix).
- **Nadgradnja centralnega predplačniškega sistema** za mobilne storitve za fleksibilnejše zaračunavanje in enostavnejšo implementacijo gostovanja drugih ponudnikov.
- **Dopolnitve rešitev za obračun mobilnih storitev** za obračun podatkovnih storitev po principu pravične uporabe prek centralnega sistema za spremljanje in nadzor porabe.
- **Dopolnitve in integracija mobilnega CRM z drugimi zalednimi rešitvami** za enotno obravnavo podatkov o kupcu in njegovih storitvah.
- **Sprotne nadgradnje verzij programskih okolij zalednih rešitev.**

Podpora storitvam z dodano vrednostjo in portalom

- **Uveljavljanje storitvene arhitekture (SOA) na področju storitvenih platform:** definirali smo arhitekturo storitvenega omrežja, izbrali platformo za implementacijo in s pilotno postavitvijo treh storitev preverili primernost arhitekturne zasnove in izbrane platforme.
- **Sistem M:Vrata:** vpeljali smo nov vmesnik za zaračunavanje za potrebe aplikacij na mobilnih terminalih, izvedli integracijo nove navadne in poslovne Uverture v poslovno okolje Telekoma Slovenije in migracijo storitvenih profilov ter vsebin na nove platforme.
- **Sistem Moneta:** nadgradili smo ga s sistemom zvestobe, ki je bil pri ponudnikih storitev in uporabnikih zelo dobro sprejet. V sodelovanju z Nokio smo izdelali aplikacijo, ki uporabnikom olajša plačevanje z Moneto. Izdelali smo tudi načrt neprekinjenega poslovanja in krizni načrt ter Monetine strežnike prenesli na virtualno okolje. S tem smo zadostili predpisom Banke Slovenije.
- **Teleoskrba:** izvedli smo nadgradnje storitev SOS doma, SOS mobilni in SOS Zdravnik, v segmentu telemedicine pa začeli priprave na preizkus rešitve integracije medicinske senzorike v celovit upravljavski in nadzorni sistem.
- **Telematika:** opravili smo preizkus sistema za posredovanje lokacije in informacij o stanju vozila in

alarmov v nadzorni sistem, kar predstavlja osnovo za implementacijo storitev avtomobilske asistence na daljavo in sistemov upravljanja flote.

- **Sistem Planet in elektronske pošte SiOL:** namestili smo ga na novo platformo, v letu 2013 sledi še migracija uporabnikov.
- **Osrednji portal za uporabnike:** v okviru projekta je bila postavljena portalska infrastruktura in definirana pravila razvoja portalskih rešitev. V sodelovanju z zunanjim izvajalcem smo razvili prvi portal na postavljeni platformi (tehnika.mobitel.si), ki je začel delovati v začetku leta 2013.
- V produkcijsko okolje je bil postavljen **portal podpis.telekom.si**, ki omogoča podpisovanje dokumentacije z digitalnim potrdilom.

Omejevanje okoljskih vplivov na področju IT

V Skupini Telekom Slovenije se zavedamo pomena skrbi za okolje in sodobnih izzivov, povezanih z njegovim varovanjem in ohranjanjem. V tej smeri smo izvajali ukrepe za zmanjševanje negativnih posledic vpliva na okolje, ki so hkrati stroškovno ugodni in dolgoročno zagotavljajo nemoteno delovanje podjetij.

V Telekomu Slovenije smo pri tiskanju vpeljali najete naprave MPS (Managed Print Services) in odstranili vse odvečne tiskalnike. Tako smo znižali stroške in zmanjšali količino tiskanja ter porabljene energije. Pozornost smo posvetili optimizaciji računalniške opreme z namenom zmanjševanja operativnih in obratovalnih stroškov. Zmanjšali smo število kosov posamezne opreme (delovnih postaj) in s tem prispevali k omejevanju porabe energije.

Različnim organizacijam smo kot že nekaj let zapored podarili rabljeno, a uporabno računalniško in strojno opremo ter s tem prispevali k razvoju lokalnega in širšega okolja.

Ustvarjamo priložnosti.

Mnogi sanjamo, da bi delali od doma, celo iz kake počitniške koče ali z otoka sredi morja! Danes take sanje postajajo otipljiva resničnost, saj komunikacijska tehnologija omogoča delo od kjerkoli. In ne gre le za udobje – delo na daljavo ustvarja nove možnosti ter vključuje raznolike ljudi. V Telekomu Slovenije smo v letu 2012 priložnosti gradili s projektom Ustvarjam kjerkoli, v katerem z družbo Microsoft Slovenija in Mestno občino Ljubljana spodbujamo ustvarjalnost od kjerkoli med delodajalci, zaposlenimi, študenti in upokojenci.

2.7 Odgovornost do družbenega okolja

V Skupini Telekom Slovenije dejavno prepoznavamo priložnosti, kjer lahko s svojim znanjem, finančnimi sredstvi in z drugimi viri prispevamo k razvoju družbenega in gospodarskega okolja. Udeležujemo jih s spodbujanjem in z razvojem pozitivnih vplivov na družbo, ki vključuje podporo športnim, kulturnim, izobraževalnim, humanitarnim in okoljskim projektom, spoštovanje človekovih pravic, zavračanje vseh oblik diskriminacije, odgovoren odnos do uporabnikov in spoštovanje predpisane zakonodaje ter regulative. Uporabnikom omogočamo dostop do najsodobnejših storitev informacijsko-komunikacijske tehnologije, ki zagotavljajo tudi njihovo mobilnost.

Poudarki leta 2012

- Spodbujali smo naše pozitivne vplive na lokalno in širše družbeno okolje.
- Še naprej med najvidnejšimi pokrovitelji in donatorji v svojih okoljih.
- Podpora projektom, v katerih prepoznavamo priložnosti ali možnost pomoči ranljivejšim skupinam in posameznikom.

Svojo družbeno odgovornost izkazujemo:

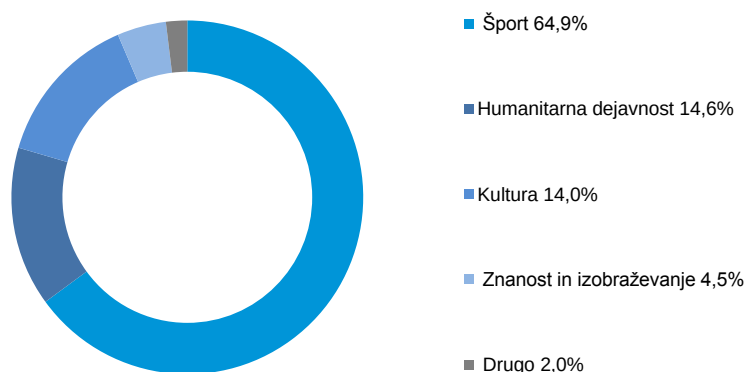
- z vpetostjo zaposlenih in njihovih družinskih članov v delovanje podjetja,
- s podporo znanosti in izobraževanju,
- s podporo delovanju slovenskega športa in kulture,
- s podporo najšibkejšim,
- s podporo ohranjanju okolja.

Odgovoren odnos do družbenega okolja uresničujemo tudi s podporo projektom, v katerih prepoznavamo priložnosti ali možnost za pomoč ranljivejšim skupinam ali posameznikom v stiski. Vendar so naši družbeni vplivi veliko širši. O njih poročamo v poglavjih in podpoglavjih Skrb za uporabnike, Tržno komuniciranje, Odgovornost do zaposlenih, Regulativa elektronskih komunikacij. Zato v nadaljevanju izpostavljamo le neposredno podporo, ki smo jo namenili prek sponzorstev in donacij. Izbor področij delovanja, ciljnih skupin in obsega podpore družbeno odgovornim projektom je potekal na podlagi sponzorskih in donatorskih strategij posameznih družb v skupini. Pri tem smo upoštevali tudi prispevek posameznega projekta k ustvarjanju dodane vrednosti za naše uporabnike. Del sredstev redno namenjamo za dejavnosti, v katere so vključeni naši zaposleni.

Še naprej smo med najvidnejšimi pokrovitelji in donatorji številnih športnih, kulturnih, izobraževalnih, humanitarnih in okoljskih projektov. To ohranjamo kljub zmanjšanju obsega sredstev, ki so v letu 2012 znašala 3,75 milijona evrov ali 0,5 % prihodkov skupine. S svojo podporo pripomoremo k razvoju različnih dejavnosti, krepimo pozitivne vrednote in prispevamo h kakovosti življenja.

Družbeno odgovorno vlogo in svojo naravnost k uporabnikom smo v lanskem letu navezali na olimpijske igre v Londonu. Z obsežno olimpijsko kampanjo smo podprli vrednote, ki jih predstavlja življenje in delovanje slovenskih vrhunskih športnikov, nosilcev olimpijskih medalj, svetovnih prvakov ali podprvakov. To so vztrajnost, nepopustljivost, timsko delo, pripravljenost na spremembe in ciljna usmerjenost - vrednote, ki jih v Telekomu Slovenije izpostavljamo v našem poslovnem delovanju.

Porazdelitev sponzorstev po namenu

Pomembnejša sponzorstva in donacije

Šport

- Sponzorsko sodelovanje z Olimpijskim komitejem Slovenije, Nogometno zvezo Slovenije, podpora biatlonski reprezentanci Slovenije, Atletski zvezi Slovenije, Smučarski zvezi Slovenije, Hokejski zvezi Slovenije.
- Sponzorstvo košarkarskih klubov Olimpija, Slovan, Krka, Domžale, rokometnih klubov Pivovarna Laško, Krim, Gorenje Velenje, Cimos Koper, Nogometnega kluba Maribor in številnih drugih klubov.
- Sponzorsko sodelovanje s športniki (Peter Mankoč, Primož Kozmus, Sara Isakovič, Jakov Fak, Filip Flisar, Peter Kauzer, Miran Vodovnik, Vasilij Žbogar in drugi).
- Donacija zvezi za šport invalidov Slovenije – paraolimpijski komite (donacija paraolimpijcem).
- Sponzorstvo športnih dogodkov Zlata Lisica, Planica, maraton Franja, DM tek za ženske, mednarodni plavalni miting v Radovljici idr.

Kultura

- Podpora Festivalu Ljubljana, Festivalu Lent, LIFFe, Teden slovenske drame v Kranju, prenosi iz Metropolitanske opere New York idr.
- Pokroviteljstvo Cankarjevega doma, SNG Maribor, Lutkovnega gledališča Ljubljana.

Znanost, izobraževanje, konference

- Nagrajevanje Zlatih maturantov in podpora Maturantski paradi.
- Sodelovanje z društvom Bralna značka in podpora Veseli šoli.
- Sponzorstvo Hiše eksperimentov.
- Sponzorstvo projekta Gazela 2012 in podpora Strateškega foruma Bled.
- Sponzorstvo 17. Konference NT 2012 in konference Cisco Expo.
- Sponzorstvo festivalov Golden Drum, Slovenske marketinške konference in nagrade Effie.
- Aneks je podprl konferenco, namenjeno promociji rasti malih in srednjih podjetij v organizaciji Univerze v Banja Luki.

Okoljski projekti

- Partnersko sodelovanje v projektu Ekokviz z namenom okoljskega izobraževanja za osnovnošolce,
- večletno sodelovanje z Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije,
- projekti za ohranjanje naravne in kulturne dediščine v krajinskem parku Sečoveljske soline (prek družbe Soline).

Humanitarni projekti

- Podpora številnim humanitarnim organizacijam, kot so Zveza prijateljev mladine Slovenije, Rdeči križ Slovenije, Zveza slovenskih društev svetovalcev za telefonsko pomoč v stiski ter drugim manjšim humanitarnim ustanovam in socialno ogroženim posameznikom.
- Podpora Gasilski zvezi Slovenije.
- Podpora akcijam zbiranja sredstev za ljudi v socialni stiski (donacije SMS, klicni centri).
- Aneks je v okviru programa prostovoljstva na dan družine omogočil nakup otroških vozičkov.

Povezujemo ljudi in želje.

Veliko stvari je takšnih, ki jih ne uporabljamo pogosto, vendar pa nujno potrebujemo občutek, da so nam blizu. Vedno pri roki. Tudi v odročni gorski koči, kjer nas z informacijami z vsega sveta povezuje Instant Internet! Najpomembnejši je prav občutek preproste in zanesljive dostopnosti, ki smo ga uporabnikom v letu 2012 zagotovili še več. V ponudbi Instant Interneta smo lani predstavili novosti in z njimi zagotovili še več možnosti za uživanje v brezskrbnem občutku povezanosti.

2.8 Odgovornost do zaposlenih

V Skupini Telekom Slovenije poudarjamo profesionalni razvoj, zdravje in varnost pri delu, spoštovanje človekovih pravic in uravnoteženost dela z zasebnim življenjem zaposlenih. S tem krepimo njihovo zadovoljstvo in dobro organizacijsko klimo, ki se je po zadnjih meritvah izboljšala v vseh družbah skupine. Z rednim seznanjanjem zaposlenih o storitvah in aktivnostih na trgu ter s krepitvijo njihove motiviranosti, uresničujemo ključni cilj kadrovske strategije, povezan s prenovo poslovnih procesov in povečevanjem produktivnosti dela.

Poudarki leta 2012

- Število zaposlenih na ravni predhodnega leta.
- Znatno večji obseg izobraževanja: 29 % več izobraževalnih ur in 30 % višje povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega.
- Izboljšana ocena organizacijske klime v vseh družbah skupine. Povprečna ocena večja za 0,24 točke, od 3,40 v 2011 na 3,64 v 2012.
- Vzpostavitev portala Modro jabolko v Telekomu Slovenije, kjer zaposleni dobijo uporabne informacije o zdravju in varstvu pri delu ter o aktivnostih s tega področja.
- Obveščanje zaposlenih o novostih v zvezi z delom, pa tudi o storitvah, ponudbi in aktivnostih na trgu.
- Spodbujanje motiviranosti zaposlenih z urejenim sistemom nagrajevanja, vključujoč materialni in nematerialni vidik.

2.8.1 Prenovljen Kodeks poslovne etike

V letu 2012 smo sprejeli prenovljen Kodeks poslovne etike družbe Telekom Slovenije, ki opredeljuje temeljna načela in pravila, po katerih se ravnaajo zaposleni, člani nadzornega sveta in druge osebe, ki opravljajo delo v družbi. Svoje Kodekse poslovne etike imajo tudi druge družbe v skupini. Kodeks vključuje med drugim načela etičnega delovanja, odnose med zaposlenimi, do delodajalca, strank, delničarjev in širše skupnosti, varovanje informacij in podatkov ter načela komuniciranja. Predstavlja standard delovanja, upravljanja in vodenja matične družbe in drugih družb v skupini.

Kodeks poslovne etike Telekoma Slovenije je dostopen na spletnem mestu [www.telekom.si](http://www.telekom.si/files/2723/kodeksPE_4_7_2012_small_kor.pdf) (http://www.telekom.si/files/2723/kodeksPE_4_7_2012_small_kor.pdf).

Skladno s Kodeksom spoštujemo v Skupini Telekom Slovenije dostojanstvo zaposlenih in zavračamo vse oblike posredne ali neposredne diskriminacije, kot so našteje v kodeksu. Obstoja možnosti uporabe otroškega ali prisilnega dela nismo prepoznali pri nobeni dejavnosti družb skupine, tudi pri dobaviteljih ne.

Omogočanje enakih možnosti za zaposlene, ne glede na osebne okoliščine, je tudi eno od načel politike upravljanja Telekoma Slovenije. Mehanizmi za ugotavljanje morebitne diskriminacije so določeni v posameznih Kodeksih poslovne etike matične družbe in odvisnih družb. Odvisne družbe v Sloveniji imajo podpisan dogovor o sistemu preprečevanja in odpravljanja posledic mobinga. V družbi One so z namenom preprečevanja diskriminacije dosledno določeni delovni postopki. V družbi Ipko so ti mehanizmi določeni v kodeksu ravnanja, vzpostavljen je tudi e-poštni naslov, kamor je mogoče posredovati zaupne pritožbe o tem.

V družbah skupine ni bilo zabeleženih primerov pritožb zaradi diskriminacije.

2.8.2 Struktura zaposlenih

V Skupini Telekom Slovenije je bilo na dan 31. 12. 2012 4.724 zaposlenih. V družbah v Sloveniji jih je bilo 3.616, v družbah v tujini pa 1.108. Število zaposlenih se je skupno zmanjšalo za 36 oziroma za 0,8 %. V Telekomu Slovenije je bilo 98 novih zaposlitev, predvsem v kontaktnih centrih in v Telekomovih centrih, s čimer smo nadomestili zaposlovanje študentov. Med razlogi za 120 prekinitev delovnih razmerij so predvsem sporazumni odhodi in upokojitve.

Zaposleni v Telekomu Slovenije imajo večinoma sklenjene pogodbe o zaposlitvi na podlagi kolektivne pogodbe oziroma tipske pogodbe o zaposlitvi, ki ne določa posebnih zahtev (98 %). Preostala 2 % predstavljajo predvsem vodstveni delavci, ki imajo sklenjene pogodbe zunaj sistema kolektivne pogodbe. Število teh se je znižalo v primerjavi z letom prej.

V Skupini Telekom Slovenije so zaposleni, ki se upokojujejo, upravičeni do odpravnine skladno z veljavno pozitivno zakonodajo in z določili kolektivne pogodbe, kjer je ta v veljavi. V Telekomu Slovenije ne izvajamo posebnih programov izobraževanja za zaposlene pred upokojitvijo, v večini drugih družb pa je povprečna starost zaposlenih tako nizka, da tovrstni programi niso potrebni.

Struktura zaposlenih po družbah v Skupini Telekom Slovenije

	31. 12. 2010	31. 12. 2011	31. 12. 2012	Sprememba v letu 2012	Ind. 12/11
SLOVENIJA	3.620	3.597	3.616	19	101
Telekom Slovenije	2.772	2.773	2.751	-22	99
Druge družbe v Sloveniji	848	824	865	41	105
TSmedia	244	226	249	23	110
Avtenta.	135	118	126	8	107
GVO	389	388	394	6	102
Soline	80	92	96	4	104
JUGOVZHODNA EVROPA	1.221	1.163	1.108	-55	95
Ipko - Kosovo	471	482	488	6	101
Družbe v Makedoniji	556	493	437	-56	89
Druge družbe JVE	194	188	183	-5	97
Aneks - BiH - Republika Srbska	93	95	103	8	108
Primo - Albanija	101	93	80	-13	86
SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE	4.841	4.760	4.724	-36	99

Zaposleni glede na vrsto zaposlitve in spol

V Skupini Telekom Slovenije prevladujejo zaposlitve za nedoločen čas (83,6 %), v manjšem delu pa za določen čas (16,4 %). V družbah v Sloveniji so za določen čas zaposleni predvsem delavci, ki jih družba zaposli zaradi nadomeščanja odsotnosti ali začasno povečanega obsega dela. Od skupno 2.751 zaposlenih v Telekomu Slovenije na dan 31. 12. 2012 je bilo 124 zaposlenih za določen čas. V družbah v tujini je delavcev, zaposlenih za določen čas, več kot v Sloveniji, kar je odraz zakonodaje posamezne države in politike zaposlovanja družbe.

Razmerje med spoloma na ravni skupine je 66 % zaposlenih moških in 34 % žensk. To razmerje se med družbami razlikuje tudi glede na dejavnost posameznih družb. V družbah v Sloveniji prevladuje moška populacija, v družbah v tujini pa je razmerje skoraj izenačeno.

Na ravni skupine prevladujejo zaposlitve za poln delovni čas (97,4 %), manjši delež zaposlenih (2,6 %) pa dela s skrajšanim delovnim časom.

Število zaposlenih glede na kazalnik FTE

V Skupini Telekom Slovenije spremljamo kazalnik FTE (full time employee), ki predstavlja število zaposlenih iz ur. Vse opravljene in plačane ure v breme družbe se delijo s planiranim letnim fondom ur. Na ta način spremljamo FTE zaposlenih, študentov in najetih delavcev (zaposlitvene agencije).

Število zaposlenih glede na kazalnik FTE (povprečno v obdobju)

	2010	2011	2012	Sprememba v letu 2012	Ind. 12/11
1. Število polno zaposlenih delavcev (FTE) iz rednega dela	4.059,55	3.867,99	3.807,86	-60,12	98
2. Število polno zaposlenih delavcev (FTE) iz nadur	56,86	39,55	56,51	16,97	143
3. Število polno zaposlenih delavcev iz nerealiziranih ur (FTE) - (letni dopust, praznik, vse vrste izobraževanj, izredno plačan dopust, bolniška v breme podjetja)	701,83	658,81	718,51	59,70	109
I. Skupaj (1+2+3)	4.820,06	4.566,34	4.582,89	16,55	100
II. Preračun realiziranih ur študentov v FTE	351,68	278,63	309,93	31,30	111
III. Preračun realiziranih ur zaposlenih prek zaposlitvenih agencij v FTE	173,84	167,06	149,17	-17,89	89
Skupaj (I+ II + III)	5.345,58	5.012,03	5.041,99	29,96	101

Fluktuacija

Fluktuacija v družbah v Sloveniji je v letu 2012 znašala 4,5 %.

Izobrazbena struktura zaposlenih

Število zaposlenih s I. - IV. stopnjo izobrazbe se na ravni skupine zmanjšuje, povečuje pa se delež zaposlenih s V. stopnjo izobrazbe. Vzrok je predvsem zaposlovanje v kontaktnih in v Telekomovih centrih.

Zaposlovanje invalidov

V skupini je bilo konec leta zaposlenih 131 invalidov različnih kategorij. Med njimi je bilo 52 % takih, ki delajo poln delovni čas, 48 % pa dela skrajšan delovni čas. Večina družb v Sloveniji redno presega zakonsko določeno kvoto zaposlovanja invalidov, kar je rezultat prizadevanj, da omogočamo nadaljnje zaposlitve invalidnim sodelavcem. Ta kvota za informacijsko in komunikacijsko dejavnost znaša 2 %, za gradbeništvo pa 3 %. Zato so bile te družbe upravičene do nagrade v višini 25 % minimalne plače na mesec za vsakega zaposlenega invalida nad predpisano kvoto. Družbe v tujini nimajo tovrstnega sistema nagrad.

2.8.3 Izobraževanje in razvoj kadrov

Zagotavljanje visoke kakovosti in hitrega razvoja novih storitev v hitro se razvijajoči in visoko konkurenčni panogi elektronskih komunikacij je v veliki meri odvisno od sposobnosti in znanj vseh zaposlenih. Naša kadrovska strategija je zato usmerjena v razvoj kadrov, njeni ključni elementi so inovativnost, sodobno znanje, usmerjeno ravnanje s talenti in ključnimi kadri, fleksibilnost zaposlenih in njihova učinkovitost, zavzetost in lojalnost ter ustvarjanje pogojev, da zadržimo najboljše kadre.

V usmerjenih izobraževalnih programih smo:

- zaposlene ozaveščali o pomembnosti sprememb,
- motivirali zaposlene s pomočjo programov vodenja in dvigovali njihovo zavzetost,
- s povečanim obsegom predvsem strokovnega znanja spodbujali prenos znanja,
- nadgrajevali sistem ciljnega vodenja ter
- z vključevanjem zaposlenih v izobraževanje spodbujali njihovo permanentno izobraževanje.

V procese izobraževanja in usposabljanja je bilo vključenih 90 % zaposlenih. Skoraj 70 % vseh izobraževanj in usposabljanj je bilo interno organiziranih, kar pomeni, da so bila posebej prilagojena našim delovnim specifikam in potrebam ter časovno, cenovno in krajevno ugodna. Pri izobraževanju ni bilo razlik v udeležbi glede na spol, saj je bila vzrok za izobraževanje vedno potreba po usposabljanju glede na delovno mesto, postavljene cilje in strokovni razvoj posameznika.

Naši strokovnjaki so dejavno skrbeli za prenos znanja med zaposlenimi in kot predavatelji ter moderatorji sodelovali na strokovnih srečanjih in konferencah v Sloveniji in tujini. Poseben poudarek smo namenjali prenosu znanja in dobrih praks znotraj Skupine Telekom Slovenije, s čimer smo lahko medsebojno soodvisnost še bolje izkoristili. Aktivno smo sodelovali tudi s šolskimi in raziskovalnimi inštitucijami.

Na ravni skupine se je povečalo skupno število izobraževalnih ur. Za skoraj tretjino oziroma za 6,7 ure je bilo višje tudi povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega. Prav tako se je povečal delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje. Obenem so se stroški izobraževanj v primerjavi s predhodnim letom zmanjšali, kar kaže, da smo tudi na tem področju optimizirali obstoječe procese in izboljšali učinkovitost.

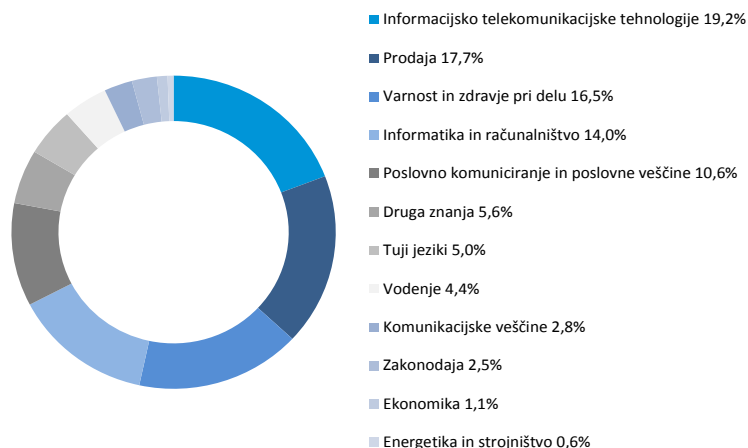
Ključni podatki o izobraževanju zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije

	2010	2011	2012	Ind. 12/11
Število udeležencev izobraževanj	4.317	3.493	4.263	122
Število ur izobraževanja	130.778	104.669	135.531	129
Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje	89,2%	73,4 %	90,2 %	-
Povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega	27,0	22,0	28,7	130

Struktura izobraževalnih področij

V Skupini Telekom Slovenije najbolj poudarjamo izobraževanje s področja informacijsko telekomunikacijskih tehnologij in prodaje ter s področja računalništva in informatike. Struktura izobraževanj po področjih v letu 2012 je razvidna iz spodnje slike.

Struktura izobraževanja po vrstah v letu 2012

Ključni in perspektivni kadri

Sistem identifikacije in upravljanja perspektivnih in ključnih kadrov je v družbi Telekom Slovenije vzpostavljen že več let. V letu 2012 smo na novo identificirali ključne in perspektivne kadre, tako da je vanj vključenih okoli 11 % zaposlenih. Z njimi smo izpeljali psihološka testiranja in razgovore. Zaposleni, ki so perspektivni za prevzem funkcij vodenja, so bili vključeni v usposabljanja na temo vodenja, drugi pa so se razvijali v okviru svoje stroke. V prihodnje so predvidene različne aktivnosti kot npr. rotacija perspektivnih in ključnih kadrov, njihovo vključevanje v projektne skupine, v vodenje projektov in drugo.

Izgradnja tega sistema poteka tudi v odvisnih družbah Ipko in One. Ključne in perspektivne kadre so na novo identificirali tudi v družbi TSmedia.

Vseživljenjsko izobraževanje, štipendije in pridobivanje novih kadrov

Zaposlenim omogočamo izobraževanje na različnih šolah in fakultetah, v posameznih družbah tudi prek internih razpisov. Konec leta 2012 je imelo na ravni skupine sklenjeno pogodbo za študij ob delu 168 zaposlenih. Ena zaposlena je opravljala volontersko sodniško pripravništvo.

Ob koncu leta so imeli Telekom Slovenije, Ipko in Media W. ter One skupno 17 štipendistov. Dijaki, ki jih je štipendiral GVO, so uspešno zaključili izobraževanje. Prav tako se je za enega znižalo število štipendistov v Ipko in Media W. Obvezno delovno prakso je opravljalo več dijakov in študentov, predvsem v Telekomu Slovenije, GVO in TSmedii. Pri uvajanju pripravnikov in drugih novo zaposlenih v delo in organizacijsko kulturo družb so sodelovali mentorji iz različnih organizacijskih enot.

Motivacija zaposlenih

Zaposlene nagrajujemo in motiviramo v materialni in nematerialni obliki. Materialno nagrajevanje poteka skladno s podjetniško kolektivno pogodbo in z internimi akti. Pomemben del materialne motivacije predstavlja gibljivi del plače, ki je odvisen od doseganja poslovnih ciljev. Skupinsko nagrajevanje je odvisno od poslovne uspešnosti (trinajsta plača in božičnica), individualno nagrajevanje pa od doseganja osebnih ciljev (stimulacija, delovna uspešnost, nagrade, napredovanje na delovnem mestu, neugodno in življenjsko zavarovanje).

V vseh družbah skupine spodbujamo zadovoljstvo in motivacijo zaposlenih tudi z različnimi ugodnostmi v nedenarni oziroma nematerialni obliki. Te vključujejo izobraževanja, dodatne dneve plačanega dopusta, preventivno zdravljenje, izbor zaposlenega meseca, ugodnosti pri nakupu storitev in prodajnih artiklov družbe, športna in družabna srečanja zaposlenih, vstopnice za kulturne in športne dogodke, obdarovanje otrok, obiske sejmov in sodelovanje v strokovnih združenjih. Zaposlenim omogočamo tudi izredno neplačano odsotnost, skladno z zakonskimi določili in internimi akti, če zahteve delovnega procesa to dopuščajo.

Družbe Telekom Slovenije, GVO in TSmedia plačujejo vsem zaposlenim dodatno pokojninsko zavarovanje, in sicer leto dni po vstopu v družbo (znesek vplačila znaša 5,844 % od določene osnove). Avtenta plačuje 26,70 evra vsem zaposlenim za nedoločen čas, medtem kot družbe v tujini nimajo tovrstnih programov. V družbi Ipko zagotavljajo življenjsko zavarovanje 40 % najuspešnejših zaposlenih.

Strokovna knjižnica

V naših knjižnicah je prek devet tisoč enot knjižnega gradiva s področja telekomunikacij, informatike, ekonomije, prava, menedžmenta in drugih ved ter prek 150 naslovov domačih in tujih revij. Knjižni fond Telekoma Slovenije se je povečal za 143 knjig, 166 serijskih publikacij in standardov ter 83 enot e-gradiv. Prek intranetne knjižnice je mogoč stalen dostop do internih izobraževalnih poročil. Knjižnico, ki je na voljo vsem zaposlenim, imata tudi One in Ipko.

Sodelovanje z raziskovalnimi institucijami

Z raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami sodelujemo, da bi dosegli čimboljše rezultate pri razvoju novih storitev, vsebin, poslovnih praks in pri razvoju ter upravljanju našega tehnološko naprednega omrežja. Telekom Slovenije je nadaljeval sodelovanje z Univerzo v Ljubljani in Mariboru ter Inštitutom Jožef Stefan. Prav tako uspešno sodelujemo v okviru izobraževanja zaposlenih z Mednarodno podiplomsko šolo Inštituta Jožef Stefan, kjer nekateri mladi raziskovalci zaključujejo doktorski študij.

Telekom Slovenije je vključen v projekt Mladi raziskovalci iz gospodarstva, v okviru katerega je zaposlenih sedem mladih raziskovalcev, ki opravljajo doktorski študij pri omenjenih izvajalcih III. stopnje bolonjskega študija. Za namene sofinanciranja tega projekta je družba v letu 2012 od Tehnološke agencije Slovenije (TIA) prejela sredstva v višini 230.045,24 evra. Prijavila se je tudi na javni razpis za krepitev razvojnih oddelkov v podjetjih (KROP2012), saj želi raziskovalno skupino še naprej krepiti z novimi kadri.

Tudi družbi One in Ipko sodelujeta z univerzami, inštituti in raziskovalnimi organizacijami v svojih okoljih. O sodelovanju z raziskovalnimi organizacijami poročamo tudi v podpoglavju Raziskave in razvoj storitev, kjer so prikazane predvsem informacije o aktivnih raziskovalno-razvojnih projektih.

2.8.4 Organizacijska klima, zadovoljstvo in kultura zaposlenih

Že četrto leto zapored smo izvedli meritve organizacijske klime za celotno Skupino Telekom Slovenije. Primerjava z rezultati v letu 2011 kaže povečanje povprečne ocene za 0,24 točke, in sicer s 3,40 na 3,64.

Izboljšanje klime opazamo med družbami v skupini nasploh. Največji skok so zabeležili v družbi GVO, sledijo Aneks, Ipko, Avtenta, One in Telekom Slovenije. V TSmedii je povprečna ocena klime ostala enaka kot v letu 2011. Odzivnost je bila boljša kot lani, saj je anketne vprašalnike izpolnilo 3046 zaposlenih, kar je 66 %.

Spremembe organizacijske klime v obdobju 2011 – 2012

Družba	2010	2011	2012	Sprememba 2011 - 2012
Telekom Slovenije	3,71	3,67	3,71	+0,04
GVO	3,29	3,30	3,61	+0,31
Avtenta.si	3,38	3,46	3,63	+0,17
TSmedia	3,36	3,42	3,42	ni spremembe
Družba	2010	2011	2012	Sprememba 2011 - 2012
Aneks	3,36	3,33	3,62	+0,29
Ipko	3,56	3,56	3,76	+0,20
One	3,49	3,08	3,23	+0,15
Primo	3,17	3,36		merjenje bo naknadno

Zadovoljstvo zaposlenih

V primerjavi z letom 2011 se je povprečna ocena zadovoljstva zaposlenih povečala, in sicer s 3,49 na 3,82. Rezultate raziskave pregledajo organizacijski vodje in sprejmejo ukrepe za izboljšanje. Zaposleni se z rezultati seznani preko intraneta in na sestankih enot.

Letni ocenjevalni razgovori

V večini družb so skladno s sistemom ciljnega vodenja potekali letni ocenjevalni razgovori z zaposlenimi. Vključevali so oceno doseganja ciljev in delovne uspešnosti zaposlenih, postavitev ciljev za tekoče leto ter načrt izobraževanja in razvoja zaposlenih. Ocena delovne uspešnosti posredno vpliva na variabilni del plače in napredovanje.

Letni ocenjevalni razgovori so bili v matični družbi opravljeni po novi metodologiji in v novi aplikaciji.

V družbah v Sloveniji so bili opravljeni letni ocenjevalni razgovori z vsemi delavci, razen s tistimi, ki so bili dalj časa odsotni zaradi bolezni ali v odhajanju. Glede na spol je bilo razmerje podobno kot pri številu zaposlenih. Odstopanja bi bila možna le zaradi odsotnosti žensk zaradi poroda in starševskega dopusta.

2.8.5 Upravljanje inovacij

V Telekomu Slovenije je spodbujanje inovativnosti sestavni del ciljnega vodenja. V vsakoletnem merjenju organizacijske klime zaposleni dobro ocenjujejo možnosti podajanja predlogov za izboljšave.

V matični družbi lahko zaposleni podajajo predloge za inovacije in izboljšave na portalu Brihta. Ta je bil v drugi polovici leta prenovljen in zagotavlja hitrejšo ter bolj metodično obravnavo. Pozitivno ocenjeni predlogi so nagrajeni. Pomen aktivnosti na področju spodbujanja inovacij se je pokazal v skoraj trikratnem povečanju števila predlogov (v povprečju 30 predlogov mesečno). Med njimi je del takih, ki pomenijo finančno korist družbi, del koristnih predlogov pa je nematerialne narave, ker vplivajo na boljše počutje zaposlenih ali širijo dobro ime družbe v okolju.

V družbi One lahko zaposleni na spletnem mestu *Big Idea Box*, v okviru spletnega portala družbe, posredujejo zamisli, sugestije ali predloge za inovativno in kreativno reševanje vsakodnevnih problemov. V Ipku lahko zaposleni podajo predloge na tedenskih srečanjih z vodji, podobno v družbi Aneks, vendar posebno nagrajevanje ni predvideno.

2.8.6 Sodelovanje s predstavniki zaposlenih

V Skupini Telekom Slovenije skladno z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju podjetij konstruktivno sodelujemo s sveti delavcev (informiranja, skupna posvetovanja, dajanje soglasij) in izvajamo stalni socialni dialog s sindikalnimi zaupniki. V nadzornem svetu Telekoma Slovenije so trije predstavniki zaposlenih, v upravi pa sodeluje delavska direktorica.

2.8.7 Skrb za zaposlene in njihove aktivnosti zunaj delovnega okolja

V Skupini Telekom Slovenije smo na različne načine zagotavljali podporo zaposlenim tudi pri prostočasnih aktivnostih in zunaj delovnega okolja. Posebno skrb smo namenjali otrokom naših zaposlenih in upokojemcem.

Aktivnosti smo izvajali po posameznih družbah različno, skladno s politiko družb:

- organizirali smo športna in družabna srečanja zaposlenih,
- ob koncu leta smo pripravili obdaritev otrok zaposlenih ter mladoletnih in šolajočih se otrok umrlih delavcev (nekateri družbe jih podpirajo tudi s štipendijami),
- v primerih posebnih socialnih in zdravstvenih okoliščin so bile izplačane solidarnostne pomoči,
- za rekreacijo zaposlenih smo zakupili športne objekte in podprli športne sekcije, ki delujejo v okviru naših družb,
- v matični družbi smo prek razpisa dodelili sponzorska in donatorska sredstva organizacijam ter društvom, katerih člani so naši zaposleni,
- podprli smo klube upokojemcev Telekoma Slovenije,
- sodelovali smo s Planinskim društvom Pošte in Telekoma,
- omogočili smo nakup vstopnic s popustom za nekatere športne in kulturne prireditve.

2.8.8 Varnost in zdravje pri delu

V Telekomu Slovenije smo opravili redne meritve ekoloških razmer in osvetlitev v delovnem okolju za vse lokacije, kjer je bilo to potrebno. Zaposleni so se udeležili različnih usposabljanj iz varnosti pri delu, s poudarkom na poškodbah pri delu, požarni varnosti, delu na višini in usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje evakuacije. Redno smo pregledovali osebno varovalno opremo in nadzirali njeno uporabo.

Ureditev področja varnosti in zdravja pri delu je v Telekomu Slovenije in GVO vključena v kolektivno pogodbo. To področje prav tako ureja Izjava o varnosti z ocenami tveganj, tudi v družbah, kjer nimajo kolektivne pogodbe. V letu 2012 smo v Telekomu Slovenije vzpostavili portal Modro jabolko, prek katerega nudimo zaposlenim celovite informacije o zdravju in varstvu pri delu. V družbah TSmedia in GVO je bila narejena revizija izjave o varnosti.

V drugih družbah je to področje urejeno z zakonodajo posameznih držav oziroma s politiko poslovanja posameznih družb. V One so bile izdelane ocene tveganj za posamezna delovna mesta, potekala pa so tudi izobraževanja. Na osnovi ocene tveganj je bila zagotovljena potrebna varnostna oprema. Izobraževanja so potekala tudi v družbah Ipko in Aneks, pri slednjem s poudarkom na delu na višini.

Zdravstveno varstvo

Skladno z zakonodajo so v Telekomu Slovenije, TSmedia in drugih odvisnih družbah v Sloveniji potekali preventivni zdravstveni pregledi za zaposlene. Nadaljevali smo tudi z akcijo cepljenja proti klopnemu

meningoencefalitisu za delavce, ki se pri delu zadržujejo v gozdovih. Vsem zaposlenim smo omogočili tudi cepljenje proti gripi. Informacije o zdravstvenih temah in preventivi smo posredovali zaposlenim tudi prek internih spletnih komunikacij.

V Skupini Telekom Slovenije je v zadnjem letu poraslo število poškodb pri delu. S tem je povezano tudi večje število izgubljenih delovnih dni in delovnih ur. Že nekaj let beležimo upad zanimanja za cepljenje proti gripi, manj cepljenj proti klopnemu meningoencefalitisu pa pripisujemo že obstoječi precepljenosti zaposlenih, ki so pri svojem delu bolj izpostavljeni okužbi. V družbah v tujini zaenkrat še ni sistematično organiziranih tovrstnih cepljenj.

Zdravstveno varstvo in poškodbe pri delu

	2010	2011	2012	Ind. 12/11
Število poškodb pri delu	62	48	71	131
Število izgubljenih delovnih dni	1.490	1.176	2.197	187
Število izgubljenih delovnih ur	11.806	8.183	16.267	199
Število zdravstvenih pregledov	1.255	1.597	989	61
- Predhodni pregledi	76	54	226	353
- Obdobni pregledi	1.179	2.114	808	38
Število cepljenih proti gripi	308	258	177	69
Število cepljenih proti KME	307	136	281	207

Požarna varnost

Požarno varnost zelo poudarjamo, zato je usposabljanje zanjo sestavni del izobraževanj iz varnosti pri delu. V naših družbah smo v letu 2012 zabeležili dva manjša požara. V enem primeru je zagorel zabojnik za papir, v drugem primeru pa je nastal požar na službenem vozilu. Požar so obakrat pogasili poklicni gasilci. Izdelali smo nov skupni požarni red in revidirali načrte evakuacij ter požarne načrte po objektih, kjer je prišlo do sprememb. V vseh objektih so bili pregledani in servisirani gasilniki ter hidrantne mreže. Izvedli smo 5 vaj evakuacij iz objektov. Imenovane so bile odgovorne osebe za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije.

2.8.9 Certifikat Družini prijazno podjetje

Z uspešno implementacijo 15 ukrepov, ki smo jih izbrali v okviru osnovnega certifikata Družini prijazno podjetje, je Telekom Slovenije prejel polni certifikat Družini prijazno podjetje. Ukrepe so zaposleni zelo dobro sprejeli, kar se odraža tudi v organizacijski klimi. Aktivnosti v okviru polnega certifikata smo nadaljevali z izborom šestih novih ukrepov za naslednje triletno obdobje, s katerimi bomo nadgradili dobro prakso ravnanja z zaposlenimi v smislu poklicnega in družinskega življenja. Novi ukrepi posegajo na različna področja delovanja zaposlenih v podjetju in so del vrednot podjetniške politike ter organizacijske kulture. Certifikat Družini prijazno podjetje obravnavamo kot investicijo, ki prinaša pozitivne rezultate tako podjetju kot zaposlenim.

Starševski dopust

V okviru certifikata v Telekomu Slovenije spremljamo tudi koriščenje starševskega dopusta. Zaposleni, ki dobijo pravico do koriščenja starševskega dopusta, ga v celoti tudi izkoristijo. V letu 2012 so se za koriščenje odločili tudi moški, v večini pa se zanj odločijo ženske. Od 183 zaposlenih, ki je v letu 2012 v družbah Skupine Telekom Slovenije koristilo starševski dopust, je bilo le-teh v družbah v Sloveniji 115 zaposlenih, ki so se, razen enega, ki je družbo zapustil, tudi vrnili na delovno mesto.

	Skupina Telekom Slovenije	Telekom Slovenije		
	2012	2010	2011	2012
Število zaposlenih, ki je koristilo starševski dopust:	183	202	221	90
od tega: ženske	166	108	124	79
moški	17	94	97	11
Število zaposlenih, ki je po koriščenju starševskega dopusta vrnilo na delovno mesto:	152	202	214	89
od tega: ženske	136	108	117	79
moški	16	94	97	10

2.8.10 Komuniciranje z zaposlenimi

V vseh družbah skupine skrbimo za proaktivno interno komuniciranje. Poleg vse bolj razširjenih elektronskih komunikacijskih orodij, kot so intranetne strani in elektronski časopis, poudarjamo tudi osebno komunikacijo.

V Skupini Telekom Slovenije zagotavljamo komuniciranje z zaposlenimi prek različnih komunikacijskih kanalov. To so redni sestanki z vodji organizacijskih enot, intranetni portali, delovna srečanja in delavnice, kakor tudi osebni nagovori predsednika uprave na srečanjih zaposlenih. Za novo zaposlene so bili organizirani uvajalni seminarji. O novostih obveščamo zaposlene tudi prek elektronskega časopisa e-skupaj. Ustvarjamo pa tudi lastni intranetni portal Oglasi.se, ki je namenjen tako notranji kot zunanji javnosti.

2.8.11 Organiziranost

V družbah Skupine Telekom Slovenije smo v Sloveniji izpeljali nekatere spremembe za učinkovitejšo organiziranost:

- Sprememba organizacijske strukture in sistemizacije delovnih mest v Avtenti, kjer je bil na poslovnem in tehničnem področju ukinjen tretji nivo vodenja, organizacijske enote pa so bile oblikovane glede na tržne programe družbe.
- Sprememba organizacijske strukture in sistemizacija delovnih mest v GVO, kjer se je organizacijsko preoblikovala enota za razvoj in projektiranje, ki je postala enote projektive, geodezije, razvoja in ekonomike.
- V Telekomu Slovenije je bila vzpostavljena nova organizacijska struktura z združitvijo nekaterih sektorjev in z zmanjšanjem njihovega števila.
- V družbi TSmedia je sprememba vključevala uvedbo enonivojske organiziranosti, ki predstavlja podlago za razširitev dejavnosti družbe na področju medijev.

Poglabljamo znanje.

Kdo je največja Ekofaca? Vsakdo seveda, ki skrbi za naravno okolje in pazi, da ga ne poškoduje. To vprašanje pa smo si leta 2012 že četrto leto zapored zastavili tudi v Ekokvizu, ekipnem šolskem tekmovanju v ekoznanju. V tej uspešni okoljski izobraževalni pobudi, ki v celoti poteka preko spleta, sodelujejo učenci 6., 7. in 8. razredov slovenskih osnovnih šol, vključenih v mrežo Ekošol. Hm... ste že prestari za tekmovanje? Nič hudega, Ekokviz lahko rešujete tudi ostali in ugotovili boste kako koristno je uporabljati E-račun. Na strani www.eko.telekom.si preizkusite svoje ekoznanje!

2.9 Odgovornost do naravnega okolja

Skrb za okolje je vgrajena v strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije. Napredek na tem področju spremljamo s pomočjo merljivih okoljskih kazalnikov na podlagi energetskega in okoljskega knjigovodstva ter računovodstva. S podpisom listine o korporativni odgovornosti evropskih telekomunikacijskih operaterjev ETNO smo našo zavezanost k skrbi za okolje še potrdili. Eden ključnih ciljev je poslovna odličnost. Za kandidaturo po zahtevnem modelu EFQM bomo usposobljeni do leta 2015.

Poudarki leta 2012

- Nove sistematične aktivnosti za učinkovitejšo rabo energije z zagonom projekta uvedbe sistema ravnanja z energijo SIST EN ISO 50001 v Telekomu Slovenije.
- 3 % nižja poraba električne energije v kWh kot v letu 2011 v Telekomu Slovenije.
- Povečujemo delež ločeno zbranih odpadkov v Telekomu Slovenije.
- Krepitev odgovornosti za okoljske vplive v hčerinskih družbah v Sloveniji in jugovzhodni Evropi.

Delujemo tako, da se uvedeni sistemi kakovostnega vodenja, skladni z ISO priporočili, odražajo v merljivih rezultatih.

Naše pglavitne usmeritve so:

- načrtno preprečevanje in zmanjševanje vplivov naše dejavnosti na okolje in življenjski prostor,
- redno spremljanje rabe in porabe virov, zlasti porabe energije in stroškov,
- zastavljanje strateških (okvirnih) in izvedbenih energetske in okoljske cilje, ki so uravnoteženi s posebnostmi našega poslovanja in razvoja,
- nenehno izboljševanje zaštite okolja,
- prenos najboljših lastnih in drugih energetske in okoljske dobrih praks na vse družbe skupine,
- upoštevanje svetovno priznanih smernic okoljskega razvoja pri razvoju naših storitev,
- spremljanje in izpolnjevanje zahtev slovenskega in evropskega pravnega reda ter
- izpolnjevanje normativnih in etičnih okoljske zavez, ki presegajo zakonodajne okvire.

Okoljsko delovanje v Telekomu Slovenije

Ključna novost leta 2012 je bil zagon projekta Uvedba sistematičnega energetskega managementa, skladno z zahtevami priporočil SIST EN ISO 50001 v Telekomu Slovenije. Namen je doseči večjo tehnično in poslovno učinkovitost pri porabi energije, kar se bo odrazilo v njeni zmanjšani porabi in nižjih stroških. Primerljive izkušnje drugih slovenske družb, ki so že uvedle ta priporočila, kažejo, da je na ta način mogoče najmanj za 5 % znižati stroške energije. V Telekomu Slovenije smo v letu 2012 dosegli 3 % znižanje porabe električne energije, z ukrepi za zniževanje porabe pa seveda nadaljujemo.

Do konca leta so bile zaključene vse pripravljalne aktivnosti projekta in prvi sklop usposabljanj:

- začeli smo z aktivnostmi za energetske sanacije objektov in opravili več kot 20 energetske pregledov (na objektih, kjer so predvideni večji posegi, so preglede opravili zunanji strokovnjaki),
- prvi sodelavec je opravil državni izpit za energetskega preglednika in za izdelovalca energetske izkaznic,
- opravljena je bila zunanja predhodna presoja.

Skladno s ciljem optimizacije stroškov smo opravili skupne presoje sistema ravnanja z energijo, sistema ravnanja z okoljem ISO 14001 in v družbi GVO še sistema ISO 9001. V letu 2013 bomo opravili ponovno certifikacijo ISO 14001 in polno certifikacijo ISO 50001, združenih v integriran sistem kakovostnega vodenja energetike in ravnanja z okoljem.

Podpora uprave Telekom Slovenije načrtovanju in izvajanju ukrepov v okviru sistemov vodenja se je odrazila tudi v vodstvenih pregledih sistema ravnanja z energijo in okoljem. Pri obeh pregledih so predstavniki najvišjega vodstva ugotovili, da je bila realizacija energetske in okoljske cilje nadpovprečna in podali vrsto usmeritev za delo v prihodnje. Uprava Telekom Slovenije je podpisala tudi novo, vsebinsko razširjeno ETNO listino (sedaj imenovano ETNO Corporate Responsibility Charter), ki je doživela širšo mednarodno promocijo septembra 2012 v Parizu.

Pomemben del naših okoljske aktivnosti predstavlja tudi redno in pregledno poročanje regulatorjem in drugim državnim organom (ARSO, SURS, CURS, APEK, ETNO). Na oddana poročila v letu 2012 nismo prejeli nobenih pripomb.

V prvi polovici leta smo prejeli okoljsko mandatno kazen (2.000 evrov), prvo v zadnjih petih letih. Razlog za takojšnjo nedostopnost dokumenta, ki je dokazoval korektnost našega ravnanja, je bil tudi v tem, da nosilec takratnega dogodka ni več v družbi. Ta dogodek je hkrati razkril nekatere slabosti primopredajnega postopka in s tem povezanega obvladovanja dokumentacije, kar bomo v prihodnje izboljšali. Na jesenskem pregledu pa okoljska inšpektorica ni našla nobene neskladnosti.

Za okoljsko in energetske odgovornejše in s tem poslovno učinkovitejše ravnanje zaposlenih je ključno ustrezno posredovanje znanja in informacij. Na tem področju smo bili zelo aktivni, saj se je izobraževanje s področja varstva pri delu, požarnega varstva ter okoljske in energetske odgovornosti udeležilo kar 1.379 zaposlenih. Med pomembnimi novostmi je izgradnja petih sončnih elektrarn na lokacijah v Ljubljani (3), Kopru in Prekmurju (Tropovci). Prav tako je pomembno sodelovanje v evropskem projektu zasnove pilotnega pametnega elektroenergetskega omrežja eBADGE.

2.9.1 Pregled izvedbe okoljskih ciljev

ZAVEZA I: zmanjšujemo porabo energije in emisije v okolje		
Okvirni cilj A: Zmanjšanje porabe električne energije do 31. 12. 2013 za 5 % (v kWh; izhodiščno leto 2009)		
Izvedbeni cilji	Ocena	Učinek
A1. Centralizirani nadzor porabe – vgradnja analizatorjev ob predelavi električnih priključkov: cilj 2012 – 30 lokacij.		- Nadaljevanje izboljšav nadzora in optimizacije porabe z multifunkcijskimi merilniki. - Cilj presežen, analizatorji vgrajeni na več kot 30 lokacijah tudi zaradi dodatne cenejše rešitve domačega proizvajalca.
A2. Ureditev klimatizacije v sistemih enostavnega prezračevanja na manj toplotno obremenjenih lokacijah: cilj 2012 – 10 lokacij.		Na 3 lokacijah dela zaključena, na 3 lokacijah še potekajo, na ostalih dodatno uveden sistem »poleti kompresor, pozimi ventilator«.
A3. Zamenjava okvarjenih klim z energetske učinkovitejšimi.		Izvedeno skladno z napovedmi. Vse novo vgrajene klime so energetske učinkovitejše. Na osnovi primerljivih podatkov drugih operaterjev ocenjujemo, da to pomeni 30 do 40 % znižanje porabe električne energije za enako hladilno moč.
A4. Identifikacija in izločitev ali zmanjšanje priključne moči tehnološko nepotrebnih odjemnih mest in porabnikov (katodne zaščite, konverterji v hladno rezervo itd.).		Izvedeno. Se nadaljuje v letu 2013 z novimi aktivnostmi na novih napravah in lokacijah.
A5. 2. faza aktivnosti za dvig mejnih vrednosti temperature v ključnih tehnoloških prostorih: upoštevanje zimsko-letnega režima in premestitve senzorjev.		Izvedeno skladno z internimi pravilniki in podpornimi seznamami po napravah na lokacijah. Na podlagi izkušenj drugih pomeni vsaka stopinja hlajenja manj 5 do 6 % prihranek energije.
Okvirni cilj B: Izboljšanje učinkovite rabe goriva in zmanjšanje za vozni park za 10 % do 31. 12. 2012 (v l / 100 km, izhodiščno leto 2009). Cilj se smiselno nadaljuje tudi v letu 2013.		
B1. Zmanjšanje števila službenih vozil za 2 % glede na stanje 31. 12. 2011.		Cilj je dosežen in podaljšan v leto 2013. Vzpostavljena evidenca voznega parka Telekoma Slovenije je osnova za nakupe in zniževanje emisij voznega parka do 2015.
B2. Zmanjšanje števila kilometrov službenih prevozov za 2 % glede na leto 2010.		Zaradi spremembe strukture voznega parka se je število kilometrov/ vozilo zmanjšalo za 2,6 %.
B3. Izboljšanje starostne strukture voznega parka; povprečna starost manjša za tri mesece glede na stanje 1. 7. 2011.		- Cilj izpolnjen. Učinek je manj emisij ter večja gospodarnost. - Načrtujemo nadaljnje zmanjšanje starosti za šest mesecev v letu 2013.
B4. Uveljavitev kriterijev za nakup novih vozil po rednem postopku (max. 162 gCO ₂ eq /km).		Kriterij upoštevan pri vseh nakupih novih vozil. V letu 2013 bomo zaostriili kriterije (max. 160 gCO₂eq /km).
B5. Optimizacija dostav na skupne lokacije po združitvi Telekoma Slovenije in Mobitela.		Izvedeno. Potekalo je iskanje možnosti za dodatne prihranke in v letu 2013 sledi 2. faza optimizacije.
ZAVEZA II: povečujemo delež ločeno zbranih odpadkov in zmanjšujemo emisije		
Okvirni cilj C: Zmanjšanje količine mešanih komunalnih odpadkov za 10 % do 31. 12. 2012 (izhodiščno leto 2009)		
C1. Izločitev 40 lokacij, kjer ni komunalnih odpadkov, iz sistema zbiranja odpadkov.		- Uspešnost je bila nižja kot v prejšnjih letih. - Načrtujemo okrepitev aktivnosti v letu 2013, tudi zaradi sprostitve cen komunalnih storitev.
C2. Izvedba zavarovanja dveh ekoloških otokov v 2012		Cilj ni bil dosežen, vendar so nove aktivnosti v teku.

(prednostno prejšnje Mobitelove lokacije).		
C3. Uvedba fiksne povratne embalaže.		- Prva faza uspešno zaključena. - Cilj se nadaljuje v letu 2013, aktivnost je soodvisna s projektom Workforce management.
Okvirni cilj D: Doseči 100 % priključenost sanitarnih odpadnih voda na javne kanalizacijske sisteme do 31. 12. 2012 in obvladovanje stroškov ter porabe vode.		
D1. Izdelava akcijskega načrta za področje javne kanalizacije in individualnih čistilnih naprav.		- Cilj delno izpolnjen. Izvedeno na 5 lokacijah. - V letu 2013 se aktivnosti nadaljujejo. Pričakovani učinek: zmanjšanje stroškov in izpolnitev zakonodajnih zahtev.
D2. Posodobitev evidence lokacij, ki niso priključene na kanalizacijsko omrežje.		Cilj delno izpolnjen. Evidenca še ni v celoti posodobljena, se nadaljuje do uskladitve z zahtevami regulative.
D3. Preveritev razpoložljivosti in ažurnosti dokumentacije oljnih lovilcev.		Cilj delno izpolnjen. Zgrajen nov lovilce na lokaciji v Mariboru, drugod aktivnosti v teku.
Okvirni cilj E: Zagotavljanje polne varnosti pri ravnanju z nevarnimi snovmi (zmanjšanje nevarnosti razlitij ipd.)		
E1. Nabava in vzdrževanje brezhibnosti opreme za ukrepanje v primerih razlitij nevarnih snovi.		Vsa evidentirana oprema nabavljena.
E2. Zamenjava baterij za rezervno napajanje z ventilsko reguliranimi sistemi: cilj 2 lokaciji in redno vzdrževanje obstoječih.		Cilj izpolnjen. Glede na stopnjo realizacije smo cilj s 31. 12. 2012 dosegli.
E3. Prenova dokumentacije cistern, oljnih lovilcev, hidrantov in kanalizacij.		Pri cisternah izvedeno, pri oljnih lovilcih še ne v celoti. Skladnost z regulativo dosežena, potrebne nadaljnje aktivnosti.
E4. Zamenjava klimatov s freonom 22 z okoljsko prijaznejšim: cilj 2012 - 10 klimatov.		Na fiksnem segmentu cilj v celoti dosežen, na drugih segmentih v letu 2013 potrebne dodatne aktivnosti z namenom večje energetske in okoljske učinkovitosti ter uskladitve z regulativo.
Okvirni cilj F: Zmanjšanje emisij hrupa in emisij v ozračje prek posodabljanja tehnoloških naprav		
F1. Posodabljanje agregatov (cilj 2012: 2), zmanjševanje emisij in hrupa pod ravni, ki zahteva okoljevarstveno dovoljenje. Ukinitev agregatov na dveh lokacijah, nadzor na dodatnih lokacijah.		- Cilj presežen, posodobljeni 3 agregati. Zamenjave se nadaljujejo v letu 2014. - Ukinitev ni bilo, pri vzpostavljanju nadzora na dodatnih lokacijah je ovira visoka cena. - Poteka presoja potrebnosti predgretja pri agregatih. Pričakovani učinek: manj emisij, manj hrupa, manjša poraba in večji nadzor.
F2. Energetski pregled ene večje poslovne zgradbe letno. Dodatni cilj 2012: za 4 zgradbe izdelati posnetek stanja.		Cilj presežen, opravljenih 20 energetskih pregledov (v okviru projekta ISO 50001). Poudarek je na realizaciji ugotovitev in na prihrankih in ne na številu pregledov.
F3. Identifikacija in ureditev lokacij, kjer so mogoči prihranki pri ogrevanju.		Etapni cilj dosežen, aktivnosti se nadaljujejo. Opravljenih je 6 izklopov centralnega ogrevanja brez dodatnih investicij.
Drugi cilji sistema v letu 2012*		
G1. Požarno varstvo: meritve in prenova dokumentacije strelvodov.		- Nadaljevanje meritev na strelvodih, doslej zaključene na 180 lokacijah. - Nadaljevanje v letu 2013. Pričakovani učinek: izboljšana požarna varnost in uskladitev z zakonodajo.
G2. Prenova okoljskega komunikacijskega načrta in sodelovanje v vsaj treh okoljskih akcijah z zunanjimi izvajalci.		- Energetsko-okoljski komunikacijski načrt pripravila in izvajala služba za odnose z javnostmi v sodelovanju s skrbnikom sistema ravnanja z okoljem. - Številčni cilj sodelovanja v okoljskih akcijah presežen.
G3. Izvedba okoljskih usposabljanj; v letu 2012 najmanj 2 seminarja v lastni režiji in 400 sodelavcev skupine na okoljski osnovni šoli (OOŠ), ki se je bodo v triletnem ciklu udeležili vsi sodelavci.		Cilj presežen. V izobraževanje OOŠ vključenih 1.379 sodelavcev družb skupine v Sloveniji. V okviru aktivnosti projekta ISO 50001 izvedeni 3 večji in več manjših seminarjev.
G4. Prenova evidenc lokalne zakonodaje		Cilj opuščen. Razlog je ugotovitev, da tveganje ne opravičuje vloženega napore in sredstev. Za spremljanje zakonodaje pristojni koordinatorski na lokacijah.
G5. Evidenca lokacij v SAP – dograditev tehnične dokumentacije, ko-lokacije, solastništva.		- Za poslovni segment v veliki meri izvedeno. - Nadaljevanje v letu 2013 z dodatnimi lokacijami tehnološkega, zlasti mobilnega segmenta, da bi vzpostavili celovite e-evidence lokacij, dobaviteljev, stroškov ipd.

G6. Eksplozijski prostori – zaključek operativnih aktivnosti za vse lokacije in usposabljanja.		• Elaborat izdelan, a še ni formalno potrjen. Ker se tovrstne lokacije demontirajo, pomen problematike upada.
G7. Požarne lopute – pregled in evidenca stanja po lokacijah, ureditev pogodbenih razmerij, sanacija po inšpekcijskih pregledih.		• Izvedeno na ključni lokaciji v Mariboru. • Podrobni pregledi po lokacijah se nadaljujejo v 2013.

* Cilji niso neposredno povezani z okoljem, vendar se zaradi učinkovitosti vodijo skupaj z okoljskimi cilji.

	Cilj dosežen
	Cilj delno dosežen
	Cilj ni dosežen
	Cilj opuščen

Energetsko in okoljsko knjigovodstvo

Za zagotavljanje primerljivosti smo, kot že nekaj let zapored, sodelovali pri mednarodnem energetskem in okoljskem zgledovalnem primerjanju (benchmarking) v okviru panožnega združenja evropskih telekomunikacijskih operaterjev ETNO. V okviru projekta ISO 50001 in z ukrepi za učinkovitejšo rabo energije ter postavljanjem in doslednim izpolnjevanjem energetskih in okoljskih ciljev smo sprožili aktivnosti, od katerih pričakujemo izboljšanje vseh ključnih kazalnikov.

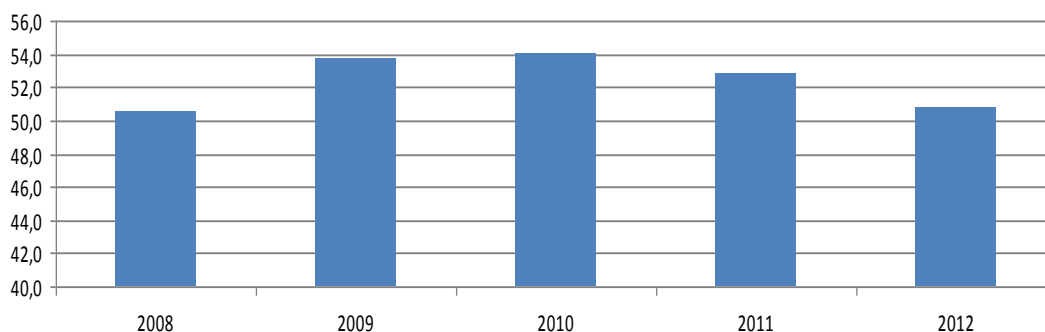
Po zadnjih objavljenih primerjalnih podatkih združenja ETNO pri učinkovitosti porabe električne energije zaostaja Telekom Slovenije za okoli desetino za povprečjem dvajsetih evropskih operaterjev. Primerjava ogljičnih odtisov je komaj smiselna, saj je ogljični odtis dobavljene električne energije v Sloveniji eden višjih v Evropi (vsaka kWh pomeni vsaj 0,5 kg CO_{2eq} onesnaženja). Samo elektrika tako prispeva štirideset tisoč ton onesnaženja. Podoben zaostanek imamo tudi pri učinkovitosti voznega parka. Del obstoječega ima še vedno večjo porabo od povprečja evropskih operaterjev. Za zmanjšanje zaostanka že potekajo aktivnosti, kot sta »mobilna pisarna« in projekt optimizacije uporabe voznega parka. Za evropskim povprečjem zaostajamo tudi pri porabi energije za ogrevanje. K izboljšanju učinkovitosti na tem področju bomo prispevali s preходом na čistejšie energente. To smo že izpeljali v Novem mestu (objekt Cikava), načrtujemo pa še v Kranju. Nadaljevali bomo tudi z odstranjevanjem kurišč in cistern povsod tam, kjer jih za svoje potrebe ne potrebujemo. Ker za ogrevanje uporabljamo še pretežno kurilno olje, zaostajamo tudi pri ogljičnem odtisu.

Izboljšanje smo zabeležili pri porabi papirja za lastne potrebe, še pomembnejše pa je zmanjšanje porabe zaradi povečanja števila e-računov in uvedbo skupnega računa za posameznega uporabnika. Število vseh papirnatih računov se je med letoma 2011 in 2012 zmanjšalo za 17 %. Od skoraj 13 milijonov izdanih računov jih bilo tako konec leta 2012 manj kot polovica na papirju. Že dobra dva milijona jih je že bilo samo v elektronski obliki, kar pomeni, da se je njihovo število v primerjavi z letom 2011 več kot podvojilo (+122 %).

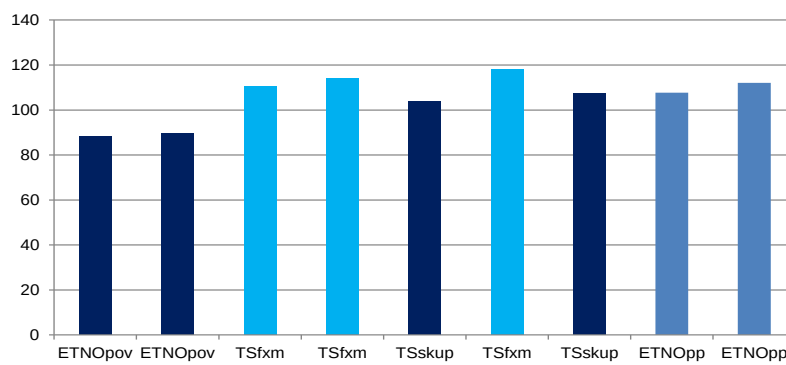
Električna energija

Po podatkih Evropskega združenja telekomunikacijskih operaterjev ETNO predstavlja električna energija okoli dve tretjini vseh energetskih stroškov operaterjev. V primerjavi z letom 2011 smo v Telekomu Slovenije dosegli 3 % nižjo porabo, ki je znašala 77,5 milijonov kWh. V segmentu fiksne govorne telefonije in širokopasovnih storitev je bilo znižanje blizu 4 %. Pomembno je, da smo to dosegli kljub povečani porabi energije za klimatizacijo v juliju in avgustu, saj največji delež porabe, okoli dve petini, prispevajo klimatski sistemi. Za dodatno zmanjševanje stroškov smo začeli tudi s pogajanjem o ugodnejših cenah električne energije v prihodnje. Zaradi organizacijskih sprememb v preteklih letih je v letu 2012 še vedno bolj relevantna primerjava porabe le za fiksni segment.

Poraba električne energije v Telekomu Slovenije (fiksni segment) v milijonih kW

Primerjava porabe električne energije Telekoma Slovenije s povprečjem evropskih operaterjev (ETNO) v kWh na tisoč EUR prihodkov*

*Zaradi primerljivosti med različno velikimi telekomunikacijskimi operaterji so poraba energentov in drugi kazalniki normirani na tisoč evrov prihodka.

Gorivo za vozni park in ogrevanje

Cene **naftnih derivatov** so bile v letu 2012 na najvišjih ravneh, odkar poteka sistematično spremljanje porabe. Kljub povečanju voznega parka za povprečno 61 vozil zaradi postopnega prehoda k integriranemu lastniškemu modelu, ob primerljivi porabi in zmanjšanju emisij, je bil strošek goriva za vozni park 5,8 % višji. Še bolj je porasel strošek goriva za ogrevanje (+10,9 %). Temu je botrovala rast cen energentov, predvsem kurilnega olja, ki ima v Telekomu Slovenije v primerjavi z drugimi operaterji v ETNO večji delež med energetske viri.

Stroški porabe električne energije, goriva, higiene in komunalnih storitev v Telekomu Slovenije (v evrih)

v EUR	2012	2011	2010	Ind. 12/11
Električna energija	8.263.377	8.049.800	9.039.389	103
Gorivo - vozni park	1.505.880	1.423.167	1.344.155	106
Gorivo – ogrevanje	900.869	812.356	843.393	111
Stroški čiščenja in komunalnih storitev	1.502.848	1.646.964	1.940.025	91
Direktni okoljski stroški skupaj	12.172.975	11.932.287	13.166.962	102

Ravnanje z odpadki

S sistematičnimi aktivnostmi v Telekomu Slovenije povečujemo delež ločeno zbranih odpadkov, hkrati pa upada delež mešanih komunalnih odpadkov.

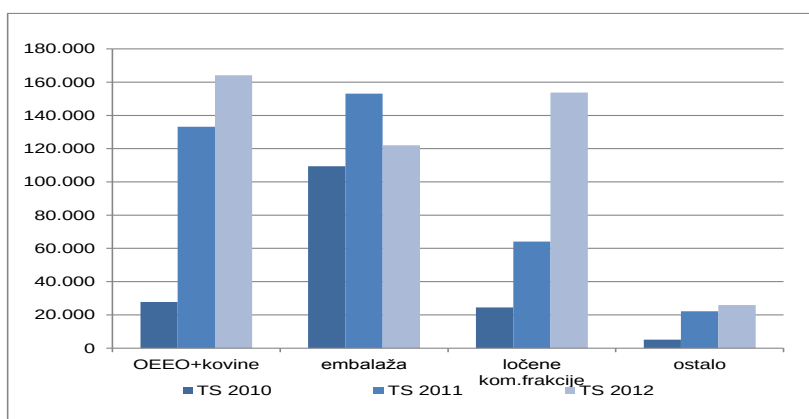
Po teži seveda še naprej prevladujejo gradbeni odpadki, predvsem zaradi zemeljskih izkopov na kabelskih trasah, ki jih za Telekom Slovenije izvaja hčerinska družba GVO. Njihova količina dosega okoli 300 ton letno. Sem niso všteti odpadki od del, ki jih GVO izvaja za druge naročnike. Teh je več kot petkrat toliko. Na količino teh odpadkov, tako kot na količino odpadne embalaže, vplivajo tudi nihanja gospodarske aktivnosti zaradi recesije.

K znatnemu porastu ločeno zbranih frakcij komunalnih odpadkov je prispevalo čiščenje neuporabne opreme oziroma kosovnih odpadkov iz prostorov, ki smo jih pripravljali za oddajo v najem ali za prodajo. Pomembna vrsta odpadkov v telekomunikacijski dejavnosti so tudi kovine in odpadna električna ter elektronska oprema (OEEO).

Z odpadno električno in elektronsko opremo ravnamo skrbno in jo oddajamo v nadaljnjo predelavo pooblaščenim izvajalcem. Zbiranje elektronske opreme je opredeljeno tudi v Splošnih pogojih uporabe elektronskih komunikacijskih storitev Telekoma Slovenije. V matični družbi smo v letu 2012 zbrali dvanajst tisoč odsluženih mobilnih aparatov in jih posredovali v ekološko razgradnjo.

Med odpadke smo prvič oddali več optičnih, kot bakrenih kablov. Optični kabli so razlog za porast ostalih vrst odpadkov, kamor vključujemo različne količinsko manjše vrste odpadkov.

Količine ločeno zbranih odpadkov v Telekomu Slovenije v letu 2012 v kg

Ključni okoljski kazalniki v drugih družbah Skupine Telekom Slovenije

Čeprav matična družba še naprej operativno izvaja večji delež okoljskih storitev za družbe v Sloveniji, tudi hčerinske družbe krepijo odgovornost za svoje okoljske vplive. Družba GVO je sprejela lasten načrt gospodarjenja z odpadki in se vpisala v evidenco prevoznikov odpadkov, zaposleni pa so aktivno sodelovali na okoljskih usposabljanjih. TSmedia je okrepila svojo vpetost v skupne okoljske procese tudi prek sodelovanja na rednih letnih srečanjih s seminarji za vse družbe v Sloveniji. Soline ostajajo simbol ekološke ozaveščenosti in družbene odgovornosti Skupine Telekom Slovenije, zato v nadaljevanju nekoliko več o njihovi dejavnosti.

Soline

Podjetje Soline je po koncesijski pogodbi, sklenjeni z Republiko Slovenijo, upravljavec 650 ha velikega državnega zavarovanega območja Krajinski park Sečoveljske soline (KPSS), v katerem so vsa zemljišča in druge nepremičnine v državni lasti. KPSS je uvrščen na seznam mednarodno pomembnih mokrišč pod okriljem ramsarske konvencije in je del ekološkega omrežja EU Natura 2000. Solinski ekosistem je specifično obalno mokrišče.

Celoten proces pridelave soli sloni na tradicionalnih stoletja starih postopkih in temelji le na sestavinah lokalnega okolja. Uporaba grajene in prometne infrastrukture je omejena na minimum. V procesu pridelave soli ne nastajajo nobeni okolju škodljivi stranski produkti. Podjetje od leta 2005 vzdržuje certifikat o poreklu za svoj vrhunski tradicionalni izdelek z geografskim poreklom.

Raziskave potrjujejo, da proces pridelave soli v prostor ne vnaša invazivnih tujerodnih vrst, njihov obseg in številčnost pa zaenkrat nista tolikšna, da bi to imelo bistvene posledice na ekosisteme in združbe. Kar zadeva število in številčnost vrst v KPSS ugotavljamo rast populacij, kot na primer pri močno ogroženi mali čigri, pri kateri se je število gnezdečih parov v zadnjih letih povečalo z 8 na okoli 60 parov.¹⁶

Kartiranje habitatnih tipov je pokazalo manjše spremembe v zastopanosti in razširjenosti habitatov. Vendar gre za pozitivne spremembe, saj se zaradi obnove tradicionalne solinarske proizvodnje povečuje delež avtohtonih solinskih habitatov na račun nekdanj degradiranih površin. Večje spremembe ekoloških procesov niso bile zaznane.

Ključni upravljavski cilji so zapisani v Načrtu upravljanja za KPSS, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije za obdobje 2011 – 2021 in zajemajo ohranitev mokriščnega značaja solinskega ekosistema, njegove biodiverzitete in ekonomskih ter kulturnih vrednosti območja. To dosežemo z:

- vzdrževanjem solinskega ekosistema,
- ohranjanjem tradicionalnih postopkov pridelave soli in stoletja starih tehnoloških postopkov,
- izvajanjem solinarske dejavnosti, ki je sestavni del ekonomskega razvoja kraja že iz preteklih časov.

Lokalna skupnost je vključena v upravljanje parka prek sodelovanja v Odboru KPSS. Sodelovanje poteka tudi pri organizaciji skupnih dogodkov.

V KPSS ni ogroženih vrst z globalnega seznama ogroženih vrst IUCN. Okoli 20 ptičjih vrst, dve ribi, 4 dvoživke in 1 vrsta plazilca so vključeni v dodatke k Ptičji in Habitatni direktivi EU. Vsaj 45 rastlin je uvrščenih na nacionalni seznam ogroženih rastlinskih vrst. Območje je prepoznano kot eno od dveh, ki sta na državni ravni pomembni za selitev ptic po določilih Ptičje direktive. Še mnogo več vrst pa je na nacionalnih seznamih ogroženih skupin in vrst.

¹⁶ Vir: I. Škornik: Krajinski park Sečoveljske soline, Vrtni akcijski načrt 2012 – 2022, december 2012.

V parku je močno omejen promet z motornimi vozili, dovoljen je le za vozilo, ki skupinsko vozi zaposlene na delo v park. Nadomestilo ga bo vozilo na električni pogon, ki ga bodo uporabljali tudi za prevoz gibalno omejenih obiskovalcev. V prihodnje bodo lahko vstopala v park samo še vozila za nujno pomoč, osnovno vzdrževanje in nekatere druge službe. Z uveljavitvijo naštetih ukrepov se bo delež motornih vozil zmanjšal na 20 % nekdanjega obsega. Na ta način se bo delež izpustov CO₂ zmanjšal za 29,9 ton/leto.

Družbe v jugovzhodni Evropi

Države jugovzhodne Evrope postopoma zaostrejejo okoljske standarde, prav tako pa se soočajo z naraščanjem cen energentov. V družbah Skupine Telekom Slovenije, skladno s strateško usmeritvijo trajnostnega delovanja, uresničujemo načela odgovornega ravnanja z okoljem in energijo. S pomočjo okoljskega in energetskega knjigovodstva ter računovodstva spremljamo kazalnike porabe električne energije in naftnih derivatov. Zaenkrat spremljamo zgolj stroškovni vidik.

Pri razmerju med porabo električne energije in naftnih derivatov za družbi Ipko in Primo je potrebno upoštevati, da, zaradi nezanesljive omrežne napetosti zagotavljamo, velik del električne energije z agregati. Sicer imamo na Kosovu več baznih postaj, ki se napajajo s pomočjo fotovoltaičnih celic in vetrnic.

Pri primerjavah je potrebno upoštevati različne cene energentov, predvsem elektrike na teh trgih. Če po zgledu primerjav ETNO nominiramo stroške energentov na tisoč evrov prihodka, ugotovimo, da je energetska učinkovitost družb Ipko in One nižja kot pri matični družbi, Aneks pa je energetske učinkovitejši. Razlog rasti stroškov energentov je predvsem rast cen naftnih derivatov, ki zaradi uporabe agregatov najbolj prizadene Ipko. Pri Aneksu je potrebno pri indeksu absolutnih vrednosti upoštevati tudi rast obsega poslovanja.

Stroški električne energije v družbah jugovzhodne Evrope

v EUR	2012	2011	Indeks 12/11
One	1.288.020	1.092.957	118
Ipko	1.045.748	891.763	117
Aneks	69.070	55.246	125
Primo	49.448	71.791	69

Stroški goriva v družbah jugovzhodne Evrope

v EUR	2012	2011	Indeks 12/11
One	275.583	221.872	124
Ipko	687.755	675.258	102
Aneks	43.232	39.690	109
Primo	36.592	40.689	90

2.9.2 Sistemi kakovosti

Poleg notranjih presoj in vodstvenih pregledov so zunanje presoje ključni mehanizem neodvisnega preverjanja sistemov kakovostnega vodenja. Večina teh presoj je potekala v zadnjem četrtletju.

Avtenta je bila uspešna na vseh presojah (ISO 9001 in 27001 ter SiHramba.eu), GVO je uspešno preстал zunanjo presajo integriranega sistema ISO 9001 in ISO 14001.

V matični družbi so v teku aktivnosti formalizacije sistema neprekinjenega poslovanja (sedaj nov standard SIST ISO 22301), medtem ko se bodo zahteve priporočil za ravnanje s podatki (SIST IEC ISO 27001) vgrajevale v vse aktivnosti s tega področja. Za formalno certifikacijo se zaenkrat nismo odločili, enako velja tudi za standard za zagotavljanje IKT storitev. SIST IEC ISO 20000. V okviru projekta ravnanja z okoljem in z energijo ISO 50001 je bila izvedena okoljska notranja presoja lokacij v Novem mestu, Krškem, Sevnici ter Kranju in v Škofji Loki. Ob koncu leta smo skladno z usmeritvami AUKN pripravili tudi program usposabljanja internih ocenjevalcev poslovne odličnosti po modelu EFQM, kar bo nadgradnja uvajanja sistemov kakovostnega vodenja po priporočilih ISO v Skupini Telekom Slovenije.

Uprava Telekoma Slovenije je sprejela posodobljen načrt gospodarjenja z odpadki, skladen z novo uredbo. Novosti, kot je npr. enotni vseslovenski elektronski evidenčni list odpadka, bodo zahtevale še intenzivnejšo prenovo celovitega sistema ločenega zbiranja odpadkov po lokacijah. Spodbudno pri tem je, da so izkušnje z obema pogodbenikoma s tega področja dobre.

2.9.3 Kakovost delovanja omrežij in storitev

Za znaten del naših kupcev je bolj od objektivne kakovosti ključno naše obnašanje pri odpravi okvar naprav in sistemov ter napak ljudi. Prvi stik z našimi uporabniki so kontaktni centri, pri katerih smo odzivnost povečali z 74 % na 80 %.

Število klicev v CPU in STPU in odzivnost v Telekomu Slovenije

	Vsi klici		Odgovorjeni klici		Odzivnost		Povprečni čas odziva		Povprečni čas pogovora	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
CPU	1.856.586	2.125.180	1.422.422	1.519.530	77%	72%	1:17	1:07	3:11	3:04
STPU	1.461.147	1.620.171	1.247.673	1.266.999	85%	78%	1:17	1:16	4:34	3:54
Skupaj	3.317.733	3.745.351	2.670.095	2.786.529	80%	74%	1:17	1:11	3:50	3:27

Legenda: CPU – Center za pomoč naročnikom, STPU – Služba za tehnično pomoč uporabnikom

Število zaključenih posegov (incidentov) je bilo v letu 2012 skoraj enako kot leto prej (332.002 zaprtih storitvenih incidentov v primerjavi z 331.310 v letu 2011). Največ posegov je bilo na področju interneta in IPTV, in sicer je njihov delež znašal v letu 2012 59,4 % in v letu 2011 60,2% vseh posegov. Tudi pri motnjah in prekinitvah na sistemih skorajda ni bilo sprememb, pa še te so bile deloma pogojene z nadgradnjo načina spremljanja.

Za sistem spremljanja sistemskih in storitvenih okvar lahko ugotovimo, da metodologija spremljanja ni toliko poenotena, da bi bile primerjave smiselne. To kažejo podatki statistike kontaktnih centrov za 3 največje družbe (TT – trouble ticket).

Število odprtih incidentov okvar

	Število klicev	TT	%
One	1.347.205	39.017	3 %
Ipko	4.554.617	224.078	5 %
TS-STPU	1.461.147	332.002	23 %
TS-skupaj	3.317.733	332.002	10 %

STPU – Služba za tehnično pomoč uporabnikom

Ob upoštevanju lokalnih posebnosti in stopnje zadovoljstva uporabnikov s sedanjo prakso je to eden kazalcev, ki ga bo potrebno spremljati tudi v prihodnje. V pomoč pri delu kontaktnih centrov bo lahko novi evropski standard SIST EN 15838.

Kakovost delovanja storitev in omrežij naših družb na trgih jugovzhodne Evrope je bila stabilna. Med letom smo ugotovili tudi povečane stopnje izkoriščenosti jedrnih omrežij družb Ipko in Aneks. V Aneksu je bilo omrežje do konca leta že nadgrajeno, v Ipku pa bo nadgradnja zaključena v prvem četrtletju 2013. Na agregacijskem segmentu posebnosti ni bilo.

Parametri kakovosti delovanja mobilnih omrežij (delež zavrženih klicev DCR (Drop-call ratio) ter pokrivanje ozemlja (Land coverage LC) in prebivalstva (Population coverage PC) so tako pri Ipko kot pri One pretežno stabilni. Dokazujejo, da so naša omrežja v jugovzhodni Evropi tehnološko enako sodobna kot slovensko.

Parametri kakovosti delovanja mobilnih omrežij

	One		Ipko	
	Letno povprečje	Stanje 31. 12.2012	Letno povprečje	Stanje 31. 12. 2012
GSM DCR	0,47	0,5	0,31	0,3
GSM LC	90,5	90,6	89,3	89,5
GSM PC	99,7	99,7	99,3	99,3
UMTS DCR	0,2	0,22	-	-
UMTS LC	31,2	31,7	-	-
UMTS PC	80,9	81,7	-	-

2.10 Odgovorno varovanje objektov, sistemov, informacij in informacijskih tehnologij

V Skupini Telekom Slovenije nadaljujemo z razvojem in krepitvijo korporativne varnosti, saj se zavedamo zelo dinamičnega okolja in izpostavljenosti različnim oblikam varnostnih tveganj. Varnostna politika je sestavni del naše poslovne politike. Varno delovno okolje ocenujemo kot konkurenčno prednost, h kateri prispevamo vsi zaposleni. Na podlagi sprejetih letnih planov skrbimo predvsem za varnost zaposlenih in za varovanje premoženja družbe, za varnost informacijskih tehnologij in za varovanje poslovnih informacij.

Izvajanje varnostne politike

Krovna varnostna politika je sestavni del vodenja posameznih poslovnih procesov in vodenja družbe kot celote. S kakovostnim izvajanjem področnih varnostnih politik, ki so opredeljene v organizacijskih predpisih, pravilnikih, navodilih in načrtih, smo zagotavljali preventivno delovanje in aktivno odzivnost na varnostne dogodke, ki bi lahko ogrozili naše varno delovno okolje ali celo škodovali našemu poslovanju.

Varovanje objektov in sistemov

Skladno z načrti smo v preteklem letu nadaljevali z opremljanjem objektov s sistemi tehničnega varovanja. Posebno pozornost smo posvetili varovanju pomembnih sistemsko tehnoloških prostorov. S stalnim iskanjem sinergijskih učinkov različnih oblik varovanja smo - skladno s poslovno politiko družbe - racionalno zmanjševali stroške varovanja. Z izobraževanjem zaposlenih smo širili varnostno kulturo, ki vse bolj postaja sestavni del naše poslovne kulture.

Varnost informacij in informacijskih tehnologij

Na področju varnosti informacij in informacijskih tehnologij smo nadaljevali s poenotenjem ukrepov in postopkov, ki temeljijo na ocenah tveganj v posameznih poslovnih procesih. Izboljšali in poenotili smo postopke pri ravnanju z osebnimi podatki in s podatki o telekomunikacijskem prometu. Poseben poudarek smo dali evidentiranju varnostnih tveganj v informacijskih tehnologijah in v zvezi s tem varovanju poslovnih skrivnosti in poslovnih informacij. Nadaljevali smo delo na razvoju koncepta in nadgradnji načrtov neprekinjenega poslovanja, s katerim zagotavljamo pogoje za poslovanje tudi v primeru izrednih razmer.

2.11 Vsebinsko kazalo po smernicah poročanja GRI

Kazalo po GRI G3.1				
	Stopnja poročanja B +		Zunanja preveritev	
STANDARDNA RAZKRITJA 1. DEL: Podatki o organizaciji				
	1. Strategija in analiza			
Razkritje	Opis	Obseg poročanja	Poglavje/stran	Razlogi za opustitev/pojasnila
1.1	Izjava predsednika uprave o pomenu trajnostnega razvoja za organizacijo in strategija.		1.4/str. 11 – 13	
1.2	Opis ključnih vplivov, tveganj in priložnosti.		1.3, 1.4, 1.6/str. 10 – 17, 1.12/str. 38 – 46	
	2. Predstavitev organizacije			
2.1 – 2.4	Ime, blagovne znamke, produkti in storitve.		1.2.1, 1.2.2/str. 5, 2.5.2/str. 61 – 69	
2.3 – 2.5	Organiziranost, sedež, število držav, v katerih organizacija deluje, trgi.		1.2.3/str. 6 Splošni podatki	
2.6	Lastništvo in pravna oblika.		1.11/str. 34, 35	
2.7	Trgi (geografska, sektorska razdelitev in tipi odjemalcev)		1.2.3/str. 6 Pojasnilo 4./str. 141	
2.8	Velikost organizacije		1.1/str. 2 – 4	
2.9	Pomembnejše spremembe glede sestave in lastništva.		1.2.3/str. 7	
2.10	Priznanja in nagrade		1.7/str. 19	
	3. Parametri poročanja			
3.1	Obdobje poročanja.		1.3/str. 10	
3.2 – 3.4	Datum predhodnega poročila, cikel poročanja in kontakti.		1.3/str. 10, Splošni podatki	
3.5 – 3.7	Opredelitev vsebine, meje poročila (države, divizije ...) in posebne omejitve v zvezi z zamejitvijo obsega poročila.		1.3/str. 10	
3.8	Osnove za poročanje o skupnih podvigih, odvisnih družbah (...) in drugih subjektih, ki lahko bistveno vplivajo na primerljivost obdobji in/ali organizacij.		1.3/str. 10 Pojasnilo 2./str. 126 – 130	
3.9	Tehnike pridobivanja podatkov in osnove za izračune.		1.3/str. 10	
3.10-3.11	Razlaga učinkov sprememb podatkov iz preteklih poročil in razlogi zanje, pomembnejše spremembe glede na predhodno obdobje poročanja.		1.3/str. 10	
3.12	Kazalo po smernicah GRI.		2.11/str. 108 - 113	
3.13	Politika in praksa zagotavljanja zunanje preveritve poročila.		1.3/str. 10, 2.12/114	
	4. Upravljanje in zaveze organizacije ter vključevanje deležnikov			
4.1 – 4.3	Upravljalvska struktura.		1.10/str. 23 – 31	Zaradi dvotirnega sistema upravljanja točki 4.2 in 4.3 nista relevantni.
4.4	Mehanizmi za posredovanje priporočil in pobud delničarjev in zaposlenih nadzornemu svetu.		1.10.1/str. 24	
4.5	Povezava med nagrajevanjem članov nadzornega sveta in uprave z uspešnostjo poslovanja.		1.10.1/27, 28 Pojasnilo 32./str. 219	

4.6	Postopki za preprečevanje konflikta interesov.		1.10.1/str. 24	
4.7	Postopki za določanje sestave, kompetenc in strokovnosti članov nadzornega sveta in njegovih komisij.		1.10.1/str. 23 1.10.2/str. 32	
4.8	Interni kodeksi ravnanja, poslanstvo, vrednote.		1.6.1/str. 14 2.8/str. 90	
4.9 – 4.11	Nadzor vodenja družbe z ekonomskega, okoljskega in družbenega vidika poslovanja, samoocena dela nadzornega sveta, previdnostno načelo.		1.9/str. 21 – 22	
4.12 – 4.13	Zaveze zunanjim pobudam, podpora zunanjim iniciativam, članstvo v združenjih.		1.2.4/str. 7 – 8	
4.14 – 4.15	Vključevanje deležnikov, kriteriji za izbor deležnikov, s katerimi je vzpostavljeno sodelovanje.		1.2.5/str. 8, 9	
4.16 – 4.17	Pristopi k vključevanju deležnikov in pogostost sodelovanja po skupinah deležnikov. Ključne teme in vprašanja, izpostavljena v procesu sodelovanja z deležniki ter odziv organizacije nanje (tudi prek poročanja):		1.2.5/str. 8, 9	

STANDARDNA RAZKRITJA 2. DEL: Upravljalski pristopi (DMAs)

G3.1 DMAs	Razkritje	Obseg poročanja	Sklic (stran)	Razlogi za opustitev/pojasnila
DMA EC	Ekonomsko poslovanje.		1.6/str. 14 – 17	
	Prisotnost na trgih.		2.5.7/str. 76, 77, 2.8.1/90	
	Posredni ekonomski učinki.		1.6/str. 13 – 15	
DMA EN	Energija. Biodiverziteta. Emisije, odpadki. Produkti in storitve. Skladnost poslovanja. Prevozi.		2.9/str. 99	Vključeni so le bistveni vidiki.
DMA LA	Zaposlovanje.		1.6.1/str. 14	Vključeni so le bistveni vidiki.
	Odnosi zaposleni/management.		2.8.1/str. 90	
	Zdravje in varstvo pri delu.		2.8.8/str. 95	
	Izobraževanje.		2.8.3/str. 92	
	Različnost in enake možnosti.		2.8.1/str. 90	
	Enakovredno nagrajevanje moških in žensk.		2.8.1/str. 90	
DMA HR	Prakse nabave in investiranja, nediskriminacija, svoboda združevanja in kolektivnih pogajanj, otroško in prisilno delo, varnostne prakse, preverjanje uresničevanja politik, korektivni ukrepi.		2.8.1/str. 90	
DMA SO	Lokalne skupnosti. Korupcija. Javne politike.		2.8.1/str. 90	
	Varstvo konkurence.		2.4.4/str. 55 – 67	
	Skladnost poslovanja (zakonodaja, regulativa).		1.4/str. 12	
DMA PR	Zdravje in varstvo potrošnikov.		1.12.2/str. 40,41	
	Označevanje produktov in storitev.		1.12.2/str. 40,41, 2.5.4/str. 73, 74	

	Tržno komuniciranje.		2.5.6/str. 75	
	Varstvo osebnih podatkov.		2.8.1/str. 90, 2.10/str. 107	
	Skladnost poslovanja.		1.4/str. 12	
STANDARDNA RAZKRITJA 3. DEL: Kazalniki poslovanja				
Ekonomski kazalniki				
	Kazalniki ekonomskega učinka			
EC1	Neposredno ustvarjena in distribuirana ekonomska vrednost, prihodki, stroški dela in druga nadomestila zaposlenim, donacije in druga vlaganja v skupnost, izplačila delničarjem.	v celoti	1.1/str. 1 – 4, 2.1/str. 46 – 47, 2.7/str. 87, Pojasnilo 8./str. 145	
EC3	Obveznosti iz pokojninskega načrta.	v celoti	2.8.2/str. 90 2.8.3/str. 93	
EC4	Pomembnejše prejete državne pomoči.	v celoti	2.8.3/str. 94 Pojasnilo 6./str. 145	
EC8	Razvoj in vpliv komercialnih, stvarnih ali pro-bono infrastrukturnih naložb v javno korist.	v celoti	2.3/str. 50, 2.6.2/str. 80 – 83	
Okoljski kazalniki				
	Energija			
EN3	Neposredna poraba energije iz primarnih virov (goriva).	delno	2.9.1/str. 100, 103, 105	O porabi goriva poročamo stroškovno.
EN4	Posredna poraba energije iz primarnih virov (el. energija).	delno	2.9.1/ str. 100, 102, 103, 105, 2.6.3/str. 85	Način zajema še ne zagotavlja vodenja ustreznih in primerljivih podatkov o proizvodnih virih.
EN5	Energetski prihranki zaradi izboljšane energetske učinkovitosti.	delno	2.9, 2.9.1/str. 99, 100	Način zajema podatkov še ne omogoča natančnega kvantitativnega izračuna prihrankov.
EN6	Pobude za zagotovitev energetske učinkovitosti ali na obnovljivih virih energije temelječih produktov in storitev ter doseženo zmanjšanje porabe energije.	delno	2.9, 2.9.1/str. 99, 100	Glej pojasnilo pri EN5.
EN7	Pobude za znižanje posredne porabe energije in doseženo zmanjšanje.	delno	2.9.1/str. 100	Glej pojasnilo pri EN5.
	Biodiverziteta			
EN11	Lokacija in velikost zemljišča, ki ga podjetje upravlja in se nahaja na zaščitene naravovarstvenih območjih.	v celoti	2.9.1/str. 104	
EN14	Strategije, aktualne dejavnosti in prihodnji načrti za upravljanje vplivov na biodiverziteto.	v celoti	2.9.1/str. 104	
EN15	Število vrst z rdečega seznama IUCN in nacionalnega seznama zaščitene vrste, ki živijo na območjih vpliva dejavnosti podjetja.	v celoti	2.9./str. 104	
	Emisije, odpadne vode in odpadki			

EN18	Pobude za znižanje emisij toplogrednih plinov in doseženo zmanjšanje.	delno	2.9, 2.9.1/str. 99 – 101	Kvantitativnih meritev še nismo izvajali.
EN22	Celotna količina odpadkov po vrsti odpadkov in načinu odstranjevanja.	delno	2.9.1/str. 103, 104	Niso vključeni kvantitativni podatki o načinih odstranjevanja.
Proizvodi in storitve				
EN26	Pobude za zmanjšanje okoljskih vplivov proizvodov in storitev ter doseženo zmanjšanje.	delno	2.9.1/ str. 100, 101	Način zbiranja podatkov še ne omogoča natančnega kvantitativnega izračuna prihrankov.
Skladnost s predpisi				
EN28	Vrednost glob in število nefinančnih sankcij zaradi nespoštovanja okoljskih predpisov.	v celoti	2.9/str. 100	
Transport				
EN29	Pomembnejši vplivi na okolje zaradi prevozov v okviru dejavnosti.	delno	2.9.1/str. 100, 101, 103	Celovitih meritev emisij v zrak še nismo izvajali.
Družbeni kazalniki: delovne prakse in dostojno delo				
Zaposlovanje				
LA1	Število zaposlenih po načinu zaposlitve, pogodbi, regiji in po spolu.	v celoti	2.8.2/str. 90, 91	
LA2	Število in delež novih zaposlenih ter fluktuacija.	delno	2.8.2/str. 90 – 92	Podatkov ne prikazujemo po starostnih skupinah in po spolu.
LA15	Vrnitev na delo in stopnja zadržanja zaposlenih po koriščenju starševskega dopusta (po spolu).	v celoti	2.8.9/str. 96	
Odnosi med zaposlenimi in vodstvom				
LA4	Delež zaposlenih po kolektivni pogodbi.	v celoti	2.8.2/str. 90	
Varstvo in zdravje pri delu				
LA7	Stopnja poškodb pri delu, poklicnih obolenj in izgubljenih dni; absentizem.	delno	2.8.8/str. 96	Poročanje se nanaša na število primerov.
LA9	Vključenost področja zdravja in varstva pri delu v formalne pogodbe s sindikati (kolektivna pogodba).	v celoti	2.8.8/str. 95	
Izobraževanje				
LA10	Povprečno število ur izobraževanja po zaposlenem, po spolu in po kategorijah zaposlenih.	delno	2.8.3/str. 95	Vzrok za izobraževanje je zgolj potreba glede na delovno mesto.
LA11	Programi za usposabljanje in vseživljenjsko učenje.	v celoti	2.8.2/str. 91, 2.8.3/str. 92, 93	
LA12	Delež zaposlenih, ki so vključeni v redne preglede uspešnosti in razvoja poklicne kariere po spolu.	v celoti	2.8.4/str. 94	
Družbeni kazalniki: človekove pravice				
HR4	Število primerov diskriminacije in ukrepi za njeno odpravo.	v celoti	2.8.1/str. 90	
HR6	Dejavnosti in pomembnejši dobavitelji, pri katerih je bilo	v celoti	2.8.1/str. 90	

	prepoznano pomembnejše tveganje za kršitve s področja otroškega dela in sprejeti ukrepi.			
HR7	Dejavnosti in pomembnejši dobavitelji, pri katerih je bilo prepoznano pomembnejše tveganje za kršitve s področja prisilnega dela in sprejeti ukrepi.	v celoti	2.8.1/str. 90	
Družbeni kazalniki: družba				
SO7	Varstvo konkurence.	v celoti	2.4.4/str. 55 – 57	
SO10	Preventiva in ukrepi za omejevanje vplivov pri dejavnostih s potencialnimi ali obstoječimi negativnimi vplivi na lokalno skupnost.	v celoti	2.8.1/str. 86	
Družbeni kazalniki: odgovornost za proizvode				
PR5	Praksa ugotavljanja zadovoljstva uporabnikov.	delno	2.5.5/str. 75	O kvantitativnih podatkih navzven ne poročamo.
PR6	Programi za spoštovanje pravil, standardov in kodeksov s področja tržnega komuniciranja, vključno z oglaševanjem, promocijami in sponzorstvi.	v celoti	2.5.6/str. 76	
PR7	Število kršitev zaradi neskladnosti z regulativo in s kodeksi na področju tržnega komuniciranja, vključno z oglaševanjem, promocijami in sponzorstvi, po vrstah kršitev in izidih postopkov.	v celoti	2.5.6/str. 76	
PR9	Vrednost denarnih glob zaradi neskladnosti z zakonodajo in regulativo v zvezi z zagotavljanjem in uporabo produktov in storitev.	v celoti	2.5.6/str. 76	
Specifični sektorski kazalniki (telekomunikacije)				
Notranje delovanje				
IO1	Infrastrukturalne investicije v telekomunikacijsko omrežje po regijah.	v celoti	2.3/str. 50, 2.6/str. 79 – 83	
IO3	Ukrepi za zdravje in varnost terenskega osebja.	v celoti	2.8.8/str. 95 – 96	
Zagotavljanje dostopa do IKT produktov in storitev				
PA1	Politike in prakse zagotavljanja dostopa do telekomunikacijske infrastrukture, produktov in storitev prebivalcem oddaljenih in manj naseljenih območij.	v celoti	2.5.4/str. 74, 75, 2.9.3/str. 106	
PA2	Politike in prakse za premagovanje ovir pri dostopu in uporabi telekomunikacijskih produktov in storitev v zvezi z jezikom, kulturo, nepismenostjo, pomanjkljivo izobrazbo, prihodki, posebnimi potrebami in starostjo.	v celoti	2.5.4/str. 74, 75 2.6.2.1/str. 82	
PA3	Politike in prakse zagotavljanja razpoložljivosti in zanesljivosti telekomunikacijskih produktov in storitev.	v celoti	2.9.3/str. 106	
PA4	Kvantitativna raven	v celoti	2.5.1/str. 58 – 61,	

	razpoložljivosti telekomunikacijskih produktov in storitev na območjih delovanja.		2.5.3/str. 69, 2.6.2.1/str. 82 2.9.3/str. 106	
PA6	Programi za zagotavljanje in vzdrževanje telekomunikacijskih povezav in storitev in izrednih razmerah in v primeru naravnih katastrof.		2.6.2.1/str. 80 – 82 2.9.3/str. 106	
PA8	Politike in prakse komuniciranja z javnostmi o vsebinah, povezanih z EMS.	v celoti	2.6.2.2/str. 83	
PA10	Pobude za zagotavljanje preglednosti stroškov in tarif.	v celoti	2.5.4/str. 74, 2.6.2.1/86, 87	
	Tehnološke aplikacije			
TA2	Primeri telekomunikacijskih produktov, storitev in aplikacij, ki lahko nadomestijo neko fizično obliko uporabe (npr. telefonski imenik na spletu, videokonference ipd.)	v celoti	2.5.3/str. 70 – 74	

2.12 Izjava o preveritvi poročanja o trajnostnem razvoju

Izjava o preverjanju trajnostnega poročila

Namen in obseg preveritve

Na zahtevo družbe Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, Slovenija smo na osnovi smernic za trajnostno poročanje (Sustainability Reporting Guidelines) GRI verzija 3.1, 2011 opravili neodvisno preverjanje trajnostnega poročila, ki je integrirano v Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d., za leto 2012. Pobudo za preveritev poročila je družba dala prostovoljno. Preverjali smo, ali so dejstva in podatki, navedeni v poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje na področju trajnostnega razvoja družbe in skupine.

Omejitve

Trajnostno poročilo se nanaša na matično družbo Telekom Slovenije, d. d. in Skupino Telekom Slovenije. Ker se konkretni rezultati kazalnikov ne nanašajo na vse članice skupine, so v poglavju 1.3 opredeljene meje poročanja. Poleg poročanja na ravni skupine in matične družbe je poročanje o trajnostnem razvoju omejeno na družbe v Sloveniji (GVO, d. o. o., Avtenta, d. o. o., TSmedia, d. o. o. in Soline Pridelava soli d. o. o.) ter družbi ONE DOOEL Skopje (Makedonija) in IPKO Telecommunications d. o. o. (Kosovo).

Iz Vsebinskega kazala po smernicah poročanja GRI je razvidno vključevanje zahtev glede strategije in analiz, predstavitev organizacije, parametrov poročanja, upravljanja in zavez družbe ter vključevanja deležnikov, upravljaljskih pristopov ter kazalnikov poslovanja. Na pobudo preveriteljev je družba v času preverjanja izboljšala sklicevanje na ustrezne vsebine. Tako so sedaj nekatera razkritja razdeljena na več področk.

Metodologija preveritve

Preverjanje je zajemalo pregled trajnostnega poročila v letnem poročilu družbe in skupine, razgovor z odgovornimi predstavniki družbe ter preverjanje dokumentacije, navedb v poročilu in delovanja sistema vodenja v praksi na sedežu družbe. Podatkov in revidirani bilanci stanja nismo ponovno preverjali.

Odgovornost

Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d. d. in Skupine Telekom Slovenije je odgovorno za informacije, predstavljene v poročilu in določanje meril za ocenjevanje. Odgovorno je tudi za zbiranje, razvrščanje in overjanje podatkov ter poročanje. SIQ in njegovi predstavniki niso sodelovali pri obdelavi in prikazu podatkov v poročilu. Predstavniki SIQ so odgovorni za neodvisno preverjanje skladnosti poročila s smernicami GRI in dejanskim stanjem ter za pripravo mnenja o trajnostnem poročilu.

Neodvisnost

SIQ je strokovna, neodvisna in nepristranska institucija, ki nudi celovite rešitve s področja preskušanja in certificiranja proizvodov, ocenjevanja sistemov vodenja, meroslovja in izobraževanja. Mednarodno veljavnost in visoko strokovno raven našega dela potrjujejo številne akreditacije in članstva v mednarodnih certifikacijskih shemah in združenjih. Preveritelja, ki sta izvedla preverjanje, sta registrirana presojevalca za sisteme vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem oziroma EMAS ter vodenja varnosti in zdravja pri delu.

Ugotovitve

Preveritelja sva skrbno preverila upoštevanje smernic in načel poročanja ter obvezna razkritja smernic GRI za izbrano raven B+. Trajnosten razvoj je v Strateškem poslovnem načrtu Skupine Telekom Slovenije do leta 2016, sprejetem maja leta 2012, opredeljen kot sestavni del strategije. Skladno z načeli trajnostnega razvoja v skupini razvijajo dolgoročno vzdržno poslovanje in odgovorno upravljanje ekonomske, družbene ter okoljske vplive svojega delovanja. Med projekti iz leta 2012 izpostavljamo aktivnosti za vzpostavitev sistema upravljanja z energijo po določilih standarda ISO 50001 in nadaljevanje projekta zmanjševanja porabe različnih energentov. Družba je v poročilo vključila skupaj petinštirideset kazalnikov, od tega štiri ekonomske kazalnike, trinajst okoljskih kazalnikov, devet kazalnikov s področja delovnih praks in dostojnega dela, tri kazalnike s področja človekovih pravic, dva kazalnika s področja družbe, štiri kazalnike s področja odgovornosti za proizvode ter deset kazalnikov iz nabora sektorskih smernic za telekomunikacije. Razkriti pristopi vodstva in rezultati kazalnikov uspešnosti potrjujejo trajnostno naravnost vodenja družbe in skupine. Na podlagi ugotovitev izjavljamo, da so dejstva in podatki, navedeni v trajnostnem poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje sistemov vodenja in trajnostnega delovanja družbe Telekom Slovenije, d. d. in Skupine Telekom Slovenije. Trajnosten poročilo kot integralni del Letnega poročila Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d., za leto 2012 ustreza zahtevam smernic trajnostnega poročanja GRI verzija 3.1, 2011, raven B+.

Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d. d. z odločitvijo o zunanjem neodvisnem preverjanju trajnostnega poročila v Sloveniji in v državah, v katerih je skupina prisotna, širi zavedanje o pomenu trajnostnega razvoja in prispeva k uveljavljanju mednarodno primerljivih dobrih praks na področju preverjanja poročanja o trajnostnem razvoju.

Priporočila

Med preverjanjem smo prepoznali nekaj priložnosti za izboljšanje delovanja in poročanja na področju trajnostnega razvoja. Posebej izpostavljamo priporočila za bolj pregleden prikaz rezultatov in trendov družb Skupine Telekom Slovenije, ki sodijo v obseg poročanja, pa tudi večje vključevanje deležnikov v sistem trajnostnega razvoja.

Za in v imenu SIQ

Ana Pribacković Borštnik
Ocenjevanje sistemov vodenja

Ljubljana, 18.4.2013

Igor Bizjak

Odpiramo prihodnost.

Že Leonardo da Vinci je imel vizijo, da bi izdelal helikopter. A čeprav je videl daleč, mu prihodnosti ni bilo dano zgraditi. Kot Leonardo se počuti tudi marsikdo od nas, ki čuti, da za njegove ideje ni posluha in pogojev. V Skupini Telekom Slovenije se dobro zavedamo, da prihodnost raste le iz sodelovanja. Zato smo leta 2012 vstopili v izgradnjo celovitega brezžičnega omrežja na območju Mestne občine Ljubljana. S tem velikim projektom želimo skupaj s partnerji prestolnici odpreti pot v prihodnost in ji pomagati, da zraste v zares digitalno mesto.

Kazalo vsebine računovodskega poročila

3	RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2012	118
3.1	Uvodna pojasnila.....	118
3.2	Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije	119
3.2.1	Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije	119
3.2.2	Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom	126
1.	Poročevalska družba.....	126
2.	Podlaga za sestavo.....	126
3.	Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	130
4.	Poročanje po segmentih	141
5.	Čisti prihodki od prodaje.....	144
6.	Drugi prihodki od poslovanja.....	145
7.	Stroški storitev.....	145
8.	Stroški dela	145
9.	Drugi odhodki poslovanja.....	146
10.	Finančni prihodki in finančni odhodki	147
11.	Davek iz dobička	148
12.	Dobiček na delnico	149
13.	Neopredmetena sredstva.....	149
14.	Opredmetena osnovna sredstva	151
15.	Naložbe v skupne podvige.....	153
16.	Druge finančne naložbe	154
17.	Ostala dolgoročna sredstva	156
18.	Naložbene nepremičnine	156
19.	Odložene terjatve in obveznosti za davek	157
20.	Sredstva za odtujitev.....	157
21.	Zaloge	157
22.	Poslovne in druge terjatve	158
23.	Kratkoročne finančne naložbe	159
24.	Denar in denarni ustrezniki	159
25.	Kapital in rezerve	160
26.	Dolgoročno odloženi prihodki.....	163
27.	Rezervacije	163
28.	Prejeta posojila.....	164
29.	Druge dolgoročne finančne obveznosti.....	165
30.	Poslovne in druge obveznosti	165
31.	Druge kratkoročne finančne obveznosti.....	166
32.	Kratkoročno odloženi prihodki.....	166
33.	Potencialne in prevzete obveznosti	166
34.	Posli s povezanimi strankami.....	168
35.	Upravljanje finančnih tveganj	169
36.	Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in številok	172
37.	Stroški revizorja.....	173
38.	Dogodki po datumu bilance	173
3.2.3	Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije.....	175
3.3	Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.	176
3.3.1	Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.	176
3.3.2	Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d., in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d. d.....	183
1.	Splošno o družbi	183
2.	Podlaga za sestavo.....	183
3.	Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev	184
4.	Čisti prihodki od prodaje.....	194
5.	Drugi prihodki od poslovanja.....	195
6.	Stroški storitev.....	195
7.	Stroški dela	195

8.	Drugi odhodki poslovanja.....	196
9.	Finančni prihodki in finančni odhodki	196
10.	Davek iz dobička	197
11.	Neopredmetena sredstva.....	198
12.	Opredmetena osnovna sredstva	199
13.	Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige.....	202
14.	Druge finančne naložbe	206
15.	Ostala dolgoročna sredstva	208
16.	Naložbene nepremičnine	208
17.	Odložene terjatve in obveznosti za davek	209
18.	Sredstva za odtujitev	209
19.	Zaloge	209
20.	Poslovne in druge terjatve	210
21.	Kratkoročne finančne naložbe	211
22.	Denar in denarni ustrezniki	211
23.	Kapital in rezerve	212
24.	Dolgoročno odloženi prihodki.....	214
25.	Rezervacije	215
26.	Prejeta posojila.....	216
27.	Druge dolgoročne finančne obveznosti.....	217
28.	Poslovne in druge obveznosti	217
29.	Druge kratkoročne finančne obveznosti.....	217
30.	Kratkoročno odloženi prihodki.....	217
31.	Potencialne in prevzete obveznosti	218
32.	Posli s povezanimi strankami.....	219
33.	Stroški revizorja.....	223
34.	Upravljanje finančnih tveganj	223
35.	Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in številok	225
36.	Dogodki po dnevu bilance.....	226
3.3.3	Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d.d.....	228

3 RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE TELEKOM SLOVENIJE IN DRUŽBE TELEKOM SLOVENIJE, D. D., ZA LETO 2012

3.1 Uvodna pojasnila

Računovodsko poročilo poleg uvodnih pojasnil sestavljata dve vsebinsko zaokroženi poglavji, in sicer:

- Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije in
- Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.

Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije in Telekoma Slovenije, d. d., je pripravljeno v skladu z veljavno zakonodajo in z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU (v nadaljevanju MSRP).

Revizijska družba KPMG SLOVENIJA, d. o. o., je revidirala oba sklopa računovodskih poročil in za vsakega od njiju izdala ločeno mnenje, ki je priloženo k vsakemu od obeh poročil.

3.2 Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije

3.2.1 Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije

Uskupinjeni izkaz poslovnega izida za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	2012	2011
Čisti prihodki od prodaje	5	785.123	815.085
Drugi prihodki od poslovanja	6	7.934	9.422
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov		4.803	4.964
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		-50.169	-50.358
Stroški materiala		-21.921	-16.715
Stroški storitev	7	-320.915	-323.815
Stroški dela	8	-157.213	-150.160
Amortizacija	13, 14, 18	-179.032	-192.366
Drugi odhodki poslovanja	9	-6.079	-32.807
Skupaj odhodki poslovanja		-735.329	-766.221
Dobiček iz poslovanja		62.531	63.250
Finančni prihodki	10	8.022	10.074
Finančni odhodki	10	-24.291	-24.506
Dobiček pred obdavčitvijo		46.262	48.818
Davek iz dobička	11	-2.575	-14.807
Čisti dobiček poslovnega leta		43.687	34.011
Dobiček na delnico - osnovni in popravljeni v EUR	12	6,72	5,23

Uskupinjeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	2012	2011
Čisti dobiček obdobja		43.687	34.011
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo		405	-2.182
Odloženi davek	11	-61	436
Prerazvrstitev prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v poslovni izid		-371	0
Odloženi davek od prerazvrstitve prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v poslovni izid	11	56	0
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v neto znesku		29	-1.746
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev		-2.304	0
Odloženi davek od spremembe prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	11	345	0
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev v neto znesku		-1.959	0
Prevedbene rezerve		783	-2.321
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta		-1.147	-4.067
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		42.540	29.944

Uskupinjena bilanca stanja na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	2012	2011
SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	13	148.955	157.418
Opredmetena osnovna sredstva	14	937.340	994.438
Naložbe v skupne podvige	15	42.914	42.225
Druge finančne naložbe	16	8.891	9.837
Ostala dolgoročna sredstva	17	18.107	27.324
Naložbene nepremičnine	18	6.378	6.463
Odložene terjatve za davek	19	21.238	22.561
Skupaj dolgoročna sredstva		1.183.823	1.260.266
Sredstva za odtujitev	20	3.846	4.485
Zaloge	21	22.628	22.787
Poslovne in druge terjatve	22	220.993	202.268
Terjatve za davek iz dobička		17.566	2.659
Kratkoročne finančne naložbe	23	61.807	21.584
Denar in denarni ustrezniki	24	44.074	61.265
Skupaj kratkoročna sredstva		370.914	315.048
Skupaj sredstva		1.554.737	1.575.314

Uskupinjena bilanca stanja na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	2012	2011
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	25	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	25	139.108	137.609
Rezerve iz dobička	25	254.021	229.309
<i>Zakonske rezerve</i>		51.619	51.663
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>		3.671	3.671
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>		-3.671	-3.671
<i>Statutarne rezerve</i>		55.269	54.854
<i>Druge rezerve iz dobička</i>		147.133	122.792
Zadržani čisti poslovni izid		79.379	103.699
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>		60.166	80.356
<i>Poslovni izid tekočega leta</i>		19.213	23.343
Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	25	70.642	73.846
Prevrednotovalne rezerve za finančne instrumente	25	611	187
Prevedbene rezerve	25	-1.765	-2.096
Skupaj kapital in rezerve		814.717	815.275
Dolgoročno odloženi prihodki	26	7.747	8.579
Rezervacije	27	45.706	45.619
Dolgoročne poslovne obveznosti		210	286
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	28	92.534	127.896
Druge dolgoročne finančne obveznosti	29	315.278	308.484
Odložene obveznosti za davek	19	6.609	9.785
Skupaj dolgoročne obveznosti		468.084	500.649
Poslovne in druge obveznosti	30	193.030	155.692
Obveznost za davek iz dobička		230	35
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	28	35.284	35.580
Druge kratkoročne finančne obveznosti	31	8.834	16.508
Kratkoročno odloženi prihodki	32	10.621	24.010
Vnaprej vračunani stroški in odhodki		23.937	27.565
Skupaj kratkoročne obveznosti		271.936	259.390
Skupaj obveznosti		740.020	760.039
Skupaj kapital in obveznosti		1.554.737	1.575.314

Uskupinjen izkaz gibanja kapitala za leto, ki se je končalo 31. 12. 2012¹

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v neto znesku	Prevedbena rezerva	Skupaj kapital večinskega lastnika
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička					
Stanje 1. 1. 2012	272.721	137.609	51.663	3.671	-3.671	54.854	122.792	103.699	73.846	187	-2.096	815.275
Čisti poslovni izid obdobja								43.687				43.687
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja									-1.959	29	783	-1.147
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	43.687	-1.959	29	783	42.540
Izplačilo dividend								-45.538				-45.538
Transakcije z lastniki		0	0	0	0	0	0	-45.538	0	0	0	-45.538
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve		1.499						2.249	-3.657	361	-452	0
Prenos na rezerve po sklepu uprave			-44			415	24.341	-24.712				0
Drugo								-6	2.412	34		2.440
Stanje 31. 12. 2012	272.721	139.108	51.619	3.671	-3.671	55.269	147.133	79.379	70.642	611	-1.765	814.717

¹ Več v pojasnilu 25.

Uskupinjen izkaz gibanja kapitala za leto, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v neto znesku	Prevedbena rezerva	Skupaj kapital večinskega lastnika
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička					
Stanje 1. 1. 2011	272.721	135.831	51.464	3.671	-3.671	54.571	112.083	102.287	76.513	2.117	225	807.812
Čisti poslovni izid obdobja								34.011				34.011
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja										-1.746	-2.321	-4.067
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	34.011	0	-1.746	-2.321	29.944
Izplačilo dividend								-22.336				-22.336
Transakcije z lastniki		0	0	0	0	0	0	-22.336	0	0	0	-22.336
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve		1.771						1.149	-2.736	-184		0
Prenos na rezerve iz dobička po sklepu uprave		7	199			283	10.707	-11.196				0
Drugo							2	-216	69			-145
Stanje 31. 12. 2011	272.721	137.609	51.663	3.671	-3.671	54.854	122.792	103.699	73.846	187	-2.096	815.275

Uskupinjeni izkaz denarnih tokov za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Opomba	2012	2011
Denarni tokovi pri poslovanju			
Čisti dobiček pred obdavčitvijo		46.262	48.818
Prilagoditve za:			
Amortizacijo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	13, 14, 18	179.032	192.366
Slabitve in odpisi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev		6.600	3.930
Dobiček/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		-983	-1.318
Finančni prihodki	10	-8.022	-10.074
Finančni odhodki	10	24.291	24.506
Spremembo sredstev za odtujitev	20	639	1.203
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	22	-18.725	-5.544
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev		9.218	-2.733
Spremembo zalog	21	159	-1.832
Spremembo rezervacij	27	87	7.805
Spremembo dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	26, 32	-14.221	127
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		-3.628	1.922
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti		40.481	5.678
Plačani davek iz dobička		-15.644	-23.201
Čista denarna sredstva iz poslovanja		245.546	241.653
Denarni tokovi iz naložbenja			
Prejemki pri naložbenju		40.026	28.614
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		994	2.717
Prejete dividende		4.186	4.389
Prejete obresti		3.792	2.119
Odtujitev dolgoročnih finančnih naložb		3.912	0
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		27.142	19.389
Izdatki pri naložbenju		-203.672	-119.910
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-100.342	-78.718
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-27.749	-16.841
Nakup finančnih naložb		-64.707	-24.351
Finančne naložbe v obliki danih posojil		-10.874	0
Čista denarna sredstva, porabljena pri naložbenju		-163.646	-91.296
Denarni tokovi iz financiranja			
Prejemki pri financiranju		390	258
Vplačani kapital		390	120
Prejeta dolgoročna posojila		0	88
Prejeta kratkoročna posojila		0	50
Izdatki pri financiranju		-99.481	-136.076
Odplačila kratkoročnih posojil		0	-1.567
Odplačila dolgoročnih posojil		-35.582	-91.674
Plačane obresti		-18.426	-20.741
Izplačilo dividend		-45.473	-22.094
Čista denarna sredstva, porabljena pri financiranju		-99.091	-135.818
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		-17.191	14.539
Končno stanje denarnih sredstev	24	44.074	61.265
Začetno stanje denarnih sredstev	24	61.265	46.726

3.2.2 Pojasnila k uskupinjenim računovodskim izkazom

1. Poročevalska družba

Telekom Slovenije, d. d. (v nadaljevanju »Telekom Slovenije« ali »družba«) in njene odvisne in skupaj obvladovane družbe predstavljajo Skupino Telekom Slovenije (v nadaljevanju »skupina« ali »Skupina Telekom Slovenije«).

Telekom Slovenije je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija, ustanovljena in delujoča v Sloveniji. Delnice matične družbe so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

Na dan 31. 12. 2012 ima Republika Slovenija 4.087.569 delnic oziroma 62,54 % delež v družbi Telekom Slovenije.

Glavna dejavnost skupine je ponujanje telekomunikacijskih storitev in izdelkov, v okviru katerih nudimo fiksne in mobilne storitve, internet in televizijo, gradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, sistemske integracije poslovnih komunikacij, digitalne vsebine in oglaševanje. Odlikujejo nas zanesljivo in kakovostno omrežje ter sodobne, raznolike in k uporabniku naravnane storitve, ki jih nenehno dopolnjujemo in razvijamo.

2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Priloženi uskupinjeni računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), kot jih je sprejela EU ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP).

Skupinske računovodske izkaze je odobrila uprava dne 26.03.2013.

b. Odvisne in skupaj obvladovane družbe

Skupino Telekom Slovenije sestavljajo matična družba Telekom Slovenije in naslednje odvisne ter skupaj obvladovane družbe oziroma skupine:

ODVISNE DRUŽBE

	Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Vrednost kapitala na dan 31. 12.	
								2012	2011
SLOVENIJA									
1	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem kabelskem omrežju	18 %	100 %	100 %	15.237	12.194
2	AVTENTA, napredne poslovne rešitve, d.o.o.	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	sistemski integrator	18 %	100 %	100 %	5.996	2.612
3	TSmedia, medijske vsebine in storitve, d.o.o.	Cigaletova 15, Ljubljana	Slovenija	multimedijske in internetne vsebine	18 %	100 %	100 %	9.236	8.007
4	SOLINE Pridelava soli d.o.o.	Seča 115, Portorož	Slovenija	pridelava soli ter ohranjanje in upravljanje krajinskega parka	18 %	100 %	100%	4.808	4.641
TUJINA									
5	IPKO Telecommunications d.o.o.	Lagija Ulpiana, Rruga "Zija Shemsiu", nr 34, Prishtine	Kosovo	telekomunikacijske storitve	10 %	93 %	93 %	4.586	6.377
6	ANEKS d.o.o. Banja Luka	Majke Jugovića 25, Banja Luka	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	70 %	9.228	7.666
7	ONE DOOEL Skopje	Bul. Kuzman Josifovski Pitu 15, Skopje	Makedonija	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	28.354	34.612
8	PRIMO Communications d. o. o.	Autostrada Tiranë-Durrës, km 1, Komuna Kashar, Tirana Albanija	Albanija	internetne storitve	10 %	100 %	100 %	-1.296	97
9	DIGI PLUS MULTIMEDIA Društvo za telekomunikaciski uslugi DOOEL Skopje	Bul. Partizanski odredi, no. 70, DTC Aluminka, Skopje	Makedonija	storitve digitalne televizije	10 %	100 %	100 %	249	274
10	SIOL d.o.o.	Margaretska 3, Zagreb	Hrvaška	telekomunikacijske storitve	20 %	100 %	100 %	597	589
11	SiOL d. o. o. društvo za pružanje telekomunikacijskih usluga, Sarajevo	Tešanjaska ulica 24 a, Sarajevo	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	1.659	1.504
12	DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE "SIOL" DOO PODGORICA	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br.106, Podgorica	Črna Gora	telekomunikacijske storitve	9 %	100 %	100 %	2.365	326

SKUPAJ OBVLADOVANE DRUŽBE

	Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Vrednost kapitala na dan 31. 12.	
								2012	2011
1.	M-PAY, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino d.o.o.	Ul. Vita Kraigherja 3, MARIBOR	Slovenija	obdelava mobilnih plačil	18 %	50 %	50 %	197	185
2.	Gibtelecom Limited	15/21 John Mackintosh Square, Gibraltar	Gibraltar	telekomunikacijske storitve	20 %	50 %	50 %	34.047	35.138

Družba Telekom Slovenije je z manjšinskima lastnikoma družbe Primo Communications v decembru 2012 podpisala pogodbi o odkupu 25 % deleža v družbi. Z vpisom prenosa deleža v poslovni register v Tirani je postal Telekom Slovenije 100 % družbenik te družbe.

Telekom Slovenije je v decembru 2012 podpisal pogodbo o odkupu 30 % deleža z manjšinskim lastnikom v družbi Aneks, Banja Luka. Z dnem vpisa prenosa deleža v poslovni register v Banja Luki bo postal Telekom Slovenije 100 % družbenik te družbe.

Družba TSmedia, ki je imela 100 % delež v odvisnih družbah POGODAK TRAŽILICA, d. o. o., u likvidaciji na Hrvaškem in POGODAK DOO BEOGRAD u likvidaciji v Srbiji, je v letu 2012 zaključila postopka njunih likvidacij, ki ju je začela v letu 2011. Družba POGODAK DOO BEOGRAD u likvidaciji v Srbiji je bila izbrisana iz sodnega registra dne 1. 2. 2012, družba POGODAK TRAŽILICA, d. o. o., u likvidaciji na Hrvaškem pa je bila iz sodnega registra izbrisana dne 23. 8. 2012.

Družba SIOL B.V. v likvidaciji, ki je bila v 100 % lasti družbe Telekom Slovenije, je bila izbrisana iz sodnega registra dne 12. 07. 2012.

V skupini Ipko ima matična družba Ipko Telecommunications 100 % lastništvo v družbi N.B. »Media Works«, Sh.p.k, Kosovo, IpkoNet Albania, d. o. o., ter skupni podvig v družbi DSN, d. o. o., Telekom Slovenije ima v družbi Ipko 100 % ekonomsko lastništvo zaradi dogovora o nakupu preostalega deleža z manjšinskimi lastniki.

Naložbo v skupni podvig predstavljata 50 % delež v družbi Gbtelecom Limited in 50 % delež v družbi M-Pay. Obe družbi sta v uskupinjene izkaze vključeni po kapitalski metodi.

c. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi skupine so pripravljeni ob predpostavki nadaljevanja poslovanja Skupine v prihodnosti.

Pripravljeni so na podlagi izvirnih vrednosti razen finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo in izvedenih finančnih instrumentov, ki so vrednoteni po poštenu vrednosti, ter posameznih vrst opredmetenih osnovnih sredstev, za katera skupina uporablja model poštene vrednosti (glej računovodsko usmeritev pod točko 3. e Opredmetena osnovna sredstva).

d. Predstavitvena in funkcionalna valuta in poslovni dogodki v tuji valuti

Uskupinjene računovodski izkazi se predstavijo v evrih, zaokroženi na tisoč enot, ki je tudi funkcionalna in predstavitvena valuta skupine.

Denarna sredstva, terjatve in obveznosti se na dan bilance stanja preračuna v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjene po izvirni vrednosti, se preračuna z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, merjene po poštenu vrednosti, se preračuna z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

e. Uporaba pomembnih ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovodstev določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družb v skupini ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družb v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je potrebno pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem skupina deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisane v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene spremenijo, ter za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

Poslovodske ocene med drugim zajemajo naslednje postavke:

- amortizacijsko dobo in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev,

- poštena vrednost zemljišč, zgradb in kabelske kanalizacije,
- popravke vrednosti dvomljivih terjatev,
- rezervacije in pogojne obveznosti,
- mednarodno povezovanje,
- slabitev koncesij za UMTS in GSM,
- slabitev dobrega imena.

f. Sprememba računovodskih usmeritev

Skupina v poslovnem letu ni spreminjala računovodskih usmeritev.

3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

a. Osnove za uskupinjevanje

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni iz računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenija in njenih odvisnih in skupaj obvladovanih družb na dan 31. 12. 2012. Računovodski izkazi družb v skupini so pripravljeni za isto poročevalsko obdobje kot računovodski izkazi matične družbe, z uporabo istih računovodskih usmeritev. V primeru različnih računovodskih usmeritev posamezne družbe pripravijo potrebne prilagoditve svojih računovodskih izkazov, ki so podlaga za pripravo uskupinjenih računovodskih izkazov.

Na poročevalski dan odvisne družbe v tujini preračunajo računovodske izkaze v predstavitveno valuto skupinskih računovodskih izkazov. Za bilanco stanja je uporabljen tečaj Evropske centralne banke (ECB) na dan bilance stanja, za izkaz poslovnega izida pa tehtani povprečni tečaj poročevalskega obdobja.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu iz funkcionalnih v predstavitveno valuto, se izkažejo neposredno v kapitalu in v izkazu vseobsegajočega poslovnega donosa kot prevedbena rezerva, vse dokler odvisna družba v tujini ni odtujena, tedaj pa se tečajne razlike pripoznajo v izkazu poslovnega izida in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega donosa.

Transakcije, izražene v tuji valuti, se v posameznih izkazih družb preračunajo v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Ob pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov so izločeni vsi posli, stanja in nerealizirani dobički transakcij med povezanimi družbami.

Za vse odvisne družbe se uporablja metoda popolnega uskupinjevanja od dne, ko matična družba ali družba v skupini obvladuje odvisno družbo. Iz skupine so odvisne družbe izključene v trenutku, ko preneha kontrolni vpliv matične družbe ali družbe v skupini. V primeru, da pomemben vpliv nad odvisno družbo preneha med letom, uskupinjeni računovodski izkazi vsebujejo rezultat skupine vse do dne, ko je še obstajala kontrola nad odvisno družbo.

Pri finančnih naložbah v pridružena podjetja in deležih v skupaj obvladovanih družbah se uporablja kapitalska metoda.

b. Pripojitve družb znotraj skupine

Pripojitve družb znotraj skupine se štejejo za poslovno združitev pod skupnim upravljanjem. Skupina za tovrstne pripojitve uporablja združitevno metodo, in sicer združi knjigovodske vrednosti prevzete družbe in prevzemne družbe, kot so poročane v uskupinjenih računovodskih izkazih. Celotno poslovanje prevzete družbe od obračunskega datuma pripojitve dalje je vključeno v računovodske izkaze prevzemne družbe.

c. Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Družbe Skupine Telekom Slovenije niso predčasno uporabile nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

Novi standardi in pojasnila, navedeni v nadaljevanju, še niso veljavni in se med pripravo računovodskih izkazov na dan 31. 12. 2012 niso upoštevali.

Dopolnitev k **MSRP 7** – Finančni instrumenti: Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013, ter medletna obdobja znotraj teh obračunskih obdobj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev vsebuje nove zahteve glede razkritij finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki so:

- pobotana v izkazu finančnega položaja ali
- predmet izvršljivih okvirnih pogodb o pobotu ali podobnih sporazumov.

MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 27 (2011) Ločeni računovodski izkazi

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 11, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011). Standard se uporablja za nazaj, če pride do spremembe v ugotovitvah glede obvladovanja.

MSRP 10 predvideva za izvedbo analize obvladovanja enoten model za vse vrste podjetij, vključno podjetja, ki se v okviru SOP-12 trenutno obravnavajo kot podjetja za posebne namene. MSRP 10 uvaja nove zahteve glede ocene obvladovanja, ki se razlikujejo od obstoječih zahtev, kot jih določa MRS 27 (2008). Skladno z novim modelom naložbenik obvladuje prejemnika finančne naložbe, če:

- je izpostavljen ali upravičen do spremenljivih donosov iz vpletenosti oz. podjetja, v katero naložbi;
- ima možnost vplivati na zadevni donos na podlagi svojega obvladovanja podjetja, v katero naložbi oz. prejemnika finančne naložbe, ter
- obstaja povezava med močjo in donosom.

Spremenjen standard vsebuje tudi zahteve po razkritjih in zahtevah v zvezi s pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov. Te zahteve se prenesejo iz MRS 27 (2008).

MSRP 11 Skupni aranžmaji

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011).

MSRP 11, Skupni podvigi (aranžmaji) nadomešča MRS 31, Naložbe v skupne podvige. MSRP 11 sicer ne uvaja bistvenih sprememb celovite definicije aranžmaja, ki je predmet skupnega obvladovanja, se pa definicija obvladovanja in posredno skupnega obvladovanja spremeni zaradi MSRP 10.

Nov standard določa dve vrsti aranžmajev, pri čemer ima vsak svoj računovodski model:

- skupna dejavnost je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem.
- skupni podvig je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja.

MSRP 11 je iz določil MRS 31 Skupaj obvladovana podjetja učinkovito izločil primere, pri katerih je nosilec skupnega aranžmaja ločen od ostalih, ločitev pa se v nekaterih primerih izkaže kot neučinkovita. Ti aranžmaji se obravnavajo podobno kot skupaj obvladovana sredstva/delovanja, skladno z MRS 31, in se odslej imenujejo skupne dejavnosti. Nadalje MRS 31 za skupaj obvladovana podjetja oz. skupne podvige ukinja možnost proste izbire med kapitalsko metodo in sorazmerno konsolidacijo. Pri konsolidiranih računovodskih izkazih je potrebno odslej uporabiti kapitalsko metodo.

MSRP 12 Razkritje deležev v drugih podjetjih

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

MSRP 12 zahteva dodatna razkritja glede pomembnih ocen in predpostavk v zvezi z določanjem vrste deležev v podjetjih ali aranžmajih, deležev v odvisnih družbah, skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih ter v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.

MSRP 13 Merjenje poštene vrednosti

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporablja se za naprej. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

MSRP 13 nadomešča napotke v zvezi z merjenjem poštene vrednosti, ki jih navajajo posamezni standardi, z enim samim virom oz. standardom. Standard opredeljuje pošteno vrednost, določa okvir za merjenje poštene

vrednosti ter navaja razkritja, ki se zahtevajo v zvezi z merjenjem poštene vrednosti. MSRP 13 določa 'kako' izmeriti pošteno vrednost, kadar to zahtevajo ali dovolijo drugi MSRP-ji. Standard ne uvaja novih zahtev po merjenju sredstev in obveznosti po poštenu vrednosti niti ne izloča izjeme oz. neizvedljive primere merjenja po poštenu vrednosti, ki trenutno obstajajo v določenih standardih.

Standard vsebuje obsežen okvir razkritij, ki navaja dodatna določila k obstoječim zahtevam po razkritju, na podlagi katerih uporabniki računovodskih izkazov lažje ocenijo metode in vnose, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, ter vpliv merjenj – v primeru večkratnih merjenj, ki so zajemali pomembne vloške – na poslovni izid ali drugi vseobsegajoči donos.

Dopolnitev k **MRS 1** Predstavljanje računovodskih izkazov: Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 7. 2012. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev:

- zahteva, da podjetje ločeno predstavi postavke drugega vseobsegajočega donosa, in sicer tiste, ki se v prihodnosti smejo prerazvrstiti v poslovni izid, in tiste, ki se ne bodo nikoli prerazvrstile v poslovni izid. Če so postavke drugega vseobsegajočega donosa predstavljene pred povezanimi davčnimi učinki, je potrebno celoten znesek davka prikazati oz. razporediti med temi oddelki.
- zahteva spremembo naslova Izkaz vseobsegajočega donosa v Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, čeprav so dovoljeni tudi drugi naslovi.

Dopolnitev k **MRS 12**: Davek iz dobička: Povrnitev naložbe v sredstvo

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev uvaja spodbitno domnevo, da se knjigovodska vrednost naložbene nepremičnine, ki je izmerjena z uporabo modela poštene vrednosti, lahko ob prodaji v celoti pokrije oz. nadomesti. Namen uprave ni pomemben, razen ko je naložena nepremičnina amortizljiva ter posedovana v sklopu poslovnega modela, katerega namen je bistveno izkoristiti vse ekonomske koristi sredstva tekom njegove dobe koristnosti. Domnevo je možno spodbijati zgolj v tovrstnih primerih.

MRS 19 (2011) Zaslužki zaposlenecv

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporablja se za nazaj. Veljajo prehodna določila. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev zahteva, da se aktuarski dobički in izgube pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Dopolnitev ukinja pristop 'pasu', ki se uporablja za pripoznavanje aktuarskih dobičkov in izgub, ter družbam posledično onemogoča pripoznavanje vseh sprememb v okviru obveze za določene zasluške ter sredstev programa v poslovnem izidu, kar je trenutno dovoljeno, skladno z zahtevami MRS 19. Dopolnitev nadalje zahteva, da se pričakovani donos iz sredstev programa, ki je pripoznan v poslovnem izidu, preračuna na podlagi mere, s katero se je diskontirala obveza za določene zasluške.

MRS 28 (2011) Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve veljajo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporabljajo se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 27 (2011).

Spremembe MRS 28 (2008) zajemajo:

- Pridružena podjetja in skupni podvigi za prodajo. MSRP 5, Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje obravnava naložbo ali del naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki izpolnjuje sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo. Del naložbe, ki se ohrani in ne razvrsti za prodajo, se obračuna po kapitalski metodi do njegove odtujitve. Po odtujitvi se vsak zadržan oz. ohranjen del naložbe obračuna po kapitalski metodi pod pogojem, da gre za delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu.
- Spremembe deležev v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih. Doslej sta MRS 28 (2008) in MRS 31 določala, da je pri odstopu pomembnega vpliva ali skupnega obvladovanja potrebno v vseh primerih ponovno izmeriti zadržane deleže, četudi se je pomembni vpliv prenesel na skupni podvig. Spremenjen MRS 28 (2011) določa, da v tovrstnih primerih ni potrebno ponovno izmeriti zadržanih deležev v naložbi.

Dopolnitev k **MRS 32** – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom

je dovoljena, ki pa je pogojena z razkritji skladno z dopolnitvijo k MSRP 7 Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.

Dopolnitev ne uvaja novih zahtev glede pobotanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti, temveč razjasni merila pobota in obravnava nedoslednosti, ki se pri tem pojavljajo.

Skladno z dopolnitvijo ima podjetje zakonsko izvršljivo pravico do pobota, če:

- pravica ni pogojena s prihodnjim dogodkom in
- če je pravica zakonsko izvršljiva samo v običajnem okviru poslovanja ali v primeru neplačila ali v primeru insolventnosti ali stečaja ene ali vseh nasprotnih strank

OPMSRP 20 Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporabljajo se za naprej pri stroških odstranjevanja, ki nastanejo po začetku najzgodnejšega obdobja predstavitve. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Pojasnilo določa zahteve glede pripoznavanja stroškov odstranjevanja v proizvodni fazi in začetno računovodsko merjenje sredstva pri dejavnosti odstranjevanja.

Če se korist iz dejavnosti odstranjevanja kaže v obliki proizvedenih zalog, podjetje upošteva stroške te dejavnosti odstranjevanja v skladu z načeli MRS 2 Zaloge.

Če je korist izboljššan dostop do rude, podjetje pripozna te stroške kot nekratkoročno sredstvo, če so izpolnjena naslednja merila:

- možno je, da bo podjetje deležno prihodnjih gospodarskih koristi v zvezi z dejavnostjo odstranjevanja;
- podjetje lahko opredeli sestavino rudne mase, do katere je bil izboljššan dostop, ter
- stroški, ki se nanašajo na dejavnost odstranjevanja, povezani s to sestavino, se lahko zanesljivo merijo.

Sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja se upošteva kot dodatek k obstoječemu sredstvu ali kot okrepitev tega sredstva.

Sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja se na začetku računovodsko meri po stroških, po začetnem pripoznavanju pa se izkazuje po stroških ali njihovi prevrednoteni vrednosti, zmanjšani za amortizacijo in izgube zaradi oslabitve, na isti način kot obstoječe sredstvo, katerega del je.

Kadar ni mogoče ločeno opredeliti stroškov sredstva pri dejavnosti odstranjevanja in stroškov proizvedenih zalog, podjetje razdeli stroške odstranjevanja pri proizvodnji med proizvedene zaloge in sredstva pri dejavnosti odstranjevanja, pri tem pa uporabi osnovo za razdelitev, ki temelji na zadevnem proizvodnem ukrepu.

Skupina pregleduje vpliv novih standardov in pojasnil in v tem trenutku še ni ocenila vpliva novih zahtev. Skupina bo uporabila nove standarde in pojasnila v skladu z njihovo veljavnostjo.

d. Neopredmetena sredstva

Družbe v skupini pripoznajo neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo v skupino pritekale z njimi povezane gospodarske koristi in ko je njihovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- dobro ime, nastalo pri poslovnih združitvah družb,
- koncesije za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije,
- licence za programsko opremo,
- programsko opremo, pridobljeno ločeno od računalniške opreme in ki je v uporabi v obdobju, daljšem od enega leta, in
- druga neopredmetena sredstva.

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo iz oslabitve. Neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti pa po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno izgubo zaradi oslabitve.

Dobro ime nastane v skupini ob poslovnih združitvah. V zvezi z merjenjem dobrega imena ob začetnem pripoznanju glej pojasnilo 3.a.

Vsa neopredmetena sredstva v skupini, razen dobrega imena, imajo končne dobe koristnosti.

Amortizacijska doba in preostala vrednost neopredmetenih sredstev

Skupina letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah neopredmetenih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe skupina opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je do spremembe prišlo.

Prav tako skupina letno preverja preostalo vrednost.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno dobo koristnosti sredstva in se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti skupin neopredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- koncesije, patenti in blagovne znamke (licence)	po pogodbi
- računalniški programi - aplikacijska programska podpora	3
- druge premoženjske pravice	po pogodbi

Stroški pridobljenih koncesij za uporabo radiofrekvenčnega spektra se usredstviijo po nabavni vrednosti in se enakomerno časovno amortizirajo v dobi trajanja koncesijske pogodbe, kar je med 10 in 22 let.

Posamezne licence za uporabo programske opreme se amortizirajo v dobi trajanja pogodbe, kar znaša običajno med 2 in 10 let.

Najmanj enkrat letno, in to vsaj na dan računovodskih izkazov, se preverja, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morebiti potrebno oslabiti kakšno neopredmeteno sredstvo. oslabiti. Pri ocenjevanju, ali ti pokazatelji obstajajo, skupina preveri, ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb, spremembe trga oz. bistvenega padca obrestnih mer. Če taki pokazatelji obstajajo, se ugotovi nadomestljiva vrednost sredstva.

Slabitev UMTS in GSM koncesij v Sloveniji, na Kosovu ter v Makedoniji

Ugotovljeno je, da v poročanem obdobju ni bilo nikakršnih pokazateljev, ki bi nakazovali potrebo po slabitvi UMTS in GSM koncesij, in skladno s tem tudi ni bilo preverjanja vrednosti le-teh. Podrobnejša obrazložitev je navedena v pojasnilu 13.

Slabitev dobrega imena

Oslabitev dobrega imena se ugotavlja za denar ustvarjajočo enoto, ki predstavlja posamezno družbo.

Slabitev dobrega imena zahteva ocenitev vrednosti pri uporabi denar ustvarjajoče enote. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov zahteva od posloводства oceno pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi določitev primerne diskontne stopnje.

Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi odhodki poslovanja v postavki slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

Na dan 31. 12. 2012 ni bilo ugotovljeno, da bi bila potrebna slabitev dobrega imena. Več v pojasnilu 13.

e. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družb v skupini se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vključijo vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo, torej tudi stroški priprave gradbišča in enkratne odškodnine za služnost.

Del nabavne vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva predstavljajo tudi **stroški izposojanja**, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v izgradnji.

Ocenjeni stroški vzpostavitve najetih lokacij za sprejemno-oddajne postaje v prvotno stanje se izkažejo kot sestavni del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi preostali dobi koristnosti. Znesek rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med dolgoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v skupini, vključuje stroške

materiala, neposredne stroške dela in ustrezen del režijskih stroškov. Stroški izgradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, ki so vključeni v nabavno vrednost, se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Kabelsko omrežje, telefonske centrale, oprema za mobilno omrežje in druga oprema se merijo po nabavni vrednosti in zmanjšujejo zaradi amortiziranja oziroma slabitev. Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija se merijo po pošteni vrednosti.

Poštena vrednost zemljišč, zgradb in kabelske kanalizacije

Po začetnem pripoznanju se zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija merijo po pošteni vrednosti na dan prevrednotenja. Podlaga za prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na njihovo pošteno vrednost je cenitveno poročilo neodvisnega cenilca vrednosti sredstev.

Poštena vrednost se ugotavlja, ko se pomembno spremenijo tržni pogoji, oziroma na pet let, kar oceni poslovodstvo.

Povečanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot postavka vseobsegajočega poslovnega donosa neposredno v kapitalu kot prevrednotovalne rezerve, in sicer po zmanjšanju za obveznosti za odložene davke. Povečanje se pripozna v poslovnem izidu, v kolikor to povečanje odpravi znižanje iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo pred tem pripoznano v poslovnem izidu.

Zmanjšanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot odhodek iz prevrednotenja v poslovnem izidu. Zmanjšanje pa se pripozna v drugem vseobsegajočem poslovnem donosu le, v kolikor je bila pri istem sredstvu pred tem pripoznana krepitev.

Skupina tekoče evidentira prenos v višini zneska obračunane amortizacije iz naslova prevrednotenega dela opredmetenih osnovnih sredstev iz postavke prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva v zadržani čisti poslovni izid.

Kot **finančni najem** je opredeljen tisti najem, ko najemnik prevzame vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Nepremičnine in oprema, pridobljena s finančnim najemom, se izkaže po pošteni vrednosti ali sedanji vrednosti minimalnih plačil do konca najema, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgubo zaradi slabitev, in sicer po nižji izmed obeh. Osnovna sredstva, pridobljena s finančnim najemom, se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva.

Če ni utemeljenega zagotovila, da bo najemnik prevzel lastništvo do konca trajanja finančnega najema, takšno opredmeteno osnovno sredstvo povsem amortiziramo med trajanjem finančnega najema ali v dobi njegove koristnosti, in sicer v tisti dobi, ki je krajša.

Vsak najem, ki ni opredeljen kot finančni najem, je **poslovni najem**. Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripozna kot strošek v izkazu poslovnega izida, v primeru plačila vnaprej pa se enakomerno časovno razmejuje.

Če je pogodba o poslovnem najemu prekinjena pred datumom izteka pogodbe, potem se vsak znesek plačila, ki ga najemodajalec obračuna kot pogodbeno kazen, pripozna kot strošek v obdobju, v katerem je bila pogodba prekinjena.

Državne podpore za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev se pripoznajo v bilanci stanja kot odloženi prihodek in so namenjene kritju stroškov amortizacije teh sredstev. Znesek državne podpore se pripozna kot prihodek v izkazu poslovnega izida skozi pričakovano dobo koristnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

Amortizacijska doba in preostala vrednost opredmetenih osnovnih sredstev

Skupina letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe skupina opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je do spremembe prišlo. Prav tako skupina letno preverja preostalo vrednost.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- zgradbe	20 do 50
- kabelska kanalizacija	20 do 50
- kabelsko omrežje	7 do 25
- drugo omrežje	2 do 12,5
- centrale	4 do 7
- druga oprema	2 do 20

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ob aktiviranju pripoznajo po nabavni vrednosti. Amortizacija se začne obračunavati, ko so razpoložljiva za uporabo.

Skupina letno preverja zunanje in notranje okoliščine poslovanja (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizično poškodbo sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj glede potrebe po slabitvi opredmetenih osnovnih sredstev.

Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabiljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost ali vrednosti pri uporabi, in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida razen v primeru, ko je bilo sedaj oslabiljeno sredstvo predhodno okrepljeno in učinek okrepitve izkazan kot prevrednotovalna rezerva za opredmetena osnovna sredstva v vseobsegajočem poslovnem donosu. V takem primeru se najprej zmanjša prevrednotovalna rezerva.

Odpravo oslabitev opredmetenih sredstev se pripozna le v primeru porasta njegove nadomestljive vrednosti, če je ta porast mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Izguba zaradi oslabitve se odpravi le do višine knjigovodske vrednosti, ki bi se ugotovila po odštetju amortizacijskega odpisa, če v prejšnjih obdobjih ne bi bila pripoznana nobena izguba zaradi oslabitve sredstva.

f. Finančne naložbe

Skupina finančne naložbe ob začetnem pripoznanju razvrsti v eno izmed naslednjih skupin:

- finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- finančne naložbe v posojila ali
- za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Skupina pripozna posojila in terjatve na dan njihovega nastanka. Naložbe, razpoložljive za prodajo, se pripoznajo ali pa se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje.

Pripoznanje in merjenje finančnih naložb

Ob začetnem pripoznanju se finančne naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki se ji prištejejo še transakcijski stroški posla, ki izhajajo neposredno iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva razen pri sredstvu, ki je uvrščeno v skupino sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Naložbe v skupna vlaganja se v uskupinjenih računovodskih izkazih pripoznajo po kapitalski metodi. Skupno vlaganje je pogodbeni sporazum, po katerem se dve ali več strank lotijo gospodarskega delovanja, ki je predmet skupnega obvladovanja. Računovodski izkazi skupaj obvladovanih družb predstavljajo osnovo za pripoznanje po kapitalski metodi. Datum poročanja je enak datumu poročanja skupine.

V bilanci stanja se naložbe v skupna vlaganja vodijo po nabavni vrednosti, povečani za kasnejše spremembe v kapitalu skupnega vlaganja, ki pripada skupini, ter zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Del dobička ali izgube iz naslova skupnega vlaganja, ki pripada Skupini Telekom Slovenije, se pripozna v izkazu poslovnega izida skupine. Če se spremeni delež skupine v kapitalu skupaj obvladovane družbe in ta sprememba ni pripoznana v izkazu poslovnega izida, skupina pripozna svoj delež sprememb v izkazu gibanja kapitala.

Finančne naložbe razpoložljive za prodajo so tiste naložbe, ki so označene kot razpoložljive za prodajo ali niso uvrščene kot posojila in terjatve ali finančna sredstva po poštenu vrednosti prek poslovnega izida.

Naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki se razvrstijo med finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, se izkažejo po poštenu vrednosti. Poštena vrednost naložb v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se meri po zaključnem borznem tečaju. Če se poštena vrednost delnic, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu, ne da zanesljivo določiti, se merijo po nabavni vrednosti.

Nerealizirani dobički ali izgube iz prevrednotenja se pripoznajo neposredno v kapitalu v neto znesku in kot postavka vseobsegajočega poslovnega donosa. Ko se taka naložba odpravi, se odpravijo tudi nabrane izgube ali dobički, ki so bili predhodno pripoznani v okviru kapitala, ter se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in vseobsegajočega poslovnega donosa kot prerazvrstitev.

Naložbe, razpoložljive za prodajo, se pripoznajo ali pa se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje.

Obresti dolžniških vrednostnih papirjev se pripoznajo v izkazu poslovnega izida z uporabo efektivne obrestne mere.

Dana posojila se merijo po odplačni vrednosti, zmanjšani za izgubo zaradi oslabitve.

Oslabitev finančnih naložb

Na dan bilance stanja se preverja, ali obstajajo objektivni razlogi, da je potrebno finančne naložbe oslabiti. Objektivni razlogi o slabitvi dolžniških vrednostnih papirjev in danih posojil so: neizpolnitev denarnih pogodbenih obveznosti ali druge kršitve s strani dolžnika oz. znaki, da bi dolžnik lahko šel v stečaj. V primeru naložb v lastniške vrednostne papirje so objektivni razlogi, če katera izmed njih pomembno (več kot 30 % nabavne vrednosti) ali trajno (več kot 12 mesecev) izgublja vrednost ali če obstoji znak, da bi družba, v kateri ima skupina delež, lahko šla v stečaj.

Finančne naložbe razpoložljive za prodajo

Če je pri finančnih naložbah, razvrščenih kot razpoložljive za prodajo, ugotovljena slabitev, je potrebno kumulativno izgubo, pripoznano v kapitalu, odpraviti in jo pripoznati v poslovnem izidu, čeprav pri finančnem sredstvu ni bilo odpravljen pripoznanje. Znesek kumulativne izgube, ki se prerazvrsti iz kapitala in pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo (po odštetju vseh vračil in odplačil glavnice) in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo iz oslabitve, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Izguba zaradi oslabitve, ki je pripoznana v poslovnem izidu, se ne more razveljaviti prek poslovnega izida, razen če se v naslednjem obdobju poštena vrednost dolžniškega inštrumenta, razvrščenega kot razpoložljivega za prodajo, poveča in je mogoče to povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se pojavi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, se taka izguba zaradi oslabitve razveljavi in znesek razveljavljene izgube pripozna v izkazu poslovnega izida.

Posojila

Skupina spremlja dinamiko vračanja pri pomembnih posojilih in v primeru zamud pristopi k preverbi znakov za ugotavljanje slabitve. Če obstajajo nepristranski dokazi, da je pri posojilih nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki so razobresteni (diskontirani) po izvirni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodsko vrednost sredstva se zmanjša neposredno ali pa s preračunom na kontu popravka vrednosti. Izguba zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Če se v naslednjem obdobju velikost izgube zaradi oslabitve zmanjša in če je mogoče zmanjšanje nepristransko povezati z dogodkom po pripoznanju oslabitve, je treba že prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve razveljaviti. Razveljavitev izgube zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu do višine, dokler knjigovodska vrednost finančnega sredstva ne presega njegove odplačne vrednosti na dan odprave.

g. Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti so razporejeni v kategorijo finančna sredstva, izmerjena po poštenu vrednosti preko poslovnega izida.

Izvedeni finančni inštrumenti se uporabljajo za varovanje pred tveganji, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja in investiranja družb v skupini.

Izvedeni finančni inštrumenti se izkažejo po poštenu vrednosti. Način pripoznanja dobičkov ali izgub iz

spremembe poštene vrednosti je odvisen od vrste varovanja pred tveganjem, ali gre za računovodsko varovanje pred tveganjem ali ne. Če ne gre za računovodsko varovanje pred tveganjem, se izvedeni finančni instrumenti pripoznajo po poštenu vrednosti, spremembe v poštenu vrednosti pa se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Če instrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati, vendar se predvideni posel še vedno pričakuje, kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, ostane v kapitalu, dokler ne pride do predvidenega posla. Če varovana transakcija ni več pričakovana, se kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, prenese v izkaz poslovnega izida in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega donosa.

Skupina Telekom Slovenije spremembe v poštenu vrednosti izvedenega finančnega instrumenta pripozna v izkazu poslovnega izida.

h. Ostala dolgoročna sredstva

Vnaprej plačane najemnine in odškodnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja ter se jih postopoma prenaša v stroške najemnin.

Prodajne vzpodbude, dane naročnikom, se pripoznajo v višini negativne razlike med prodajno in nabavno ceno pod pogojem, da bo ta razlika poravnana s povprečno naročnino v predvideni dobi trajanja razmerja. Negativna razlika v ceni med prodajno in nabavno ceno se izkaže v okviru dolgoročno oziroma kratkoročno razmejenih stroškov, odvisno od predvidene obvezne dobe vezave naročnika.

V pogodbeni dobi naročniškega razmerja se tako razmejene stroške mesečno prenaša v stroške prodajnih vzpodbud, pri čemer se prične prenos v stroške glede na dejanski začetek veljavnosti pogodbe. Če je naročniška pogodba prekinjena ali če se naročnika izključi iz omrežja zaradi neplačevanja računov, se dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud ustrezno oslabijo.

Posrednikom se plačuje provizija za pridobivanje naročnikov storitev mobilne telefonije. Znesek provizije je odvisen od vrste naročniškega paketa. **Stroški pridobivanja kupcev** se, vključno s prodajnimi vzpodbudami, razmejujejo in se izkažejo kot druga dolgoročna sredstva ter se med stroške prenašajo sorazmerno skozi celotno naročniško obdobje. Stroški provizij, ki niso povezani s pridobivanjem kupcev, se ob nastanku izkažejo v izkazu poslovnega izida.

i. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine se ob začetnem pripoznanju izmerijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost kupljene naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Vrednotijo se po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizira.

Doba koristnosti naložbenih nepremičnin je enaka kot za istovrstna opredmetena osnovna sredstva, če ni v spremljajoči listini posebej opredeljena.

j. Zaloge

Ob nabavi se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevni na računu pripoznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave.

Zaloge se vrednotijo po metodi drsečih povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost, ki je ocenjena prodajna cena, dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

k. Poslovne terjatve

Terjatve iz poslovanja se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Terjatve so na osnovi kreditne sposobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev skupina ocenjuje s pomočjo interno razvitega bonitetnega modela, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za pravne osebe in plačilne zgodovine za fizične osebe.

Pri oblikovanju popravka vrednosti terjatev so izločene terjatve, za katere je bila zaradi utemeljenih razlogov narejena individualna presoja izterljivosti s strani posloводства.

I. Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v obdobju, v katerem so potrjene na skupščini.

m. Dolgoročno odloženi prihodki

Med dolgoročno odloženimi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunane kolokacije in zakupi optike ter prejete dotacije iz proračuna, brezplačni prevzemi osnovnih sredstev in obveznosti iz naslova programa zvestobe kupcev.

Dolgoročno odloženi prihodki za kolokacije in zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa ali kolokacije.

Dotacije iz proračuna so namenjene pokrivanju stroškov amortizacije tako pridobljenih sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke sorazmerno z obračunano amortizacijo. Dolgoročno odloženi prihodki iz naslova programa zvestobe kupcev se črpajo ob koriščenju ugodnosti.

n. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna) in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi in je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Družbe v skupini obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom obravnavajo glede na oceno posloводства o višini in časovnem nastanku obveznosti ter verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Potencialne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družbe v skupini ne morejo vplivati.

Posloводство posamezne družbe redno preverja, če je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. V primeru, da le-ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanj v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Rezervacije za obveznosti za tožbe se oblikujejo na podlagi ocen strokovnih služb o verjetnem izidu tožb. Skupina preverja primernost oblikovanja rezervacij za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstoji zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. Rezervacije so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščen aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višino tako oblikovanih rezervacij in se jih ustrezno poveča ali zmanjša. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za stroške odstranitve baznih postaj se nanašajo na stroške odstranitve sprejemno-baznih postaj in vzpostavitev najetih nepremičnin v prvotno stanje. Oblikujejo se v višini predvidenih bodočih stroškov odstranitve sprejemno-baznih postaj z najetih lokacij, diskontiranih na sedanjo vrednost. Uporabljena diskontna stopnja temelji na dolgoročni stopnji donosa netveganih vrednostnih papirjev. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri znesek tako oblikovanih rezervacij.

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če jih je možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna oseba družbe, potrdi pa direktor družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

o. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, kar predstavlja njihovo pošteno vrednost.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere. Razlike med prvotno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe.

p. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa so izkazane po odplačni vrednosti.

q. Kratkoročne razmejitve

Kot kratkoročno odloženi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunane naročnine, izkazane po dejansko zaračunanih zneskih naročin za mesec vnaprej, kratkoročno odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic, program zvestobe kupcev in druge vnaprej zaračunane storitve in blago.

Kot vnaprej vračunani stroški so evidentirani stroški za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane plače, nagrade in stroški iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katere skupina še ni prejela računov, ter drugi vračunani stroški, ki se nanašajo na obdobje, za katerega skupina še ni prejela računov. Razlike se vključijo v poslovni izid po prejemu računov.

r. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev, opravljenih v obdobju.

Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo, ko so storitve opravljene in ne obstaja nikakršna negotovost glede poravnave.

Prihodke sestavljajo v glavnem prihodki iz mesečnih naročin, prihodki od priključnih taks, prihodki od zaračunanih pogovorov in drugih storitev, prihodki od medomrežnega povezovanja, prihodki od zakupa omrežja ter prihodki od prodaje trgovskega blaga.

Prihodki iz mesečnih naročin se pripoznajo v obdobju, na katerega se nanašajo.

Prihodki iz priključne takse se priznajo kot prihodek ob sklenitvi naročniškega razmerja.

Prihodki iz pogovorov in drugih storitev uporabnikom se izkažejo v obdobju, v katerem je opravljen pogovor oziroma storitev.

Prihodki iz predplačniških kartic se razmejujejo in se pripoznajo v obdobju, ko naročnik opravi pogovor.

Prihodki iz naslova medomrežnega povezovanja in zakupa omrežja se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena.

Prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga se pripoznajo ob prodaji.

Prihodki od govornih storitev z dodano vrednostjo se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena, in se v izkazih prikažejo v neto znesku.

Po programih zvestobe kupcev se dobroimetje, odobreno kupcu zaradi njegove zvestobe, obravnava ločeno od prodajne transakcije, za katero je kupcu dobroimetje odobreno.

Mednarodno povezovanje

Družbe v skupini sklepajo pogodbe in izvajajo storitve mednarodnega povezovanja. Prihodki in stroški od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti, ki se mesečno preverja. Razlike med ocenami in dejanskimi prihodki in stroški nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o prometu in sprememb v ceni. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki oziroma stroški.

s. Finančni prihodki in odhodki

Prihodki in odhodki od obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje v obdobju, v katerem so nastali (na osnovi metode efektivne obrestne mere, to je obrestna mera, ki neposredno diskontira ocenjene prihodnje denarne pritoke v obdobju uporabnosti finančnega inštrumenta), na neodpisano vrednost finančnih sredstev.

Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko družba uveljavi pravico do dividende.

t. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek.

Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v kapitalu. V tem primeru je pripoznan v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je potrebno poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, z uporabo davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum, ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja za vse začasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum bilance.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitne začasne razlike. Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek se pripoznajo ne glede na čas, v katerem so začasne razlike poravnane.

Odloženi davek se evidentira neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, evidentirane v istem ali drugem obdobju, neposredno v breme ali dobro kapitala.

Skupina obračunava odložene davke iz razlik med knjigovodsko in pošteno vrednostjo sredstev odvisnih družb.

u. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011, izkaza poslovnega izida za leto 2012 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov. V izkazu za leto 2012 so bile upoštewane vse pomembne prilagoditve, ki so bile izvedene.

4. Poročanje po segmentih

Skupina ima štiri poslovne segmente. Razkritja poslovanja po segmentih temeljijo na sistemu notranjega poročanja, ki ga poslovodstvo uporablja pri odločanju.

Kot segmenti poslovanja, o katerih se poroča, so opredeljena geografska območja, in sicer Slovenija, Makedonija, Kosovo in druge države. Za segmente je kot merilo uporabljen sedež opravljanja dejavnosti. Segmenti, o katerih poroča skupina, so:

- **Slovenija** – v ta segment so zajete vse družbe, katerih sedež je v Sloveniji, zajema pa predvsem dejavnost na področju telekomunikacijskih storitev fiksne in mobilne telefonije, izgradnjo in vzdrževanje telekomunikacijskega omrežja, ponudbo multimedijskih in internetnih storitev in vsebin ter digitalno televizijo. V ta segment so zajete naslednje družbe: Telekom Slovenije, GVO, Avtenta, TSmedia, Soline in kot skupno vlaganje družba M-Pay;
- **Makedonija** – v segment sta zajeti družbi s sedežem v Makedoniji, in sicer One in Digi Plus Multimedia. Dejavnost tega segmenta je ponujanje integriranih telekomunikacijskih storitev in trženje storitve digitalne televizije;
- **Kosovo** – predstavlja družbo Ipko, ki opravlja telekomunikacijske storitve na Kosovu;
- **Druge države** – zajete so ostale družbe v skupini, in sicer Aneks, Primo, Siol Zagreb, Siol Sarajevo in Siol Podgorica ter Gibtelecom Gibraltar, ki je v segment vključen kot skupaj obvladovana družba po kapitalski metodi. Glavna dejavnost tega segmenta je ponujanje telekomunikacijskih storitev.

Predstavitev poslovanja po segmentih temelji na osnovnih računovodskih izkazih Skupine Telekom Slovenije, prodaja med segmenti pa se opravlja po tržnih vrednostih. V postopku uskupinjevanja so izločeni vsi medsebojni posli in so zajeti med izločitvami in prilagoditvami.

Skupina ne razkriva finančnih prihodkov in odhodkov po odsekih, ker financiranje skupine poteka centralno na nivoju matične družbe.

Poslovni segmenti 2012

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	666.642	58.687	51.226	8.568	0	785.123
Prodaja med segmenti ¹	74.638	13.468	18.151	10.077	-116.334	0
Prihodki po segmentih skupaj	741.280	72.155	69.377	18.645	-116.334	785.123
Drugi prihodki	6.603	1.483	123	149	-424	7.934
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov	6			4.797		4.803
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-56.538	-2.540	-1.084	-89	10.082	-50.169
Stroški materiala	-24.176	-2.248	-1.962	-327	6.792	-21.921
Stroški storitev	-314.450	-49.946	-33.892	-13.535	90.908	-320.915
Stroški dela	-145.932	-5.951	-4.911	-2.033	1.614	-157.213
Amortizacija	-145.831	-14.734	-18.736	-2.790	3.059	-179.032
Drugi odhodki poslovanja	1.633	-3.442	-3.200	-1.550	480	-6.079
Skupaj odhodki poslovanja	-685.294	-78.861	-63.785	-20.324	112.935	-735.329
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment²	62.595	-5.223	5.715	3.267	-3.823	62.531
Finančni prihodki						8.022
Finančni odhodki						-24.291
Dobiček pred obdavčitvijo						46.262
Davek iz dobička						-2.575
Čisti dobiček poslovnega leta						43.687

Drugi podatki po segmentih Stanje 31. 12. 2012						
Sredstva segmenta poročanja ³	1.234.181	97.746	146.620	32.604	43.586	1.554.737
Slabitev sredstev segmenta	0	0	-2.223	-1.052	0	-3.275
Neodpisana vrednost dobrega imena	919	0	0	1.532	0	2.451
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige z uporabo kapitalne metode	6	0	0	683	0	689
Investicije v neopredmetena sredstva ⁴	25.143	794	1.642	170	0	27.749
Investicije v opredmetena osnovna sredstva ⁴	66.531	8.338	15.053	5.059	0	94.981
Obveznosti segmenta poročanja ⁵	271.796	29.578	15.198	9.999	413.449	740.020

¹Prihodki od prodaje med segmenti so izločeni iz skupinskih izkazov.

²Dobiček iz poslovanja za posamezni segment vključuje tudi dobiček iz transakcij med posameznimi segmenti v znesku -3.823 tisoč evrov.

³Sredstva po segmentih poročanja ne vsebujejo posojil v znesku 15.848 tisoč evrov, drugih finančnih naložb v znesku 50.515 tisoč evrov, odloženih terjatev za davek v znesku 21.238 tisoč evrov, terjatev za davek od dobička v znesku 17.566 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -61.581 tisoč evrov.

⁴Naložbe v neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva vsebujejo povečanja nabavne vrednosti (pridobitve) neopredmetenih sredstev, zemljišč, gradbenih objektov, opreme, vključno s sredstvi, pridobljenimi z nakupi odvisnih družb.

⁵Obveznosti po segmentih poročanja ne vsebujejo prejetih posojil v znesku 127.818 tisoč evrov, izdanih obveznic v znesku 298.196 tisoč evrov, obveznosti za finančni najem v znesku 1.828 tisoč evrov, drugih finančnih obveznosti v znesku 24.088 tisoč evrov, obveznosti za odložene davke v znesku 6.609 tisoč evrov, obveznosti za davek od dobička v znesku 230 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -45.320 tisoč evrov.

Prihodki po geografskih trgih v letu 2012

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	556.786	53.638	49.279	8.002	0	667.705
Prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu	26.591	2.114	450	84	0	29.239
Skupaj prodaja na domačem trgu	583.377	55.752	49.729	8.086	0	696.944
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	82.992	2.925	1.497	476	0	87.890
Prihodki od prodaje blaga in materiala na tujem trgu	273	11	0	6	0	290
Skupaj prodaja na tujem trgu	83.265	2.936	1.497	482	0	88.180
Skupaj čisti prihodki od prodaje	666.642	58.687	51.226	8.568	0	785.123

Poslovni segmenti 2011

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	701.524	56.540	48.931	8.090	0	815.085
Prodaja med segmenti ¹	78.931	10.115	21.170	9.991	-120.207	0
Prihodki po segmentih skupaj	780.455	66.655	70.101	18.081	-120.207	815.085
Drugi prihodki	6.961	2.383	262	204	-388	9.422
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov	6			4.958		4.964
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-55.899	-1.752	-1.573	-68	8.934	-50.358
Stroški materiala	-20.278	-655	-1.858	-395	6.471	-16.715
Stroški storitev	-323.493	-49.309	-33.971	-13.151	96.109	-323.815
Stroški dela	-140.426	-6.481	-4.850	-2.026	3.623	-150.160
Amortizacija	-159.261	-23.432	-17.631	-2.247	10.205	-192.366
Drugi odhodki poslovanja	-15.545	-16.776	-695	-912	1.121	-32.807
Skupaj odhodki poslovanja	-714.902	-98.405	-60.578	-18.799	126.463	-766.221
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment²	72.514	-29.367	9.785	-514	5.868	63.250
Finančni prihodki						10.074
Finančni odhodki						-24.506
Dobiček pred obdavčitvijo						48.818
Davek iz dobička						-14.807
Čisti dobiček poslovnega leta						34.011

¹Prihodki od prodaje med segmenti so izločeni iz skupinskih izkazov.

²Dobiček pred obdavčitvijo za posamezni segment vključuje tudi dobiček iz transakcij med posameznimi segmenti v znesku 5.868 tisoč evrov.

Drugi podatki po segmentih Stanje 31. 12. 2011						
Sredstva segmenta poročanja ³	1.297.221	99.523	153.999	29.015	-4.444	1.575.314
Slabitev sredstev segmenta	0	-6.327	0	-185	0	-6.512
Neodpisana vrednost dobrega imena	919	0	0	1.532	0	2.451
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige z uporabo kapitalske metode	6	0	0	1.196	0	1.202
Investicije v neopredmetena sredstva ⁴	14.746	865	1.163	67	0	16.841
Investicije v opredmetena osnovna sredstva ⁴	50.798	4.969	10.663	5.073	0	71.503
Obveznosti segmenta poročanja ⁵	252.909	25.397	14.224	9.809	457.700	760.039

³Sredstva po segmentih poročanja ne vsebujejo posojil v znesku 12.063 tisoč evrov, depozitov pri v bankah v znesku 11.119 tisoč evrov, odloženih terjatev za davek v znesku 22.561 tisoč evrov, terjatev za davek od dobička v znesku 2.659 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -52.846 tisoč evrov.

⁴Naložbe v neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva vsebujejo povečanja nabavne vrednosti (pridobitve) neopredmetenih sredstev, zemljišč, gradbenih objektov, opreme, vključno s sredstvi, pridobljenimi z nakupi odvisnih družb.

⁵Obveznosti po segmentih poročanja ne vsebujejo prejetih posojil v znesku 163.476 tisoč evrov, izdanih obveznic v znesku 298.193 tisoč evrov, obveznosti za finančni najem v znesku 2.809 tisoč evrov, drugih finančnih obveznosti v znesku 23.990 tisoč evrov, obveznosti za odložene davke v znesku 9.785 tisoč evrov, obveznosti za davek od dobička v znesku 35 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -40.588 tisoč evrov.

Prihodki po geografskih trgih v letu 2011

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu	601.181	53.645	46.539	7.310	0	708.675
Prihodki od prodaje blaga in materiala na domačem trgu	28.632	1.668	874	60	0	31.234
Skupaj prodaja na domačem trgu	629.813	55.313	47.413	7.370	0	739.909
Prihodki od prodaje proizvodov in storitev na tujem trgu	70.971	1.202	1.518	708	0	74.399
Prihodki od prodaje blaga in materiala na tujem trgu	740	25	0	12	0	777
Skupaj prodaja na tujem trgu	71.711	1.227	1.518	720	0	75.176
Skupaj čisti prihodki od prodaje	701.524	56.540	48.931	8.090	0	815.085

5. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2012	2011
Klasična telefonija in klasični zakupi kapacitet	101.016	120.348
Mobilne storitve končni trg	310.855	332.119
Širokopasovne in druge IP storitve	153.795	147.457
Medomrežno povezovanje in mednarodne operaterske storitve	127.928	125.031
Razvezan dostop, kolokacijske storitve, dostop z bitnim tokom, ponudniki storitev in nacionalno gostovanje	29.598	33.933
Prodaja trg. blaga in materiala	30.992	31.822
Drugi prihodki	30.939	24.376
Skupaj čisti prihodki od prodaje	785.123	815.085

6. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2012	2011
Prihodki od prejetih državnih pomoči	2.163	2.148
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	983	109
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	3	24
Drugi prihodki	4.785	7.141
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	7.934	9.422

7. Stroški storitev

v tisoč EUR	2012	2011
Stroški komunikacijskih in prevoznih storitev ter najema	23.829	24.369
Stroški vzdrževanja	33.970	36.666
Stroški telekomunikacijskih storitev	124.544	126.402
Stroški zakupa vodov	9.056	8.261
Stroški prodajnih vzpodbud	23.790	21.921
Stroški osebnih storitev	16.649	16.764
Stroški zavarovanja, trženja in reprezentance	28.254	32.781
Stroški prodajnih provizij	9.585	9.753
Stroški bančnih storitev	1.982	2.151
Stroški multimedijskih vsebin	19.576	17.357
Stroški drugih storitev	29.680	27.390
Skupaj stroški storitev	320.915	323.815

8. Stroški dela

v tisoč EUR	2012	2011
Plače in nadomestila plač	113.968	111.444
Prispevki za socialno varnost	24.911	23.715
- od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje	9.990	10.252
Drugi stroški dela	18.334	15.001
Skupaj stroški dela	157.213	150.160

V povprečju je bilo v letu 2012 v Skupini Telekom Slovenije zaposlenih 4.514 (v 2011: 4.602) delavcev.

Struktura zaposlenih po stopnji izobrazbe v Skupini Telekom Slovenije

Število zaposlenih v poslovnem letu glede na zahtevano izobrazbo	Začetek leta 2012	Konec leta 2012	Spremembe v letu 2012	Povprečno število delavcev na podlagi delovnih ur glede na izobrazbo leta 2012	Povprečno število delavcev na podlagi delovnih ur glede na izobrazbo leta 2011
I. stopnja	3	2	-1	101	3
II. stopnja	25	27	2	25	22
III. stopnja	11	12	1	4	13
IV. stopnja	661	632	-29	564	690
V. stopnja	1.435	1.476	41	1.344	1.591
VI. stopnja	1.011	968	-43	943	883
VII. stopnja	1.575	1.573	-2	1.422	1.377
Magistri in doktorji	40	35	-5	110	23
Skupaj	4.761	4.725	-36	4.514	4.603

9. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2012	2011
Rezervacije (pojasnilo 26)	-3.296	9.084
Izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	1.085	3.023
Slabitev in odpisi zalog	892	1.272
Slabitev in odpisi terjatev	2.172	5.728
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	5.515	6.936
Ostali odhodki	6.677	10.418
Usredstvena lastna režija	-6.966	-3.654
Skupaj drugi odhodki poslovanja	6.079	32.807

10. Finančni prihodki in finančni odhodki

v tisoč EUR	2012	2011
Prihodki iz dividend	61	459
Prihodki od obresti	5.307	3.854
Sprememba v poštenu vrednosti izvedenih finančnih instrumentov	139	0
Drugi finančni prihodki	2.515	5.761
Skupaj finančni prihodki	8.022	10.074
Odhodki zaradi izdanih obveznic	15.124	15.122
Odhodki za obresti	3.124	7.445
Neto negativne tečajne razlike	160	156
Sprememba v poštenu vrednosti izvedenih finančnih instrumentov	0	110
Slabitev finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	422	1.317
Slabitev danih posojil	5.093	0
Drugi finančni odhodki	368	356
Skupaj finančni odhodki	24.291	24.506
Finančni izid	-16.269	-14.432

Čisti prihodki/odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, izkazani v poslovnem izidu

v tisoč EUR	2012	2011
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo	-422	-1.317
- odhodki iz oslabitve	-422	-1.317
Izvedeni finančni instrumenti	139	-110
- prihodki od prevrednotenja	675	1.163
- odhodki od prevrednotenja	-536	-1.273
Čisti prihodki/odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti	-283	-1.427

Finančni prihodki in odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb pripoznani neposredno v drugem vseobsegajočem donosu

v tisoč EUR	2012	2011
Pozitivna sprememba poštene vrednosti naložb razpoložljivih za prodajo	405	-2.182
Negativna sprememba poštene vrednosti finančnih naložb razpoložljivih za prodajo	-371	0
Odloženi davki	-5	436
Skupaj prevrednotenje finančnih naložb razpoložljivih za prodajo	29	-1.746

11. Davek iz dobička

v tisoč EUR	2012	2011
Davek tekočega leta	205	-18.016
Odložene terjatve / obveznosti za davek	-2.780	3.209
Odhodek za davek iz dobička v breme rezultata	-2.575	-14.807

v tisoč EUR	2012	2011
Dobiček/izguba pred obdavčitvijo po MSRP	46.262	48.818
Davek iz dobička, upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-8.327	-9.764
Nepripoznane odložene terjatve za davek zaradi davčnih izgub	-1.605	-8.092
Neobdavčene prejete dividende	724	544
Davčno nepriznani odhodki	13.226	-1.019
<i>V preteklih letih nepriznani davčni odhoki</i>	<i>16.911</i>	<i>23</i>
<i>Tekoče davčno nepriznani odhodki</i>	<i>-3.685</i>	<i>-1.042</i>
Sprememba davčne stopnje	-5.641	-22
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	133	1.158
Učinek nižje davčne stopnje	1.037	30
Drugo	-2.122	2.358
Skupaj odhodek za davek	-2.575	-14.807

Efektivna davčna stopnja za leto 2012 je 5,57 % (2011: 30,33 %). Nizka efektivna davčna stopnja v letu 2012 je posledica davčno priznanih odhodkov iz oslabitve finančnih naložb, ki so v letu 2012 odtujene.

Skladno s predpisi o davku na dohodek pravnih oseb se je v letu 2012 v Sloveniji spremenila davčna stopnja iz 20 % na 18 %. Prav tako se je spremenila višina davčne olajšave vlaganja v raziskave in razvoj iz 40 % na 100 %, vendar največ v višini davčne osnove. Znesek olajšave za investiranje pa se je iz 30 % povečal na 40 % zneska, investiranega v zakonsko določeno vrsto opreme in neopredmetenih osnovnih sredstev brez zgornjega praga koriščenja olajšave. Splošna olajšava za investiranje se izključuje z olajšavo za vlaganje v raziskave in razvoj.

V ostalih državah ni bilo sprememb določb Zakona o davkih.

Zaradi spremembe davčne stopnje je Skupina Telekom Slovenije pripoznala zmanjšanje terjatev za odložene davke v breme poslovnega izida v višini 5.641 tisoč evrov.

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznani v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2012	2011
Opredmetena osnovna sredstva	-1.404	1.086
Finančne naložbe	1.106	678
Rezervacije	-1.868	688
Terjatve in zaloge	-3.423	760
Druga sredstva	2.809	-3
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	-2.780	3.209

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v kapitalu

v tisoč EUR	2012	2011
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	345	0
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	-5	436
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	340	436

12. Dobiček na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada navadnim delničarjem, delimo s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju, uveljavljajočih se navadnih delnic.

Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic se izračuna iz podatkov o številu uveljavljajočih se navadnih delnic, ob upoštevanju morebitnih odkupov in prodaj znotraj obdobja ter ob upoštevanju časa, v katerem so bile delnice udeležene pri ustvarjanju dobička.

Popravljeni čisti dobiček na delnico se ne izračunava, ker družba nima popravljalnih potencialnih rednih delnic.

v tisoč EUR	2012	2011
Čisti poslovni izid, namenjen razdelitvi delničarjem, lastnikom navadnih delnic matične družbe	43.687	34.011
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478

Pri izračunu tehtanega povprečnega števila navadnih delnic nismo upoštevali lastnih delnic, ki jih ima družba.

Tehtano povprečno število navadnih delnic

v tisoč EUR	2012	2011
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.535.478	6.535.478
Manj lastne delnice družbe	-30.000	-30.000
Skupaj	6.505.478	6.505.478

13. Neopredmetena sredstva

Dobro ime in druga neopredmetena sredstva

Neodpisana vrednost dobrega imena na dan 31. 12. 2012 znaša 2.451 tisoč evrov (31. 12. 2011: 2.451 tisoč evrov), neodpisana vrednost drugih neopredmetenih sredstev, ki so nastala kot posledica dokončnih porazdelitev kupnin posameznih družb, znaša 1.337 tisoč evrov.

Skladno s standardi je skupina pristopila k preverjanju slabitve dobrega imena. Skupina je nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote ugotavljala na dan 31. 12. 2012 in je bila izračunana kot vrednost pri uporabi na podlagi modela diskontiranih bodočih denarnih tokov na sedanjo vrednost in sledečih predpostavk:

- g – nominalna rast denarnih tokov v residualu z vključeno stopnjo inflacije – 2 %,
- WACC – tehtano povprečje stroškov kapitala - 11,4 %,
- planirani denarni tokovi za obdobje 2013 -2017 denar ustvarjajoče enote,
- izračun vrednosti v residualu na podlagi normalizacije dolgoročnega poslovanja.

Koncesije in licence

Koncesije praviloma predstavljajo pravice do uporabe frekvence spektra GSM 900 in 1800 ter UMTS mobilne telefonije na področju Republike Slovenije, GSM na Kosovu ter GSM 900 in UMTS v Makedoniji v skupnem znesku 94.971 tisoč evrov. Ostale licence pa se nanašajo na licence za uporabo računalniških programov.

Neodpisane vrednosti pridobljenih koncesij na dan 31. 12. 2012 znašajo: v Sloveniji za UMTS, 36.159 tisoč evrov (v 2011: 40.300 tisoč evrov), za GSM pa 1.327 tisoč evrov (v letu 2011: 2.263 tisoč evrov). Na Kosovu znaša neodpisana vrednost koncesij za GSM na dan 31. 12. 2012 43.553 tisoč evrov (v letu 2011: 47.937 tisoč evrov). V Makedoniji pa znašajo na dan 31. 12. 2012 koncesije za UMTS 3.824 tisoč evrov (v letu 2011 1.374 tisoč evrov) in GSM 10.108 tisoč evrov (v letu 2011 13.471 tisoč evrov).

Družbe v skupini nimajo omejene lastninske pravice na neopredmetenih sredstvih, prav tako pa sredstva niso predmet obremenitve.

Pomembnejša povečanja neopredmetenih sredstev v uporabi letu 2012 se nanašajo predvsem na nabavo računalniške programske opreme v višini 7.057 tisoč evrov in nabavo koncesij in licenc v višini 1.098 tisoč evrov.

Gibanje neopredmetenih sredstev na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druge neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2012	107.922	258.519	134.428	36.257	10.126	547.252
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	280	93	46	0	419
Povečanja	0	372	1.576	628	25.173	27.749
Prenosi v uporabo	0	1.098	7.057	3	-8.158	0
Zmanjšanja	0	-1.169	-12.736	-2.184	0	-16.089
Drugi prenosi ¹	0	3.986	1.955	-2.312	0	3.629
Stanje 31. 12. 2012	107.922	263.086	132.373	32.438	27.141	562.960
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2012	105.471	146.704	109.542	27.850	267	389.834
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	70	148	18	0	236
Slabitev	0	0	142	0	0	142
Zmanjšanja	0	-1.169	-12.731	-422	0	-14.322
Drugi prenosi ¹	0	3.667	1.827	-476	0	5.018
Amortizacija	0	14.098	17.441	1.558	0	33.097
Stanje 31. 12. 2012	105.471	163.370	116.369	28.528	267	414.005
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2012	2.451	111.815	24.886	8.407	9.859	157.418
Stanje 31. 12. 2012	2.451	99.716	16.004	3.910	26.874	148.955

¹V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi iz zalog.

Gibanje neopredmetenih sredstev 2011

v tisoč EUR	Dobro ime	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2011	108.853	258.878	131.580	32.426	11.748	543.485
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	1	-682	-25	-59	0	-765
Povečanja	0	21	1.832	217	14.771	16.841
Prenosi v uporabo	0	783	6.832	8.373	-15.988	0
Zmanjšanja	-932	-481	-5.791	-4.700	-405	-12.309
Drugi prenosi ¹	0	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2011	107.922	258.519	134.428	36.257	10.126	547.252
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2011	105.471	151.010	95.727	27.776	634	380.618
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	0	-238	-149	-94	0	-481
Slabitev	0	0	0	0	38	38
Zmanjšanja	0	-474	-5.660	0	-405	-6.539
Drugi prenosi ¹	0	-17.721	-1.009	-831	0	-19.561
Amortizacija	0	14.127	20.633	999	0	35.759
Stanje 31. 12. 2011	105.471	146.704	109.542	27.850	267	389.834
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2011	3.382	107.868	35.853	4.650	11.114	162.867
Stanje 31. 12. 2011	2.451	111.815	24.886	8.407	9.859	157.418

¹V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi iz zalog.

14. Opredmetena osnovna sredstva

Zemljišča in zgradbe ter kabelska kanalizacija so izkazani po pošteni vrednosti, vsa ostala opredmetena osnovna sredstva pa po nabavni vrednosti.

Zemljišča in zgradbe je pooblaščenca neodvisna ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na pošteno vrednost na dan 01. 10. 2012.

Za potrebe cenitve so se nepremičnine razdelile v tri skupine glede na višino knjigovodske vrednosti na datum cenitve:

- nepremičnine nad 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti (ki predstavljajo 62 % skupne knjigovodske vrednosti),
- nepremičnine od 1 do 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti,
- nepremičnine do 1 milijon evrov knjigovodske vrednosti.

Za nepremičnine, katerih knjigovodska vrednost je znašala nad 5 milijonov, so bile uporabljene vse tri metode ocenjevanja vrednosti (metoda tržnih primerjav, na donosu zasnovan način in nabavno vrednostni način), kot so določene z mednarodni standardi ocenjevanja vrednosti (MSOV). Za nepremičnine od 1 milijona do 5 milijonov sta bili uporabljeni metodi tržnih primerjav in nabavno vrednostni način, za nepremičnine s knjigovodsko vrednostjo do 1 milijona je bila uporabljena metoda tržnih primerjav. Glede na namen uporabe pa je bila upoštevana hierarhija poštene vrednosti, za vsako sredstvo posebej.

Na podlagi cenitvenega poročila se je vrednost zemljišč in zgradb zmanjšala za 4.223 tisoč evrov. Od tega je bila evidentirana slabitev v višini 1.919 tisoč evrov preko izkaza poslovnega izida in znižanje prevrednotovalnih rezerv v višini 2.304 tisoč evrov ter odprava odloženih davkov v višini 345 tisoč evrov.

Kabelsko kanalizacijo je pooblaščenka ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na dan 1. 1. 2010. Pri vrednotenju je bila uporabljena metoda nadomestitvenih vrednosti, ker za tovrstna osnovna sredstva ni primerljivih tržnih cen.

Pomembnejša povečanja opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi v letu 2012 se nanašajo predvsem na pridobitev nepremičnin in kabelske kanalizacije v višini 10.405 tisoč evrov, izgradnjo in posodobitev kabelskega omrežja v višini 8.040 tisoč evrov, pridobitev telekomunikacijske in druge opreme v višini 50.070 tisoč evrov.

Knjigovodska vrednost opreme na dan 31. 12. 2012 iz naslova finančnega najema je 2.896 tisoč evrov.

Družbe v skupini nimajo omejene lastninske pravice na opredmetenih osnovnih sredstvih, prav tako sredstva niso predmet obremenitve.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2012	432.347	921.284	281.514	795.412	483.156	49.892	393	2.963.998
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	138	29	24	28.400	-26.984	84	-36	1.655
Učinek prevrednotenja - povečanje	586	0	0	0	0	0	0	586
Učinek prevrednotenja - zmanjšanje	-30.798	0	0	0	0	0	0	-30.798
Povečanja	113	2.150	0	2.886	13.944	75.884	4	94.981
Prenos iz sredstev v izgradnji	10.405	8.360	3.639	17.038	29.073	-68.515	0	0
Zmanjšanja, odpisi	-1.140	-3.164	-8.018	-4.297	-19.779	-648	-7	-37.053
Drugi prenosi ¹	53.553	0	13	-71.612	16.518	-111	348	-1.291
Stanje 31. 12. 2012	465.204	928.659	277.172	767.827	495.928	56.586	702	2.992.078
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2012	89.355	669.264	262.536	563.540	373.431	11.434	0	1.969.560
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	88	-146	36	13.690	-12.461	0	0	1.207
Učinek prevrednotenja	-25.989	0	0	0	0	0	0	-25.989
Povečanja	84	0	0	0	0	0	0	84
Slabitev	0	1.364	49	559	1.161	0	0	3.133
Zmanjšanja, odpisi	-42	-2.151	-7.902	-4.289	-20.041	0	0	-34.425
Amortizacija	18.867	28.630	8.080	51.537	38.737	0	0	145.851
Drugi prenosi ¹	31.945	0	13	-50.802	14.161	0	0	-4.683
Stanje 31. 12. 2012	114.308	696.961	262.812	574.235	394.988	11.434	0	2.054.738
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2012	342.992	252.020	18.978	231.872	109.725	38.458	393	994.438
Stanje 31. 12. 2012	350.896	231.698	14.360	193.592	100.940	45.152	702	937.340

¹V okviru drugih prenosa so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi iz zaloga.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Drugo	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2011	424.196	909.338	287.893	776.301	475.403	55.614	937	2.929.682
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	-266	-29	-48	-2.398	-243	-143	0	-3.127
Povečanja	25	3.567	130	1.686	5.185	60.843	67	71.503
Prenos iz sredstev v izgradnji	9.365	10.179	2.337	21.165	24.071	-67.117	0	0
Zmanjšanja, odpisi	-973	-1.771	-8.798	-1.342	-21.260	695	0	-33.449
Drugi prenosi ¹	0	0	0	0	0	0	-611	-611
Stanje 31. 12. 2011	432.347	921.284	281.514	795.412	483.156	49.892	393	2.963.998
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2011	72.934	640.451	260.746	487.488	358.741	914	0	1.821.274
Razlika iz preračuna na predstavitevno valuto	-151	-81	65	-1.498	-163	0	0	-1.828
Učinek prevrednotenja	32	0	0	3.724	129	0	0	3.885
Slabitev	0	57	66	6.335	0	0	0	6.458
Zmanjšanja, odpisi	-307	-1.771	-8.672	-1.096	-19.968	0	0	-31.814
Amortizacija	15.473	29.620	9.423	55.633	46.374	0	0	156.523
Drugi prenosi ¹	1.374	988	908	12.954	-11.682	10.520	0	15.062
Stanje 31. 12. 2011	89.355	669.264	262.536	563.540	373.431	11.434	0	1.969.560
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2011	351.262	268.887	27.147	288.813	116.662	54.700	937	1.108.408
Stanje 31. 12. 2011	342.992	252.020	18.978	231.872	109.725	38.458	393	994.438

¹V okviru drugih prenosa so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prenosi med skupinami sredstev ter prenosi iz zaloga.

15. Naložbe v skupne podvige

Skupina ima 50 % lastniški delež v družbi Gibtelecom Limited, ki je ponudnik telekomunikacijskih storitev v Gibraltarju, in 50 % lastniški delež v družbi M-Pay, ki je družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino.

Obe družbi sta zasebni družbi in ne kotirata na nobeni od javnih borz vrednostnih papirjev. V uskupinjene izkaze sta vključeni po kapitalski metodi.

v tisoč EUR	31. 12. 2011	Povečanje	Zmanjšanja	31. 12. 2012
Gibtelecom	42.131	4.797	-4.114	42.814
M-Pay	94	6		100
Skupaj naložbe v skupne podvige	42.225	4.803	-4.114	42.914

16. Druge finančne naložbe

v tisoč EUR	2012	2011
Naložbe v delnice bank	1.335	2.128
Naložbe v druge delnice	2.221	1.816
Naložba v deleže	779	777
Skupaj druge finančne naložbe	4.335	4.721
Posojila drugim podjetjem	1.884	1.598
Posojila zaposlenim	1.297	1.592
Posojila naročnikom telekomunikacijskih storitev	1.375	1.560
Skupaj dana posojila	4.556	4.750
Druga dolgoročna finančna sredstva	0	366
Skupaj druge finančne naložbe	8.891	9.837

Vse naložbe v delnice in deleže so razporejene kot finančne naložbe, razpoložljive za prodajo. Od skupne vrednosti v znesku 4.335 tisoč evrov se 1.301 tisoč evrov (2011: 1.689 tisoč evrov) nanaša na finančne inštrumente, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so pripoznani po pošteni vrednosti. Učinki prevrednotenja so prikazani v pojasnilu 10, v tabelah, ki prikazujejo učinke prevrednotenja, zajete v izkazu poslovnega izida in vseobsegajočega donosa.

Ostala finančna sredstva ne kotirajo in so pripoznana po nabavni vrednosti. Finančne naložbe ne služijo kot zavarovanje in so prosta bremen.

Tabela danih posojil

v tisoč EUR	2012	2011
Dolgoročna dana posojila	4.556	4.750
Dana posojila	1.884	1.598
Posojila zaposlenim	1.297	1.592
Posojila naročnikom telekomunikacijskih storitev	1.375	1.560
Kratkoročna dana posojila	11.120	10.465
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih - dana posojila	678	3.252
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih - posojila zaposlenim	265	330
Kratkoročna dana posojila	10.177	6.883
Stanje konec obdobja dana posojila	15.676	15.215

Obrestna mera posojil, danih drugim, se giba med 3,70 % in 4,04 %.

Vsa dana posojila so zavarovana z bianco menicami, z odstopom obstoječih in bodočih terjatev oziroma z zastavnimi pravicami na premičninah in nepremičninah.

Zapadlost danih posojil na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Nezapadle		Zapadle			Skupaj
		Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	
Dana posojila	15.440	20	216	0	0	15.676

Zapadlost danih posojil na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Nezapadle		Zapadle			Skupaj
		Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	
Dana posojila	14.919	25	271	0	0	15.215

Roki zapadlosti danih posojil

v tisoč EUR	2012	2011
- v manj kot 3 mesecih	10.433	6.703
- od 3 do 12 mesecev	759	1.382
- od 1 do 5 let	4.117	5.770
- več kot 5 let	367	1.360
Skupaj	15.676	15.215

Hierarhija poštene vrednosti

Pri pripoznavanju in razkrivanju poštene vrednosti finančnih instrumentov, z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti, je bila uporabljena sledeča hierarhija:

1. kategorija: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu,
2. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno,
3. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, in naložbe, vrednotene po nabavni vrednosti.

Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2012	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji in druge finančne naložbe	4.335	1.301	0	3.034
Izvedeni finančni instrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.118	0	-1.118	0
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2011	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji in druge finančne naložbe	4.721	1.689	0	3.032
Izvedeni finančni instrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.257	0	-1.257	0

Vsi vrednostni papirji v tretji kategoriji se vodijo po nabavni vrednosti.

17. Ostala dolgoročna sredstva

v tisoč EUR	2012	2011
Vnaprej plačane najemnine	10.345	11.916
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud	4.692	14.734
Druga dolgoročna sredstva	3.070	674
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	18.107	27.324

Gibanje razmejitev brez drugih dolgoročnih finančnih sredstev

v tisoč EUR	Najemnine	Prodajne vzpodbude
Stanje 1. 1. 2011	12.161	12.323
Povečanje	4.938	17.746
Prenos med stroške	-5.183	-15.335
Stanje 31. 12. 2011	11.916	14.734
Povečanje	-8	7.573
Prenos med stroške	-1.563	-17.615
Stanje 31. 12. 2012	10.345	4.692

18. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so merjene po modelu nabavne vrednosti.

Gibanje naložbenih nepremičnin

v tisoč EUR	2012	2011
Stanje 1. 1.	6.462	6.413
Povečanje	0	185
Zmanjšanje	0	-51
Amortizacija	-84	-84
Stanje 31. 12.	6.378	6.463

Naložbene nepremičnine so zemljišča in zgradbe v Sečovljah in nepremičnina na Vojkovi 58 v Ljubljani. Skupina vodi naložbene nepremičnine po nabavni vrednosti in za njih ni ugotavljala poštene vrednosti. Prihodki od najemnin za naložbene nepremičnine, pripoznani v poslovnem izidu v letu 2012, znašajo 125 tisoč evrov (2011: 153 tisoč evrov).

19. Odložene terjatve in obveznosti za davek

Odložene terjatve in obveznosti za davek so izračunane na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja glede na stopnjo obdavčitve dohodka pravnih oseb v naslednjih letih. V obravnavanem obdobju je dohodek pravnih oseb obdavčen z 18 % davčno stopnjo (2011: 20 %). Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb v Sloveniji (ur. list RS 30/2012) predvideva do leta 2015 postopno znižanje davčne stopnje na 15 %. Zato so matična družba in ostale družbe v Sloveniji preračunale terjatve in obveznosti za odložene davke za leto 2012 po davčni stopnji 15 %.

Terjatve za odložene davke

v tisoč EUR	2012	2011
Opredmetena osnovna sredstva	5.713	7.678
Naložbe in finančne naložbe	2.327	1.221
Terjatve iz poslovanja	4.480	7.864
Druga dolgoročna sredstva	4.829	0
Rezervacije	3.889	5.798
Odložene terjatve za davek	21.238	22.561

Obveznosti za odložene davke

v tisoč EUR	2012	2011
Opredmetena osnovna sredstva	6.501	9.648
Naložbe in finančne naložbe	108	137
Odložene obveznosti za davek	6.609	9.785

Učinek preračuna davčne stopnje je zmanjšanje terjatev za odložene davke v breme poslovnega izida v višini 5.641 tisoč evrov in zmanjšanje obveznosti za odložene davke v dobro prevrednotovalnih rezerv kapitala v višini 2.446 tisoč evrov.

20. Sredstva za odtujitev

Sredstva za odtujitev so večinoma zemljišča in zgradbe, ki jih družbe v skupini ne nameravajo uporabljati v poslovne namene in za katere so uprave družb sprejele sklepe o njihovi prodaji. Ta je predvidena v naslednjih dvanajstih mesecih. Sredstva za odtujitev se prenesejo med kratkoročna sredstva za odtujitev po knjigovodski vrednosti ali poštene vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po nižji. Vsa prenesena sredstva je pred prenosom ocenil zunanji cenilec vrednosti nepremičnin.

Na dan 31. 12. 2012 izkazuje skupina sredstva za odtujitev v višini 3.846 tisoč evrov.

V letu 2012 je skupina pripoznala izgubo zaradi oslabitve iz naslova razlike med knjigovodsko in pošteno vrednostjo, zmanjšano za stroške prodaje v višini 300 tisoč evrov.

21. Zaloge

v tisoč EUR	2012	2011
Material	6.397	6.335
Proizvodi	817	592
Trgovsko blago	15.390	15.850
Predujmi za zaloge	25	10
Skupaj zaloge	22.628	22.787

V letu 2012 so bile zaloge prevrednotene na njihovo iztržljivo vrednost, oslabitev zalog pa je bila pripoznana med drugimi odhodki poslovanja. V letu 2012 pri inventuri v skupini ni bilo ugotovljenih pomembnih viškov in mankov.

22. Poslovne in druge terjatve

v tisoč EUR	2012			2011
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Neto vrednost
Poslovne terjatve	136.690	-45.374	91.316	99.780
Terjatve do tujih operaterjev	15.865	-486	15.379	14.827
Terjatve do domačih operaterjev	78.644	-10.623	68.021	55.993
Dani predujmi	4.324	-156	4.168	4.535
Skupaj terjatve	235.523	-56.639	178.884	175.136
Terjatve za DDV in druge davke	8.091	0	8.091	7.597
Odloženi stroški in vračunani prihodki	18.494	0	18.494	13.039
Kratkoročni del prodajnih vzpodbud	14.611	0	14.611	4.124
Druge terjatve	913	0	913	2.372
Skupaj druge terjatve	42.109	0	42.109	27.132
Skupaj poslovne in druge terjatve	277.632	-56.639	220.993	202.268

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

v tisoč EUR	2012	2011
Stanje 1. 1.	-66.470	-61.477
Popravki v letu	-10.130	-18.213
Odprava popravkov	10.160	11.372
Odpisi	10.513	1.848
Tečajne razlike	-712	0
Stanje 31. 12. 2012	-56.639	-66.470

Starostna struktura terjatev na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Individualno vrednotenje		Ostale terjatve ¹		Skupaj terjatve	
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti
Nezapadle	2.621	0	130.213	-12	132.834	-12
Zapadle	58.082	-4.266	86.716	-52.361	144.798	-56.627
do vključno 30 dni	1.525	-77	19.342	-640	20.867	-717
od vključno 31 do vključno 60 dni	1.560	-79	5.020	-221	6.580	-300
od vključno 61 do vključno 90 dni	1.477	-78	2.726	-140	4.203	-218
od vključno 91 do vključno 120 dni	1.338	-71	2.255	-210	3.593	-281
od vključno 121 dne naprej	52.182	-3.958	57.373	-51.153	109.555	-55.111
Skupaj terjatve	60.703	-4.266	216.929	-52.373	277.632	-56.639

¹Terjatve, za katere se oblikujejo popravki vrednosti na osnovi ocene kreditne sposobnosti, glede na rok zapadlosti terjatev.

Starostna struktura terjatev na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Individualno vrednotenje		Ostale terjatve ¹		Skupaj terjatve	
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti
Nezapadle	1.809	0	123.167	0	124.976	0
Zapadle	38.977	-2.522	104.785	-63.948	143.762	-66.470
do vključno 30 dni	1.584	-79	25.168	-4.124	26.752	-4.203
od vključno 31 do vključno 60 dni	1.485	-74	5.231	-103	6.716	-177
od vključno 61 do vključno 90 dni	1.589	-80	3.314	-237	4.903	-317
od vključno 91 do vključno 120 dni	1.514	-76	4.993	-2.239	6.507	-2.315
od vključno 121 dne naprej	32.805	-2.213	66.079	-57.245	98.884	-59.458
Skupaj terjatve	40.786	-2.522	227.952	-63.948	268.738	-66.470

¹Terjatve, za katere se oblikujejo popravki vrednosti na osnovi ocene kreditne sposobnosti, glede na rok zapadlosti terjatev.

23. Kratkoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2012	2011
Druga kratkoročna posojila	11.292	10.465
Druga kratkoročna finančna sredstva	4	52
Depoziti pri bankah	50.511	11.067
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	61.807	21.584

Zapadlost kratkoročnih posojil in drugi podatki so razkriti v pojasnilu 16 Druge finančne naložbe.

24. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	2012	2011
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	25.602	21.094
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	18.472	40.171
Skupaj denar in denarni ustrezniki	44.074	61.265

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po obrestnih merah bank za pozitivna stanja na računih, nočni depoziti pa po pogodbenih obrestnih merah.

Kratkoročni depoziti so sklenjeni za obdobje od enega do treh mesecev, odvisno od tega, kako hitro družbe potrebujejo gotovino. Depoziti se obrestujejo po obrestnih merah, ki so določene za posamezno depozitno obdobje.

Skupina ima odprte kratkoročne in dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila, ki so zavarovana z bianco menicami. Kratkoročno revolving posojilo s 3,00 % pogodbeno obrestno mero zapade v letu 2013. Dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila zapadejo v letu 2015. Imajo spremenljivo obrestno mero in pribitek od 3,80 % do 4,80 %. Prav tako ima skupina z bankami podpisane pogodbe o koriščenju limita na transakcijskih računih z obrestno mero od 5,50 % do 6,35 %.

25. Kapital in rezerve

Kapital in rezerve

v tisoč EUR	31.12.2012	31.12.2011
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	139.108	137.609
Rezerve iz dobička	254.021	229.309
<i>Zakonske rezerve</i>	51.619	51.663
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>	3.671	3.671
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>	-3.671	-3.671
<i>Statutarne rezerve</i>	55.269	54.854
<i>Druge rezerve iz dobička</i>	147.133	122.792
Zadržani čisti poslovni izid	79.379	103.699
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>	60.166	80.356
<i>Poslovni izid tekočega leta</i>	19.213	23.343
Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	70.642	73.846
Prevrednotovalne rezerve za finančne instrumente	611	187
Prevedbene rezerve	-1.765	-2.096
Skupaj kapital in rezerve	814.717	815.275

Vpoklicani kapital

Odobreni, izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic.

Lastniška struktura na dan 31. 12. 2012

Delničar	Število delnic	Delež v %
Republika Slovenija	4.087.569	62,54
Individualni delničarji	694.347	10,62
Domače pravne osebe	599.742	9,18
Kapitalska družba	365.175	5,59
Tuje pravne osebe	321.788	4,92
Slovenska odškodninska družba	277.839	4,25
Banke	66.906	1,02
Vzajemni in ostali skladi	66.037	1,02
Telekom Slovenije - lastne delnice	30.000	0,46
Zavarovalnice	10.970	0,17
Borzno-posredniške hiše	8.046	0,12
Investicijske družbe in DZU	7.059	0,11
Skupaj	6.535.478	100,00

Stanje in gibanje kapitala je predstavljeno v izkazu gibanja kapitala. V letu 2012 ni bilo sprememb v številu izdanih delnic.

Rezerve

Prvotno so bile rezerve oblikovane skladno z določili Zakona o lastninskem preoblikovanju družb, zadnjih nekaj let pa v skladu z odločitvijo skupine. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah lahko poslovodstvo polovico dobička posameznega poslovnega leta po obvezni uporabi razporedi na rezerve.

Kapitalske rezerve

V okviru kapitalskih rezerv je bil v preteklih letih evidentiran vplačani presežek kapitala iz naslova lastninskega preoblikovanja v znesku 130.118 tisoč evrov in prenos neobdavčenega dela prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva v znesku 8.990 tisoč evrov. Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namen, ki jih določa zakon, in niso namenjene delitvi.

Rezerve iz dobička

Rezerve za lastne deleže se oblikujejo v višini zneska pridobitve lastnih delnic in niso namenjene delitvi. V poročanem obdobju skupina ni pridobila novih lastnih delnic.

Na dan 31. 12. 2012 je imela matična družba 30.000 **lastnih delnic**, kar predstavlja 0,46 % delniškega kapitala, in so evidentirane v vrednosti 3.671 tisoč evrov. Število lastnih delnic je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003. Skupina lahko pridobiva lastne delnice za namene, kot jih določa in dovoljuje zakon.

Statutarne rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določa statut. Te rezerve niso namenjene delitvi.

Ob sestavitvi letnega poročila lahko skupina oblikuje **druge rezerve iz dobička** do višine 50 % čistega poslovnega izida poslovnega leta, zmanjšanega za oblikovane statutarne ali zakonske rezerve. Druge rezerve iz dobička se lahko uporabijo za katere koli namene, skladno z zakonom, statutom in poslovno politiko ter sklepi skupščine.

Zadržani čisti poslovni izid

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid za leto 2012.

Na podlagi sklepa skupščine delničarjev z dne 21. 06. 2012 se je bilančni dobiček za leto 2011 v znesku 119.698 tisoč evrov razporedil za izplačilo dividend v znesku 45.538 tisoč evrov (2011: 22.118 tisoč evrov), kar predstavlja 7,00 evrov na delnico (2011: 3,40 evre), preostali del v znesku 74.160 tisoč evrov pa je prenesen v naslednje leto.

Predlagano izplačilo dividend za leto 2012

Znesek za izplačilo vmesne dividende:	24.070.268,60 evra
Vmesna dividenda na navadno delnico:	3,70 evra

Znesek za izplačilo dividende:	9.497.997,88 evra
Dividenda na navadno delnico:	1,46 evra

Skladno s pozivom 23. skupščine delničarjev sta uprava in nadzorni svet sprejela sklep o izplačilu vmesne dividende v višini 3,70 evra na delnico.

Prevrednotovalne rezerve za osnovna sredstva

Spremembe prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev 2012

v tisoč EUR	Zemljišča in zgradbe	Kabelska kanalizacija	Skupaj
Stanje 1. 1. 2012	34.684	39.162	73.846
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (povečanje)	586	0	586
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (zmanjšanje)	-2.890	0	-2.890
Odloženi davki	345	0	345
Prenos v zadržani čisti poslovni izid	-239	-1.966	-2.205
Prenos v kapitalske rezerve	-1.017	-482	-1.499
Sprememba davčne stopnje	486	1.926	2.412
Drugo	47	0	47
Stanje 31. 12. 2012	32.002	38.640	70.642

Spremembe prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev 2011

v tisoč EUR	Zemljišča in zgradbe	Kabelska kanalizacija	Skupaj
Stanje 1. 1. 2011	35.016	41.497	76.513
Prenos v zadržani čisti poslovni izid	-146	-1.853	-1.999
Prenos v kapitalske rezerve	-949	-482	-1.431
Drugo	763	0	763
Stanje 31. 12. 2011	34.684	39.162	73.846

Prevrednotovalne rezerve za osnovna sredstva so se v letu 2012 zmanjšale za 3.704 tisoč evrov zaradi evidentiranja prenosa v zadržani čisti poslovni izid v višini 2.205 tisoč evrov iz naslova dodatno obračunane amortizacije v zvezi s prevrednotenimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prav tako pa je evidentiran prenos 1.499 tisoč evrov na kapitalske rezerve iz dodatno obračunane amortizacije v zvezi z revalorizacijo opredmetenih osnovnih sredstev.

Povečanje v višini 2.412 tisoč evrov se nanaša na preračun obveznosti za odložene davke zaradi znižanja davčne stopnje.

Prevrednotovalne rezerve so se povečale za 586 tisoč evrov ter hkrati zmanjšale še iz naslova prevrednotenja zemljišč in zgradb na pošteno vrednost v višini 2.890 tisoč evrov ter povečale za 345 tisoč evrov zaradi odprave obveznosti za odložene davke. Prevrednotovalne rezerve niso predmet delitve.

Prevrednotovalne rezerve za finančne inštrumente

Prevrednotovalne rezerve za finančne inštrumente vključujejo spremembe vrednosti finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, in znašajo 611 tisoč evrov.

Spremembe prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo

v tisoč EUR	2012	2011
Stanje 1. 1.	187	2.117
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (krepitev)	405	0
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (negativna sprememba poštene vrednosti)	-371	-2.182
Odloženi davki	-5	436
Sprememba davčne stopnje	34	0
Drugo	361	-184
Stanje 31. 12. 2012	611	187

Prevedbene rezerve

Prevedbene rezerve izhajajo iz valutnih razlik, nastalih pri vključevanju računovodskih izkazov odvisnih družb v uskupinjene računovodske izkaze. V letu 2012 se je prevedbena rezerva povečala za 332 tisoč evrov.

26. Dolgoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2012	2011
Vnaprej zaračunane kolokacije	4.561	4.983
Prejete državne pomoči	1.357	1.532
Drugo	1.829	2.064
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	7.747	8.579

Vnaprej vračunane kolokacije se nanašajo na oddajo prostorov in opreme drugim operaterjem.

27. Rezervacije

v tisoč EUR	31. 12. 2011	Črpanje in odprava	Oblikovanje	31. 12. 2012
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	24.589	-1.679	5.174	28.084
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	9.235	-271	405	9.369
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.469	0	281	3.750
Druge rezervacije	1.881	-459	1.236	2.658
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	6.445	-5.158	558	1.845
Skupaj rezervacije	45.619	-7.567	7.654	45.706

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti.

Proti družbam Skupine Telekom Slovenije so vložene tožbe v skupnem znesku 614.438 tisoč EUR (v letu 2011 649.998 tisoč EUR).

Urad za varstvo konkurence je po uradni dolžnosti proti družbi Telekom Slovenije uvedel več postopkov ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja na trgu. Urad lahko družbi naloži globo v višini do 10 % letnega prometa. Na podlagi ocene posloводства in na osnovi pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tega naslova v višini 1.992 tisoč evrov.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na osnovi aktuarskih izračunov. Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 4,70 %, stopnja fluktuacije pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3 % (v letu 2011: diskontna stopnja 4,80 %, stopnja fluktuacije od 0 % do 3 %). Obveznosti posameznih družb v skupini so enake sedanji vrednosti ocenjenih bodočih izplačil.

Družbe v skupini nimajo drugih pokojninskih obveznosti.

Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj

Rezervacije so bile oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve, diskontiranih na sedanjo vrednost. Uporabljena diskontna obrestna mera znaša 4,70 % letno, kolikor je konec decembra 2012 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v območju evra, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

28. Prejeta posojila

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 35 Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2012	2011
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila tujih bank	116.934	146.515
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-29.580	-29.580
- dolgoročni del posojil	87.354	116.935
Bančna posojila domačih bank	10.799	16.845
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-5.619	-5.884
- dolgoročni del posojil	5.180	10.961
Skupaj dolgoročni del	92.534	127.896
Bančna posojila domačih bank	62	68
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil tujih bank	29.580	29.580
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil domačih bank	5.619	5.884
Obresti od posojil	23	48
Skupaj kratkoročni del	35.284	35.580

Pogodbena določila prejetih posojil

v tisoč EUR	Dolgoročni del 31. 12. 2012	Kratkoročni del 31. 12. 2012	Pogodbena obrestna mera	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	92.104	35.080	3mEURIBOR + 1,900 %	2014	bianco menice
			3mEURIBOR + 2,100 %	2014	bianco menice
			3mEURIBOR + 2,900 %	2014	bianco menice
			6mEURIBOR - 0,025 %	2017	garancijska pogodba
			3mEURIBOR + 0,083 %	2017	nezavarovano
			3mEURIBOR - 0,018 %	2017	garancijska pogodba
			3mEURIBOR + 0,105 %	2017	nezavarovano

Vsa posojila tujih bank so v evrih (EUR). Za del le-teh je obrestna mera spremenljiva, za del pa se je spremenljiva obrestna mera nadomestila s stalno obrestno mero z uporabo izvedenih finančnih instrumentov v te namene.

Na dan bilance stanja neodplačani del posojil EIB znaša 106.641 tisoč evrov (2011: 130.339 tisoč evrov). Glavnice postopoma zapadejo v plačilo do leta 2017.

Banke, ki so odobrile dolgoročna posojila, zahtevajo vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti bilančnih postavk in finančnih kazalnikov: konsolidiran skupni dolg, konsolidirano neto stvarno premoženje, EBITDA, konsolidiran skupni dolg/EBITDA. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na dan 31. 12. 2012 skupina dosega določila pogodb. Skupina ima posojila zavarovana, in sicer na dan 31. 12. 2012 je zavarovanih 31 % posojil.

29. Druge dolgoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2012	2011
Obveznosti iz izdanih obveznic	298.327	297.754
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe	13.502	5.693
Obveznosti iz finančnega najema	249	1.833
Druge dolgoročne obveznosti	3.200	3.204
Skupaj druge dolgoročne obveznosti	315.278	308.484

Telekom Slovenije je v mesecu decembru 2009 izdal globalno obveznico v nominalni vrednosti 300.000 tisoč evrov z obrestno mero 4,875 % in rokom dospelosti december 2016. Obveznica je vrednotena po metodi doplačne vrednosti po 5,047 % efektivni obrestni meri.

30. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	2012	2011
Obveznosti do dobaviteljev	94.889	77.867
Obveznosti do domačih operaterjev	61.258	44.197
Obveznosti do tujih operaterjev	14.521	6.777
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	3.887	8.629
Obveznosti do zaposlenih	9.881	9.453
Obveznosti za predujme	759	1.579
Druge obveznosti	7.835	7.190
Skupaj poslovne in druge obveznosti	193.030	155.692

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni, obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 90 dni od dneva izstavitve računa.

31. Druge kratkoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2012	2011
Obveznosti iz izdanih obveznic	-131	-133
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe	0	13.502
Obveznosti za obrestno zamenjavo	1.118	1.257
Obveznosti iz finančnega najema	1.579	1.548
Druge finančne obveznosti	6.268	334
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	8.834	16.508

32. Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2012	2011
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	6.674	7.434
Razmejene naročnine in kratkoročni del kolokacij	2.820	15.361
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	159	116
Drugi odloženi prihodki	968	1.099
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	10.621	24.010

33. Potencialne in prevzete obveznosti

Obveznosti iz poslovnega najema

Družbe v skupini kot najemjemalci

Družbe v skupini izkazujejo obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Le-te zajemajo zakupe vodov, najeme poslovnih prostorov in najem baznih postaj. Nepreklicni poslovni najemi so plačljivi na naslednji način:

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2012	2011
- do 1 leta		16.662	16.517
- od 1 do 2 let		26.531	28.155
- od 3 do 5 let		28.628	29.232
- nad 5 let		74.491	72.398
Skupaj		146.312	146.302

V poročanem obdobju so v izkazu poslovnega izida pripoznani stroški poslovnega najema 19.228 tisoč evrov (2011: 18.506 tisoč evrov).

Družbe v skupini kot najemodajalci

Družbe v skupini izkazujejo terjatve iz naslova poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev.

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2012	2011
- do 1 leta		2.981	2.898
- od 1 do 2 let		5.961	5.797
- od 3 do 5 let		5.961	5.797
- nad 5 let		14.902	14.492
Skupaj		29.805	28.984

V poročanem obdobju so celotni prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida, znašali 2.981 tisoč evrov (2011: 1.962 tisoč evrov).

Obveznosti iz naslova finančnega najema

Skupina ima finančni najem za računalniško IP-opremo. Prihodnje najmanjše vsote najemnin v finančnem najemu so naslednje.

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2012	2011
- do 1 leta		1.544	1.494
- od 1 do 5 let		150	1.702
Skupaj		1.694	3.196

Možne obveznosti iz naslova tožb

	v tisoč EUR	2012	2011
Možne obveznosti iz naslova tožb		614.438	649.998

Na dan bilance stanja je proti skupini vloženih 42 tožb, od katerih so največje: tožba družbe Si.mobil v znesku 286.392 tisoč evrov in 30.362 tisoč evrov, tožba družbe T-2 v znesku 129.557 tisoč evrov, tožba družbe Tušmobil v znesku 86.000 tisoč evrov, tožba družbe Sky.net v znesku 33.047 tisoč evrov in Tušmobil v znesku 28.176 tisoč evrov.

Urad za varstvo konkurence je v februarju 2012 izdal odločbo, v kateri ugotavlja, da je družba Telekom Slovenije d.d. (prej Mobitel d.d.) kršila Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence v obdobju od novembra 2008 do julija 2010 pri prodaji paketa Itak Džabest. Uprava družbe na osnovi pridobljenih pravnih in drugih strokovnih mnenj meni, da družba navedenih kršitev ni storila, in bo zato sprožila sodni postopek zoper izdano odločbo. Iz tega razloga družba tudi ni pripoznala rezervacije za ta naslov. Globa za očitno kršitev lahko znaša v višini do 10 % letnega prometa družbe.

Uprave družb Skupine Telekom Slovenije na osnovi pravnih mnenj ocenjujejo, da bo znesek teh obveznosti znašal 28.084 tisoč evrov (glej pojasnilo 27).

Obveze za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Na dan 31. 12. 2012 izkazujejo družbe v skupini prevzete obveze za neopredmetena sredstva v višini 5.047 tisoč evrov (v letu 2011 2.887 tisoč evrov) in se nanašajo na vzpostavitev računalniških sistemov ter za licence za računalniške programe.

Prevzete obveze za opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2012 znašajo 7.414 tisoč evrov (v letu 2012 6.818 tisoč evrov) in se v največji meri nanašajo na izgradnjo telekomunikacijskega omrežja.

Dane garancije

Skupina je na dan 31. 12. 2012 zagotovila naslednja jamstva:

- garancije za dolgoročna posojila v višini 147.902 tisoč evrov,
- garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak v višini 5.237 tisoč evrov,
- garancije za zavarovanje pogodbenih obveznosti v višini 5.097 tisoč evrov,
- druga jamstva v višini 6.863 tisoč evrov.

Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, skupina pa iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

34. Posli s povezanimi strankami

Povezane stranke družb v skupini so poleg Republike Slovenije, ki je večinski lastnik družbe Telekom Slovenije, še drugi delničarji, poslovodstvo, člani nadzornega sveta in njihovi družinski člani. Družbe skupine s povezanimi strankami poslujejo pod normalnimi tržnimi pogoji, kot veljajo za posle z nepovezanimi strankami.

Posli s fizičnimi osebami

Fizične osebe (predsednik in člani uprave, predsednik in člani nadzornega sveta) imajo skupaj v lasti 895 delnic družbe, kar predstavlja 0,0137 % lastniški delež.

V letu 2012 ni bilo odobrenih posojil povezanim fizičnim osebam.

v tisoč EUR	2012	2011
Uprava	880	824
Nadzorni svet	170	118
Skupaj	1.050	942

Podatki o skupinah oseb

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2012	Odplačila v letu 2012
Člani uprave skupaj	880	-	-	-
- Rudolf Skobe *	53	-	1	1
- Ivica Kranjčević**	157	-	-	-
- Zoran Vehovar	165	-	-	-
- Marko Boštjančič	169	-	-	-
- Zoran Janko	169	-	-	-
- Darja Senica	167	-	-	-
Člani nadzornega sveta	170	-	-	-
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	4.909	-	62	45

* od 1. 9. 2012 do 31. 12. 2012

** od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2012

Posojila drugim vodilnim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena s 4,13 % do 5,45 % letno obrestno mero in z odplačilno dobo od 5 do 20 let. Družba ni nobeni od skupin oseb odobrila predujmov ali poroštev niti ne izkazuje obveznosti.

Prejemki članov uprave razčlenjeno

v EUR	Plača	Drugi prejemki	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	Druga plačila-PDPZ II	Skupaj
Rudolf Skobe*	49.803	0	662	0	160	1.298	919	52.842
Ivica Kranjčević**	108.862	37.352	851	0	1.513	6.520	1.837	156.935
Zoran Vehovar	152.381	0	2.119	0	1.408	8.369	1.378	165.655
Marko Boštjančič	152.128	0	4.193	0	968	8.940	2.756	168.985
Janko Zoran	155.708	0	1.500	0	479	8.687	2.756	169.130
Darja Senica	153.474	0	2.148	0	1.157	7.174	2.756	166.709
Skupaj	772.356	37.352	11.473	0	5.685	40.988	12.402	880.256

* od 1. 9. 2012 do 31. 12. 2012

** od 1. 1. 2012 do 31. 8. 2012

Člani uprave niso prejeli udeležbe v dobičku, opcij, provizij in drugih izplačil.

Prejemki članov nadzornega sveta razčlenjeno

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Skupaj
Zunanji člani					
Tomaž Berginc	3.784	17.875	1.716		23.375
Tomaž Kalin	3.124	14.575	2.376		20.075
Marko Hočevnar	3.960	12.375	1.100		17.435
Jaroslav Berce	3.740	13.475	1.760		18.975
Nataša Štelcer	4.235	12.100	880	1.124	18.339
Franci Mugerle	3.685	12.100	1.100		16.885
Notranji člani					
Milan Richter	3.135	14.300	2.365	130	19.930
Martin Gorišek	4.235	12.100	1.100	131	17.566
Branko Sparavec	4.235	12.100	1.100	418	17.853
Skupaj	34.133	121.000	13.497	1.803	170.433

Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Posli z vlado Republike Slovenije ter osebami in institucijami pod njeno kontrolo

Družbe v skupini posredujejo telekomunikacijske storitve vladi Republike Slovenije ter različnim organom, agencijam in podjetjem, v katerih nastopa slovenska država kot večinski ali manjšinski lastnik. Vsi posli z navedenimi osebami so sklenjeni po normalnih komercialnih pogojih, ki niso ugodnejši od tistih, po katerih so sklenjeni posli z drugimi strankami.

Prihodek od prodaje vladnim organizacijam je v letu 2012 znašal 28.112 tisoč evrov (2011: 22.138 tisoč evrov). Družba ne spremlja niti ne zbira podatkov o prodaji podjetjem, ki so v delni ali popolni lasti države ali pod njeno kontrolo. Glede na to podatki o teh prodajah niso razkriti.

35. Upravljanje finančnih tveganj

Najpomembnejše vrste tveganj v Skupini Telekom Slovenije predstavljajo kreditno tveganje, tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti, tveganje kapitalske neustreznosti ter obrestno tveganje. Poslovodstva redno preverjajo in potrjujejo politiko obvladovanja posameznih vrst tveganj, ki so opisana v nadaljevanju.

Kreditno tveganje

Skupina Telekom Slovenije ima veliko število kupcev, ki obsegajo fizične in pravne osebe. Na ravni skupine obsegajo terjatve do domačih kupcev 93 % vseh terjatev. V skupini so uvedeni postopki upravljanja terjatev, ki obsegajo zavarovanje terjatev, spremljanje visokega prometa naročnikov in izterjavo. Kreditno tveganje je zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev in oblikovanja popravkov vrednosti terjatev ocenjeno kot obvladljivo. Najvišja izpostavljenost kreditnemu tveganju je enaka neodpisani vrednosti terjatev. Med najvišjimi so terjatve do operaterjev, katerih najvišja izpostavljenost posameznega kupca predstavlja 11 % v celotni izpostavljenosti na ravni skupine.

V zvezi z drugimi finančnimi sredstvi, kot so denarna sredstva, depoziti v bankah in finančna sredstva, opredeljena kot razpoložljiva za prodajo, izpostavljenost družb v skupini kreditnemu tveganju izhaja predvsem iz tveganja neporavnave obveznosti druge pogodbenne stranke, pri čemer je najvišja izpostavljenost enaka knjigovodski vrednosti teh finančnih inštrumentov. Skupina zasleduje ustrezno razpršenost finančnih naložb, s čimer skuša minimizirati kreditno tveganje. Pri odločitvah o plasmajih prostih denarnih sredstev se upošteva tako ekonomski vidik kot tudi vidik tveganja, pri čemer pa je glavno vodilo optimalno uravnavanje likvidnostne pozicije. Nabor posameznih finančnih institucij, s katerimi se sodeluje na tem področju, oziroma kratkoročnih finančnih instrumentov, je pogojen s presojo njihove stabilnosti, ki jo določajo velikost oziroma bilanca vsota finančne institucije in njeni rezultati poslovanja, okoliščine na trgu ter likvidnost samih instrumentov.

Tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti

Plačilna sposobnost je odvisna od učinkovitega upravljanja z denarjem in dinamike investiranja. Družbe v Skupini Telekom Slovenije upravljajo tveganje plačilne sposobnosti s spremljanjem likvidnosti sredstev, obveznosti do virov sredstev in denarnih tokov iz poslovanja. Kratkoročne primanjkljaje rešujejo z najemanjem kratkoročnih posojil pri domačih bankah in pri družbah Skupine Telekom Slovenije, kratkoročne presežke pa plasirajo v bančne depozite in vrednostne papirje. Velik del plačil strank je relativno predvidljiv in stabilen.

Zapadlost finančnih obveznosti Skupine Telekom Slovenije na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2012							
Posojila in krediti	0	0	7.364	27.920	92.132	402	127.818
Predvidene obresti od posojil	0	0	399	1.084	854	0	2.337
Druge finančne obveznosti	0	0	0	8.834	315.278	0	324.112
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	43.875	0	58.500
Obveznosti do dobaviteljev	59.008	14.796	108.360	10.866	201	9	193.240
Izvedeni finančni inštrumenti	0	0	186	559	373	0	1.118
Skupaj	59.008	14.796	116.309	63.888	452.713	411	707.125
2011							
Posojila in krediti	6	0	7.764	27.810	115.581	12.315	163.476
Predvidene obresti od posojil	0	0	808	2.525	5.098	72	8.503
Druge finančne obveznosti	0	0	0	16.508	308.484	0	324.992
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	58.500	0	73.125
Obveznosti do dobaviteljev	39.957	6.558	98.676	10.501	12	274	155.978
Izvedeni finančni inštrumenti	0	0	124	386	747	0	1.257
Skupaj	39.963	6.558	107.372	72.355	488.422	12.661	727.331

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje posamezne družbe. Obrestna struktura aktivnih in pasivnih bilančnih postavk ni usklajena, saj imajo družbe v skupini več prejetih posojil kot obrestovanih naložb. Izpostavljenost obrestnemu tveganju za družbe predstavlja neugodno gibanje (dvig) spremenljive obrestne mere Euribor za prejeta posojila. Večina dolgoročnih posojil se obrestuje z variabilno obrestno mero, ki je vezana na 1-, 3- in 6- mesečni Euribor.

Za zavarovanje obrestnega tveganja se Skupina Telekom Slovenije poslužuje nakupnih opcij na obrestno mero, kombinacij nakupnih in prodajnih opcij ter obrestnih zamenjav. Družbe skupine vstopajo v posle z izvedenimi finančnimi inštrumenti izključno zaradi varovanja pred tveganjem. Ob zaključku poročevalnega obdobja je bilo na dan 31. 12. 2012 pred obrestnim tveganjem varovano 31 % dolgoročnih posojil.

Izvedeni finančni inštrumenti Skupine Telekom Slovenije za varovanje pred obrestnim tveganjem

	Datum pogodbe	Datum zapadlosti	Nominalni znesek	v tisoč EUR	
				Poštena vrednost na dan 31. 12. 2012	Poštena vrednost na dan 31.12.2011
Obrestna zamenjava	24. 6. 2009	15. 6. 2014	39.214	-1.118	-1.257
Skupaj			39.214	-1.118	-1.257

Pri ponovnem merjenju poštene vrednosti izvedenih finančnih inštrumentov, ki niso namenjeni računovodskemu varovanju pred tveganjem, je skupina v letu 2012 pripoznala dobiček v znesku 139 tisoč evrov med finančnimi prihodki. (v letu 2011 je skupina pripoznala odhodke v višini 110 tisoč evrov), glej tabelo: Čisti prihodki in odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb v pojasnilu 10.

Tabela obrestnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti realno možne spremembe obrestnih mer na dobiček pred obdavčitvijo (zaradi vpliva spremembe obrestne mere prejetih posojil z upoštevanjem varovanja pred tveganjem spremembe obrestnih mer), pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne. Sprememba obrestnih mer ne vpliva na kapital Skupine Telekom Slovenije.

Zvišanje/znižanje osnovne obrestne mere		Učinek na dobiček pred obdavčitvijo
2012		
EURO	+10 bt	-128
EURO	-10 bt	128
2011		
EURO	+10 bt	-163
EURO	-10 bt	163

V tabeli niso vključeni neobrestovani finančni inštrumenti, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Valutno tveganje

Skupina Telekom Slovenije opravlja svoje storitve pretežno v Sloveniji. Valutna tveganja v rednem poslovanju se pojavljajo v zvezi s tujimi dobavitelji storitev, blaga in osnovnih sredstev. Skupina pri poslovanju s tujino večinoma uporabljajo evro, ki je obenem funkcionalna valuta pretežnega števila družb skupine. Zaradi tega je izpostavljenost valutnemu tveganju minimalna.

Delež poslovanja v posameznih valutah

	EUR	MAK	BAM	ALL	HRK	SKUPAJ
Poslovne in druge terjatve ter AČR	89,16 %	9,72 %	0,73 %	0,35 %	0,03 %	100,00 %
Finančne obveznosti	99,89 %	0,00 %	0,11 %	0,00 %	0,00 %	100,00 %
Poslovne in druge obveznosti	90,58 %	7,95 %	1,12 %	0,34 %	0,01 %	100,00 %

Ker družbe skupine ocenjujejo valutno tveganje kot majhno, ne uporabljajo posebnih inštrumentov za zavarovanje pred temi tveganji.

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družb v skupini je zagotoviti čim boljše kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za delničarje.

Družbe v skupini spremljajo gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti, s skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti družbe vključujejo prejeta posojila in kredite ter druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti. Matična družba skrbi za uravnavanje obsega zadolževanja vseh družb v skupini in s tem povezane likvidnosti in solventnosti družb v skupini. Plačilna sposobnost družb v skupini je zagotovljena na podlagi upravljanja z denarnimi sredstvi, načrtovanja denarnih tokov ter kratkoročnega in dolgoročnega financiranja znotraj skupine.

v tisoč EUR	2012	2011
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	451.930	488.468
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-105.881	-82.849
Neto obveznosti	346.049	405.619
Kapital	814.601	815.275
Kapital in neto obveznosti	1.160.650	1.220.894
Kazalnik finančnega vzvoda	30 %	33 %

36. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in števil

Storitve fiksne in mobilne telefonije

Družba Telekom Slovenije ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronske komunikacije. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji mora družba pisno obvestiti Agencijo za pošto in elektronske komunikacije (Agencija). Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi pooblastila družbi ni potrebno pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativno dejanje lokalnega upravnega organa.

V preteklosti je družba Telekom Slovenije obvestila Agencijo o posredovanju naslednjih pomembnejših storitev elektronske komunikacije:

- javne glasovne storitve prek fiksne javnega telekomunikacijskega omrežja,
- govorne storitve v javnem mobilnem omrežju,
- telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu,
- storitve prenosa podatkov,
- storitve zakupa lokalnih in mednarodnih vodov.

Na podlagi obvestila je skupina dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 992 tisoč evrov (2011: 992 tisoč evrov). Znesek nadomestila je določen na podlagi tarife iz splošnega akta Agencije.

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM v frekvenčnih pasovih od 890-915 MHz in od 935-960 MHz po standardih GSM	2. 4. 1998	15 let	Začetni znesek nadomestila 9.863 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM, ki deluje v omrežju DCS 1800	3. 1. 2001	15 let	Začetni znesek nadomestila 4.173 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev UMTS/IMT-2000	27. 11. 2001	15 let, podaljšano do 21. 09. 2021	Začetni znesek nadomestila 91.804 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za izgradnjo, vzdrževanje in delovanje druge generacije GSM v mobilnem omrežju na območju Kosova	6. 3. 2007	15 let	Začetni znesek nadomestila 75.000 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije 2G-GSM 900 na območju Makedonije	21. 11. 2001	22 let	Začetni znesek nadomestila 28.000 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev 3G-UMTS na območju Makedonije	2. 11. 2008	10 let	Začetni znesek nadomestila 10.000 tisoč evrov

Letna nadomestila, ki jih skladno z zakonom plačujejo družbe v skupini za opravljanje storitev telefonije:

- nadomestilo od prihodkov od storitev javnega telekomunikacijskega omrežja,
- nadomestilo za uporabo radiofrekvenčnega spektra,
- nadomestilo za dodeljene številke.

V letu 2012 je skupni znesek nadomestil znašal 5.156 tisoč evrov (2011: 3.720 tisoč evrov).

37. Stroški revizorja

v tisoč EUR	2012	2011
Revidiranje letnih poročil	217	283
Druge storitve dajanja zagotovil	40	40
Storitve davčnega svetovanja	15	13
Druge nerevizijske storitve	0	3
Skupaj stroški revizorja	272	339

38. Dogodki po datumu bilance

Januar

- Objavljen je bil sklic 23. skupščine delničarjev Telekoma Slovenije, sklicane na zahtevo Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS.
- Telekom Slovenije je kot ciljna družba prejel odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev, na podlagi katere se Republiki Sloveniji in še 6 pravnim osebam, v katerih ima Republika Slovenija lastniški delež, prepove uresničevati glasovalne pravice v Telekomu Slovenije. Prepoved velja, dokler te osebe in Luka Koper, d. d., ne dajo prevzemne ponudbe za delnice Telekoma Slovenije ali teh delnic ne odtujijo.

Februar

- Antenna Group, vodilno evropsko medijsko podjetje, in Telekom Slovenije sta objavila ustanovitev skupne družbe, ki bo upravljala Planet TV in se ukvarjala z razvojem komercialne televizije v Sloveniji. Antenna bo lastnik 51 %, hčerinsko podjetje Telekoma Slovenije, TSmedia, pa bo lastnik 49 % skupne družbe.
- Nadzorni svet družbe je 6. 2. 2013 potrdil predlog uprave o izplačilu vmesnih dividend za leto 2012 v višini 3,70 EUR bruto na delnico.
- Potekala je 23. skupščina delničarjev družbe (6. 2. 2013), ki je sprejela sklep o izplačilu vmesne dividende in imenovala nove člane nadzornega sveta, ki predstavljajo kapital.
- Ustanovitev odvisne družbe GVO GmbH s sedežem v mestu Stadtlöhn, ZR Nemčija, z osnovnim kapitalom 25 tisoč evrov.
- Z dnem vpisa prenosa deleža v poslovni register v Banja Luki je Telekom Slovenije postal 100 % družbenik družbe Aneks, Banja Luka.

Marec

- Telekom Slovenije je od Okrožnega sodišča v Ljubljani prejel sodbo, opr. št. VIII Pg 54/2007, izdano dne 21.1.2013 v gospodarskem sporu tožeče stranke T-2 d.o.o. zoper toženo stranko Telekom Slovenije, d.d. Okrožno sodišče v Ljubljani je razsodilo, da se tožbeni zahtevek za plačilo zneska 129.556.756,00 evrov z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 16. 1. 2007 dalje do plačila, zavrne, pri tem pa je tožeča stranka dolžna toženi stranki v roku 15 dni plačati pravdne stroške v višini 27.197,22 evrov z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki začnejo teči prvi dan po preteku 15 dnevnega paricijskega roka za izpolnitev obveznosti do plačila.
- V okviru strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije o konsolidaciji njenih družb in med seboj povezanih dejavnosti je nadzorni svet družbe potrdil predlog uprave o oddelitvi dela dejavnosti iz hčerinskih družb TSmedia in Avtenta in pripojitvi teh dejavnosti v matično družbo z načrtovanim vpisom v sodni register 30. 4. 2012. V družbo Telekom Slovenije se prenese del dejavnosti:
 - iz družbe TSmedia se prenese dejavnost operativno-tehničnega delovanja in vzdrževanja, tehnični razvoj ter tehnološke platforme in prenos razvojno-tehničnih funkcij, skupaj z zaposlenimi,
 - iz družbe Avtenta se prenese dejavnost izgradnje IT-infrastrukture, področje omrežja in varnostnih rešitev, zunanjega izvajanja IT-rešitev in rešitev v oblaku (Cloud), skupaj z zaposlenimi.

3.2.3 Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze družbe Telekom Slovenije d.d. in njenih odvisnih družb (Skupina Telekom Slovenije), ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2012, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz drugega vseobsegajočega donosa, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja Skupine Telekom Slovenije na dan 31. decembra 2012 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Damjan Ahčin, ACCA
pooblaščen revizor

Katarina Sitar Šuštar
partner

Ljubljana, 27. marec 2013

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

3.3 Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.

3.3.1 Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.

Izkaz poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	2012	2011
Čisti prihodki od prodaje	4	650.913	694.705
Drugi prihodki od poslovanja	5	4.263	3.966
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		-40.975	-39.953
Stroški materiala		-13.224	-13.204
Stroški storitev	6	-279.154	-295.138
Stroški dela	7	-116.217	-111.443
Amortizacija	11, 12,16	-139.393	-152.637
Drugi odhodki poslovanja	8	-4.133	-17.934
Skupaj odhodki poslovanja		-593.096	-630.309
Dobiček iz poslovanja		62.080	68.362
Finančni prihodki	9	22.584	32.159
Finančni odhodki	9	-33.204	-64.906
Dobiček pred obdavčitvijo		51.460	35.615
Davek iz dobička	10	-2.521	-14.282
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta		48.939	21.333

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	2012	2011
Čisti dobiček/izguba obdobja		48.939	21.333
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo		405	-2.182
Odloženi davek	10	-61	436
Prerazvrstitev prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v poslovni izid		-371	0
Odloženi davek od prerazvrstitve prevrednotenja finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v poslovni izid	10	56	0
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo, v neto znesku		29	-1.746
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev		-2.304	0
Odloženi davek od spremembe prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	10	345	0
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev v neto znesku		-1.959	0
Drugi vseobsegajoči donos poslovnega leta		-1.930	-1.746
Celotni vseobsegajoči donos poslovnega leta		47.009	19.587

Bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d. d., na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	31. 12. 2012	31. 12. 2011
SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	11	65.708	73.232
Opredmetena osnovna sredstva	12	777.265	837.684
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	13	121.918	116.145
Druge finančne naložbe	14	166.885	172.661
Ostala dolgoročna sredstva	15	21.012	33.306
Naložbene nepremičnine	16	6.378	6.463
Odložene terjatve za davek	17	20.432	21.499
Skupaj dolgoročna sredstva		1.179.598	1.260.990
Sredstva za odtujitev	18	3.846	4.485
Zaloge	19	13.461	13.807
Poslovne in druge terjatve	20	187.028	172.174
Terjatve za davek iz dobička		17.497	746
Kratkoročne finančne naložbe	21	85.512	43.918
Denar in denarni ustrezniki	22	31.803	43.944
Skupaj kratkoročna sredstva		339.147	279.074
Skupaj sredstva		1.518.745	1.540.064

Bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d. d., na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnilo	31. 12. 2012	31. 12. 2011
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	23	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	23	135.125	133.626
Rezerve iz dobička	23	251.701	227.236
<i>Zakonske rezerve</i>		50.434	50.434
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>		3.671	3.671
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>		-3.671	-3.671
<i>Statutarne rezerve</i>		54.544	54.544
<i>Druge rezerve iz dobička</i>		146.723	122.258
Zadržani čisti poslovni izid	23	100.839	119.698
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>		76.365	109.025
<i>Poslovni izid tekočega leta</i>		24.474	10.673
Prevrednotovane rezerve za opredmetena osnovna sredstva	23	70.641	73.892
Prevrednotovalne rezerve za finančne instrumente	23	611	548
Skupaj kapital in rezerve		831.638	827.721
Dolgoročno odloženi prihodki	24	8.064	7.995
Rezervacije	25	38.737	41.997
Dolgoročne poslovne obveznosti		12	277
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	26	92.104	127.185
Druge dolgoročne finančne obveznosti	27	311.977	305.135
Odložene obveznosti za davek	17	6.609	9.785
Skupaj dolgoročne obveznosti		457.503	492.374
Poslovne in druge obveznosti	28	164.218	135.223
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	26	35.101	35.502
Druge kratkoročne finančne obveznosti	29	8.795	16.424
Kratkoročno odloženi prihodki	30	4.511	17.168
Vnaprej vračunani stroški in odhodki		16.979	15.652
Skupaj kratkoročne obveznosti		229.604	219.969
Skupaj obveznosti		687.107	712.343
Skupaj kapital in obveznosti		1.518.745	1.540.064

Izkaz gibanja kapitala družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2012¹

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v neto znesku	Skupaj kapital in rezerve
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička				
Stanje 1. 1. 2012	272.721	133.626	50.434	3.671	-3.671	54.544	122.258	119.698	73.892	548	827.721
Čisti poslovni izid obdobja								48.939			48.939
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja									-1.959	29	-1.930
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	48.939	-1.959	29	47.009
Izplačilo dividend								-45.538			-45.538
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	-45.538	0	0	-45.538
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve		1.499						2.205	-3.704		0
Prenos na druge rezerve po sklepu uprave							24.465	-24.465			0
Preračun davčne stopnje									2.412	34	2.446
Stanje 31. 12. 2012	272.721	135.125	50.434	3.671	-3.671	54.544	146.723	100.839	70.641	611	831.638

¹ Več v pojasnilu 23.

Izkaz gibanja kapitala družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Kapitalske rezerve	Rezerve iz dobička					Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v neto znesku	Skupaj kapital in rezerve
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička				
Stanje 1. 1. 2011	272.721	131.855	50.434	3.671	-3.671	54.544	111.598	129.994	76.559	2.478	830.183
Čisti poslovni izid obdobja								21.333			21.333
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja										-1.746	-1.746
Vseobsegajoči poslovni donos obdobja skupaj	0	0	0	0	0	0	0	21.333	0	-1.746	19.587
Izplačilo dividend								-22.118			-22.118
Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	-22.118	0	0	-22.118
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve		1.771						1.149	-2.736	-184	0
Prenos na druge rezerve po sklepu uprave							10.660	-10.660			0
Drugo									69		69
Stanje 31. 12. 2011	272.721	133.626	50.434	3.671	-3.671	54.544	122.258	119.698	73.892	548	827.721

Izkaz denarnih tokov družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31.12. 2012

v tisoč EUR	Pojasnila	2012	2011
Denarni tokovi pri poslovanju			
Čisti dobiček pred obdavčitvijo		51.460	35.615
Prilagoditve za:			
Amortizacijo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	11, 12, 16	139.393	152.637
Slabitve in odpisi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev		3.134	3.930
Dobiček/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		-1.194	-1.318
Finančni prihodki	7	-22.584	-32.159
Finančni odhodki	8	33.204	64.906
Spremembo sredstev za odtujitev	18	639	1.203
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	20	-14.854	-6.674
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev	15, 16	12.379	-2.614
Spremembo zalog	19	346	-2.021
Spremembo rezervacij	25	-3.260	7.246
Spremembo dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	24, 30	-12.588	-2.585
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		1.327	1.530
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti		32.064	2.288
Plačani davek iz dobička		-16.334	-19.467
Čista denarna sredstva iz poslovanja		203.132	202.517
Denarni tokovi iz naložbenja			
Prejemki pri naložbenju		65.057	129.769
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		994	2.711
Prejete dividende		4.237	9.291
Prejete obresti		16.015	9.741
Odtujitev dolgoročnih finančnih naložb		15.768	82.850
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		28.043	25.176
Izdatki pri naložbenju		-181.933	-187.295
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-64.987	-51.266
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-13.173	-8.374
Nakup finančnih naložb		-64.707	-24.419
Naložbe v odvisne in pridružene družbe		-11.470	-94.128
Finančne naložbe v obliki danih posojil		-27.596	-9.108
Čista denarna sredstva, porabljena pri naložbenju		-116.876	-57.526
Denarni tokovi iz financiranja			
Prejemki pri financiranju		0	0
Prejeta kratkoročna posojila		0	0
Izdatki pri financiranju		-98.397	-137.712
Odplačila kratkoročnih posojil		0	-5.000
Odplačila dolgoročnih posojil		-35.455	-91.097
Plačane obresti		-17.469	-19.521
Izplačilo dividend		-45.473	-22.094
Čista denarna sredstva, porabljena pri financiranju		-98.397	-137.712
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		-12.141	7.279
Končno stanje denarnih sredstev		31.803	43.944
Začetno stanje denarnih sredstev		43.944	36.665

3.3.2 Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d., in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d. d.

1. Splošno o družbi

Telekom Slovenije je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija. Njene delnice so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Na dan 31. 12. 2012 je najpomembnejši lastnik Republika Slovenija, ki ima v lasti 4.087.569 delnic, oziroma 62,54 % delež.

Telekom Slovenije je lastnik večine telekomunikacijskih kapacitet na področju Slovenije. Je vodilni slovenski ponudnik elektronskih komunikacij. Zasebnim in poslovnim uporabnikom ponuja prvovrstne storitve s področja mobilnih, fiksnih in IP-komunikacij ter multimedijskih vsebin in storitev. Blagovni znamki Mobitel in SiOL sta sinonim za kakovostne, hitre in zanesljive mobilne in širokopasovne – uporabnikom prijazne storitve.

2. Podlaga za sestavo

a. Izjava o skladnosti

Priloženi posamični računovodski izkazi družbe Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in kot jih je sprejela Evropska unija.

Računovodske izkaze je odobrila uprava dne 26.03.2013.

Družba sestavlja tudi uskupinjene računovodske izkaze za Skupino Telekom Slovenije, ki so objavljeni v poglavju Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije, na razpolago pa so tudi v Telekomu Slovenije, Cigaletova 15, Ljubljana, Slovenija. Uprava družbe jih je odobrila 26.03.2013.

b. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Računovodski izkazi družbe so pripravljani ob predpostavki delujočega podjetja. Pripravljani so na podlagi izvirnih vrednosti, razen finančnih naložb razpoložljivih za prodajo in izvedenih finančnih instrumentov, ki se vrednotijo po pošteni vrednosti, ter posameznih vrst opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bila prevrednotena na pošteno vrednost v skladu z MRS 16 (glej računovodsko usmeritev pod točko 3.c. Opredmetena osnovna sredstva).

c. Funkcionalna in predstavitvena valuta ter poslovni dogodki v tuji valuti

Računovodski izkazi Telekoma Slovenije so predstavljeni v evrih (EUR), ki je funkcionalna in predstavitvena valuta. Postavke v posamičnih računovodskih izkazih so izražene v evrih, zaokrožene na tisoč enot.

Transakcije, izražene v tuji valuti, so preračunane v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva in obveznosti so na dan bilance stanja preračunana v funkcionalno valuto po dnevnem tečaju menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjena po izvorni vrednosti, so preračunana po tečaju, veljavnem na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti in merjena po pošteni vrednosti, so preračunana po tečaju na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

d. Uporaba pomembnih ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva od posloводства določene ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je potrebno pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih. Oblikovanje ocen in s tem povezane predpostavke in negotovosti so opisane v usmeritvah k posameznim postavkam v poglavju 3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev.

Ocene in predpostavke se redno pregledujejo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, za katerega se ocene spremenijo, ter za vsa prihodnja obdobja, na katera spremembe vplivajo.

Poslovodske ocene med drugim zajemajo naslednje postavke:

- amortizacijsko dobo in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev,
- poštena vrednost zemljišč, zgradb in kabelske kanalizacije,
- popravke vrednosti dvomljivih terjatev,
- rezervacije in pogoje obveznosti,
- mednarodno povezovanje,
- finančne naložbe.

e. Sprememba računovodskih usmeritev

Družba v poslovnem letu ni spreminjala računovodskih usmeritev.

3. Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, z izjemo novo sprejetih standardov ter pojasnil.

a. Novi standardi in pojasnila, ki še niso stopili v veljavo

Družba ni predčasno uporabila nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

Novi standardi in pojasnila, navedeni v nadaljevanju, še niso veljavni in se med pripravo računovodskih izkazov na dan 31. 12. 2012 niso upoštevali:

Dopolnitev k **MSRP 7** – Finančni inštrumenti: Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013, ter medletna obdobja znotraj teh obračunskih obdobj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev vsebuje nove zahteve glede razkritij finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki so:

- pobotana v izkazu finančnega položaja ali
- predmet izvršljivih okvirnih pogodb o pobotu ali podobnih sporazumov.

MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 27 (2011) Ločeni računovodski izkazi

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 11, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011). Standard se uporablja za nazaj, če pride do spremembe v ugotovitvah glede obvladovanja.

MSRP 10 predvideva za izvedbo analize obvladovanja enoten model za vse vrste podjetij, vključno podjetja, ki se v okviru SOP-12 trenutno obravnavajo kot podjetja za posebne namene. MSRP 10 uvaja nove zahteve glede ocene obvladovanja, ki se razlikujejo od obstoječih zahtev, kot jih določa MRS 27 (2008). Skladno z novim modelom obvladuje naložbenik prejemnika finančne naložbe, če:

- je izpostavljen ali upravičen do spremenljivih donosov iz vpletenosti oz. podjetja, v katero naložbi
- ima možnost vplivati na zadevni donos na podlagi svojega obvladovanja podjetja, v katero naložbi oz. prejemnika finančne naložbe ter
- obstaja povezava med močjo in donosom.

Spremenjen standard vsebuje tudi zahteve po razkritjih in zahtevah v zvezi s pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov. Te zahteve se prenesejo iz MRS 27 (2008).

MSRP 11 Skupni aranžmaji

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 12, MRS 27 (2011) in MRS 28 (2011).

MSRP 11, Skupni podvigi (aranžmaji) nadomešča MRS 31, Naložbe v skupne podvige. MSRP 11 sicer ne uvaja bistvenih sprememb celovite definicije aranžmaja, ki je predmet skupnega obvladovanja, se pa definicija obvladovanja in posredno skupnega obvladovanja spremeni zaradi MSRP 10.

- Nov standard določa dve vrsti aranžmajev, pri čemer ima vsak svoj računovodski model:
- skupna dejavnost je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem.
- skupni podvig je skupni aranžma, pri čemer imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja.

MSRP 11 je iz določil MRS 31 Skupaj obvladovana podjetja učinkovito izločil primere, pri katerih je nosilec skupnega aranžmaja ločen od ostalih, ločitev pa se v nekaterih primerih izkaže kot neučinkovita. Ti

aranžmaji se obravnavajo podobno kot skupaj obvladovana sredstva/delovanja, skladno z MRS 31, in se odslej imenujejo skupne dejavnosti. Nadalje MRS 31 za skupaj obvladovana podjetja oz. skupne podvige ukinja možnost proste izbire med kapitalsko metodo in sorazmerno konsolidacijo. Pri konsolidiranih računovodskih izkazih je odslej potrebno uporabiti kapitalsko metodo.

MSRP 12 Razkritje deležev v drugih podjetjih

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj in je predmet prehodnih določil. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

MSRP 12 zahteva dodatna razkritja glede pomembnih ocen in predpostavk v zvezi z določanjem vrste deležev v podjetjih ali aranžmajih, deležev v odvisnih družbah, skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih ter v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.

MSRP 13 Merjenje poštene vrednosti

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporablja se za naprej. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

MSRP 13 nadomešča napotke v zvezi z merjenjem poštene vrednosti, ki jih navajajo posamezni standardi, z enim samim virom oz. standardom. Standard opredeljuje pošteno vrednost, določa okvir za merjenje poštene vrednosti ter navaja razkritja, ki se zahtevajo v zvezi z merjenjem poštene vrednosti. MSRP 13 določa, kako izmeriti pošteno vrednost, kadar to zahtevajo ali dovolijo drugi MSRP-ji. Standard ne uvaja novih zahtev po merjenju sredstev in obveznosti po poštenu vrednosti niti ne izloča izjeme oz. neizvedljive primere merjenja po poštenu vrednosti, ki trenutno obstajajo v določenih standardih.

Standard vsebuje obsežen okvir razkritij, ki navaja dodatna določila k obstoječim zahtevam po razkritju, na podlagi katerih uporabniki računovodskih izkazov lažje ocenijo metode in vnose, uporabljene pri merjenju poštene vrednosti, ter vpliv merjenj – v primeru večkratnih merjenj, ki so zajemali pomembne vložke – na poslovni izid ali drugi vseobsegajoči donos.

Dopolnitev k **MRS 1** Predstavljanje računovodskih izkazov: Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 7. 2012. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev:

- zahteva, da podjetje ločeno predstavi postavke drugega vseobsegajočega donosa, in sicer tiste, ki se v prihodnosti smejo prerazvrstiti v poslovni izid, in tiste, ki se ne bodo nikoli prerazvrstile v poslovni izid. Če so postavke drugega vseobsegajočega donosa predstavljene pred povezanimi davčnimi učinki, je potrebno celoten znesek davka prikazati oz. razporediti med temi oddelki.
- zahteva spremembo naslova Izkaz vseobsegajočega donosa v Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, čeprav so dovoljeni tudi drugi naslovi.

Dopolnitev k **MRS 12**: Davek iz dobička: Povrnitev naložbe v sredstvo

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev uvaja spodbitno domnevo, da se knjigovodska vrednost naložbene nepremičnine, ki je izmerjena z uporabo modela poštene vrednosti, lahko ob prodaji v celoti pokrije oz. nadomesti. Namen uprave ni pomemben, razen takrat, ko je naložbena nepremičnina amortizljiva ter posedovana v sklopu poslovnega modela, katerega namen je bistveno izkoristiti vse ekonomske koristi sredstva med dobo njegove koristnosti. Domnevo je možno izpodbijati zgolj v tovrstnih primerih.

MRS 19 (2011) Zasluži zaposlencev

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporablja se za nazaj. Veljajo prehodna določila. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Dopolnitev zahteva, da se aktuarski dobički in izgube pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Dopolnitev ukinja pristop 'pasu', ki se uporablja za pripoznavanje aktuarskih dobičkov in izgub, ter družbam posledično onemogoča pripoznavanje vseh sprememb v okviru obveze za določene zasluške ter sredstev programa v poslovnem izidu, kar je trenutno dovoljeno in skladno z zahtevami MRS 19. Dopolnitev nadalje zahteva, da se pričakovani donos iz sredstev programa, ki je pripoznan v poslovnem izidu, preračuna na podlagi mere, s katero se je diskontirala obveza za določene zasluške.

MRS 27 (2011) Ločeni računovodski izkazi

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 28 (2011).

Obstoječe zahteve glede razkritij v ločenih računovodskih izkazih so se iz MRS 27 (2008) prenesle v MRS 27 (2011), vendar z manjšimi napotki, ki razjasnijo uporabo. Dopolnjen MRS 27 (2011) tudi vključuje

obstoječe zahteve glede ločenih računovodskih izkazov iz MRS 28 (2008) in MRS 31. Standard ne obravnava več načelo obvladovanja in zahteve v zvezi s pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki so vključene v MSRP 10, Konsolidirani računovodski izkazi.

MRS 28 (2011) Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve veljajo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporabljajo se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena le v primeru zgodnje uporabe MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 27 (2011).

Spremembe MRS 28 (2008) zajemajo:

- Pridružena podjetja in skupni podvigi za prodajo. MSRP 5, Nekratkoročna sredstva za prodajo in ustavljeno poslovanje obravnava naložbo ali del naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki izpolnjuje sodila za razvrstitev med sredstva za prodajo. Del naložbe, ki se ohrani in ne razvrsti za prodajo, se obračuna po kapitalski metodi do njegove odtujitve. Po odtujitvi se vsak zadržan oz. ohranjen del naložbe obračuna po kapitalski metodi pod pogojem, da gre za delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu.
- Spremembe deležev v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih. Doslej sta MRS 28 (2008) in MRS 31 določala, da je pri odstopu pomembnega vpliva ali skupnega obvladovanja potrebno v vseh primerih ponovno izmeriti zadržane deleže, četudi se je pomemben vpliv prenesel na skupni podvig. Spremenjen MRS 28 (2011) določa, da v tovrstnih primerih ni potrebno ponovno izmeriti zadržanih deležev v naložbi.

Dopolnitev k MRS 32 – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014. Uporablja se za nazaj. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, vendar pa je pogojena z razkritji, skladno z dopolnitvijo k MSRP 7 Razkritja – Pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.

Dopolnitev ne uvaja novih zahtev glede pobotanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti, temveč razjasni merila pobota in obravnava nedoslednosti, ki se pri tem pojavljajo.

Skladno z dopolnitvijo ima podjetje zakonsko izvršljivo pravico do pobota, če:

- pravica ni pogojena s prihodnjim dogodkom in
- če je pravica zakonsko izvršljiva samo v običajnem okviru poslovanja ali v primeru neplačila ali v primeru insolventnosti ali stečaja ene ali vseh nasprotnih strank

OPMSRP 20 Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa

Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. Uporabljajo se za naprej pri stroških odstranjevanja, ki nastanejo po začetku najzgodnejšega obdobja predstavitve. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.

Pojasnilo določa zahteve glede pripoznavanja stroškov odstranjevanja v proizvodni fazi in začetno računovodsko merjenje sredstva pri dejavnosti odstranjevanja.

Če se korist iz dejavnosti odstranjevanja kaže v obliki proizvedenih zalog, podjetje upošteva stroške te dejavnosti odstranjevanja v skladu z načeli MRS 2 Zaloge.

Če je korist izboljššan dostop do rude, podjetje pripozna te stroške kot nekratkoročno sredstvo, če so izpolnjena naslednja merila:

- možno je, da bo podjetje deležno prihodnjih gospodarskih koristi v zvezi z dejavnostjo odstranjevanja;
- podjetje lahko opredeli sestavino rudne mase, do katere je bil izboljššan dostop, ter
- stroški, ki se nanašajo na dejavnost odstranjevanja, povezani s to sestavino, se lahko zanesljivo merijo.

Sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja se upošteva kot dodatek k obstoječemu sredstvu ali kot okrepitev tega sredstva.

Sredstvo pri dejavnosti odstranjevanja se na začetku računovodsko meri po stroških, po začetnem pripoznavanju pa se izkazuje po stroških ali njihovi prevrednoteni vrednosti, zmanjšani za amortizacijo in izgube zaradi oslabitve, na isti način kot obstoječe sredstvo, katerega del je.

Kadar ni mogoče ločeno opredeliti stroškov sredstva pri dejavnosti odstranjevanja in stroškov proizvedenih zalog, razdeli podjetje stroške odstranjevanja pri proizvodnji med proizvedene zaloge in sredstva pri dejavnosti odstranjevanja, pri tem pa uporabi osnovo za razdelitev, ki temelji na zadevnem proizvodnem ukrepu.

Družba pregleduje vpliv še neobveznih standardov in pojasnil, vendar še ni ocenila vpliva novih zahtev. Nove standarde in pojasnila bo uporabila v skladu z zahtevami v primeru, če jih bo EU sprejela.

b. Neopredmetena sredstva

Družba pripozna neopredmetena sredstva, ko je verjetno, da bodo pritekale z njimi povezane gospodarske koristi in ko je njihovo nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

Neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti pa se izkaže po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno izgubo zaradi oslabitve. Družba v letu 2012 teh sredstev nima.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- koncesije za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije,
- licence za programsko opremo,
- programska oprema, pridobljena ločeno od računalniške opreme, uporabljena v obdobju, ki je daljše od enega leta ter
- druga neopredmetena sredstva.

Amortizacijska doba in preostala vrednost neopredmetenih sredstev

Družba letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah neopredmetenih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe opiše družba v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je do spremembe prišlo.

Prav tako družba letno preverja preostalo vrednost.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo, in se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstva.

Ocenjene dobe koristnosti skupin neopredmetenih osnovnih sredstev

Skupine neopredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- koncesije, patenti in blagovne znamke (licence)	po pogodbi
- računalniški programi - aplikacijska programska podpora	3
- druge premoženjske pravice	po pogodbi

Stroški pridobljenih koncesij za uporabo radiofrekvenčnega spektra se usredstviijo po nabavni vrednosti in se enakomerno časovno amortizirajo v dobi trajanja koncesijske pogodbe, ki znaša 15 let.

Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki je 3 leta, posamezne licence za uporabo programske opreme pa v dobi trajanja pogodbe, ki znaša običajno od 2 do 10 let.

Kot pomembnejše neopredmeteno sredstvo je tisto, katerega knjigovodska vrednost presega 5 % knjigovodske vrednosti vseh neopredmetenih dolgoročnih sredstev, če so ta vsaj 5 % vrednosti vseh sredstev.

Družba letno preverja, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morda potrebno kakšno neopredmeteno sredstvo oslabiti. Pri ocenjevanju, ali ti pokazatelji obstajajo, družba preveri, ali je prišlo do pomembnih tehnoloških sprememb, spremembe trga oz. bistvenega padca obrestnih mer. V tem primeru se ugotavlja nadomestljiva vrednost takih sredstev. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

c. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družbe se ob pridobitvi izkažejo po nabavni vrednosti. V nabavno vrednost se vključijo vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo, torej tudi stroški priprave gradbišča in enkratne odškodnine za služnost. Nabavna vrednost lahko vključuje tudi začetno oceno stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve, če za to obstaja projekt. Najmanj ob koncu vsakega poslovnega leta je odgovorna oseba dolžna preveriti, ali je prišlo do spremembe v zvezi z ocenjenimi stroški.

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v izgradnji, so del nabavne vrednosti takega sredstva.

Ocenjeni stroški vzpostavitve najetih lokacij za sprejemno-oddajne postaje v prvotno stanje se izkažejo kot sestavni del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi preostali dobi koristnosti. Znesek

rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med dolgoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, **zgrajenega ali izdelanega v družbi**, vključuje stroške materiala, neposredne stroške dela in ustrezen del režijskih stroškov. Stroški izgradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, ki so vključeni v nabavno vrednost, se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu mesečno z obračunom nalogov in projektov.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Kabelsko omrežje, telefonske centrale, oprema za mobilno omrežje in druga oprema se merijo po nabavni vrednosti in zmanjšujejo zaradi amortiziranja oziroma slabitev. Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija se merijo po pošteni vrednosti.

Poštena vrednost zemljišč, zgradb in kabelske kanalizacije

Po začetnem pripoznanju se zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija merijo po pošteni vrednosti na dan prevrednotenja. Podlaga za prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na njihovo pošteno vrednost je cenitveno poročilo neodvisnega cenilca vrednosti sredstev. Poštena vrednost se ugotavlja, ko se pomembno spremenijo tržni pogoji oziroma pet let, kar oceni poslovodstvo. Povečanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot postavka vseobsegajočega poslovnega donosa neposredno v kapitalu kot prevrednotovalne rezerve, in sicer po zmanjšanju za obveznosti za odložene davke. Povečanje se pripozna v poslovnem izidu, v kolikor to povečanje odpravi znižanje iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo pred tem pripoznano v poslovnem izidu.

Zmanjšanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot odhodek iz prevrednotenja v poslovnem izidu. Zmanjšanje pa se pripozna v drugem vseobsegajočem poslovnem donosu le, v kolikor je bila pri istem sredstvu pred tem pripoznana krepitev.

Telekom Slovenije tekoče evidentira prenos v višini zneska obračunane amortizacije iz prevrednotenega dela opredmetenih osnovnih sredstev iz postavke prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva v zadržani čisti poslovni izid.

Kot **finančni najem** je opredeljen tisti najem, ko najemnik prevzame skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Nepremičnine in oprema, pridobljena s finančnim najemom, se izkažejo po pošteni vrednosti ali sedanji vrednosti minimalnih plačil do konca najema, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgubo zaradi slabitev, in sicer po nižji izmed obeh. Osnovna sredstva, pridobljena s finančnim najemom, se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva.

Če ni utemeljenega zagotovila, da bo najemnik prevzel lastništvo do konca trajanja finančnega najema, takšno opredmeteno osnovno sredstvo povsem amortiziramo med trajanjem finančnega najema ali v dobi njegove koristnosti, in sicer v tisti dobi, ki je krajša.

Vsak najem, ki ni opredeljen kot finančni najem, je **poslovni najem**. Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripozna kot strošek v izkazu poslovnega izida, v primeru plačila vnaprej pa se enakomerno časovno razmejuje.

Če je pogodba o poslovnem najemu prekinjena pred datumom izteka pogodbe, potem se vsak znesek plačila, ki ga najemodajalec obračuna kot pogodbeno kazen, pripozna kot strošek v obdobju, v katerem je bila pogodba prekinjena.

Državne podpore za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev se pripoznajo v bilanci stanja kot odloženi prihodek in so namenjene kritju stroškov amortizacije teh sredstev. Znesek državne podpore se pripozna kot prihodek v izkazu poslovnega izida skozi pričakovano dobo koristnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

Amortizacijska doba in preostala vrednost opredmetenih osnovnih sredstev

Družba letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe opiše družba v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem je do spremembe prišlo.

Prav tako družba letno preverja preostalo vrednost.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Znotraj poslovnega leta se letna amortizacija enakomerno razdeli po obdobjih.

Družba obračunava amortizacijo posamično in samostojno določa letne amortizacijske stopnje glede na dobo koristnosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- zgradbe	20 do 50
- kabelska kanalizacija	20 do 50
- kabelsko omrežje	7 do 25
- centrale	4 do 12,5
- druga oprema	2 do 20

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo.

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti in se začnejo amortizirati prvi dan naslednjega meseca, ko so razpoložljiva za uporabo.

Družba letno preverja zunanje in notranje okoliščine poslovanja (pomembne tehnološke spremembe, spremembe trga, zastarelost ali fizična poškodba sredstva), ki bi lahko bile pomemben pokazatelj glede potrebe po **oslabitvi opredmetenih osnovnih sredstev**.

Opredmeteno osnovno sredstvo je oslabiljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega nadomestljivo. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost ali vrednosti pri uporabi, in sicer tista, ki je večja. Vrednost pri uporabi se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih bodočih denarnih tokov, pri čemer so pričakovani denarni tokovi diskontirani na sedanjo vrednost z uporabo diskontne stopnje pred davki.

Slabitev se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen v primeru, ko je bilo sedaj oslabiljeno sredstvo predhodno okrepljeno in učinek okrepitve izkazan kot prevrednotovalna rezerva za opredmetena osnovna sredstva v vseobsegajočem poslovnem donosu. V takem primeru se najprej zmanjša prevrednotovalna rezerva.

Slabitve sredstev, merjenih po nabavni vrednosti, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida kot prevrednotovalni poslovni odhodki.

Odpravo oslabitev opredmetenih sredstev se pripozna le v primeru porasta njegove nadomestljive vrednosti, če je ta porast mogoče nepristransko povezati z dogodkom, ki je nastal po pripoznanju oslabitve. Izguba zaradi oslabitve se odpravi le do višine knjigovodske vrednosti, ki bi se ugotovila po odštetu amortizacijskega odpisa, če v prejšnjih obdobjih ne bi bila pripoznana nobena izguba zaradi oslabitve sredstva.

d. Finančne naložbe

Ob začetnem pripoznanju razvrsti družba finančne naložbe v eno izmed naslednjih skupin:

- finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida,
- finančne naložbe, razpoložljive za prodajo,
- finančne naložbe v posojila

Pripoznanje in merjenje finančnih naložb

Ob začetnem pripoznanju se finančne naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki se ji prištejejo še transakcijski stroški posla, ki izhajajo neposredno iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva razen pri sredstvu, ki je uvrščeno v skupino sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Naložbe v odvisne družbe se v posamičnih računovodskih izkazih matične družbe vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Naložbe v odvisne družbe se pripoznajo ob nakupu.

Naložbe v skupna vlaganja se v posamičnih računovodskih izkazih vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve.

Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo, so tiste naložbe, ki so označene kot razpoložljive za prodajo, ali niso uvrščene kot posojila in terjatve ali finančna sredstva po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki se razvrstijo med finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, se izkažejo po pošteni vrednosti.

Poštena vrednost naložb v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se meri po zaključnem borznem tečaju. Če se poštena vrednost delnic, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu, ne da zanesljivo določiti, se meri po nabavni vrednosti.

Nerealizirani dobički ali izgube iz prevrednotenja se pripoznajo neposredno v kapitalu v neto znesku in v vseobsegajočem donosu. Ko se taka naložba odpravi, se odpravijo tudi nabrane izgube ali dobički, ki so bili predhodno pripoznani v okviru kapitala, ter se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in vseobsegajočega donosa kot prerazvrstitev.

Naložbe, razpoložljive za prodajo, se pripoznajo ali pa se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje.

Obresti dolžniških vrednostnih papirjev se pripoznajo v izkazu poslovnega izida z uporabo efektivne obrestne mere.

Dana posojila se merijo po odplačni vrednosti, zmanjšani za izgubo zaradi oslabitve. Družba pripozna posojila na dan njihovega nastanka.

Oslabitev finančnih naložb

Odvisne družbe

Znamenja slabitve finančnih naložb v odvisne družbe preverja družba po dveh kriterijih, in sicer:

- primerjava knjigovodske vrednosti finančne naložbe na presečni dan s sorazmernim delom knjigovodske vrednosti celotnega kapitala odvisne družbe. Kot znamenje slabitve se šteje preseganje knjigovodske vrednosti finančne naložbe na presečni dan za več kot 20 % od sorazmernega dela kapitala in
- primerjava realizacije ključnih kazalcev poslovnega leta s projekcijami poslovanja.

Družba je v letu 2012 pristopila k oceni poštene vrednosti dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe s pomočjo pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetij. Več v razkritju 13.

Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo

Zaradi morebitne potrebe po oslabitvi finančnih naložb se pred sestavitvijo letnih računovodskih izkazov preveri ustreznost izkazane velikosti posamezne finančne naložbe. Če katera izmed njih pomembno (več kot 30 % nabavne vrednosti) ali trajno (več kot 12 mesecev) izgublja vrednost, se oblikuje popravek njene začetno izkazane vrednosti v breme prevrednotovalnih finančnih odhodkov.

Če je pri finančnih naložbah, razvrščenih kot razpoložljive za prodajo, ugotovljena slabitev, je potrebno kumulativno izgubo, pripoznano v kapitalu, odpraviti in jo pripoznati v poslovnem izidu, čeprav pri finančnem sredstvu ni bilo odpravljeno pripoznanje. Znesek kumulativne izgube, ki se prerazvrsti iz kapitala in pripozna v poslovnem izidu, je razlika med nabavno vrednostjo (po odštetju vseh vračil in odplačil glavnice) in sprotno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo iz oslabitve, ki je bila prej pripoznana v poslovnem izidu.

Izguba zaradi oslabitve, ki je pripoznana v poslovnem izidu, se ne more razveljaviti prek poslovnega izida, razen če se v naslednjem obdobju poštena vrednost dolžniškega inštrumenta, razvrščenega kot razpoložljivega za prodajo, poveča in je mogoče to povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se pojavi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, se taka izguba zaradi oslabitve razveljavi in se znesek razveljavljene izgube pripozna v izkazu poslovnega izida.

Posojila

Družba spremlja dinamiko vračanja posojil in v primeru zamud pristopi k preverbi znakov za ugotavljanje slabitve. Pretežen del danih posojil se nanaša na odvisne družbe. Eden od pokazateljev slabitve je nižanje naložbe. Če obstajajo nepristranski dokazi, da je pri posojilih nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki so razobresteni po izvirni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodska vrednost sredstva se zmanjša neposredno ali pa s preračunom na konto popravka vrednosti. Izguba zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Če se v naslednjem obdobju velikost izgube zaradi oslabitve zmanjša in če je zmanjšanje možno nepristransko povezati z dogodkom po pripoznanju oslabitve, je treba že prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve razveljaviti. Razveljavitev izgube zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu do višine, dokler knjigovodska vrednost finančnega sredstva ne presega njegove odplačne vrednosti na dan odprave.

e. Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti so razporejeni v kategorijo finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Izvedeni finančni inštrumenti se uporabljajo za varovanje izpostavljenosti družbe pred tveganji, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja in investiranja.

Izvedeni finančni inštrumenti se izkažejo po pošteni vrednosti. Način pripoznanja dobičkov ali izgub iz spremembe poštene vrednosti je odvisen od vrste varovanja pred tveganjem, ali gre za računovodsko varovanje pred tveganjem ali ne.

Če ne gre za računovodsko varovanje pred tveganjem, se izvedeni finančni inštrumenti izkažejo po pošteni vrednosti, spremembe v pošteni vrednosti pa se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Če inštrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati, vendar se predviden posel še vedno pričakuje, kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, ostane v kapitalu, dokler ne pride do predvidenega posla. Če varovana transakcija ni več pričakovana, se kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, prenese v izkaz poslovnega izida in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.

Družba pripozna spremembe v pošteni vrednosti izvedenega finančnega inštrumenta v izkazu poslovnega izida.

f. Ostala dolgoročna sredstva

Vnaprej plačane najemnine in odškodnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja in se jih postopoma prenaša v stroške najemnin. Najemnine so plačane vnaprej za obdobje, določeno v posamezni pogodbi.

Prodajne vzpodbude, dane naročnikom, se pripoznajo v višini negativne razlike med prodajno in nabavno ceno pod pogojem, da se bo ta razlika pokrila s povprečno naročnino v predvideni dobi trajanja razmerja.

Negativna razlika v ceni med prodajno in nabavno ceno se izkaže v okviru dolgoročno oziroma kratkoročno razmejenih stroškov, odvisno od predvidene obvezne dobe vezave naročnika.

V pogodbeni dobi naročniškega razmerja se tako razmejene stroške mesečno prenaša v stroške prodajnih vzpodbud, pri čemer se prenos v stroške začne glede na dejanski začetek veljavnosti pogodbe. Če je naročniška pogodba prekinjena ali se naročnika izključi iz omrežja zaradi neplačevanja računov, se dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud ustrezno oslabijo.

g. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine se ob začetnem pripoznanju izmerijo po nabavni vrednosti. Nabavna vrednost kupljene naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse njej neposredno pripisljive stroške. Naložbene nepremičnine se vrednotijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Zemljišče se ne amortizira.

Doba koristnosti naložbenih nepremičnin je enaka kot za istovrstna opredmetena osnovna sredstva, če ni v spremljajoči listini posebej opredeljena.

h. Zaloge

Ob nabavi se zaloge ovrednotijo po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu priznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave.

Zaloge se vrednotijo po metodi drsečih povprečnih cen. Poraba zalog se evidentira po povprečni ceni posameznega artikla.

Zaloge z malo gibanja se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

Najmanj na koncu poslovnega leta se zaloge zaradi oslabitve prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost.

i. Poslovne terjatve in druge terjatve

Terjatve iz poslovanja se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Družba oblikuje popravke vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev v državi in do tujine na osnovi kreditne spodobnosti posameznih kupcev. Kreditno sposobnost kupcev ocenjujemo s pomočjo interno razvitega bonitetnega modela, ki temelji na kombinaciji zunanje bonitetne ocene in plačilnih navad za pravne osebe in plačilne zgodovine za fizične osebe.

Pri oblikovanju popravka vrednosti terjatev do domačih in tujih kupcev so izločene terjatve do odvisnih družb in terjatve, za katere je bila iz utemeljenih razlogov narejena individualna presoja izterljivosti s strani posloводства.

V posamičnih primerih se popravek vrednosti terjatev lahko oblikuje tudi individualno. Terjatve, za katere se oblikuje popravek vrednosti terjatev, se v celoti izkažejo kot dvomljive.

Med drugimi terjatvami evidentira družba tudi kratkoročno nezaračunane prihodke in kratkoročno odložene stroške iz naslova mednarodnih storitev ter kratkoročno odložene stroške za vnaprej plačane zakupnine in vrednotnice.

j. Dividende

Dividende so pripoznane kot obveznost v obdobju, v katerem so potrjene na skupščini.

k. Dolgoročno odloženi prihodki

Med dolgoročno odloženimi prihodki družba evidentira vnaprej zaračunane kolokacije, zakupe optike, prejete dotacije iz proračuna, brezplačne prevzeme osnovnih sredstev in obveznosti iz naslova programa zvestobe kupcev.

Dolgoročno odloženi prihodki za kolokacije in zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa ali kolokacije. Dotacije iz proračuna so namenjene pokrivanju stroškov amortizacije tako pridobljenih sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke sorazmerno z obračunano amortizacijo. Dolgoročno odloženi prihodki iz naslova programa zvestobe kupcev se črpajo ob koriščenju ugodnosti.

l. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna), in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi in je mogoče znesek obveze zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom obravnava družba glede na oceno posloводства o višini in časovnem nastanku obveznosti ter verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Rezervacija je pripoznana, ko ima družba sedanjo obvezo za posledico preteklih dogodkov in je verjetno, da bo za njeno poravnavo potreben odtok gospodarskih dejavnikov, prav tako pa se da dokaj zanesljivo oceniti njeno višino.

Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družba ne more vplivati.

Posloводство družbe redno preverja, če je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. V primeru, da le-ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanjo v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane. **Rezervacije za obveznosti za tožbe** oblikuje družba na podlagi ocene o možnem izidu tožb. Primernost oblikovanja rezervacij preverja družba za vsak tožbeni postopek posebej glede na višino tožbenega zahtevka, predmet tožbe, navedbe tožeče stranke in glede na potek posameznega postopka.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstaja zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. Rezervacije so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna, ki ga pripravi pooblaščen aktuar. Oblikovane so v višini ocenjenih bodočih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve po metodi aktuarskega izračuna. Ob zaključku

vsakega poslovnega leta se preveri višino tako oblikovanih rezervacij in se le-te ustrezno povečajo ali zmanjšajo.

Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za stroške odstranitve baznih postaj - znesek, pripoznan kot rezervacija, je najboljša ocena izdatkov odstranitve baznih postaj. Rezervacija se evidentira v višini diskontirane vrednosti za čas trajanja koncesijske pogodbe. Uporabljena diskontna stopnja temelji na dolgoročni stopnji donosa netveganih vrednostnih papirjev.

m. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, kar predstavlja njihovo pošteno vrednost.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti z uporabo efektivne obrestne mere. Razlike med nabavno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se prejeta posojila v bilanci stanja izkažejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

n. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa po odplačni vrednosti.

o. Kratkoročne razmejitev

Kot kratkoročno odloženi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunane naročnine, ki se izkazujejo v dejansko zaračunanih zneskih naročin za mesec vnaprej, kratkoročno odloženi prihodki iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katerega pa še niso bili potrjeni obračuni, odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic in odloženi prihodki iz programa zvestobe kupcev.

Kot vnaprej vračunani stroški so evidentirani stroški za neizkoriščene letne dopuste, vnaprej vračunane plače, nagrade in stroški iz obračuna za mednarodne storitve, ovrednotene po opravljenem prometu, za katere družba še ni prejela računov, ter drugi vračunani stroški, ki se nanašajo na obdobje, za katere družba še ni prejela računov.

V kolikor družba ne prejeme računov za že vnaprej vračunane stroške, jih odpravi v roku 3 let. Izjema so stroški iz obračuna za mednarodne storitve.

p. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev opravljenih v obdobju. Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo, ko so storitve opravljene in ne obstaja nikakršna negotovost glede poravnave.

Prihodke sestavljajo v glavnem prihodki iz mesečnih naročin, prihodki od priključnih taks, prihodki od zaračunanih pogovorov in drugih storitev, prihodki od medomrežnega povezovanja in mednarodnih operatorskih storitev, prihodki od zakupa omrežja ter prihodki od prodaje materiala in trgovskega blaga.

Prihodki iz mesečnih naročin se pripoznajo v obdobju, na katerega se nanašajo. Prihodki iz naslova priključne takse se priznajo kot prihodek ob sklenitvi naročniškega razmerja. Prihodki iz pogovorov in drugih storitev uporabnikom se izkažejo v obdobju, v katerem je opravljen pogovor oziroma storitev.

Prihodki iz naslova medomrežnega povezovanja, zakupa omrežja ter mednarodnih operatorskih storitev se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena. Prihodki od prodaje trgovskega blaga se pripoznajo ob prodaji. Prihodki od govornih storitev z dodano vrednostjo se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena, in se v izkazih prikažejo v neto znesku.

V programih zvestobe kupcev se dobroimetje, odobreno kupcu zaradi njegove zvestobe, obravnava ločeno od prodajne transakcije, za katero je kupcu dobroimetje odobreno.

Mednarodno povezovanje

Družba sklepa pogodbe in izvaja storitve mednarodnega povezovanja. Prihodki in stroški od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi ocene pričakovane vrednosti, ki se mesečno preverja. Razlike med ocenami in dejanskimi prihodki in stroški nastajajo predvsem zaradi dovoljenega odstopanja pri podatkih o prometu in sprememb v ceni. Razlike se vključijo v poslovni izid, ko se ugotovijo dejanski prihodki oziroma stroški.

Finančni prihodki in odhodki

Prihodki in odhodki od obresti so pripoznani v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje v obdobju, v katerem so nastali (na osnovi metode efektivne obrestne mere), na neodpisano vrednost finančnih sredstev. Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko družba uveljavi pravico do dividende.

q. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek. Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v kapitalu (odloženi davki). V tem primeru je pripoznan v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je treba poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, ob uporabi davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo ob uporabi metode obveznosti po bilanci stanja za vsečasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo pričakovanih davčnih stopenj.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, v kolikor je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitnečasne razlike. Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek se pripoznajo ne glede na čas, v katerem sočasne razlike poravnane. Odloženi davek se knjiži neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, knjižene v istem ali drugem obdobju neposredno v breme ali dobro kapitala.

r. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011, izkaza poslovnega izida za leto 2012 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov. V izkazu za leto 2012 so bile upoštevane vse pomembne prilagoditve, ki so bile izvedene (prejemi in vračila prejetih in danih »revolving« posojil so pobotani).

4. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2012	2011
Klasična telefonija in klasični zakupi kapacitet	95.383	114.570
Mobilne storitve na končnem trgu	254.224	276.334
Širokopasovne in druge IP-storitve ter kabelska TV	121.728	118.738
Medomrežno povezovanje in mednarodne operaterske storitve	119.275	119.055
Veleprodaja na domačem trgu (brez medomrežnega povezovanja)	27.809	31.367
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala	23.660	25.253
Drugi prihodki	8.834	9.388
Skupaj prihodki od prodaje	650.913	694.705

v tisoč EUR	2012	2011
Prihodki od prodaje storitev na domačem trgu	535.364	586.935
Prihodki od prodaje storitev na tujem trgu	91.809	81.474
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na domačem trgu	23.714	26.296
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na tujem trgu	26	0
Skupaj prihodki od prodaje	650.913	694.705

5. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2012	2011
Prihodki od prejetih državnih pomoči	437	160
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	1.195	0
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	2	9
Drugi prihodki	2.629	3.797
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	4.263	3.966

6. Stroški storitev

v tisoč EUR	2012	2011
Stroški komunikacijskih in prevoznih storitev ter najema	14.425	16.062
Stroški vzdrževanja	37.035	38.909
Stroški telekomunikacijskih storitev	120.204	125.878
Stroški zakupa vodov	8.327	6.773
Stroški prodajnih vzpodbud	18.639	16.925
Stroški osebnih storitev	10.455	12.072
Stroški zavarovanja, trženja in reprezentance	19.351	23.892
Stroški prodajnih provizij	6.967	6.849
Stroški bančnih storitev	1.402	1.548
Stroški multimedijских storitev	31.877	33.659
Stroški drugih storitev	10.472	12.571
Skupaj stroški storitev	279.154	295.138

7. Stroški dela

v tisoč EUR	2012	2011
Plače in nadomestila plač	83.697	83.192
Prispevki za socialno varnost	18.567	17.818
- od tega prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	8.001	7.462
Drugi stroški dela	13.953	10.433
Skupaj stroški dela	116.217	111.443

V povprečju je bilo, na podlagi delovnih ur, v letu 2012 v družbi zaposlenih 2.648 delavcev (v letu 2011: 2.668 delavcev).

Struktura zaposlenih po stopnji izobrazbe

Število zaposlenih v poslovnem letu glede na zahtevano izobrazbo	Začetek leta 2012	Konec leta 2012	Spremembe v letu 2012	Povprečno število delavcev na podlagi delovnih ur glede na izobrazbo leta 2012	Povprečno število delavcev na podlagi delovnih ur glede na izobrazbo leta 2011
IV. stopnja	177	163	-14	163	179
V. stopnja	1.137	1.173	36	1.091	1.073
VI. stopnja	594	565	-29	560	584
VII. Stopnja	864	849	-15	833	831
Magistri in doktorji	1	1	0	1	1
Skupaj	2.773	2.751	-22	2.648	2.668

8. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2012	2011
Rezervacije (pojasnilo 25)	-3.176	9.080
Izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	916	2.620
Slabitev in odpisi obratnih sredstev	2.139	3.739
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	2.219	59
Ostali odhodki	2.035	2.436
Skupaj drugi odhodki poslovanja	4.133	17.934

9. Finančni prihodki in finančni odhodki

v tisoč EUR	2012	2011
Prihodki iz dividend	4.175	9.343
Prihodki od obresti	15.870	19.586
Sprememba v poštenu vrednosti izvedenih finančnih inštrumentov	139	0
Drugi finančni prihodki	2.400	3.230
Skupaj finančni prihodki	22.584	32.159
Odhodki zaradi izdanih obveznic	15.124	15.122
Odhodki za obresti	2.951	4.745
Negativne tečajne razlike	23	76
Sprememba v poštenu vrednosti izvedenih finančnih inštrumentov	0	110
Slabitev finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	422	1.317
Slabitev finančnih naložb v odvisne družbe	5.932	43.326
Slabitev danih posojil	8.393	0
Drugi finančni odhodki	359	210
Skupaj finančni odhodki	33.204	64.906
Finančni izid	-10.620	-32.747

Družba Telekom Slovenije je v drugi polovici leta 2012 pristopila k preverbi poštene vrednosti naložb v odvisne družbe Ipko Telecommunications, Primo Communications, One in Digi Plus Multimedia. Družba je slabila finančne naložbe v odvisne družbe v višini razlike med knjigovodsko in nadomestljivo vrednostjo naložb ter razliko pripoznala v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Višina slabitev po posameznih naložbah v odvisne družbe je razkrita v pojasnilu 13 Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige.

Čisti prihodki/odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb izkazani v poslovnem izidu

v tisoč EUR	2012	2011
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo	-422	-1.317
- prihodki	0	0
- odhodki za slabitve	-422	-1.317
Izvedeni finančni instrumenti	139	-110
- prihodki od prevrednotenja	675	1.163
- odhodki od prevrednotenja	-536	-1.273
Čisti prihodki/odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti	-283	-1.427

Finančni prihodki in odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznani neposredno v drugem vseobsegajočem donosu

v tisoč EUR	2012	2011
Pozitivna sprememba poštene vrednosti naložb, razpoložljivih za prodajo	405	-2.182
Negativna sprememba poštene vrednosti finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	-371	0
Odloženi davki	-5	436
Skupaj prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	29	-1.746

10. Davek iz dobička

Davčni odhodek, izkazan v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2012	2011
Davek tekočega leta	0	-17.472
Odložene terjatve / obveznosti za davek	-2.521	3.190
Odhodek za davek iz dobička v breme rezultata	-2.521	-14.282

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2012	2011
Dobiček pred obdavčitvijo	51.460	35.615
Davčna stopnja	18 %	20 %
Davek iz dobička, upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-9.263	-7.123
Neobdavčene prejete dividende	724	1.765
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	0	1.017
Sprememba davčne stopnje	-5.375	-22
Davčno nepriznani odhodki	13.237	-9.926
<i>V preteklih obdobjih nepriznani davčni odhodki</i>	<i>16.911</i>	<i>23</i>
<i>Tekoče davčno nepriznani odhodki</i>	<i>-3.674</i>	<i>-9.947</i>
Ostale postavke	-1.844	7
Skupaj odhodek za davek	-2.521	-14.282

Efektivna davčna stopnja za leto 2012 je 4,90 % (za leto 2011: 40,10 %). Nizka efektivna davčna stopnja v letu 2012 je posledica davčno priznanih odhodkov iz oslabitve finančnih naložb, ki so v letu 2012 odtujene. Skladno s predpisi o davku na dohodek pravnih oseb se je v letu 2012 spremenila davčna stopnja iz 20 % na 18 %. Prav tako se je spremenila višina davčne olajšave vlaganja v raziskave in razvoj iz 40 % na 100 %,

vendar največ v višini davčne osnove. Znesek olajšave za investiranje pa se je iz 30 % povečal na 40 % zneska, investiranega v zakonsko določeno vrsto opreme in neopredmetenih osnovnih sredstev brez zgornjega praga koriščenja olajšave. Splošna olajšava za investiranje se izključuje z olajšavo za vlaganje v raziskovanje in razvoj.

Zaradi spremembe davčne stopnje je družba pripoznala zmanjšanje terjatev za odložene davke v breme poslovnega izida v višini 5.375 tisoč evrov.

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2012	2011
Opredmetena osnovna sredstva	-1.383	1.082
Finančne naložbe	1.106	678
Rezervacije	-1.786	740
Terjatve in zaloge	-3.281	690
Druga sredstva	2.823	0
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	-2.521	3.190

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v kapitalu

v tisoč EUR	2012	2011
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	345	0
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	-5	436
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	340	436

11. Neopredmetena sredstva

Družba nima omejene lastninske pravice na neopredmetenih sredstvih, prav tako pa niso predmet obremenitve.

Koncesije predstavljajo pravice do uporabe frekvence spektra GSM 900 in 1800 ter UMTS. Neodpisana vrednost koncesije za UMTS na 31. 12. 2012 znaša 36.159 tisoč evrov (v letu 2011 40.300 tisoč evrov), neodpisana vrednost koncesije za GSM pa 1.327 tisoč evrov (v letu 2011 2.263 tisoč evrov). Licence pa se nanašajo predvsem na licence za uporabo računalniških programov.

Pomembnejša povečanja neopredmetenih sredstev v uporabi v letu 2012 se nanašajo predvsem na nabavo računalniške programske opreme v višini 5.583 tisoč evrov in nabavo licenc v višini 735 tisoč evrov.

Gibanje neopredmetenih sredstev 2012

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2012	120.850	106.536	194	5.965	233.545
Povečanja	0	0	0	13.173	13.173
Prenos v uporabo	735	5.583	0	-6.318	0
Zmanjšanja	-1.169	-11.781	-6	0	-12.956
Drugi prenosi	3.630	-3.630	0	0	0
Stanje 31. 12. 2012	124.046	96.708	188	12.820	233.762
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2012	73.161	86.970	182	0	160.313
Zmanjšanja	-1.169	-11.777	-6	0	-12.952
Drugi prenosi	2.924	-2.922	0	0	2
Amortizacija	8.171	12.514	6	0	20.691
Stanje 31. 12. 2012	83.087	84.785	182	0	168.054
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2012	47.689	19.566	12	5.965	73.232
Stanje 31. 12. 2012	40.959	11.923	6	12.820	65.708

Gibanje neopredmetenih sredstev 2011

v tisoč EUR	Koncesije in licence	Računalniški programi	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2011	120.624	106.922	194	2.932	230.672
Povečanja	0	0	0	8.994	8.994
Prenos v uporabo	692	5.269	0	-5.961	0
Zmanjšanja	-466	-5.655	0	0	-6.121
Stanje 31. 12. 2011	120.850	106.536	194	5.965	233.545
POPRAVEK VREDNOSTI					
Stanje 1. 1. 2011	66.088	77.664	174	0	143.926
Zmanjšanja	-466	-5.655	0	0	-6.121
Amortizacija	7.539	14.961	8	0	22.508
Stanje 31. 12. 2011	73.161	86.970	182	0	160.313
NEODPISANA VREDNOST					
Stanje 1. 1. 2011	54.536	29.258	20	2.932	86.746
Stanje 31. 12. 2011	47.689	19.566	12	5.965	73.232

12. Opredmetena osnovna sredstva

Zemljišča in zgradbe ter kabelska kanalizacija so v družbi Telekom Slovenije izkazani po pošteni vrednosti, vsa ostala opredmetena osnovna sredstva pa po nabavni vrednosti.

Zemljišča in zgradbe je pooblaščenca neodvisna ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na pošteno vrednostna dan 1. 10. 2012.

Poštena vrednost je cena, ki bi bila prejeta za prodajo sredstva ali plačana za prenos obveznosti v urejenem poslu med tržnimi udeleženci na dan merjenja. Poštena vrednost nepremičnin je njihova tržna vrednost. Tržna vrednost je ocenjeni znesek, za katerega naj bi voljan kupec in voljan prodajalec zamenjala

premoženje na datum ocenjevanja vrednosti v transakciji med nepovezanima in neodvisnima strankama po ustreznem trženju, pri kateri sta stranki delovali seznanjeno, previdno in brez prisile.

Za potrebe cenitve so se nepremičnine razdelile v tri skupine glede na višino knjigovodske vrednosti na datum cenitve:

- nepremičnine nad 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti (ki predstavljajo 62 % skupne knjigovodske vrednosti),
- nepremičnine od 1 do 5 milijonov evrov knjigovodske vrednosti,
- nepremičnine do 1 milijon evrov knjigovodske vrednosti.

Za nepremičnine, katerih knjigovodska vrednost je znašala nad 5 milijonov, so bile uporabljene vse tri metode ocenjevanja vrednosti (metoda tržnih primerjav, na donosu zasnovan način in nabavno-vrednostni način), kot so določene z mednarodni standardi ocenjevanja. Za nepremičnine od 1 milijona do 5 milijonov sta bili uporabljeni metodi tržnih primerjav in nabavno-vrednostni način, za nepremičnine s knjigovodsko vrednostjo do 1 milijona je bila uporabljena metoda tržnih primerjav.

Glede na namen uporabe pa je bila upoštevana hierarhija poštene vrednosti za vsako sredstvo posebej.

Na podlagi cenitvenega poročila se je vrednost zemljišč in zgradb zmanjšala za 4.223 tisoč evrov. Od tega je bila evidentirana slabitev v višini 1.919 tisoč evrov preko izkaza poslovnega izida in znižanje prevrednotovalnih rezerv v višini 2.304 tisoč evrov ter odprava odloženih davkov v višini 345 tisoč evrov.

Kabelsko kanalizacijo je pooblaščenca ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na dan 1. 1. 2010. Pri vrednotenju je bila uporabljena metoda nadomestitvenih vrednosti, ker za tovrstna osnovna sredstva ni primerljivih tržnih cen.

Pomembnejša povečanja opredmetenih osnovnih sredstev v uporabi v letu 2012 se nanašajo predvsem na pridobitev nepremičnin in kableske kanalizacije v višini 9.253 tisoč evrov, izgradnjo in posodobitev kableskega omrežja v višini 6.803 tisoč evrov, pridobitev telekomunikacijske in druge opreme v višini 38.015 tisoč evrov in druge opreme.

Knjigovodska vrednost opreme na dan 31. 12. 2012 iz naslova finančnega najema je 2.896 tisoč evrov.

Opredmetena osnovna sredstva niso predmet obremenitve.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2012

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druška oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2012	393.500	871.951	277.106	587.061	410.299	28.331	2.568.248
Učinek prevrednotovanja - povečanje	586	0	0	0	0	0	586
Učinek prevrednotovanja - zmanjšanje	-30.798	0	0	0	0	0	-30.798
Povečanja	0	0	0	12	3.834	61.141	64.987
Prenos iz sredstev v izgradnji	9.253	6.803	3.639	13.571	20.805	-54.071	0
Zmanjšanja, odpisi	-1.140	-286	-8.018	-1.000	-18.512	-648	-29.604
Drugi prenosi	54.785	0	13	-67.793	12.991	4	0
Stanje 31. 12. 2012	426.186	878.468	272.740	531.851	429.417	34.757	2.573.419
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1. 2012	77.059	645.397	258.204	419.493	330.411	0	1.730.564
Učinek prevrednotovanja	-25.989	0	0	0	0	0	-25.989
Povečanja	84	0	0	0	0	0	84
Amortizacija	17.649	24.413	8.065	36.081	32.410	0	118.618
Zmanjšanja, odpisi	-42	-261	-7.902	-1.000	-17.920	0	-27.125
Drugi prenosi	31.779	0	13	-39.528	7.738	0	2
Stanje 31. 12. 2012	100.540	669.549	258.380	415.046	352.639	0	1.796.154
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2012	316.441	226.554	18.902	167.568	79.888	28.331	837.684
Stanje 31. 12. 2012	325.646	208.919	14.360	116.805	76.778	34.757	777.265

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2011

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druška oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2011	388.358	865.698	283.567	570.353	410.800	29.607	2.548.383
Povečanja	0	0	0	131	585	50.849	51.565
Prenos iz sredstev v izgradnji	6.116	8.024	2.337	17.902	18.039	-52.418	0
Zmanjšanja, odpisi	-973	-1.771	-8.798	-1.325	-19.125	292	-31.700
Drugi prenosi	-1	0	0	0	0	1	0
Stanje 31. 12. 2011	393.500	871.951	277.106	587.061	410.299	28.331	2.568.248
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1. 2011	63.183	621.420	257.474	372.552	312.648	0	1.627.277
Povečanja	32	0	0	3.724	129	0	3.885
Amortizacija	14.151	25.748	9.402	44.306	36.438	0	130.045
Zmanjšanja, odpisi	-307	-1.771	-8.672	-1.089	-18.804	0	-30.643
Stanje 31. 12. 2011	77.059	645.397	258.204	419.493	330.411	0	1.730.564
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2011	325.175	244.278	26.093	197.801	98.152	29.607	921.106
Stanje 31. 12. 2011	316.441	226.554	18.902	167.568	79.888	28.331	837.684

13. Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige

Naložbe v odvisne družbe

Naziv		Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Vrednost kapitala na dan 31. 12.		Poslovni izid	
								2012	2011	2012	2011
SLOVENIJA											
1	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.	Cigaletova 10, Ljubljana	Slovenija	gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem kabelskem omrežju	18 %	100 %	100 %	15.237	12.194	3.043	1.961
2	AVTENTA, napredne poslovne rešitve, d.o.o.	Stegne 19, Ljubljana	Slovenija	sistemiški integrator	18%	100 %	100 %	5.996	2.612	183	365
3	TSmedia, medijske vsebine in storitve, d.o.o.	Cigaletova 15, Ljubljana	Slovenija	multimedijske in internetne vsebine	18 %	100 %	100 %	9.236	8.007	-3.771	1.414
4	SOLINE Pridelava soli d.o.o.	Seča 115, Portorož	Slovenija	pridelava soli ter ohranjanje in upravljanje krajinskega parka	18 %	100 %	100 %	4.808	4.641	26	227
TUJINA											
5	IPKO Telecommunications d.o.o.	Lagija Ulpiana, Rruga "Zija Shemsiu", nr 34, Prishtine	Kosovo	telekomunikacijske storitve	10 %	93 %	93 %	4.586	6.377	-1.791	1.792
6	ANEKS d.o.o. Banja Luka	Majke Jugovića 25, Banja Luka	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	70 %	9.228	7.666	263	346
7	ONE DOOEL Skopje	Bul. Kuzman Josifovski Pitu 15, Skopje	Makedonija	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	28.354	34.612	-7.009	-38.262
8	PRIMO Communications d.o.o.	Autostrada Tiranë-Durrës, km 1, Komuna Kashar, Tirana Albanija	Albanija	internetne storitve	10 %	100 %	100 %	-1.296	97	-1.396	-1.465
9	DIGI PLUS MULTIMEDIA Društvo za telekomunikacijske usluge DOOEL Skopje	Bul. Partizanski odredi, no. 70, DTC Aluminka, Skopje	Makedonija	storitve digitalne televizije	10 %	100 %	100 %	249	274	-27	-730
10	SIOL, d.o.o.	Margaretska 3, Zagreb	Hrvaška	telekomunikacijske storitve	20 %	100 %	100 %	597	589	10	25
11	"SiOL društvo za pružanje telekomunikacijskih usluga" d.o.o. Sarajevo	Tešanjaska ulica 24 a, Sarajevo	Bosna in Hercegovina	telekomunikacijske storitve	10 %	100 %	100 %	1.659	1.504	-44	-6
12	DRUŠTVO ZA TELEKOMUNIKACIJE "SIOL" DOO PODGORICA	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br.106, Podgorica	Črna gora	telekomunikacijske storitve	9 %	100 %	100 %	2.365	326	29	-4

Naložbe v odvisne družbe

v tisoč EUR	2011	Povečanje	Slabitev	2012
GVO	5.758			5.758
Tsmedia	11.482	5.000		16.482
Avtenta	1.723	3.200		4.923
Soline	0	147		147
Ipko	6.690		-960	5.730
Aneks	10.000	989		10.989
Primo	528	159	-687	0
SIOL Zagreb	501			501
One	38.785		-2.524	36.261
Digi Plus Multimedia	2.000		-1.761	239
SIOL Podgorica	330	2.010		2.340
SiOL Sarajevo	1.510	200		1.710
Naložbe v odvisne družbe	79.307	11.705	-5.932	85.080
Gibtelecom	36.775			36.775
M-Pay	63			63
Naložbe v skupne podvige	36.838	0	0	36.838
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	116.145	11.705	-5.932	121.918

Telekom Slovenije je kot edini družbenik hčerinske družbe Avtenta na skupščini te družbe sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom 3.200 tisoč evrov. Osnovni kapital družbe po povečanju in vpisu v sodni register 30. 1. 2012 znaša 4.869.170 evrov.

V juliju 2012 je Telekom Slovenije družbo TSmedia, ki je v njegovem 100 % lastništvu, dokapitaliziral v višini 5.000 tisoč evrov in sedaj znaša osnovni kapital družbe 5.568.817 evrov. Družba TSmedia je v letu 2012 zaključila postopke likvidacije svojih odvisnih družb, ki jih je začela že v letu 2011. Družba POGODAK DOO BEOGRAD u likvidaciji, v Srbiji, je bila dne 1. 2. 2012 izbrisana iz sodnega registra v Beogradu, POGODAK TRAZILICA d. o. o., u likvidaciji, na Hrvaškem, pa je bila iz sodnega registra v Zagrebu izbrisana dne 23. 8. 2012.

Na skupščini družbe Soline je Telekom Slovenije kot edini družbenik te družbe sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom v višini 147 tisoč evrov. Osnovni kapital družbe Soline po povečanju in vpisu v sodni register dne 30. 7. 2012 znaša 4.047.330,92 evrov.

Družba Ipko Telecommunications ima 100 % lastništvo v družbi N.B. »Media Works«, Sh.p.k., Kosovo, Ipko Net Albania, d. o. o., ter skupni podvig v družbi DSN, d. o. o. Lastniški delež Telekoma Slovenije je 93,11 %, za preostali delež obstaja dogovor z manjšinskimi lastniki o nakupu preostalega deleža matične družbe. Družba iz tega naslova na dan 31. 12. 2012 izkazuje obveznost.

Telekom Slovenije je družbo SIOL Podgorica v Črni gori, ki jo je za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja preko Črne gore ustanovil leta 2011 in ki je v 100 % njegovi lasti, v mesecu aprilu 2012 dokapitaliziral v višini 2.010 tisoč evrov. Osnovni kapital navedene družbe po povečanju in vpisu v sodni register znaša 2.340 tisoč evrov.

Telekom Slovenije je na podlagi povečanja osnovnega kapitala družbe z novim vplačilom osnovnega vložka v decembru 2011, na podlagi sprejetih skupščinskih sklepov in z registracijo v sodnem registru Bosne in Hercegovine postal lastnik novega poslovnega deleža v družbi SiOL, Sarajevo v višini 1.500 tisoč evrov. Telekom Slovenije je kot edini družbenik družbe SiOL, Sarajevo v oktobru 2012 sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala v višini 200 tisoč evrov.

Družba SIOL B.V. v likvidaciji, ki je bila v 100 % lasti družbe Telekom Slovenije je bila izbrisana iz sodnega registra dne 12. 7. 2012.

Telekom Slovenije ima 100 % ekonomsko lastništvo v vseh svojih odvisnih družbah zaradi dogovora o nakupu manjkajočega deleža z manjšinskim delničarjem. Telekom Slovenije je z manjšinskima lastnikoma družbe Primo Communications, Albanija v decembru 2012 podpisala pogodbi o odkupu 25 % deleža v družbi. Z vpisom prenosa deleža v poslovni register v Tirani je Telekom Slovenije postal 100 % družbenik te družbe.

Telekom Slovenije je v decembru 2012 podpisal pogodbo o odkupu 30 % deleža z manjšinskim lastnikom v družbi Aneks, Banja Luka. Z dnem vpisa prenosa deleža v poslovni register v Banja Luki bo Telekom Slovenije postal 100% družbenik te družbe.

Oslabitev finančnih naložb

Na podlagi preverbe znamenj slabitve je družba pristopila k oceni poštene vrednosti dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe Ipko Telecommunications, Primo Communications, One, Skopje in Digi Plus Multimedia, Skopje.

Družbi s sedežem v Makedoniji, One in Digi Plus Multimedia, Skopje, sta bili zaradi prepletenosti poslovanja in zaradi načrtovane bližnje združitve, vrednoteni skupaj. Nadomestljiva vrednost družbe One, predstavlja vrednost pri uporabi, ki je bila določena na osnovi metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, ki temelji na petletnih projekcijah družbe. Uporabljena diskontna stopnja pred davki pri projekciji je od 15,0 % v letu 2012 do 12,9 % v rezidualu, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 2 % stopnjo rasti. Dolgoročni finančni naložbi v družbo One in v Digi Plus Multimedia sta se na osnovi cenitve oslabili v skupni višini 4.285 tisoč evrov. Analiza občutljivosti nadomestljive vrednosti v odvisnostih od tehtanih povprečnih stroškov celotnega kapitala in stopnje rasti reziduala v razponu od -0,5 % do + 0,5 % glede na uporabljene stopnje spreminja nadomestljivo vrednost v razponu med 31.043 tisoč evrov in 43.383 tisoč evrov.

Nadomestljiva vrednost družbe Ipko Telecommunications predstavlja vrednost pri uporabi, ki je bila določena na osnovi metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, ki temelji na petletnih projekcijah družbe. Uporabljena diskontna stopnja pred davki pri projekciji je 15,0 % v letu 2012 do 12,5 % v rezidualu, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 3 % stopnjo rasti. Dolgoročna finančna naložba v družbo Ipko Telecommunications se je na osnovi cenitve oslabila v višini 960 tisoč evrov. Analiza občutljivosti nadomestljive vrednosti v odvisnostih od tehtanih povprečnih stroškov celotnega kapitala in stopnje rasti reziduala v razponu od -0,5 % do + 0,5 % glede na uporabljene stopnje spreminja nadomestljivo vrednost v razponu med 0 evrov in 19.713 tisoč evrov.

Nadomestljiva vrednost družbe Primo Communications predstavlja vrednost pri uporabi, ki je bila določena na osnovi metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, ki temelji na petletnih projekcijah družbe. Uporabljena diskontna stopnja pred davki pri projekciji je 18,5 % v letu 2012 do 14,6 % v rezidualu, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 2 % stopnjo rasti. Dolgoročna finančna naložba v družbo Primo Communications se je na osnovi cenitve oslabila v višini 687 tisoč evrov. Analiza občutljivosti tehtanih povprečnih stroškov celotnega kapitala in stopnje rasti reziduala v razponu od - 1 % do + 1 % kaže, da analizirana dejavnika bistveno ne vplivata na ocenjeno nadomestljivo vrednost podjetja, saj je ocenjena vrednost v vseh primerih negativna oziroma za namene cenitve enaka 0 evrov.

Naložbe v skupne podvige

	Naziv	Naslov	Država	Dejavnost	Davčna stopnja	Delež v kapitalu v %	Delež glasovalnih pravic v %	Vrednost kapitala na dan 31. 12.		Poslovni izid	
								2012	2011	2012	2011
1.	M-PAY, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino, d.o.o.	Ul.Vita Kraigherja 3, MARIBOR	Slovenija	obdelava mobilnih plačil	18 %	50 %	50 %	194	185	13	13
2.	Gibtelecom Limited	15/21 John Mackintosh Square, Gibraltar	Gibraltar	telekomunikacijske storitve	20 %	50 %	50 %	34.047	35.138	4.797	9.916

Telekom Slovenije je v aprilu 2007 pridobil 50 % lastniški delež v družbi Gibtelecom Limited, ki je ponudnik telekomunikacijskih storitev v Gibraltarju in kot zasebna družba ne kotira na nobeni od javnih borz vrednostnih papirjev.

Družba M-Pay je s pripojitvijo družbe Mobitel k družbi Telekom Slovenije v 50 % lastništvu družbe Telekom Slovenije.

14. Druge finančne naložbe

v tisoč EUR	2012	2011
Naložbe v delnice bank	1.335	2.128
Naložbe v druge delnice	2.221	1.816
Naložba v deleže	777	777
Skupaj druge finančne naložbe	4.333	4.721
Posojila podjetjem v skupini in drugim podjetjem	160.013	164.581
Posojila zaposlencem	1.164	1.434
Posojila naročnikom telekomunikacijskih storitev	1.375	1.560
Skupaj dana posojila	162.552	167.575
Druge dolgoročna finančna sredstva	0	365
Skupaj druge finančne naložbe	166.885	172.661

Vse naložbe v delnice in deleže so razporejene v skupino finančne naložbe, razpoložljive za prodajo. Od skupne vrednosti v znesku 4.333 tisoč evrov se 1.301 tisoč evrov (2011: 1.689 tisoč evrov) nanaša na finančne instrumente, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so pripoznani po poštenu vrednosti. Naložbe v delnice bank so v letu 2012 oslabiljene v višini 793 tisoč evrov, od tega je bilo evidentirano v izkazu poslovnega izida 422 tisoč evrov, 371 tisoč evrov pa predstavlja zmanjšanje prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost finančnih naložb razpoložljivih za prodajo. Učinki prevrednotenja so prikazani v pojasnilu 9, v tabelah, ki prikazujejo učinke prevrednotenja, zajete v izkazu poslovnega izida in vseobsegajočega donosa.

Ostala finančna sredstva ne kotirajo in so pripoznana po nabavni vrednosti. Finančne naložbe ne služijo kot zavarovanje in so prosta bremen.

Tabela danih posojil

v tisoč EUR	2012	2011
Dolgoročna dana posojila	162.552	167.575
Dana posojila	160.013	164.581
Posojila zaposlencem	1.164	1.434
Posojila naročnikom telekomunikacijskih storitev	1.375	1.560
Kratkoročna dana posojila	34.120	32.396
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih - dana posojila	12.076	10.902
Del dolgoročnega posojila, ki zapade v 12 mesecih - posojila zaposlencem	236	296
Kratkoročna dana posojila	21.808	21.198
Stanje konec obdobja dana posojila	196.672	199.971

Zapadlost danih posojil na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Nezapadle			Zapadle		Skupaj
		Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	
Dana posojila	196.672	0	0	0	0	196.672

Zapadlost danih posojil na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Nezapadle		Zapadle			Skupaj
		Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	
Dana posojila	199.971	0	0	0	0	199.971

Roki zapadlosti danih posojil

v tisoč EUR	2012	2011
- v manj kot 3 mesecih	10.407	3.569
- od 3 do 12 mesecev	23.757	26.432
- od 1 do 5 let	136.481	100.147
- več kot 5 let	26.027	69.823
Skupaj	196.672	199.971

Hierarhija poštene vrednosti

Pri pripoznavanju in razkrivanju poštene vrednosti finančnih instrumentov z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti je bila uporabljena sledeča hierarhija:

1. kategorija: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu,
2. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno,
3. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi instrumenti, in naložbe, vrednotene po nabavni vrednosti. Vsi vrednostni papirji v tretji kategoriji se vodijo po nabavni vrednosti.

Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2012	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji	4.333	1.301	0	3.032
Izvedeni finančni instrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.118	0	-1.118	0
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti - preračunano	31. 12. 2011	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančne naložbe, razpoložljive za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji	4.721	1.689	0	3.032
Izvedeni finančni instrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.257	0	-1.257	0

Vsi vrednostni papirji v tretji kategoriji se vodijo po nabavni vrednosti.

15. Ostala dolgoročna sredstva

v tisoč EUR	2012	2011
Vnaprej plačane najemnine	15.919	17.982
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud	4.692	14.734
Druga dolgoročna sredstva	401	590
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	21.012	33.306

Gibanje razmejitev vnaprej plačanih najemnin in dolgoročno razmejenih prodajnih vzpodbud

v tisoč EUR	Najemnine	Prodajne vzpodbude
Stanje 1. 1. 2011	18.296	12.323
Povečanje	5.276	17.746
Prenos med stroške	-5.590	-15.335
Stanje 31. 12. 2011	17.982	14.734
Povečanje	-1.536	7.573
Prenos med stroške	-527	-17.615
Stanje 31. 12. 2012	15.919	4.692

16. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so merjene po modelu nabavne vrednosti.

Gibanje naložbenih nepremičnin

v tisoč EUR	2012	2011
Stanje 1. 1.	6.462	6.362
Povečanja	0	185
Zmanjšanja	0	0
Amortizacija zgradb	-84	-84
Stanje 31. 12. 2012/31. 12. 2011	6.378	6.463

Naložbene nepremičnine so zemljišča in zgradbe v Sečovljah in nepremičnina na Vojkovi 58 v Ljubljani. Družba vodi naložbene nepremičnine po nabavni vrednosti in za njih ni ugotavljala poštenih vrednosti.

Prihodki od najemnin za naložbene nepremičnine, pripoznani v poslovnem izidu v letu 2012, znašajo 125 tisoč evrov (2011: 153 tisoč evrov).

17. Odložene terjatve in obveznosti za davek

Odložene terjatve in obveznosti za davek so izračunane na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja glede na stopnjo obdavčitve dohodka pravnih oseb v naslednjih letih. V obravnavanem obdobju je dohodek pravnih oseb obdavčen z 18 % davčno stopnjo (2011: 20 %). Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb v Sloveniji (ur. list RS 30/2012) predvideva postopno znižanje davčne stopnje na 15 % do leta 2015. Zato je družba preračunala terjatve in obveznosti za odložene davke za leto 2012 po davčni stopnji 15 %.

Terjatve za odložene davke

v tisoč EUR	2012	2011
Opredmetena osnovna sredstva	5.684	7.629
Naložbe in finančne naložbe	2.327	1.221
Terjatve iz poslovanja	4.148	7.419
Davčna izguba	4.829	0
Rezervacije	3.444	5.230
Odložene terjatve za davek	20.432	21.499

Obveznosti za odložene davke

v tisoč EUR	2012	2011
Opredmetena osnovna sredstva	6.501	9.648
Naložbe in finančne naložbe	108	137
Odložene obveznosti za davek	6.609	9.785

Zaradi spremembe davčne stopnje je družba Telekom Slovenije priznala zmanjšanje terjatev za odložene davke v breme poslovnega izida obdobja v višini 5.375 tisoč evrov in zmanjšanje obveznosti za odložene davke v dobro prevrednotovalnih rezerv kapitala v višini 2.446 tisoč evrov.

18. Sredstva za odtujitev

Sredstva za odtujitev so v večini zemljišča in zgradbe, ki jih družba Telekom Slovenije, skladno s procesom racionalizacije in optimizacije nepremičnin, v prihodnosti ne namerava uporabljati v poslovne namene. Zanje je uprava družbe sprejela sklep o njihovi prodaji, kar se predvideva v naslednjih dvanajstih mesecih. Sredstva za odtujitev se prenesejo med kratkoročna sredstva za odtujitev po knjigovodski vrednosti ali poštene vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in sicer po nižji vrednosti. Vsa prenesena sredstva je pred prenosom ocenil zunanji cenilec vrednosti nepremičnin.

V letu 2012 je družba priznala izgubo zaradi oslabitve iz razlike med knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo, zmanjšano za stroške prodaje v višini 300 tisoč evrov. Izguba zaradi oslabitve sredstev za odtujitev je priznana v izkazu poslovnega izida pod postavko drugi odhodki poslovanja, slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev pojasnila 8.

19. Zaloge

v tisoč EUR	2012	2011
Material	5.143	4.588
Trgovsko blago	8.318	9.219
Skupaj zaloge	13.461	13.807

Na dan 31. 12. 2012 je družba prevrednotila zaloge na njihovo iztržljivo vrednost, oslabitev zalog v višini 381 tisoč evrov pa je bila priznana med stroški v izkazu poslovnega izida pod postavko drugi odhodki poslovanja, slabitev in odpisi obratnih sredstev (pojasnilo 8). Po čisti iztržljivi vrednosti je vrednoteno za 699 tisoč evrov trgovskega blaga in za 211 tisoč evrov materiala, ostale zaloge pa so vrednotene po prvotni nabavni vrednosti, ker popravki niso bili potrebni.

Pri letni inventuri v letu 2012 niso bili ugotovljeni pomembni manki ali presežki zalog.

20. Poslovne in druge terjatve

v tisoč EUR	2012			2011
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Neto vrednost	Neto vrednost
Poslovne terjatve	89.551	-17.861	71.690	83.995
Terjatve do tujih operaterjev	19.988	-482	19.506	16.310
Terjatve do domačih operaterjev	75.299	-10.077	65.222	53.153
Dani predujmi	783	0	783	149
Skupaj terjatve	185.621	-28.420	157.201	153.607
Terjatve za DDV in druge davke	4.231	0	4.231	4.763
Odloženi stroški in vračunani prihodki	9.892	0	9.892	8.514
Kratkoročni del prodajnih vzpodbud	14.611	0	14.611	4.124
Druge terjatve	1.093	0	1.093	1.166
Skupaj druge terjatve	29.827	0	29.827	18.567
Skupaj poslovne in druge terjatve	215.448	-28.420	187.028	172.174

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2012	2011
Stanje 1. 1.	-38.134	-35.102
Popravki v letu	-8.324	-14.932
Odprava popravkov	7.612	10.195
Odpisi	10.426	1.705
Stanje 31.12.	-28.420	-38.134

Starostna struktura zapadlih, neoslabljenih terjatev na dan 31. 12. 2012

v tisoč EUR	Do odvisnih družb		Individualno vrednotenje		Ostale terjatve ¹		Skupaj terjatve	
	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti
Nezapadle	9.542	0	2.621	0	99.706	-12	111.869	-12
Zapadle	381	-2.834	56.653	-2.834	46.545	-25.574	103.579	-28.408
do vključno 30 dni	160	-77	1.525	-77	11.572	-584	13.257	-661
od vključno 31 do vključno 60 dni	23	-78	1.559	-78	3.492	-80	5.074	-158
od vključno 61 do vključno 90 dni	26	-74	1.473	-74	1.929	-27	3.428	-101
od vključno 91 do vključno 120 dni	21	-67	1.334	-67	744	-644	2.099	-711
od vključno 121 dne naprej	151	-2.538	50.762	-2.538	28.808	-24.239	79.721	-26.777
Skupaj terjatve	9.923	-2.834	59.274	-2.834	146.251	-25.586	215.448	-28.420

¹ Terjatve, za katere se oblikujejo popravki na osnovi ocene kreditne sposobnosti glede na rok zapadlosti terjatev.

Starostna struktura zapadlih, neoslabljenih terjatev na dan 31.12. 2011

v tisoč EUR	Do odvisnih družb		Individualno vrednotenje		Ostale terjatve ¹		Skupaj terjatve	
	Bruto vrednost		Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti	Bruto vrednost	Popravek vrednosti
Nezapadle	7.219		1.809	0	107.122	0	116.150	0
Zapadle	347		38.374	-1.919	55.437	-36.215	94.158	-38.134
do vključno 30 dni	53		1.584	-79	13.430	0	15.067	-79
od vključno 31 do vključno 60 dni	45		1.485	-74	3.120	0	4.650	-74
od vključno 61 do vključno 90 dni	33		1.589	-80	2.607	0	4.229	-80
od vključno 91 do vključno 120 dni	51		1.514	-76	2.924	-1.033	4.489	-1.109
od vključno 121 dne naprej	165		32.202	-1.610	33.356	-35.182	65.723	-36.792
Skupaj terjatve	7.566		40.183	-1.919	162.559	-36.215	210.308	-38.134

¹ Terjatve, za katere se oblikujejo popravki na osnovi ocene kreditne sposobnosti glede na rok zapadlosti terjatev.

21. Kratkoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2012	2011
Druga kratkoročna posojila	35.197	32.799
Druga kratkoročna finančna sredstva	4	52
Depoziti pri bankah	50.311	11.067
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	85.512	43.918

Med drugimi kratkoročnimi posojili je zajetih 24.097 tisoč evrov posojil hčerinskim družbam, skupaj s kratkoročnim delom dolgoročnih danih posojil ter zaračunanih obresti. V strukturi kratkoročno danih posojil prevladujejo posojila, dana odvisnim družbam v skupini z 68,5 %, razliko predstavljajo posojila, dana drugim. Posojila, dana odvisnim družbam v Sloveniji, so obrestovana po davčno priznani obrestni meri, skladno s Pravilnikom o priznani obrestni meri, ki se giblje med 1,27 % in 2,82 %. Posojila, dana odvisnim družbam v tujini v letu 2012 pa so obrestovana po obrestni meri, ki je enaka ponderirani letni obrestni meri, po kateri se na trgu, zadolžuje matična družba, povečani za določen pribitek iz naslova kreditnega tveganja, skladno z internim pravilnikom, ki se giblje med 4,97 % in 5,2 %.

Obrestna mera posojil, danih drugim, se giblje med 3,70 % in 4,04 %.

Vsa dana posojila so zavarovana z bianco menicami, z odstopom obstoječih in bodočih terjatev oziroma z zastavnimi pravicami na premičninah in nepremičninah.

22. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	2012	2011
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	19.802	6.444
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	12.001	37.500
Skupaj denar in denarni ustrezniki	31.803	43.944

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po bančnih obrestnih merah za pozitivna stanja na računih od 0,01 % do 1,00 % letno. Nočni depoziti se obrestujejo po pogodbenih obrestnih merah od 0,55 % do 1,35 % letno (2011: 0,25 % do 1,50 % letno). Obrestna mera za depozitni račun 1 dan znaša 0,10 % letno.

V letu 2012 je bila najmanjša obrestna mera za vezavo depozita 0,35 % letno ter najvišja 4,25 % letno, z ročnostjo od 1 do 193 dni.

Družba ima odprte kratkoročne in dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila, ki so zavarovana z bianco menicami. Kratkoročno revolving posojilo s 3,00 % pogodbeno obrestno mero zapade v letu 2013. Dolgoročne kreditne linije oziroma revolving posojila zapadejo v letu 2015. Imajo spremenljivo obrestno mero in pribitek od 3,80 % do 4,80 %. Prav tako ima družba z bankami podpisane pogodbe o koriščenju limita na transakcijskih računih z obrestno mero od 5,50 % do 6,35 %.

23. Kapital in rezerve

Kapital in rezerve

v tisoč EUR	31. 12. 2012	31. 12. 2011
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Kapitalske rezerve	135.125	133.626
Rezerve iz dobička	251.701	227.236
<i>Zakonske rezerve</i>	50.434	50.434
<i>Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže</i>	3.671	3.671
<i>Lastne delnice in lastni poslovni deleži</i>	-3.671	-3.671
<i>Statutarne rezerve</i>	54.544	54.544
<i>Druge rezerve iz dobička</i>	146.723	122.258
Zadržani čisti poslovni izid	100.839	119.698
<i>Zadržani poslovni izid preteklih let</i>	76.365	109.025
<i>Poslovni izid tekočega leta</i>	24.474	10.673
Prevrednotovane rezerve za opredmetena osnovna sredstva	70.641	73.892
Prevrednotovalne rezerve za finančne inštrumente	611	548
Skupaj kapital in rezerve	831.638	827.721

Vpoklicani kapital

Izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic.

Lastniška struktura na dan 31. 12. 2012

Delničar	Število delnic	Delež v %
Republika Slovenija	4.087.569	62,54
Individualni delničarji (domači in tuji)	694.347	10,62
Domače pravne osebe	599.742	9,18
Kapitalska družba	365.175	5,59
Tuje pravne osebe	321.788	4,92
Slovenska odškodninska družba	277.839	4,25
Vzajemni in ostali skladi	66.037	1,02
Banke	66.906	1,02
Telekom Slovenije	30.000	0,46
Zavarovalnice	10.970	0,17
BPH	8.046	0,12
Investicijske družbe in DZU	7.059	0,11
Skupaj	6.535.478	100,00

Stanje in gibanje kapitala je predstavljeno v izkazu gibanja kapitala. V letu 2012 družba ni izdala niti umaknila delnic, tako da je ostalo število delnic nespremenjeno.

Rezerve

Prvotno so bile rezerve oblikovane v skladu z določili Zakona o lastninskem preoblikovanju družb, pozneje pa v skladu z odločitvijo posloводства. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah lahko posloводство polovico dobička posameznega poslovnega leta po obvezni uporabi razporedi na rezerve.

Kapitalske rezerve

V okviru kapitalskih rezerv je bil v preteklih letih evidentiran vplačan presežek kapitala iz naslova lastninskega preoblikovanja v višini 126.135 tisoč evrov in prenos neobdavčenega dela prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva v višini 8.990 tisoč evrov. Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, kot jih določata zakon, in niso namenjene delitvi.

Rezerve iz dobička

Družba pri svojem poslovanju oblikuje spodaj navedene rezerve kot del rezerv iz dobička.

Družba oblikuje **zakonske rezerve** v taki višini, da znaša vsota zakonskih rezerv in kapitalskih rezerv, ki se tem prištevajo na podlagi zakona za namene ugotavljanja potrebne višine zakonskih rezerv, 20 % osnovnega kapitala družbe.

Za leto 2012 je družba skladno z Zakonom o gospodarskih družbah in statutom družbe upoštevala obvezno uporabo čistega dobička in predpisan vrstni red ter ni oblikovala zakonskih in statutarne rezerv, ker že dosega maksimalno dovoljeno višino.

Rezerve za lastne deleže se oblikujejo v višini zneska pridobitve lastnih delnic in niso namenjene delitvi. V letu 2012 družba ni pridobila novih lastnih delnic.

Na dan 31. 12. 2012 je imela družba 30.000 **lastnih delnic**, kar predstavlja 0,46 % delniškega kapitala, in so evidentirane v skupni vrednosti 3.671 tisoč evrov. Število lastnih delnic je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003. Družba lahko pridobiva lastne delnice za namene, kot jih določa in dovoljuje zakon.

Statutarne rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določa statut družbe, dokler njihova višina ne doseže 20 % osnovnega kapitala družbe. Te rezerve niso namenjene delitvi. V posameznem poslovnem letu se za oblikovanje statutarne rezerv nameni 20 % zneska čistega dobička, zmanjšanega za morebitne zneske, uporabljene za kritje prenesene izgube, oblikovanje zakonskih rezerv in rezerv za lastne delnice.

Druge rezerve iz dobička se lahko uporabijo za katere koli namene v skladu z zakonom, statutom in poslovno politiko in sklepi skupščine. Družba je za leto 2012 do polovice preostanka čistega dobička po obvezni uporabi v višini 24.465 tisoč evrov razporedila za povečanje drugih rezerv iz dobička.

Zadržani čisti poslovni izid

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid obdobja.

Na podlagi sklepa skupščine delničarjev z dne 21. 06. 2012 se je bilančni dobiček za leto 2011, v znesku 119.698 tisoč evrov, razporedil za izplačilo dividend v znesku 45.538 tisoč evrov (2011: 22.118 tisoč evrov), kar predstavlja 7,00 evrov na delnico (2011: 3,40 evre), preostali del v znesku 74.160 tisoč evrov pa je prenesen v naslednje leto.

Ugotovitev bilančnega dobička leta 2012

	v EUR
Čisti poslovni izid leta 2012	48.939.031,49
Preneseni čisti poslovni izid	76.365.499,14
Povečanje rezerv iz dobička	-24.465.000,00
	100.839.530,63

Predlagano izplačilo dividend za leto 2012

Znesek za izplačilo vmesne dividende:	24.070.268,60 evra
Vmesna dividenda na navadno delnico:	3,70 evra
Znesek za izplačilo dividende:	9.497.997,88 evra
Dividenda na navadno delnico:	1,46 evra

Skladno s pozivom 23. skupščine delničarjev je Uprava in Nadzorni svet sprejel sklep o izplačilu vmesne dividende v višini 3,70 evra na delnico.

Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva

Prevrednotovalne rezerve za osnovna sredstva so se v letu 2012 zmanjšale za 3.704 tisoč evrov zaradi evidentiranja prenosa v zadržani čisti poslovni izid v višini 2.205 tisoč evrov iz naslova dodatno obračunane amortizacije v zvezi s prevrednotenimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prav tako pa je evidentiran prenos 1.499 tisoč evrov na kapitalske rezerve iz dodatno obračunane amortizacije v zvezi z revalorizacijo opredmetenih osnovnih sredstev.

Povečanje v višini 2.412 tisoč evrov se nanaša na preračun obveznosti za odložene davke zaradi znižanja davčne stopnje.

Prevrednotovalne rezerve so se zmanjšale še iz naslova prevrednotenja zemljišč in zgradb na pošteno vrednost v višini 2.890 tisoč evrov ter povečale za 586 tisoč evrov zaradi odprave obveznosti za odložene davke ter povečale za 345 tisoč evrov zaradi odprave obveznosti za odložene davke. Prevrednotovalne rezerve niso predmet delitve.

Spremembe prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev 2012

v tisoč EUR	Zemljišča in zgradbe	Kabelska kanalizacija	Skupaj
Stanje 1. 1. 2012	34.730	39.162	73.892
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (povečanje)	586	0	586
Prevrednotenje zemljišč in zgradb (zmanjšanje)	-2.890	0	-2.890
Odloženi davki	345	0	345
Prenos v zadržani čisti poslovni izid	-239	-1.966	-2.205
Prenos v kapitalske rezerve	-1.017	-482	-1.499
Sprememba davčne stopnje	486	1.926	2.412
Stanje 31. 12. 2012	32.001	38.640	70.641

Spremembe prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev 2011

v tisoč EUR	Zemljišča in zgradbe	Kabelska kanalizacija	Skupaj
Stanje 1. 1. 2011	35.062	41.497	76.559
Prenos v zadržani čisti poslovni izid	-78	-1.853	-1.931
Prenos v kapitalske rezerve	-949	-482	-1.431
Drugo	695	0	695
Stanje 31. 12. 2011	34.730	39.162	73.892

Prevrednotovalne rezerve za finančne inštrumente

Prevrednotovalne rezerve za finančne inštrumente vključujejo prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo v višini 611 tisoč evrov. Tudi te rezerve niso predmet delitve.

Spremembe prevrednotovalnih rezerv za pošteno vrednost finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo

v tisoč EUR	2012	2011
Stanje 1. 1.	548	2.478
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (krepitev)	405	0
Prevrednotenje finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo (slabitev)	-371	-2.182
Odloženi davki	-5	436
Sprememba davčne stopnje	34	-184
Stanje 31. 12. 2012	611	548

24. Dolgoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2012	2011
Vnaprej zaračunane kolokacije	4.561	4.983
Prejete državne pomoči	620	701
Brezplačen prevzem opredmetenih osnovnih sredstev	478	464
Drugo	2.405	1.847
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	8.064	7.995

Vnaprej vračunane kolokacije se nanašajo na oddajo prostorov in opreme drugim operaterjem.

25. Rezervacije

v tisoč EUR	31.12.2011	Črpanje in odprava	Oblikovanje	31.12.2012
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	24.037	-1.174	2.300	25.163
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade	7.657	-217	298	7.738
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	3.469	0	281	3.750
Druge rezervacije	389	-291	143	241
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	6.445	-5.158	558	1.845
Skupaj rezervacije	41.997	-6.840	3.580	38.737

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti. Tožbe se nanašajo predvsem na zahteve za odškodnino zaradi domnevne zlorabe monopolnega položaja na trgu internetnih storitev, tožbe ponudnikov storitev zaradi nekonkurenčnih cen, odškodninski zahtevki zaradi prekinitve pogodb, odškodninski zahtevki zaradi škode, ki je nastala med opravljanjem dejavnosti - nepooblaščen vstop v prostore ali zemljišča, odškodninski zahtevki kot posledica poškodb na delovnem mestu in drugi odškodninski zahtevki.

Urad za varstvo konkurence je po uradni dolžnosti proti družbi Telekom Slovenije uvedel več postopkov ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja na trgu. Urad lahko naloži družbi globo v višini do 10 % letnega prometa. Na podlagi ocene posloводства in na osnovi pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tega naslova v višini 1.992 tisoč evrov.

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah so oblikovane zgolj iz pravne in poslovne previdnosti in so se v letu 2012 povečale za 2.300 tisoč evrov.

Proti družbi so bile vložene tožbe v skupnem znesku 614.379 tisoč evrov (v letu 2011 647.720 tisoč evrov).

Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve baznih postaj

Rezervacije so bile oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve, diskontirane z diskontno stopnjo 4,70 % letno (2011: 5 % letno), kolikor je konec decembra 2012 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evrskem območju, povečana za pribitek za lokalno tveganje.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na osnovi aktuarskega izračuna. Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 4,70 %, stopnja fluktuacije pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3 % (v letu 2011: diskontna stopnja 4,80 %, stopnja fluktuacije od 0 % do 3 %). Obveznosti družbe so enake sedanji vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil. Drugih pokojninskih obveznosti družba nima.

26. Prejeta posojila

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 34 Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2012	2011
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila tujih bank	116.934	146.515
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-29.580	-29.580
- dolgoročni del posojil	87.354	116.935
Bančna posojila domačih bank	10.250	16.125
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-5.500	-5.875
- dolgoročni del posojil	4.750	10.250
Skupaj dolgoročni del	92.104	127.185
Prejeta kratkoročna posojila		
Bančna posojila domačih bank	0	0
Posojila družb v skupini	0	0
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	35.080	35.455
Obresti od posojil	21	47
Skupaj kratkoročni del	35.101	35.502

Pogodbena določila prejetih posojil

v tisoč EUR	Dolgoročni del 31. 12. 2012	Kratkoročni del 31. 12. 2012	Pogodbena obrestna mera	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	92.104	35.080	3 m EURIBOR + 1,900 %	2014	bianco menice
			3 m EURIBOR + 2,100 %	2014	bianco menice
			3 m EURIBOR + 2,900 %	2014	bianco menice
			6 m EURIBOR – 0,025 %	2017	bančna garancija
			3 m EURIBOR + 0,083 %	2017	nezavarovano
			3 m EURIBOR – 0,018 %	2017	bančna garancija
			3 m EURIBOR + 0,105 %	2017	nezavarovano

Vsa posojila tujih bank so v evrih (EUR). Za del le-teh je obrestna mera spremenljiva, za del pa se je spremenljiva obrestna mera nadomestila s stalno obrestno mero z uporabo izvedenih finančnih instrumentov v te namene.

Banke, ki so odobrile dolgoročna posojila, zahtevajo od družbe vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti bilančnih postavk in finančnih kazalnikov: konsolidiran skupni dolg, konsolidirano neto stvarno premoženje, EBITDA, konsolidiran skupni dolg/EBITDA. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za zahtevek za predčasno vračilo posojil. Na dan 31. 12. 2012 družba dosega določila pogodb.

27. Druge dolgoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2012	2011
Obveznosti iz izdanih obveznic	298.327	297.754
Obveznosti iz finančnega najema	148	1.688
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe	13.502	5.693
Skupaj druge dolgoročne finančne obveznosti	311.977	305.135

Telekom Slovenije je v mesecu decembru 2009 izdal eno globalno obveznico v nominalni vrednosti 300.000 tisoč evrov z obrestno mero 4,875 % in rokom dospelosti december 2016. Obveznica je vrednotena po metodi odplačne vrednosti po 5,047 % efektivni obrestni meri.

28. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	2012	2011
Obveznosti do dobaviteljev	80.791	50.041
Obveznosti do domačih operaterjev	58.523	59.910
Obveznosti do tujih operaterjev	10.897	6.782
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	2.372	6.995
Obveznosti do zaposlenih	7.541	7.600
Obveznosti za predujme	138	1.044
Druge obveznosti	3.956	2.851
Skupaj poslovne in druge obveznosti	164.218	135.223

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni, obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 90 dni.

29. Druge kratkoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2012	2011
Obveznost za izplačilo dividend	337	312
Obveznosti iz izdanih obveznic	-131	-133
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe	0	13.502
Obveznosti za obrestno zamenjavo	1.118	1.257
Obveznosti iz finančnega najema	1.540	1.486
Druge finančne obveznosti	5.931	0
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	8.795	16.424

30. Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2012	2011
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	1.679	1.762
Razmejene naročnine in kratkoročni del kolokacij	1.160	13.841
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	159	116
Drugi odloženi prihodki	1.513	1.449
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	4.511	17.168

31. Potencialne in prevzete obveznosti

Obveznosti in terjatve za poslovni najem

Družba kot najemjemalec

Družba izkazuje obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev in se nanašajo predvsem na zakupe vodov, najem poslovnih prostorov in baznih postaj.

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2012	2011
- do 1 leta		17.351	16.686
- od 1 do 2 let		29.694	29.520
- od 3 do 5 let		31.745	30.670
- nad 5 let		82.761	77.736
Skupaj		161.551	154.612

V letu 2012 je družba v izkazu poslovnega izida pripoznala stroške poslovnega najema v znesku 18.062 tisoč evrov (2011: 16.706 tisoč evrov).

Družba kot najemodajalec

Družba izkazuje terjatve iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Nanašajo se na storitve VPN in zakup optičnih vlaken, zakup pasovne širine, širokopasovni in klicni dostop na medoperaterskem trgu in podobno.

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2012	2011
- do 1 leta		4.329	4.918
- od 1 do 2 let		8.658	9.838
- od 3 do 5 let		8.658	9.838
- nad 5 let		21.642	24.597
Skupaj		43.287	49.191

V letu 2012 so prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida, znašali 4.329 tisoč evrov (2011: 4.918 tisoč evrov).

Obveznosti iz naslova finančnega najema

Družba ima finančni najem za računalniško IP-opremo. Prihodnje najmanjše vsote najemnin v finančnem najemu so naslednje:

Rok zapadlosti	v tisoč EUR	2012	2011
- do 1 leta		1.540	1.486
- od 1 do 5 let		148	1.688
- nad 5 let		0	0
Skupaj		1.688	3.174

Možne obveznosti iz naslova tožb

	v tisoč EUR	2012	2011
Možne obveznosti iz naslova tožb		614.379	647.720

Na dan bilance stanja je bilo proti družbi vloženo 37 tožb, od katerih so največje Si.mobil v višini 286.392 tisoč evrov, T-2 v višini 129.557 tisoč evrov, Tušmobil v višini 114.176 tisoč evrov ter Sky net v znesku 33.047 tisoč evrov. Uprava družbe ocenjuje na osnovi pravnih mnenj, da znesek obveznosti iz naslova vloženih tožbenih zahtevkov znaša 25.163 tisoč evrov (glej pojasnilo 25).

Urad za varstvo konkurence je v februarju 2012 izdal odločbo, v kateri ugotavlja, da je družba Telekom Slovenije (prej Mobitel) kršila Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence v obdobju od novembra 2008 do

julija 2010 pri prodaji paketa Itak Džabest. Uprava družbe na osnovi pridobljenih pravnih in drugih strokovnih mnenj meni, da družba navedenih kršitev ni storila, in bo družba zato sprožila sodni postopek zoper izdano odločbo. Iz tega razloga družba tudi ni pripoznala rezervacije za ta naslov. Globa za očitano kršitev lahko znaša v višini do 10 % letnega prometa družbe (prej Mobitel).

Dane garancije

Družba je na dan 31. 12. 2012 zagotovila naslednja jamstva:

- garancije za dolgoročna posojila v višini 147.412 tisoč evrov,
- garancije za dobro izvedbo dela in za odpravo napak v višini 3.961 tisoč evrov,
- garancije za poravnavo pogodbenih obveznosti v višini 9.281 tisoč evrov,
- druga jamstva v višini 391 tisoč evrov.

Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, družba iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

Pogodbene obveze za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Pogodbene obveze za neopredmetena sredstva na dan 31. 12. 2012 znašajo 4.861 tisoč evrov (2.462 tisoč evrov na dan 31. 12. 2011) in se pretežno nanašajo na razvoj informacijskih sistemov, aplikacij, storitev, integracije in nadgradnje informacijskih sistemov.

Pogodbene obveze za opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2012 znašajo 9.760 tisoč evrov (6.383 tisoč evrov na dan 31. 12. 2011) in se pretežno nanašajo na izgradnjo omrežja TK, nakup opreme IT in TK, izgradnjo strojnih in elektro instalacij ter gradbena dela.

32. Posli s povezanimi strankami

Povezane stranke družbe so poleg Republike Slovenije kot večinskega lastnika družbe Telekom Slovenije še drugi delničarji, poslovodstvo, člani nadzornega sveta in njihovi družinski člani. Družba posluje s povezanimi strankami pod normalnimi tržnimi pogoji, kot veljajo za posle z nepovezanimi strankami.

Posli s fizičnimi osebami

Fizične osebe (predsednik in člani uprave, predsednik in člani nadzornega sveta) imajo skupaj v lasti 895 delnic družbe, kar predstavlja 0,01 % lastniški delež. V letu 2012 ni bilo odobrenih posojil povezanim fizičnim osebam.

Prejemki članov uprave in nadzornega sveta

v tisoč EUR	2012	2011
Uprava	880	824
Nadzorni svet	170	118
Skupaj	1.050	942

Podatki o skupinah oseb

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31. 12. 2012	Odplačila v letu 2012
<i>Člani uprave skupaj</i>	880	-	-	-
- Rudolf Skobe *	53	-	1	1
- Ivica Kranjčević**	157	-	-	-
- Zoran Vehovar	165	-	-	-
- Marko Boštjančič	169	-	-	-
- Zoran Janko	169	-	-	-
- Darja Senica	167	-	-	-
<i>Člani nadzornega sveta</i>	170	-	-	-
<i>Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe</i>	4.909	-	62	45

*od 1.9.2012 do 31.12.2012

** od 1.1.2012 do 31.8.2012

Posojila drugim vodilnim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena s 4,13 % do 5,45 % letno obrestno mero. Odobrena so z odplačilno dobo od 5 do 20 let.

Družba ni nobeni od skupin odobrila predujmov ali poroštev, niti ne izkazuje obveznosti.

Prejemki članov uprave (razčlenjeno)

v EUR	Plača	Drugi prejemek	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	Druga plačila-PDPZ II	Skupaj
Rudolf Skobe*	49.803	0	662	0	160	1.298	919	52.842
Ivica Kranjčević**	108.862	37.352	851	0	1.513	6.520	1.837	156.935
Zoran Vehovar	152.381	0	2.119	0	1.408	8.369	1.378	165.655
Marko Boštjančič	152.128	0	4.193	0	968	8.940	2.756	168.985
Janko Zoran	155.708	0	1.500	0	479	8.687	2.756	169.130
Darja Senica	153.474	0	2.148	0	1.157	7.174	2.756	166.709
Skupaj	772.356	37.352	11.473	0	5.685	40.988	12.402	880.256

* od 1.9.2012 do 31.12.2012

** od 1.1.2012 do 31.8.2012

Člani uprave niso prejeli udeležbe v dobičku, tudi opcij in provizij ne.

Prejemki članov nadzornega sveta (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Skupaj
Zunanji člani					
Tomaž Berginc	3.784	17.875	1.716		23.375
Tomaž Kalin	3.124	14.575	2.376		20.075
Marko Hočevnar	3.960	12.375	1.100		17.435
Jaroslav Berce	3.740	13.475	1.760		18.975
Nataša Štelcer	4.235	12.100	880	1.124	18.339
Franci Mugerle	3.685	12.100	1.100		16.885
Notranji člani					
Milan Richter	3.135	14.300	2.365	130	19.930
Martin Gorišek	4.235	12.100	1.100	131	17.566
Branko Sparavec	4.235	12.100	1.100	418	17.853
Skupaj	34.133	121.000	13.497	1.178	170.433

Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Posli s podjetji v skupini

v tisoč EUR	2012	2011
Terjatve do podjetij v skupini	198.314	199.775
GVO	7.873	5.855
Avtenta	4.321	5.136
Skupina TSmedia	3.299	907
Skupina Ipko	128.378	133.968
Soline	1.613	627
Siol Zagreb	157	183
Digi Plus Multimedia Skopje	9	57
Aneks Banja Luka	12.026	12.391
PrimoCommunications	674	2.766
One	39.696	37.885
Siol Sarajevo	258	0
Gibtelecom Limited	10	0
Obveznosti do podjetij v skupini	28.178	25.195
GVO	7.831	8.644
Avtenta	9.013	6.516
Skupina TSmedia	4.767	4.346
Skupina Ipko	1.499	1.614
Soline	122	23
Siol, Zagreb	22	43
Aneks, Banja Luka	633	580
Primo Communications	108	222
One	4.183	3.205
M-Pay	2	2

v tisoč EUR	2012	2011
Prihodki od prodaje v skupini	18.353	19.908
GVO	5.706	5.210
Avtenta	708	769
Skupina TSmedia	1.982	2.860
Skupina Ipko	5.021	5.548
Soline	54	50
Siol, Zagreb	7	3
Digi Plus Multimedia Skopje	31	9
Aneks, Banja Luka	626	842
Primo Communications	232	427
One	3.944	4.190
Gibtelecom Limited	42	0
Nakup blaga in storitev v skupini	72.226	74.256
GVO	8.240	8.341
Avtenta	6.143	6.522
Skupina TSmedia	17.916	19.788
Skupina Ipko	18.140	20.794
Soline	297	381
Siol, Zagreb	285	237
Aneks, Banja Luka	8.935	7.651
Primo Communications	842	2.118
One	11.418	8.418
M-Pay	10	6

Družba ustvarja prihodke z dajanjem v najem poslovnih prostorov in opredmetenih osnovnih sredstev družbi GVO, opravljanje telekomunikacijskih storitev ter s posredovanjem storitev podpore. Družba poravnava stroške izgradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih kapacitet.

Skupina TSmedia plačuje opravljanje telekomunikacijskih storitev, storitev podpore in najemnino za poslovne prostore, matični družbi pa zaračunava prodajo, upravljanje in razvoj multimedijских storitev in vsebin ter opravljanje storitev v povezavi s telefonskim imenikom.

Družba zaračunava odvisni družbi Avtenta telekomunikacijske storitve na lokaciji in storitve podpore, poravnava pa stroške storitev računalniške podpore.

Telekom Slovenije ima terjatev do Skupine Ipko iz dolgoročnega in kratkoročnega posojila ter obresti, zaračunava pa IP-storitve v mednarodnem prometu, storitev gostovanja njegovih uporabnikov, storitev tranzitiranja prometa in druge storitve.

Terjatve do odvisne družbe One so pretežno iz dolgoročnih in kratkoročnih posojil. Telekom Slovenije plačuje mednarodne telefonske storitve in zaračunava zakupe vodov.

Terjatve Telekoma Slovenije do odvisne družbe Aneks vključujejo dolgoročno posojilo, vnaprej plačane zakupe iz naslova IP-storitev v mednarodnem prometu. Odvisna družba zaračunava matični družbi zakupe vodov in telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu.

Medsebojne cene so oblikovane na enakih osnovah kot za ostale uporabnike.

Družba Telekom Slovenije ima na dan 31. 12. 2012 dane garancije za naslednje odvisne družbe: One v višini 4.200 tisoč evrov, Aneks v višini 2.857 tisoč evrov, Avtenta v višini 756 tisoč evrov, Soline v višini 600 tisoč evrov, Primo Communications v višini 174 tisoč evrov in za družbo GVO v višini 15 tisoč evrov.

Posli z vlado Republike Slovenije ter osebami in institucijami pod njeno kontrolo

Družba posreduje telekomunikacijske storitve vladi Republike Slovenije ter različnim organom, agencijam in podjetjem, v katerih nastopa slovenska država kot večinski ali manjšinski lastnik. Vsi posli z navedenimi

osebami so sklenjeni po normalnih komercialnih pogojih, ki niso ugodnejši od tistih, s katerimi so sklenjeni posli z drugimi strankami.

Prihodek od prodaje vladnim organizacijam je za leto 2012 znašal 28.112 tisoč evrov (2011: 22.138 tisoč evrov). Družba ne spremlja niti ne zbira podatkov o prodaji podjetjem, ki so v delni ali popolni lasti države ali pod njeno kontrolo. Glede na to podatki o teh prodajah niso razkriti.

33. Stroški revizorja

v tisoč EUR	2012	2011
Revidiranje letnih poročil	79	115
Druge storitve dajanja zagotovil	29	40
Storitve davčnega svetovanja	12	11
Skupaj stroški revizorja	120	166

34. Upravljanje finančnih tveganj

Najpomembnejše vrste finančnih tveganj družbe predstavljajo kreditno tveganje, tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti ter obrestno tveganje. Poslovodstvo redno preverja in potrjuje politiko obvladovanja posameznih vrst tveganj, ki so opisana v nadaljevanju.

Kreditno tveganje

Družba ima veliko število kupcev, pri čemer terjatve do domačih kupcev obsegajo 89 % vseh terjatev, razliko pa predstavljajo terjatve do tujih kupcev. Med tujimi kupci prevladujejo operaterji iz drugih držav.

Na področju maloprodaje je delež terjatev 47 % v vseh terjativah, na področju veleprodaje pa 53 % glede na vse terjatve.

Družba ima uvedeno politiko upravljanja s kreditnim tveganjem, tako da zmanjšuje tveganje neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke. To zagotavlja s spremljanjem bonitetnih ocen poslovnih partnerjev, zavarovanjem potencialnih terjatev, spremljanjem prometa in obveščanjem kupcev o povečani porabi. Boniteto poslovnih uporabnikov določamo na osnovi lastnega bonitetnega modela, ki je namenjen učinkovitemu upravljanju s kreditnim tveganjem, obenem pa služi tudi kot dodaten kazalnik pri zagotavljanju čim boljše skrbi za naše naročnike v prodajnih procesih.

V skladu s sprejeto politiko izvajamo postopke pred sodne in sodne izterjave. Družba ocenjuje, da je zaradi uvedenih postopkov upravljanja terjatev in oblikovanja popravkov vrednosti terjatev kreditno tveganje obvladljivo.

Najvišja izpostavljenost kreditnemu tveganju je enaka neodpisani vrednosti terjatev. Najvišja izpostavljenost do posameznega kupca predstavlja 22 % v celotni izpostavljenosti kreditnemu tveganju.

Določenemu kreditnemu tveganju pa je družba izpostavljena tudi iz naslova posojil, odobrenih odvisnim družbam, ter izdanih garancij oziroma poroštev, predvsem za obveznosti hčerinskih družb. Družba zmanjšuje tveganje neizpolnitve obveznosti z zavarovanji v posojilnih in garancijskih pogodbah, katerih višina mora biti najmanj tako visoka, kot je znesek posojila.

Tveganje kratkoročne in dolgoročne plačilne sposobnosti

Je povezano s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov oziroma s sposobnostjo zagotavljanja zunanjih virov likvidnosti in posledično sposobnostjo za poravnavanje obveznosti ob njihovi zapadlosti.

Za obvladovanje tveganja kratkoročne plačilne sposobnosti ima družba vzpostavljen sistem upravljanja in načrtovanja z denarnimi tokovi (dnevno spremljanje s 2-mesečno dnevno napovedjo), ki omogoča pravočasno zaznavanje morebitnih primanjkljajev likvidnih sredstev in odločanje o ukrepih. Kratkoročne neizkoriščene revolving in kreditne linije pri domačih bankah hkrati zagotavljajo visoko stopnjo finančne prožnosti za premestitev nepredvidenih primanjkljajev denarnih sredstev.

V letu 2012 je tveganje plačilne sposobnosti ocenjeno kot zmerno, kar izhaja predvsem iz velikosti vpliva, ki bi ga tveganje lahko povzročilo. Kratkoročne in dolgoročne neizkoriščene revolving in kreditne linije, vezani

depoziti pri bankah, naložbe v kratkoročne vrednostne papirje in denar na računih so zagotavljali finančno prožnost za premostitev nepredvidenih primanjkljajev denarnih sredstev, ustrezno uravnavanje denarnih tokov ter posledično nizko tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti. Skupna likvidnostna rezerva Telekoma Slovenije je na dan 31. 12. 2012 znašala 185,9 mio evrov.

Kot zmerno je ocenjeno tudi tveganje dolgoročne plačilne sposobnosti, kar je rezultat predvidljivega denarnega toka, ustreznega načrta poplavlja dolgoročnega dolga, predvidenih ukrepov na strani upravljanja z obratnim kapitalom, kapitalske sestave z relativno stabilnim deležem lastniškega kapitala ter pridobljene dolgoročne rezervne kreditne linije.

Zapadlost obveznosti Telekoma Slovenije na dan 31. 12. 2012 in 31. 12. 2011 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2012							
Posojila in krediti	0	0	7.363	27.738	92.104	0	127.205
Predvidene obresti od posojil	0	0	399	1.084	854	0	2.337
Druge finančne obveznosti	0	0	0	8.795	311.977	0	320.772
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	43.875	0	58.500
Obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne poslovne obveznosti	44.766	14.921	100.776	3.755	12	0	164.230
Izvedeni finančni inštrumenti	0	0	186	559	373	0	1.118
Skupaj zapadlost	44.766	14.921	108.724	56.556	449.195	0	674.162
2011							
Posojila in krediti	0	0	7.764	27.738	115.336	11.849	162.687
Predvidene obresti od posojil	0	0	808	2.525	5.098	72	8.503
Druge finančne obveznosti	0	0	0	16.424	305.135	0	321.559
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	58.500	0	73.125
Obveznosti do dobaviteljev in druge kratkoročne poslovne obveznosti	36.268	6.641	88.026	4.288	12	265	135.500
Izvedeni finančni inštrumenti	0	0	124	386	746	0	1.256
Skupaj zapadlost	36.268	6.641	96.722	65.986	484.827	12.186	702.630

Obrestno tveganje

Izhaja iz tržnega nihanja obrestne mere in posledično negativnega vpliva na obrestno občutljive obveznosti iz financiranja, kar lahko privede do povečanih stroškov iz tega naslova.

Obrestnemu tveganju so bile v letu 2012 izpostavljene obveznosti iz dolgoročnih posojil s spremenljivo obrestno mero. Izpostavljenost tveganju je ocenjena kot nizka, saj predstavljajo dolgoročna posojila v strukturi vseh obrestovanih finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2012 le 29,7 %, hkrati pa ima družba z izvedenimi finančnimi inštrumenti zavarovano obrestno mero pri 30,8 % odstotka teh posojil. Preostali del obveznosti iz financiranja predstavljajo izdane obveznice in finančni najemi, katerih obrestna mera je fiksna.

Družba vstopa v posle z izvedenimi finančnimi instrumenti izključno zaradi varovanja pred tveganjem. Odločitve o dodatnih zavarovanjih so odvisne od napovedi gibanj obrestih mer in tržnih razmer. Povprečna ponderirana obrestna mera dolgoročnih posojil je bila na dan 31. 12. 2012 nižja za dobrih 89 bazičnih točk glede na dan 31. 12. 2011.

Izvedeni finančni inštrumenti Telekoma Slovenije za varovanje pred obrestnim tveganjem

v tisoč EUR	Datum pogodbe	Datum zapadlosti	Nominalni znesek	Poštena vrednost na dan 31. 12. 2012
Obrestna zamenjava	24. 6. 2009	15. 6. 2014	39.214	-1.118
Skupaj			39.214	-1.118

Pri ponovnem merjenju poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki niso namenjeni za računovodsko varovanje pred tveganjem, je družba v letu 2012 pripoznala dobiček v znesku 139 tisoč evrov med finančnimi prihodki (v letu 2011 je družba pripoznala odhodke v višini 127 tisoč evrov), glej tabelo: Čisti prihodki in odhodki zaradi spremembe poštene vrednosti finančnih naložb v pojasnilu 9.

Tabela obrestnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti realno možne spremembe obrestnih mer na dobiček družbe pred obdavčitvijo (zaradi vpliva spremembe obrestne mere prejetih posojil z upoštevanjem varovanja pred tveganjem spremembe obrestnih mer), pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne. Sprememba obrestnih mer ne vpliva na kapital družbe.

Zvišanje/znižanje osnovne obrestne mere		Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2012		
EURO	+10 bt	-127
EURO	-10 bt	127
2011		
EURO	+10 bt	-163
EURO	-10 bt	163

V navedeni tabeli niso vključeni neobrestovani finančni instrumenti, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Valutno tveganje

Valutno tveganje družbe izvira iz denarnih tokov, ki so nominirani v tujih valutah. To tveganje je pri poslovnih aktivnostih Telekoma Slovenije ocenjeno kot nizko, saj družba posluje predvsem v evrskem območju, le manjši del pa se nanaša na poslovanje s tujimi valutami, pri čemer pa je skoraj izenačena struktura pritokov in odtokov po posameznih valutah. Zato družba za varovanje pred valutnim tveganjem ne uporablja instrumentov zavarovanja.

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družbe je zagotoviti čim boljše kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za delničarje.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti, s skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti vključuje družba prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti.

v tisoč EUR	2012	2011
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	447.977	484.246
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-117.315	-87.862
Neto obveznosti	330.662	396.384
Kapital	831.638	827.721
Kapital in neto obveznosti	1.162.300	1.224.105
Kazalnik finančnega vzvoda	28 %	32 %

35. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in števil

Storitve fiksne in mobilne telefonije

Družba Telekom Slovenije ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronske komunikacije. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji mora družba pisno obvestiti Agencijo za pošto in elektronske komunikacije (Agencija). Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi pooblastila družbi ni potrebno pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativno dejanje lokalnega upravnega organa.

V preteklosti je družba Telekom Slovenije obvestila Agencijo o posredovanju naslednjih pomembnejših storitev elektronske komunikacije:

- javne glasovne storitve preko fiksnega javnega telekomunikacijskega omrežja,
- govorne storitve v javnem mobilnem omrežju,
- telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu,
- storitve prenosa podatkov in
- storitve zakupa lokalnih ter mednarodnih vodov.

Na podlagi obvestila je družba dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 992 tisoč evrov (2011: 992 tisoč evrov). Znesek nadomestila je določen na podlagi tarife iz splošnega akta Agencije.

Prav tako je družba Telekom Slovenije dolžna plačati letno nadomestilo za pravico do uporabe radijske frekvence in številke. Nadomestilo za uporabo radijske frekvence znaša 743 tisoč evrov (2011: 762 tisoč evrov), medtem ko nadomestilo za pravico do uporabe številkega prostora v istem obdobju znaša 514 tisoč evrov (2011: 514 tisoč evrov). Znesek nadomestil je določen na podlagi tarife iz splošnega akta Agencije. Stroški so vključeni v izkazu poslovnega izida v stroških storitev, in sicer v zadnji postavki, stroški drugih storitev (pojasnilo 6).

Storitve mobilne telefonije

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radio-frekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM v frekvenčnih pasovih od 890-915 MHz in od 935-960 MHz po standardih GSM.	2. 4. 1998	15 let	Koncesnina 9.863 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radio-frekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM, ki deluje v omrežju DCS 1800.	3. 1. 2001	15 let	Koncesnina 4.173 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radio-frekvenčnega spektra za opravljanje storitev UMTS/IMT-2000.	27. 11. 2001	15 let, podaljšano do 21. 9. 2021	Koncesnina 91.804 tisoč evrov

36. Dogodki po dnevu bilance

Januar

- Objavljen je bil sklic 23. skupščine delničarjev Telekoma Slovenije, sklicane na zahtevo Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS.
- Telekom Slovenije je kot ciljna družba prejel odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev, na podlagi katere se Republiki Sloveniji in še 6 pravnim osebam, v katerih ima Republika Slovenija lastniški delež, prepove uresničevati glasovalne pravice v Telekomu Slovenije. Prepoved velja, dokler te osebe in Luka Koper, d. d., ne dajo prevzemne ponudbe za delnice Telekoma Slovenije ali teh delnic ne odtujijo.

Februar

- Nadzorni svet družbe je 6. 2. 2013 potrdil predlog uprave o izplačilu vmesnih dividend za leto 2012 v višini 3,70 EUR bruto na delnico.
- Potekala je 23. skupščina delničarjev družbe (6. 2. 2013), ki je sprejela sklep o izplačilu vmesne dividende in imenovala nove člane nadzornega sveta, ki predstavljajo kapital.

Marec

- Telekom Slovenije je od Okrožnega sodišča v Ljubljani prejel sodbo, opr. št. VIII Pg 54/2007, izdano dne 21.1.2013 v gospodarskem sporu tožeče stranke T-2 d.o.o. zoper toženo stranko Telekom Slovenije, d.d. Okrožno sodišče v Ljubljani je razsodilo, da se tožbeni zahtevek za plačilo zneska

129.556.756,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 16.1.2007 dalje do plačila, zavrne, pri tem pa je tožeča stranka dolžna toženi stranki v roku 15 dni plačati pravdne stroške v višini 27.197,22 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki začnejo teči prvi dan po preteku 15 dnevnega paricijskega roka za izpolnitev obveznosti do plačila.

- V okviru strateške usmeritve Skupine Telekom Slovenije o konsolidaciji njenih družb in med seboj povezanih dejavnosti je nadzorni svet družbe potrdil predlog uprave o oddelitvi dela dejavnosti iz hčerinskih družb TSmedia in Avtenta in pripojitvi teh dejavnosti v matično družbo z načrtovanim vpisom v sodni register 30. 4. 2012. V družbo Telekom Slovenije se prenese del dejavnosti
- iz družbe TSmedia dejavnost operativno tehničnega delovanja in vzdrževanja, tehnični razvoj ter tehnološke platforme ter prenos razvojno-tehničnih funkcij, skupaj z zaposlenimi;
- iz družbe Avtenta dejavnost izgradnje IT infrastrukture, področje omrežja in varnostnih rešitev, zunanjega izvajanja IT rešitev in rešitev v oblaku (Cloud), skupaj z zaposlenimi.

3.3.3 Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d.d.

Poročilo neodvisnega revizorja

Delničarjem družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze družbe Telekom Slovenije d.d., ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2012, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo posloводства potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe Telekom Slovenije d.d. na dan 31. decembra 2012 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

V skladu z zahtevo Zakona o gospodarskih družbah potrjujemo, da so informacije v poslovnem poročilu skladne s priloženimi računovodskimi izkazi.

Damjan Ahčin, ACCA
pooblaščen revizor

Ljubljana, 27. marec 2013

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Katarina Sitar Šuštar
partner

KPMG Slovenija, d.o.o.
1

4 SLOVARČEK STROKOVNIH IZRAZOV IN TUJK

ADSL	Asymetric Digital Subscriber Line	asimetrična digitalna naročniška linija
APEK	Post and Electronic Communications Agency	Agencija za pošto in elektronske komunikacije
ARPU	Average Revenue Per User	povprečni prihodek na naročnika
ATM	Asynchronous Transfer Mode	asinhroni prenosni način
ATO	Intelligent voice response	avtomatski telefonski odzivnik
B2B	Business to Business	poslovanje med podjetji
B2C	Business to Customer	poslovanje do končnih uporabnikov
BB	BroadBand	širokopasovni dostop
BNG	Broadband Network Gateway	robni prehod
BOFD	Barring of outgoing Fraudulent Destinations	zapora odhodnih klicev na zlonamerne destinacije
BRAS	Broadband Remote Access Server	strežnik za širokopasovni oddaljeni dostop
BSS	Business Support System	sistem za podporo poslovanju
CAD	Computer Aided Design	načrtovanje s pomočjo računalniških orodij
Capex	Capital Expenditure	vrednost investicij
CATV	Cable Television	kabelska televizija
CCN	Converged Core Network	Konvergentno jedro omrežje
CMN	Central Management	centralno upravljanje
CMS	Converged Media Services	konvergenčne medijske storitve
CO	Central Office	lokalno postavljeni prostori telefonskega operaterja
CoS	Class of Service	razred storitve
COTS	Commercial Of The Shelf	standardni komercialni produkt
CPE	Customer Premises Equipment	uporabniška oprema
CTX	Centrex	Centreks
CWDM	Coarse wavelength division multiplexing	grobo valovno multipleksiranje
DCN	Data Communication Network	omrežje podatkovnih komunikacij
DECT	Digital enhanced cordless telecommunications	digitalne izboljšane brezžvrvične telekomunikacije
DHCP	Dynamic Host Configuration Protocol	omrežni protokol za konfiguracijo dinamičnega gostitelja
DPI	Deep Packet Inspection	analiza paketnega prometa
DSL	Digital Subscriber Line	digitalna naročniška zanka
DSLAM	DSL Access Multiplexer	dostopovni multiplekser DSL
DVB-T	Digital Video Broadcasting-Terrestrial	prizemna digitalna video radiodifuzija
DWDM	Dense Wavelength Division Multiplex	gosti valovni multipleks
EDGE	Enhanced Data for GSM Evolution	nadgradnja GSM z izboljšanim prenosom podatkov
EEKS	Power Supply and Cooling Systems	elektroenergetske in klimatski sistemi
EM	Element Manager	sistem za upravljanje z omrežnimi elementi
EMC	Electromagnetic Compatibility	elektromagnetna združljivost
EMCY	Emergency service	storitev v sili
EMS	Electro Magnetic Radiation	elektromagnetno sevanje
EMX	Enhanced Subscriber Multiplexer	širokopasovni multipleksni sistem
EN	European Norm	evropska norma
ETNO	European Telecommunication Networks Operators Association	Evropsko združenje telekomunikacijskih operaterjev
FE	Fast Ethernet	100 Mb/s, hitri Ethernet
FM	Fault management (system)	sistem za obvladovanje okvar
FMC	Fixed Mobile Convergence	fiksno mobilna konvergenca
FRR	Fast ReRoute	hitri zaščitni mehanizem v IP/MPLS omrežju
FTTB	Fiber To The Business	optika do poslovalnice
FTTC	Fiber To The Curb	optika do kabelskega razdelilnika
FTTEx	Fiber To The Exchange	optika do lokalnih central
FTTH	Fiber To The Home	vlakno do hiše/stanovanja
FTTx	Fiber to the X	optika do...
GE	Gigabit Ethernet	1000 Mb/s Ethernet
GCB	Global Cost Benchmark	Globalni model za primerjavo stroškov
GGSN	Gateway GPRS Support Node	prehodno podporno vozlišče GPRS
GIS	Geographical Information System	geografski informacijski sisten
GPRS	General Packet Radio Service	splošna paketna radijska storitev
GRI	Global Reporting Initiative	svetovna pobuda za poročanje (trajnostni

GSM	Global System for Mobile communication	razvoj)
GURS	Surveying and Mapping Authority	globalni sistem mobilnih komunikacij
HD	High Definition	Geodetska uprava RS
HDTV	High Definition Television	visoka ločljivost videa ali slike
HSI	High Speed Internet	televizijski sistem z visoko ločljivostjo
HSDPA	High-Speed Downlink Packet Access	hitri (širokopasovni) internet
HSUPA	High-Speed Uplink Packet Access	hitri paketni prenos k uporabniku
HW	Hardware	hitri paketni prenos od uporabnika
IaaS	Infrastructure as a Service	strojna oprema
IEC	International Electrotechnical Commission	infrastruktura kot storitev
IKT	Information and communication technologies	Mednarodna komisija za elektrotehniko
IMS	IP Multimedia Subsystem	Informacijsko komunikacijske tehnologije
		podsystem za IP večpredstavnostne komunikacije
IP	Internet Protokol	internetni protokol
IPTV	IP television	televizija preko internetnega protokola
ISO	International Standard Organization	Mednarodna organizacija za standardizacijo
ISDN	Integrated Services Digital Network	digitalno omrežje z integriranimi storitvami
ISP	Internet Service Provider	ponudnik internetnih storitev
ITU	International Telecommunication Union	Mednarodna zveza za telekomunikacije
IVR	Interactive Voice Response	interaktivni govorni odziv
KKO	Local cable Network	krajevno kabelsko omrežje
KPI	Key Performance Indicators	ključni kazalniki poslovanja
LAN	Local Area Network	lokalno omrežje Ethernet
LAS	Local Aggregation Switch	lokalno agregacijsko stikalo
LTE	Long Term Evolution	4G, post 4G, po 3 GPP mobilnem standardu
MC	Multi Cast	oddajanje več prejemnikom
MMD	Multi Media Domain	večpredstavnostna domena
MMOG	Massively Multiplayer On-line Game	spletna igra za veliko število igralcev
MNP	Mobile Number Portability	prenosljivost mobilnih števil
MPLS	Multiprotocol Label Switching	večprotokolna komutacija z zamenjavo label
MTBF	Mean Time Between Failures	srednji čas med odpovedma
MVNO	Mobile Virtual Network Operator	mobilni operater navideznega omrežja
NeoWLAN	Wireless Local Area Network	javno dostopno brezžično lokalno omrežje
NGN	Next Generation Networks	naslednja generacija omrežja
NGOSS	Next Generation Operational Support systems	podporni sistemi naslednje generacije
NPVR	Network Based Personal Video Recorder	omrežni osebni video zapisovalnik
OCMP	OpenCall Media Platform	produkt po
OCS	Office Communication Server	strežnik za poenoteno komuniciranje
OLT	Optical Line Terminal	zaključna naprava optičnega voda
Opex	Operational Expenditure	stroški poslovanja brez amortizacije
OSS	Operational Support System	sistem za podporo obratovanju
PaaS	Platform as a Service	platforma kot storitev
P2P	Point to Point	povezava točka točka (medtočkovna povezava)
PDH	Plesiochronous Digital Hierarchy	pleziohrona digitalna hierarhija
PM	Performance Management System	sistem za upravljanje z zmogljivostmi
PON	Passive Optical Network	pasivno optično omrežje
POP	Point Of Presence	dostopovno vozlišče
POTS	Plain Old Telephone Service	osnovna telefonska storitev
PPPoE	Point to Point Protocol over Ethernet	protokol PPP s prenosom preko Ethernet-a
PRD	Local Loop Unbundling, Full	polno razvezan dostop
PSTN	Public Switched Telephone Network	komutirano javno telefonsko omrežje
PTK	Positive Temperature Coefficient Resistor	upor s pozitivnim temperaturnim koeficientom
QoE	Quality of Experience	kakovost izkušnje
QoS	Quality Of Service	kakovost storitev
RAS	Regional Aggregation Switch	regionalno agregacijsko stikalo
RAS	Revenue Assurance System	sistem za preprečevanje otekanja prihodkov
RNO	Distribution Access Network	razvodno naročniško omrežje
RR	Radio Relay	radijska relejna zveza
SaaS	Software as a Service	programska oprema kot storitev
SBC	Session Border Controller	mejni krmilnik sej
SDH	Synchronous Digital Hierarchy	sinhrona digitalna hierarhija
SDP	Service Delivery Platform	storitvena platforma

SDTV	Standard Definition Television	televizijski sistem standardne ločljivosti
SGSN	Serving GPRS Support Node	strežno podporno vozlišče GPRS
SHDSL	Singlepair High bit rate DSL	DSL z enim bakrenim parom
SIP	Session Initiation Protocol	protokol za vzpostavitev seje
SIST	Slovenian Standard	slovenski standard
SLA	Service Level Agreement	sporazum o nivoju storitve
SLAM	Service Level Agreement Management	upravljanje sporazuma o nivoju storitve
SME	Small and Medium Enterprises	majhna in srednja podjetja
SMSC	Short Message Service Center	center za storitev kratkih sporočil
SNMP	Simple Network Management Protocol	preprosti protokol za upravljanje omrežja
SOA	Service Oriented Architecture	servisno orientirana arhitektura
SOHO	Small Office Home Office	majhna pisarna, domača pisarna
SS	Soft Switch	stikalo za IP telefonijo
SS7	Signalling System number 7	signalizacijski sistem številka 7
STB	Set Top Box	televizijski komunikator
STM	Synchronous Transfer Mode	sinhroni način prenosa
SRO	Environmental Management System	sistem ravnanja z okoljem
SW	Software	programska oprema
TCO	Total Cost of Ownership	celotni stroški lastništva
TDM	Time Division Multiplex	časovni multipleks
TeMIP	Network Supervision Product	produkt za nadzor omrežij
TT	Trouble Ticketing (system)	sistem za podporo procesu odprave napak
TTM	Time To Market	čas od ideje do ponudbe na trgu
UMA	Universal Mobile Access	univerzalni mobilni dostop
UMTS	Universal Mobile Telecommunications System	univerzalni mobilni telekomunikacijski sistem
USO	Universal Service Obligation	obveznost zagotavljanja univerzalnih storitev
UTRAN	UMTS Terrestrial Radio Access Network	prizemno radijsko dostopovno omrežje
VCC	Voice Call Continuity	brez prekinitvena govorna zveza na prehodu mobilnega in WiFi omrežja
VDSL	Very High Bit Rate Digital Subscriber Line	zelo hiter digitalni naročniški vod
VDSL2	Very High Bit Rate Digital Subscriber Line 2	zelo hiter digitalni naročniški vod druge generacije
VLAN	Virtual Local Area Network	navidezno lokalno omrežje
VoD	Video on Demand	video na zahtevo
VoIP	Voice over IP	govor prek IP protokola
VPLS	Virtual Private LAN Service	navidezno privatno LAN omrežje
VPN	Virtual Private Network	virtualno privatno omrežje
WAP	Wireless application protocol	brežžični storitveni protokol
WGR	Wavelength Grating Router	mrežni usmerjevalec valovnih dolžin
WiFi	Wireless Fidelity	brežžično omrežje po IEEE 802.11 standardih
WiMAX	Worldwide interoperability for microwave access	svetovna medsebojna obratovalnost mikrovalovnega dostopa
xDSL	Digital Subscriber Line (all technical solutions)	oznaka za družino tehnologij DSL